

**BEELDKWALITEITSPLAN
CAMPUS UNIVERSITEIT TWENTE**

W1198 08-03-2019

UNIVERSITY OF TWENTE.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	5	Sky	57	fragment 10 - woontoren	118
HISTORISCH OVERZICHT	5	Bastille	58	fragment 13	120
< 1964: landschap	6	Vrijhof	59	fragment 15	122
1964 - 1973	9	Drienerburght	60	overige gebouwen	124
1973 - 2003	8	Hogekamp	61	beeldkwaliteit bebouwing ensembles in het groen oost	126
2003 - 2011	9	High tech factory	62	landschap, stedenbouw, architectuur	127
2011 - 2019	11	overige gebouwen en kunst	63	fragment 1 - 4	129
masterplan Kennispark	10	beeldkwaliteit bebouwing in O&O centrum	64	tijdelijke gebouwen en	130
2019 - 2025	11	landschap	66	referenties tijdelijke gebouwen	131
beeldkwaliteit landschap, infrastructuur en bebouwing	12	stedenbouw	67	referenties kleine gebouwen in hout	132
		architectuur	68	referenties kleine gebouwen in staal	133
BEELDKWALITEIT LANDSCHAP	14	nieuwe ontwikkeling De Es	69	referenties kleine gebouwen in glas / beton	134
historische situatie	15	ontwikkeling toren t.p.v. citadel	70	kunstwerken op de campus	135
behouden kwaliteiten	16	ontwikkeling Gallery fase 1 & 2	71	drie locaties voor nieuwe kunstwerken	136
toegevoegde kwaliteit	17	ontwikkeling Gallery fase 2	72	entreegebied	137
gebruikskwaliteit	18	ontwikkeling werkplaats De Horst	73	Oude Drienerloweg	138
ecologische waarden	19	De Horst	74	plein voor Hogekamp	139
groenonderhoud	21	Gallery	76		
onderhoud bijzondere landschappelijke elementen	23	Technohal	77		
kunst in het landschap	24	Citadel	78		
		Ravelijn	79		
BEELDKWALITEIT INFRASTRUCTUUR	26	Zilverling	80		
behouden en toegevoegde kwaliteiten	27	Hal B	81		
Oude Drienerloweg	28	Waaier	82		
gebruikskwaliteit	29	Carré	83		
huidige verharding	31	Nanolab	84		
onderhoud verharding	32	Cubicus	85		
onderhoud inrichting	34	overige gebouwen en kunst	86		
parkeervisie	35	beeldkwaliteit bebouwing in paviljoenzone	87		
duurzaamheidsvisie	36	landschap	89		
		stedenbouw	90		
BEELDKWALITEIT BEBOUWING	38	ontwikkeling openbare ruimte oude drienerloweg	91		
historische ontwikkeling	39	architectuur	92		
monumenten en tijdelijke gebouwen	40	nieuwe ontwikkeling paviljoens	93		
nieuwe ontwikkelingen	41	Boerderij	94		
uitwerking per deelgebied	42	Paviljoen	95		
stedenbouwkundige typologieën	43	overige gebouwen en kunst	96		
architectonische typologieën	44	beeldkwaliteit bebouwing ensembles in het groen west	97		
gebruikskwaliteit	45	landschap, stedenbouw, architectuur	99		
uitwerking per deelgebied	46	nieuwe ontwikkeling studentenhuysvesting Verre Veld	100		
beeldkwaliteit bebouwing in W&L centrum	47	nieuwe ontwikkeling studentenhuysvesting Witbreuksweg	101		
landschap	49	nieuwe ontwikkeling Drienerbeeklaan	102		
ontwikkeling openbare ruimte Hogekampplein	51	nieuwe ontwikkeling studentenhuysvesting Oude Horstlindeweg	104		
architectuur	52	nieuwe ontwikkeling studentenhuysvesting Oude Horstlindeweg	105		
nieuwe ontwikkeling studentenhuysvesting boulevard	53	fragment 1a, 1b, 1c, 1d	106		
ontwikkeling Drienerburght	54	fragment 2	110		
Box	55	fragment 7	112		
Sportcentrum	56	fragment 8	114		
		fragment 9 - Logica	116		

INLEIDING

Dit beeldkwaliteitsplan voor de campus van de Universiteit Twente is in opdracht van Universiteit Twente Campus & Facility Management gemaakt als herziening van het beeldkwaliteitsplan van 23-01-2013. Het legt vast hoe de huidige beeldkwaliteit gehandhaafd kan blijven, verder verbeterd kan worden en waar toekomstige uitbreidingsmogelijkheden bestaan voor de respectievelijke functies onderwijs & onderzoek, business & science en studentenhuisvesting.

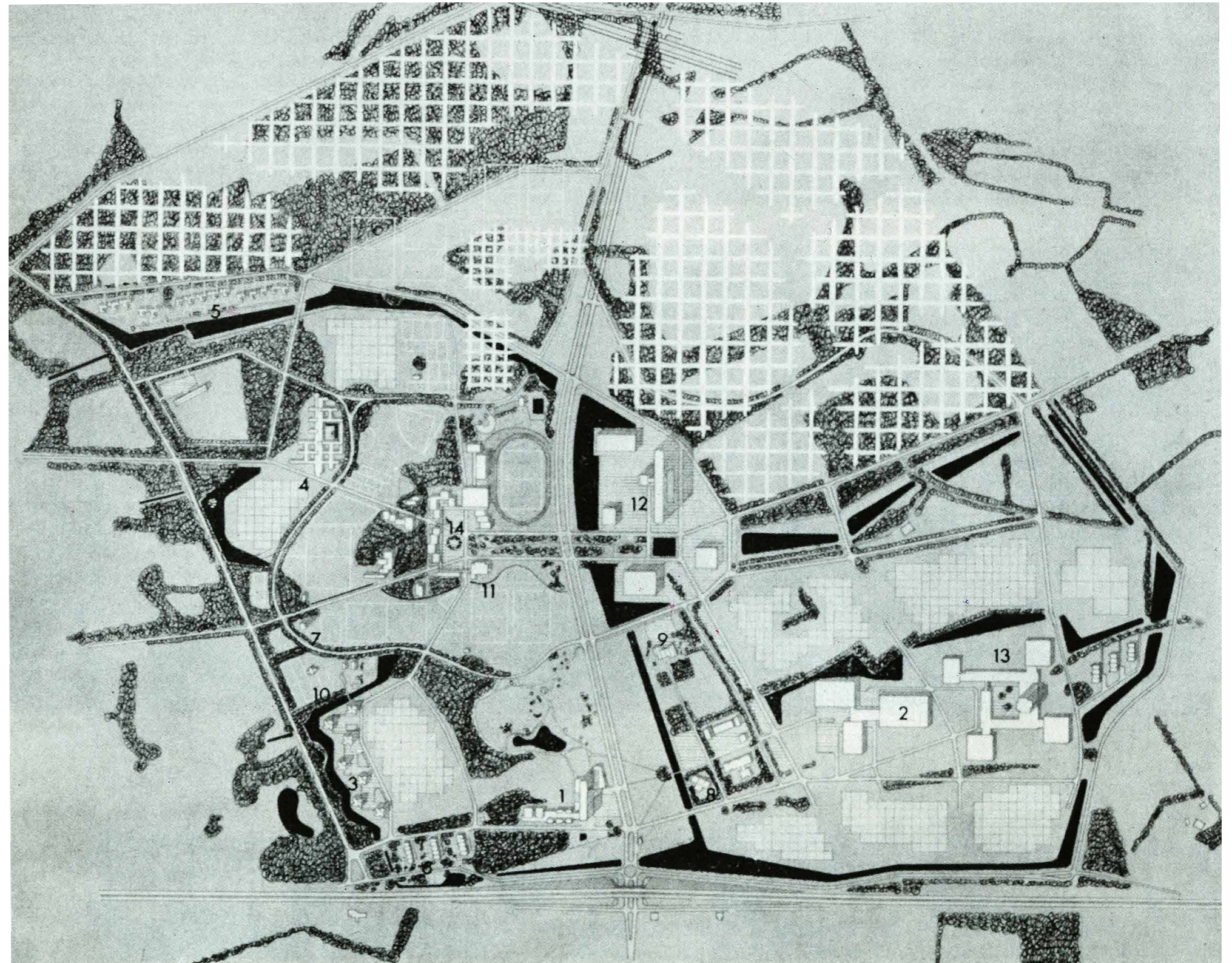
HISTORISCH OVERZICHT

In de selectie tussen Arnhem, Deventer, Enschede en Zwolle voor de vestiging van een derde technische hogeschool in Nederland in het begin van de jaren zestig van de vorige eeuw, bracht de gemeente Enschede het groene landgoed Drienerlo met een oppervlakte van 100 hectare in. Dit landgoed met enkele boerderijen en een theehuisje, oorspronkelijk eigendom van de rijke Enschedese familie Lasonder, was na de tweede wereldoorlog in het bezit gekomen van de gemeente Enschede. Na het overlijden in 1944 van de laatste Lasonder, Gerrit Albertus, sinds de jaren dertig fervent aanhanger van het nationaal socialisme en in de oorlog lid van de NSB, kwam het landgoed in eerste instantie in handen van zijn Duitse vrouw. Het oorlogstribunaal oordeelde echter dat het in de oorlog gesloten huwelijk van de Lasonders rechtsongeldig was, waardoor het landgoed in handen kwam van het rijk, dat het meteen doorverkocht aan de gemeente Enschede voor het symbolische bedrag van 1 gulden. Door de keuze voor deze locatie werd het mogelijk de eerste campusuniversiteit naar Angelsaksisch model in Nederland te realiseren, waar onderwijs, onderzoek, wonen, cultuur, sport en recreëren naast elkaar bestaan.

De twee hiervoor aangestelde architecten Wim van Tijen en Samuel van Embden maakten een masterplan vanuit de door hen aangehangen functionalistische principes van de Nieuwe Zakelijkheid, waarin scheiding van functies wordt voorgestaan.

Op voorstel van de voorbereidingscommissie werden ook jonge architecten aangetrokken, die vanuit het structuralistische principe werkten, waarbij in plaats van grote zakelijke gebouwen een architectuur ontwikkeld wordt die bestaat uit kleine structuren die herhaald en gekoppeld kunnen worden door middel van ontmoetingspleintjes. Piet Blom, Herman Haan en Joop van Stigt zijn de vertegenwoordigers van deze stroming op de campus. Hierdoor ontstond een interessante staalkaart van de toen gangbare architectuur in Nederland. Maar bij de ontwikkeling van het centrumgebied ontstond een conflict tussen beide partijen. De functionalisten stonden een doorgaande tweebaansweg met gescheiden rijbanen voor, die de scheiding vormde tussen wonen en recreëren aan de ene zijde en onderwijs en onderzoek aan de andere zijde, terwijl de structuralisten hier naar een verbindende structuur zochten met een centraal ontmoetingsgebied. Het hier uiteindelijk voor gevonden compromis stond van Tijen dermate tegen dat hij zijn opdracht teruggaf aan het College van Bestuur.

In de loop van de ontwikkeling van de campus blijft dit conflict/compromis spelen. In de periode tot 2003 heeft het centrum door het gebruik van de Bastille als mensa wel een centrale functie, maar ontbreekt een collectief ontmoetingsgebied. In het masterplan van 2003 worden twee centra gecreëerd, W&L (woon- en leefcentrum) en O&O (onderwijs- en onderzoekcentrum), waarbij een plein in het O&O centrum wordt aangelegd en de mensa aan dit O&O plein in het collegegebouw de Waaijer wordt gesitueerd. Twee centra is echter veel voor een campus van deze omvang en het W&L centrum zonder mensa en zonder ontmoetingsplein is niet erg vitaal. Het hart van de campus verplaatst zich nu naar het O&O gebied. In de visie 2019 wordt het Hogekampplein als collectieve ontmoetingsplek voor de gehele campus in het W&L centrum gecreëerd en koppelt de opgewaardeerde Oude Drienerloweg met verbeterde aansluitingen op het O&O plein en het Hogekampplein de twee centra aan elkaar.

< 1964: LANDSCHAP

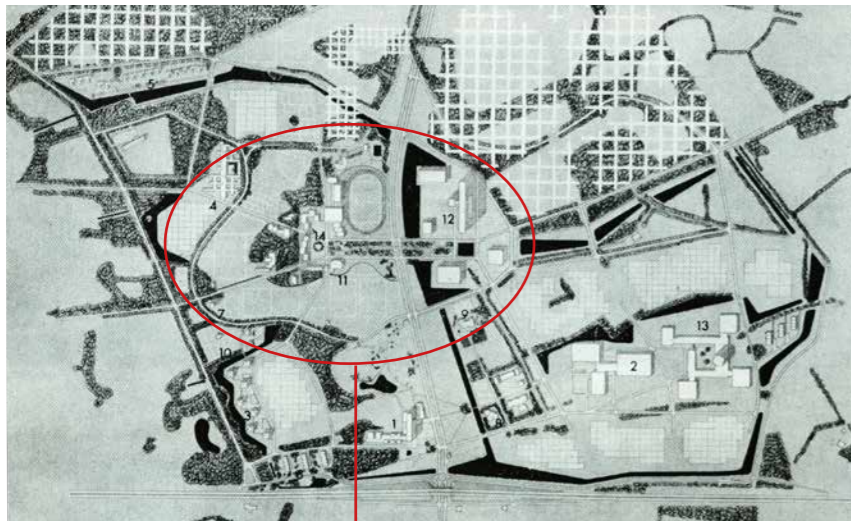
Landschappelijke elementen in het oorspronkelijke landgoed:

- Lanen (Oude Drienerloweg, laan naar Erve Holzik, Campuslaan)
- Contrast tussen open landschap en besloten bossen
- Beken
- Erven met boerderij en schuren

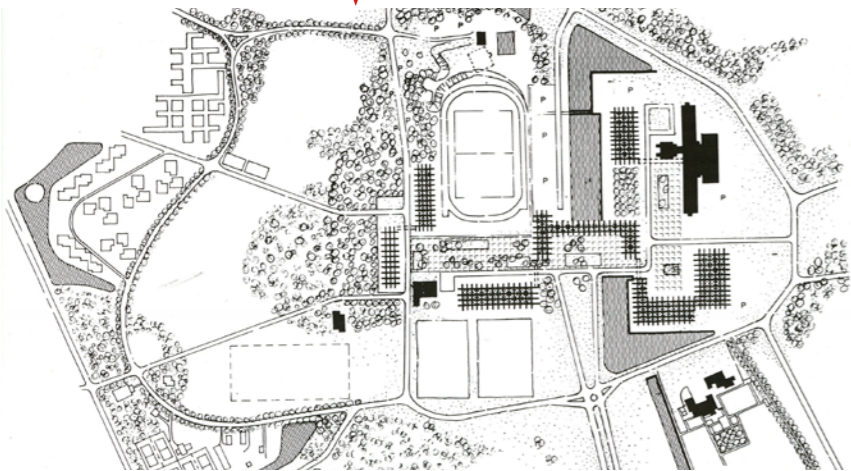

1964 - 1973

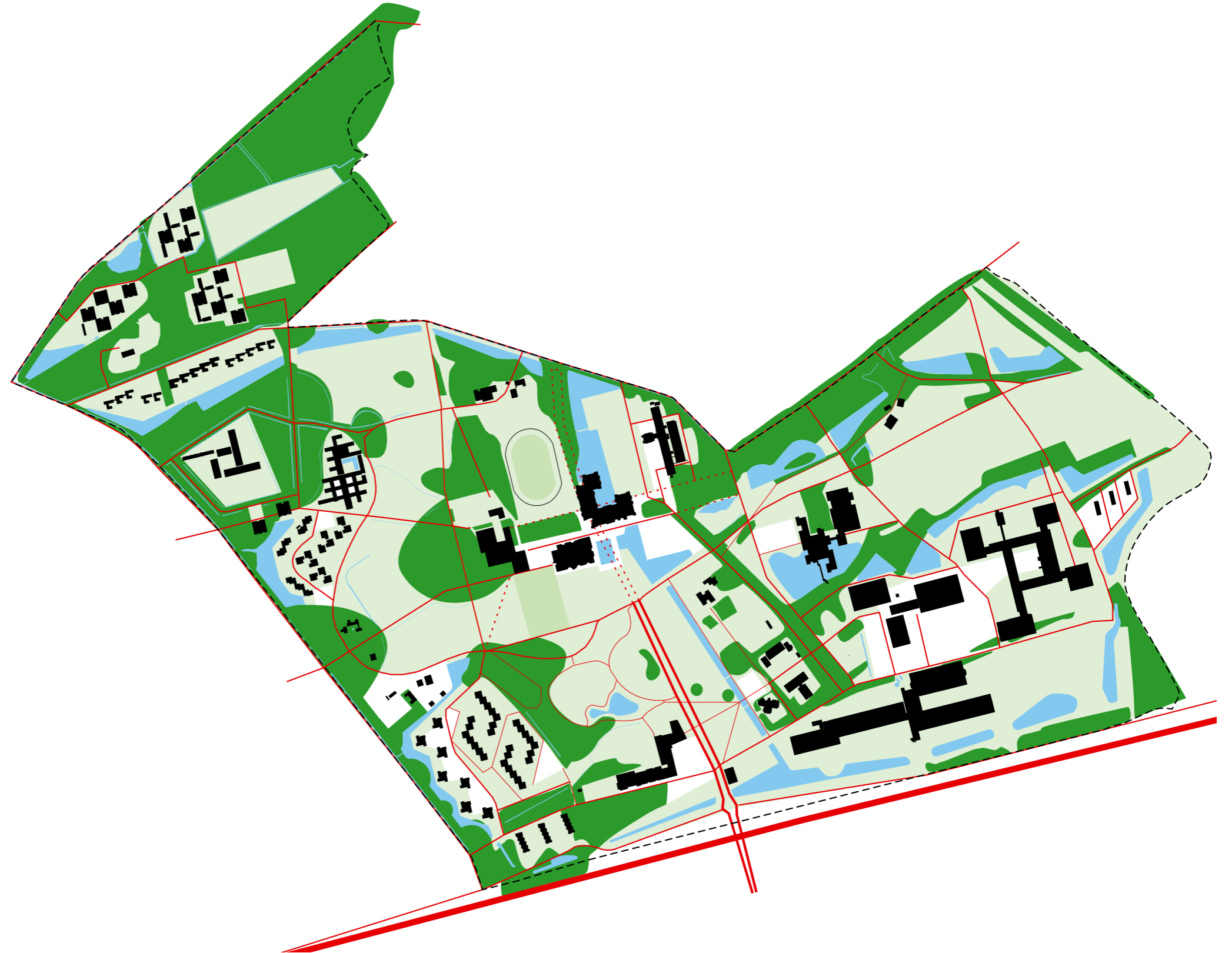
- Structuurplannen uit 1964 en 1966 (Van Tijen/ Van Embden) en een aanpassing als gevolg van voorstel Piet Blom, vormen de basis voor ruimtelijke ontwikkeling.
- Orthogonale structuur is kenmerkend, haaks op de Hengelosestraat (onafhankelijk van landschappelijke structuur). De zone tussen de Faculty Club en Paviljoen wijken hier vanaf.
- Ter plaatse van de entree is het landschap geopend en een open veld ingepast, de common green.
- Een hoofdweg leidde in eerste instantie langs de common green naar de overzijde van de campus. Deze is op basis van het plan van 1966 ingekort.

structuurplan voor de campus uit 1964, Van Tijen/ Van Embden

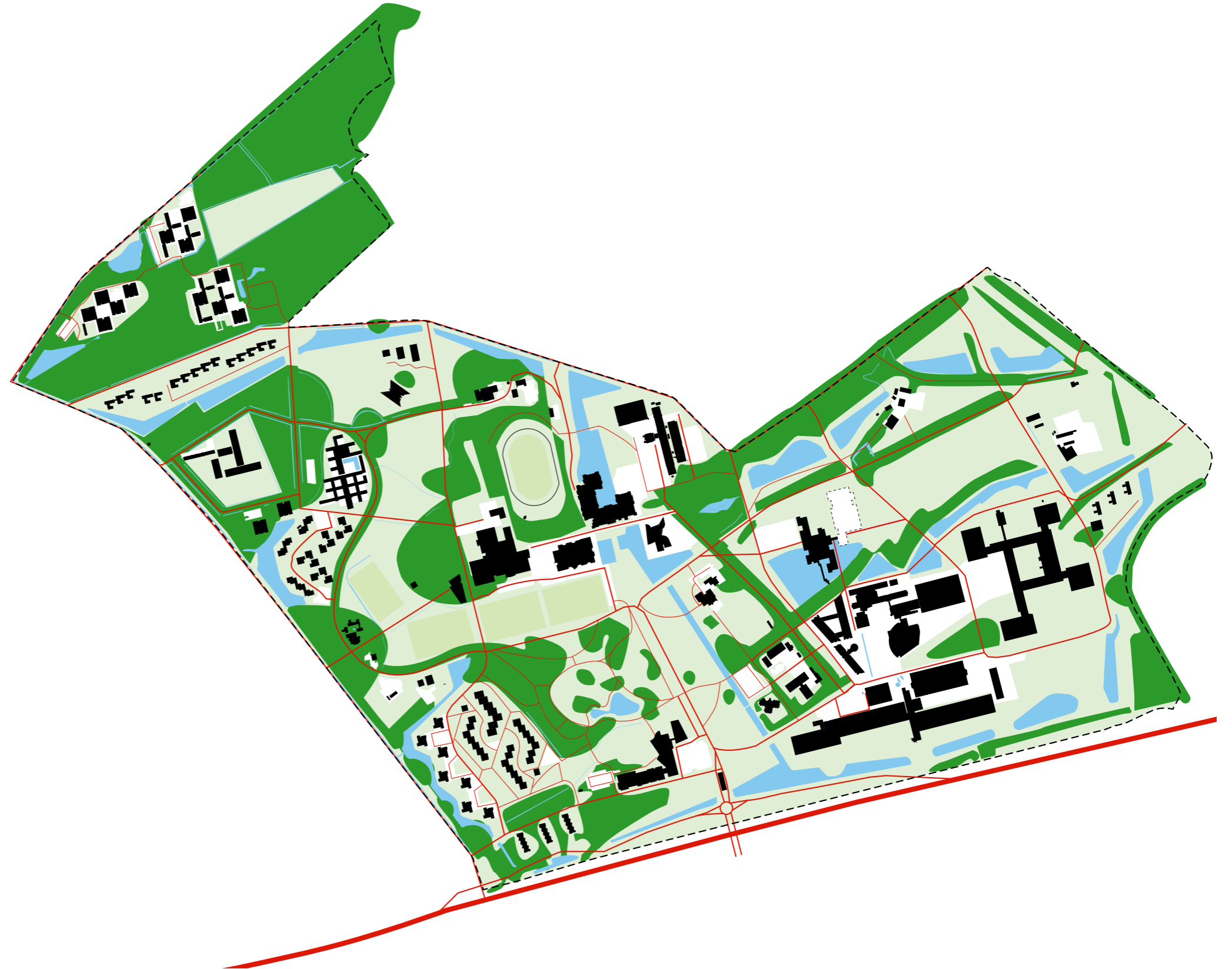

structuurplan met compromisvoorstel voor campuscentrum uit 1966

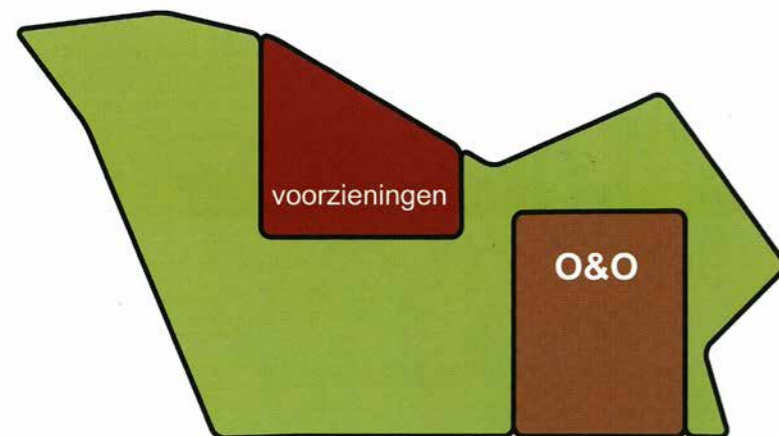
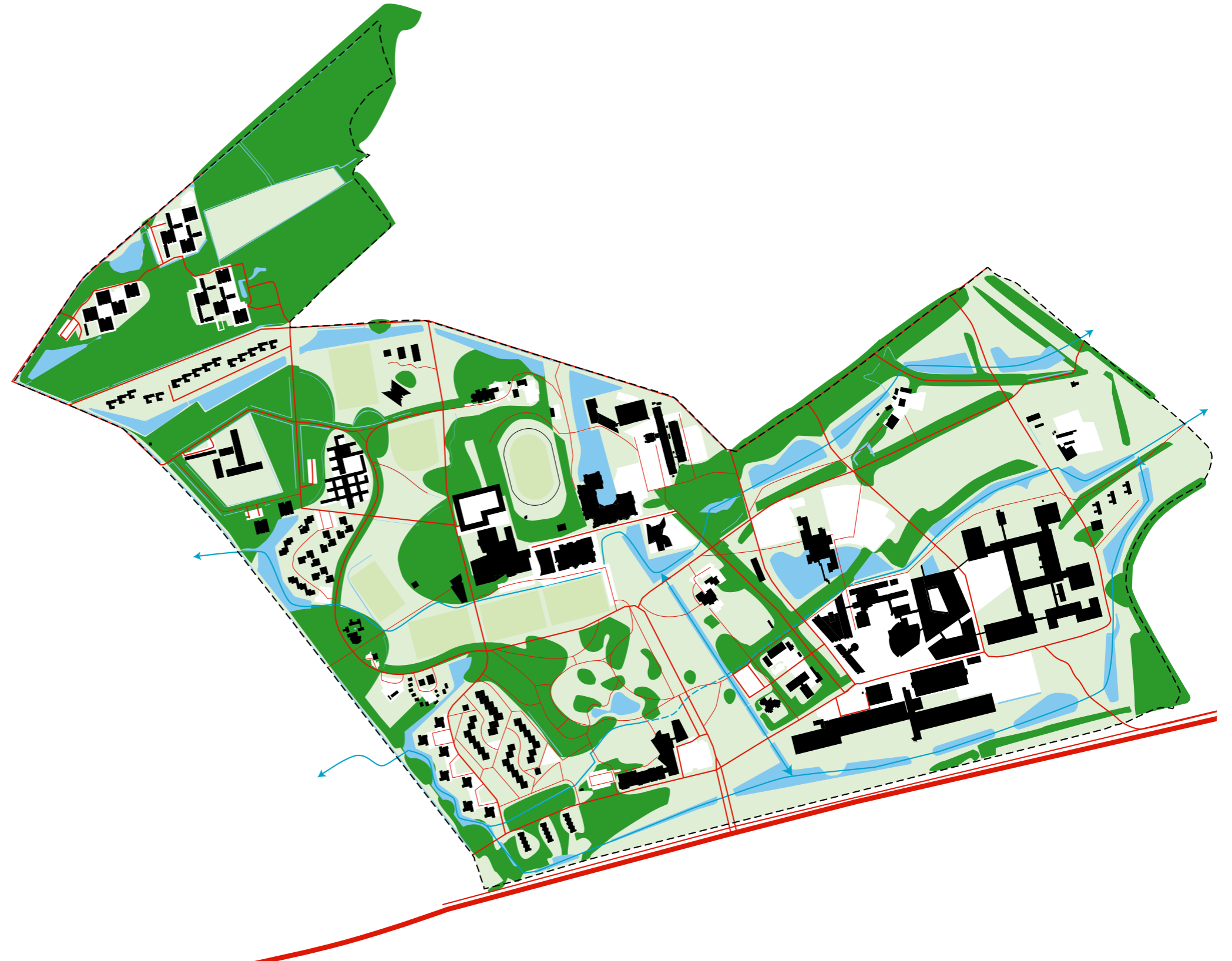
1973 - 2003

- Tussen 1973 en 2003 zijn losse projecten uitgestrooid over de campus.
- In het W&L centrum is het sportcentrum uitgebreid en de Drienerburght toegevoegd.
- De nieuwbouw in het O&O centrum wijkt af van de orthogonale structuur en volgt de landschappelijke lijnen zoals de Oude Drienerloweg en Markelijn (Citadel, Ravelijn en Waaier). Stedenbouwkundig plan voor Hallengebied (1989) van OD205 vormt de basis voor ruimtelijke ontwikkeling.
- Cubicus brandt deels af (2002).
- Het open landschap wordt verder ingericht met sportvelden
- Hoofdverkeersas is teruggebracht tot één baan die aantakt op Campuslaan.

2003 - 2011

- Het masterplan (2003) van Hoogstad vormt de basis voor ruimtelijke ontwikkeling tussen 2003 en 2011: W&L en O&O worden hierin als centra benoemd en verder verdicht.
- In het W&L centrum komen de woongebouwen The Box en The Sky, in O&O centrum komt Carré.
- Alledrie zijn dit grote stedelijke bouwblokken die een nieuwe vormtaal aan de campus toevoegen: zij volgen het landschap (Markelijn, schietbaan) en introduceren een nieuw gebouwtype: het gesloten bouwblok.
- Landschap groeit verder dicht (contrast open-gesloten wordt minder sterk).
- De infrastructuur blijft grotendeels hetzelfde. Het viaduct wordt afgebroken, de markelijn wordt doorgetrokken.

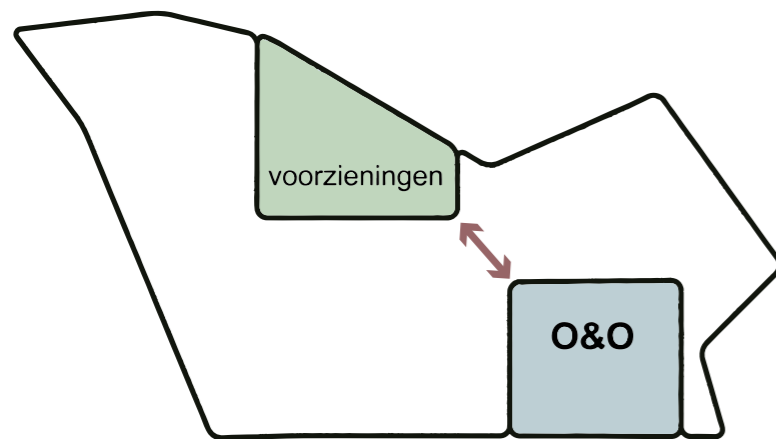
2011 - 2019 MASTERPLAN KENNISPARK

Masterplan Kennispark is in 2009 goedgekeurd door Universiteit Twente en gemeente Enschede. Het bouwt voort op het masterplan van Hoogstad (2003). Hoofdpunten uit het masterplan zijn:

- Hengelosestraat, met daarlangs 800 eiken, als verbinding tussen UT campus en B&S park.
- Gelijkvloerse kruising t.p.v. Hengelosestraat, Auke Vleerstraat en Drienerloaan.
- Doorzetten common green in B&S park.
- Verbinding van twee centra d.m.v. meanderend pad langs common green.
- Inbreng bedrijfsgebouwen op campus, georiënteerd op Hengelosestraat en common green.

- Beide centra zijn verbonden door de opgewaardeerde Oude Drienerloweg met goede aansluitingen op het O&O en W&L gebied (1).
- Het innovatiepad vanaf het NS station via het B&S park sluit aan op het Markepad met een nieuwe voetgangersoversteekplaats over de Hengelosestraat (2).
- Ontwikkeling B&S bebouwing tussen Drienerbeeklaan en Markepad aan de Hengelosestraat (3).
- Ontwikkeling nieuwe paviljoens voor bijzondere universiteitsfuncties in de paviljoenzone (4).
- Ontwikkeling nieuwe O&O bebouwing op de Es (5).
- Ontwikkeling nieuwe studentenhuisvestingen Boulevard (6), Oude Horstlindeweg (7), Verre Veld (8), en Witbreuksweg (9).
- O&O plein (10) en Hogekampplein (11) zijn auto- en fietsvrij.

BEELDKWALITEIT LANDSCHAP, INFRASTRUCTUUR EN BEBOUWING

Op het 100 ha grote landgoed Drienerlo, tussen Hengelo en Enschede, maakten de architecten Van Tijen en Van Embden begin jaren 60 het ontwerp voor de UT campus. In hun structuurplan kozen zij voor een decentrale opzet waarin alle functies, volgens CIAM idealen, over het landgoed werden verspreid waardoor beweging tussen de gebouwen en ontmoeting tussen de gebruikers gestimuleerd werd. Op de campus boden zij niet alleen ruimte voor faculteitsgebouwen, maar ook voor woningen (voor studenten en medewerkers) en gemeenschappelijke voorzieningen (sport, bibliotheek, theaterzalen, winkels). In Nederland was dat uniek.

In het oorspronkelijke plan van Van Tijen en Van Embden sloten landschap, gebouwen en infrastructuur door de integrale benadering en zorgvuldige afstemming op elkaar aan. Het oorspronkelijke landgoed werd zoveel mogelijk behouden (70% van de bossen en 85% van de infrastructuur is behouden) en het programma voor de Universiteit Twente werd daaraan toegevoegd. De bebouwing werd in het landschap, onafhankelijk van de landschapsstructuur, op een orthogonaal grid geplaatst. De infrastructuur bouwt voort op de oorspronkelijke infrastructuur en is veel fijnmaziger geworden. Hoewel de centra in de afgelopen decennia steeds verder zijn verdicht is de afstemming tussen landschap, infrastructuur en bebouwing onverminderd van belang.

In het beeldkwaliteitsplan maken we onderscheid tussen landschap, infrastructuur en bebouwing. Per laag (bebouwing, infrastructuur en landschap) hebben we de beeldkwaliteit op het schaalniveau van de campus beschreven, het degeneratieniveau om deze kwaliteit te handhaven en mogelijke ontwikkelingen voor in de toekomst. In de laag bebouwing worden daarnaast alle afzonderlijke gebouwen per deelgebied beschreven.

beeldkwaliteit bebouwing wordt bepaald door het onderscheid tussen clusters en losse bebouwing in het landschap en de diversiteit in architectuur.

beeldkwaliteit infrastructuur wordt bepaald door het onderscheid tussen historische lanen, wegen voor gemotoriseerd en langzaam verkeer. Oude Drienerloweg verbindt W&L en O&O centrum.

beeldkwaliteit landschap wordt bepaald door oorspronkelijke en toegevoegde landschappelijke kwaliteiten, zoals kamers, lanen, park, common green en atletiekbaan. De laan Oude Drienerloweg is een belangrijke verbinding tussen W&L en O&O centrum.

Oude Drienerloweg

BEELDKWALITEIT LANDSCHAP

wordt bepaald door oorspronkelijke en toegevoegde landschappelijke kwaliteiten, zoals kamers, lanen, park, common green en atletiekbaan. De laan Oude Drienerloweg vormt de verbinding tussen het W&L en O&O centrum en is de overgang van het Engels parklandschap aan de westzijde naar het Twents landschap aan de oostzijde.

HISTORISCHE SITUATIE

LANDGOED EN TWENTS LANDSCHAP

In het oorspronkelijke landschap is een onderscheid te zien tussen het voormalige landgoed Drienerlo en een open Twents boerenland. De Oude Drienerloweg (laan) vormde de scheiding tussen de twee delen. Het landgoed was een Engels landschap met landschappelijke kamers in de bossen, een park met landhuis en lanen die langs de open gebieden leidde. Kenmerkend is het contrast tussen dichte bossen en het open landschap. Het boerenland was daarentegen open met stroken bos als coulissen.

In het huidige landschap (rechter pagina) is de tweedeling nog steeds herkenbaar aan weerszijde van de Oude Drienerloweg. De elementen uit beide landschapstypen kenmerken het huidige landschap: de kamers, het park, de bossen, lanen, groene long, weide en coulissen.

KNELPUNTEN

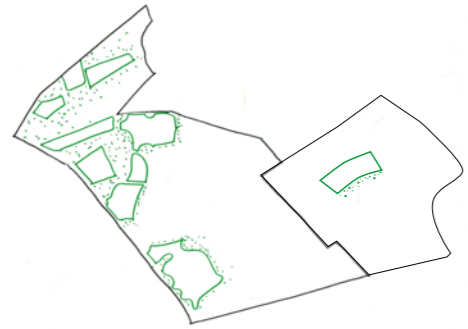
- In het oorspronkelijke landschap was het contrast tussen open en gesloten landschap opvallend. In de open groene gebieden zijn steeds meer losse bomen (wildgroei) verschenen waardoor het contrast is afgenomen.

KANSEN

- De betekenis van de Oude Drienerloweg wordt vergroot als verbinding tussen W&L en O&O centrum.

BEHOUDEN KWALITEITEN

landschappelijke kamers

bos/ bomen

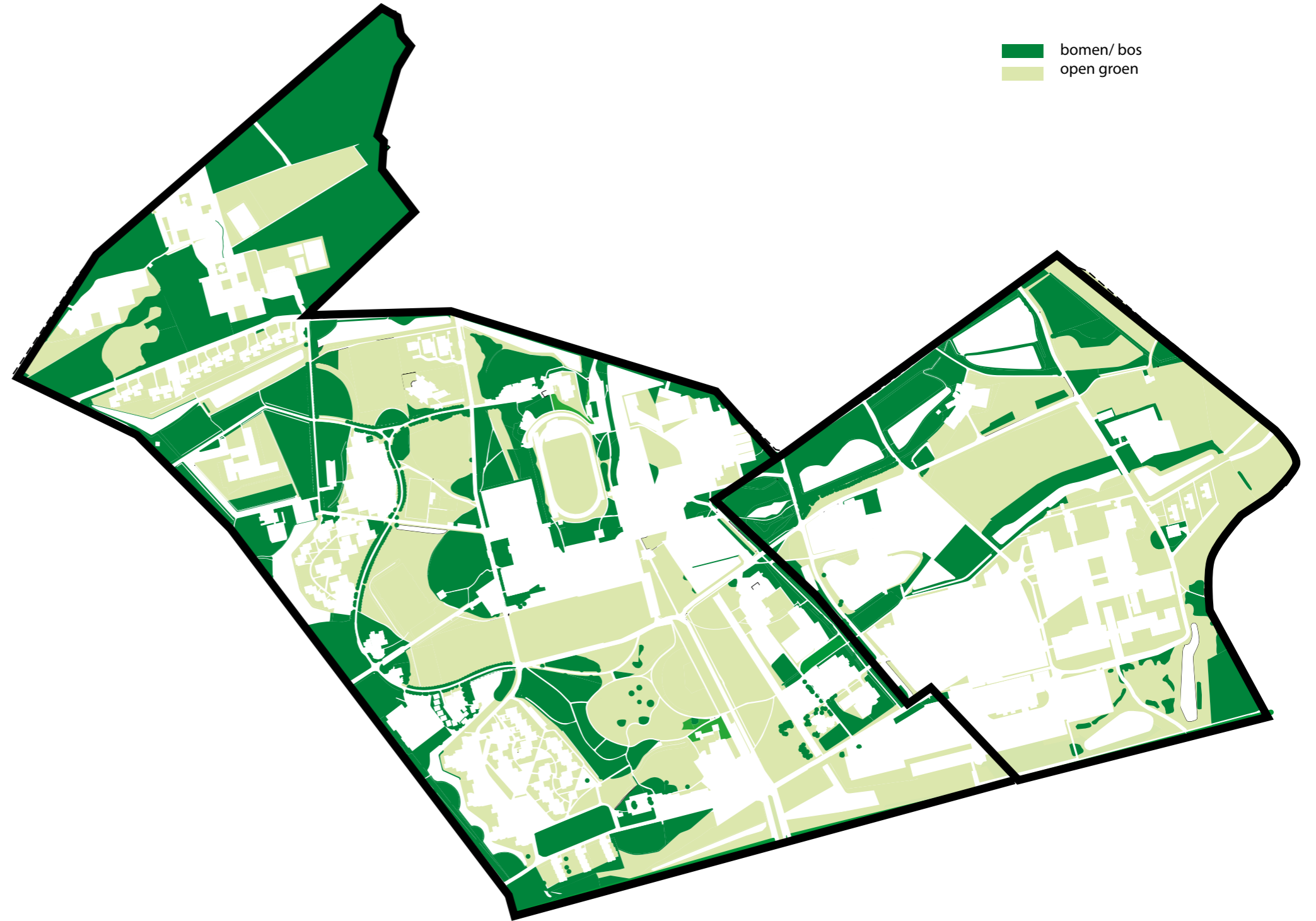
bomenlanen

park

groene long

TOEGEVOEGDE KWALITEIT

In dit landschap plaatsten Van Tijen en Van Embden de gebouwen op een orthogonaal grid. In het open Twenste boerenlandschap positioneerden zij de faculteitsgebouwen, in de landschappelijke 'kamers' werden de woningen geplaatst. Ter plaatse van de entree voegden zij een open veld toe (common green) die uitmondde in het campuscentrum, het huidige W&L gebied. Dit compacte centrum ligt in het voormalige hartvormige bos.

COMMON GREEN

Van Tijen en Van Embden openden de bossen van het landgoed aan de zijde van de Hengelosestraat en legden, langs de hoofdweg door het gebied (Drienerlolaan), de common green aan. Dit open veld biedt vrij zicht op het campuscentrum dat op de kop ervan ligt.

ORIENTATIEPUNTEN

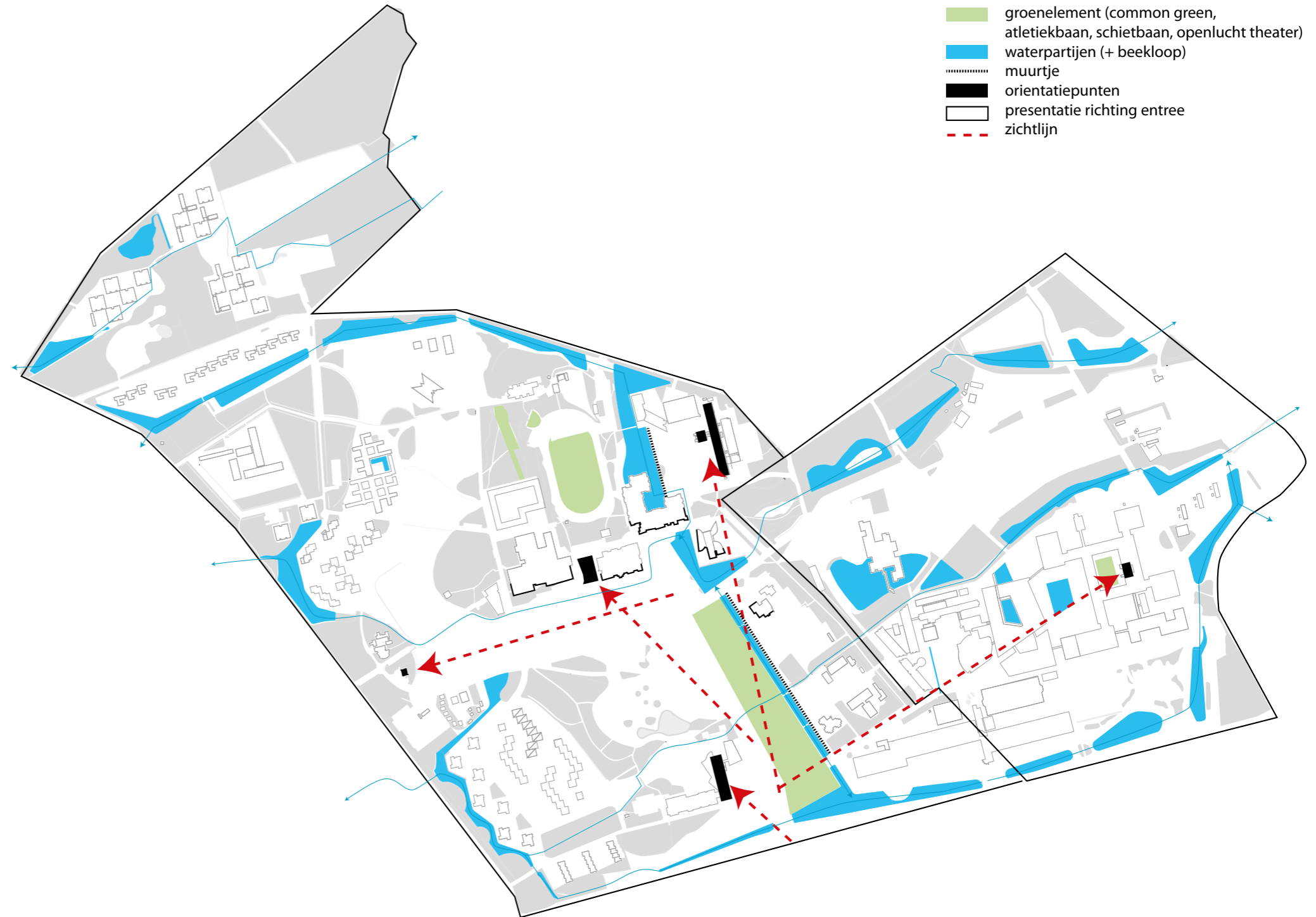
In het oorspronkelijke plan dienden hoge gebouwen (Hogekamp, Spiegel, Horst, woontoren) als oriëntatiepunten in het landschap. Deze duiden de gebieden aan. De Spiegel markeert de entree, Hogekamp het W&L centrum, de Horsttoren het O&O gebied en de woontoren het woongebied. Sky is als oriëntatiepunt aan het W&L centrum toegevoegd.

ATLETIEKBAAN

Het centrum ligt haaks op de hoofdweg (Drienerlolaan) en is gegroepeerd rond de atletiekbaan, een nieuw landschappelijk element dat midden in het voormalige bos is geplaatst. Oorspronkelijk, volgens het masterplan van Van Tijen en Van Embden, liep de hoofdweg langs de atletiekbaan naar de overzijde van het campusterrein. Door het inkorten van de hoofdweg en realisatie van het compacte campuscentrum (tussen 1965 en 1970 en op basis van het voorstel van Piet Blom) kwam het gebied achter de Boulevard in het W&L centrum geïsoleerd te liggen. De verbindingen met dit gebied zijn ad hoc opgelost.

KNELPUNTEN

- Voorkom wildgroei van losse bomen op de common green, zodat zichtlijnen behouden blijven.
- Op strategische plekken, zoals op de kop van de common green, staat nu geen eye catcher (Drienerburght). Dat is een gemiste kans.

GEBRUIKSKWALITEIT

OPEN LANDSCHAP

Het open landschap is volledig geprogrammeerd. De functies sluiten aan op de betekenis van het gebied als campus, voormalig landgoed en boerenland: evenemententerrein, sportvelden, weiden, groene hoven, volkstuinen, etc.

KANSEN VOOR GEBRUIKSKWALITEIT

- Het landschap heeft de potentie om nog intensiever als recreatief gebied te fungeren. Niet alleen om studenten, docenten en medewerkers te verleiden om uit het O&O centrum te komen. Maar ook voor medewerkers uit het B&S Park en bewoners uit de omliggende wijken. Wellicht zouden de functies uitgebreid kunnen worden met (lunch)wandelroutes, speeltuinen en een theehuis.
- Voorgesteld wordt om de volkstuinen te vervangen door gebouwen. Mogelijk kunnen de tuinen verplaatst worden naar de oostrand van de campus.

ECOLOGISCHE WAARDEN

GROEN EN WATER

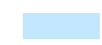

In 2010 liet de UT door adviesbureau Eelerwoude een onderzoek doen naar de ecologische waarden van de campus. Zij onderzochten onder meer de ecologische waarde van de bossen en waterpartijen. Op basis daarvan wezen zij droge en natte ecologische verbindingen aan.

AANDACHTSPUNT VOOR BEELDKWALITEIT

- In afwegingen voor landschappelijke ontwikkelingen met betrekking tot beeldkwaliteit dienen de bevindingen van Eelerwoude meegenomen te worden.

- (zeer) waardevolle waterelementen (vijver, beken) bron: rapport Eelerwoud
- waterelementen (vijver, beken)
- natte ecologische verbinding

GROENONDERHOUD

BOMEN EN BOS

Om de boskwaliteit te behouden laat Facilitair Bedrijf (FB) zich adviseren door adviseur Smits Rinsma. Zij stellen een meerjarig onderhoudsplan (MJOP) op en bepalen het moment van ingrijpen. Maatregelen die zij voorstellen zijn bijvoorbeeld het uitdunnen van het bos en wegnemen van ondergroei. Iedere 8 jaar worden de bossen geïnspecteerd en beoordeeld of het MJOP nog voldoet. Daarnaast wordt jaarlijks een boom veiligheid controle (VTA) gedaan, voor bomen met een kruin boven de weg.

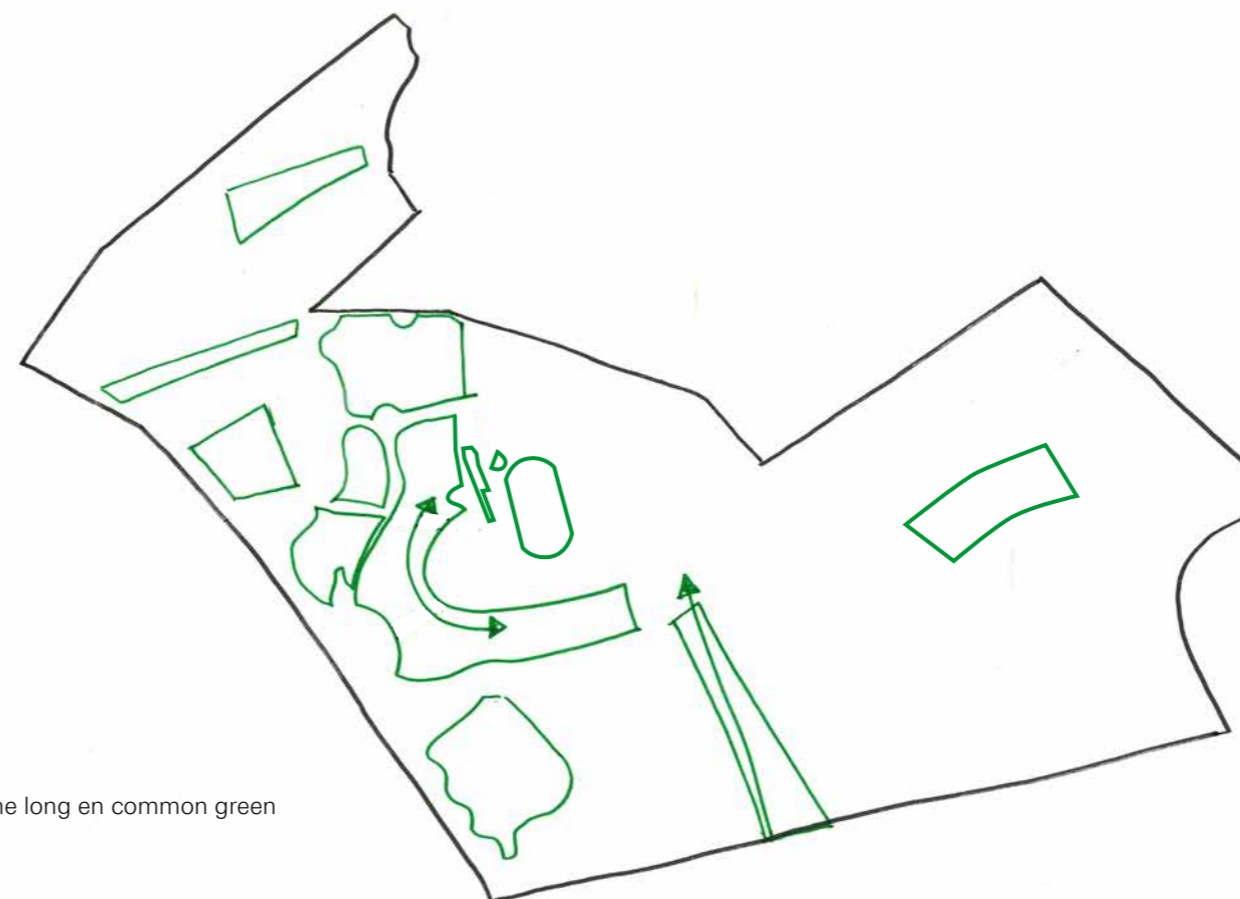
AANDACHTSPUNTEN VOOR BEELDKWALITEIT

Voor het behoud van de beeldkwaliteit van het landschap zijn, naast maatregelen voor het behoud van boskwaliteit, de volgende punten van belang:

- Betekenis Oude Drienerloweg versterken als verbinding tussen W&L en O&O centrum.
- Behoud van het contrast tussen het boerenland (met de weide) en landgoed (met kamers, park, etc).
- Behoud van historisch waardevolle landschappelijke elementen zoals het park, pinetum, bos en bomenlanen.
- Open laten van kamers, atletiekbaan, weide, common green en bomen in groene long verwijderen. Voorkom wildgroei.

park, bos en bomenlanen

kamers, groene long en common green

OPEN GROEN

Om de beeldkwaliteit van het open groen (grasvelden) te behouden maakt FB op advies van Smits Rinsma onderscheid tussen 4 beheerelementen: intensief gras, extensief gras, grasberm en sportvelden. Iedere categorie kent een ander degeneratieniveau (voor intensief gras wordt bijvoorbeeld kwaliteitsniveau A aangehouden: het gras is kort en goed gemaaid, er ligt weinig bladafval en er zijn weinig kale plekken. Dit staat nader omschreven in kwaliteitscatalogus openbare ruimte van Smits Rinsma). Maandelijks vindt een visuele inspectie van de grasvelden plaats en wordt, in overleg met de aannemende partij, indien nodig het onderhoudsregime aangepast.

MINIMAAL TE HANDHAVEN ONDERHOUDSREGIME:

- Intensief gras: 1 keer per week maaien.
- Extensief gras: 1 – 2 keer per jaar maaien.
- Grasberm: 1 keer per maand maaien.
- Sport: afhankelijk van type veld (kunstgras, gras, half verhard, verhard, zand).

ONDERHOUD BIJZONDERE LANDSCHAPPELIJKE ELEMENTEN

ATLETIEKBAAN

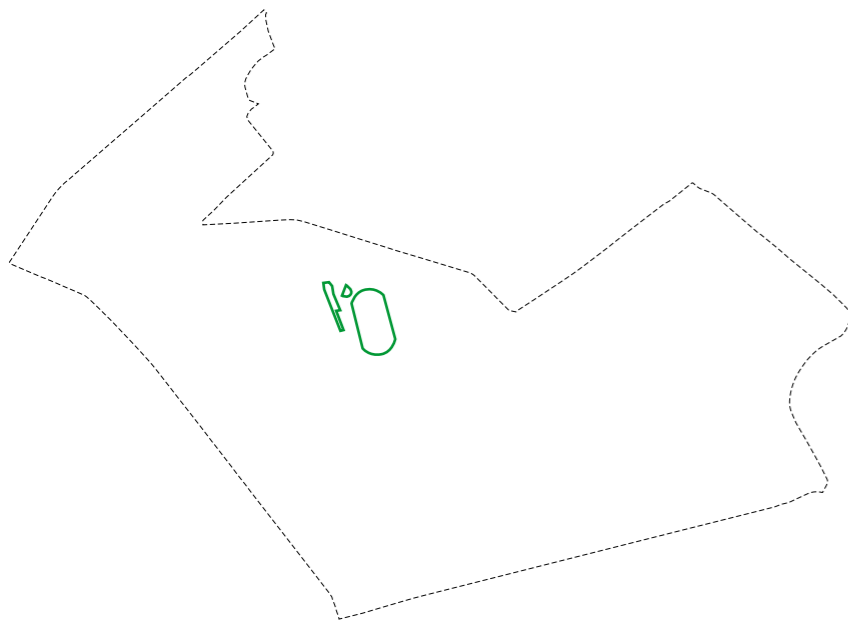
Van Tijen en Van Embden bedachten de atletiekbaan als hart van het campuscentrum waar alle functies omheen gegroepeerd waren. Op dit moment ligt de baan verscholen in de bossen achter het W&L centrum. Het vormt een bijzondere landschappelijke kamer die zeker behouden moet blijven.

OPENLUCHTTHEATER

Langs de rand van de atletiekbaan ligt het openluchttheater. Het is subtiel in het landschap opgenomen en gebouwd in de beginjaren van de campus. Het verdient het om gekoesterd te worden.

SCHIETBAAN

Ter plaatse van de schietbaan lag in de jaren 60 een weg die de rand van de campus met het campuscentrum verbond. De schietbaan is nu een lineaire open ruimte in het bos die door het gebouw Box leidt. Hierdoor is de beeldkwaliteit van de baan nog extra vergroot.

KUNST IN HET LANDSCHAP

In het landschap zijn de volgende kunstwerken verspreid:

1. Het Signaal van Bert Meinen (1975)
2. Het Ding van anonieme studenten (1974)
3. Carillon van Gerrit Rietveld en anderen (1964)
4. Pinetum van Evert Strobos (1988)
5. Sardineblik van Ger van Elk (1975)
6. Schuifstructuren van Rinus Roelofs (2011)
7. De Taaie Tiller van Volkert van der Wijk (2017)
8. Tengenengebeelden van verschillende kunstenaars:
 - horse chair, van Wilfred Tembo 2000
 - shy lady, van Chamunorwa Gotami 1997
 - torso, Sydney Majengwa 1997
 - mermaid, Bvuma Chabvuta 2000
 - sleeping boy, Charles Chisute 2000
 - medicine man and assistant, Simon Kavance 2000
 - monkey, Bernard Matemera 2000
 - elephant, Bernard Matemera 1997

ONDERHOUD KUNST

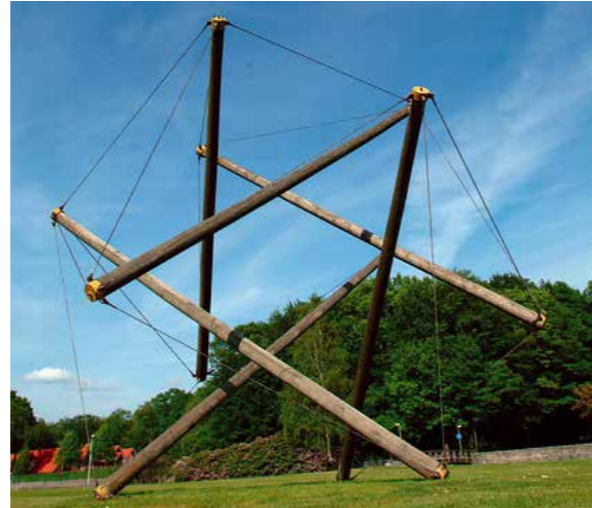
Het onderhoudsniveau voor de kunst dient niveau 1 (uitstekend) aangehouden te worden, gebaseerd op NEN 2767: 'incidenteel kunnen zich geringe gebreken van esthetische aard voordoen'.

1

4

2

6

5

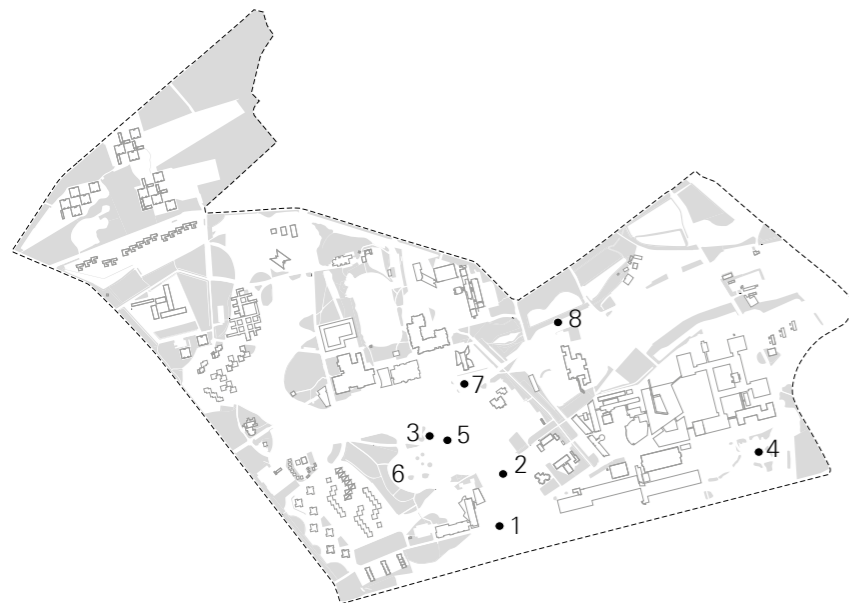
7

8

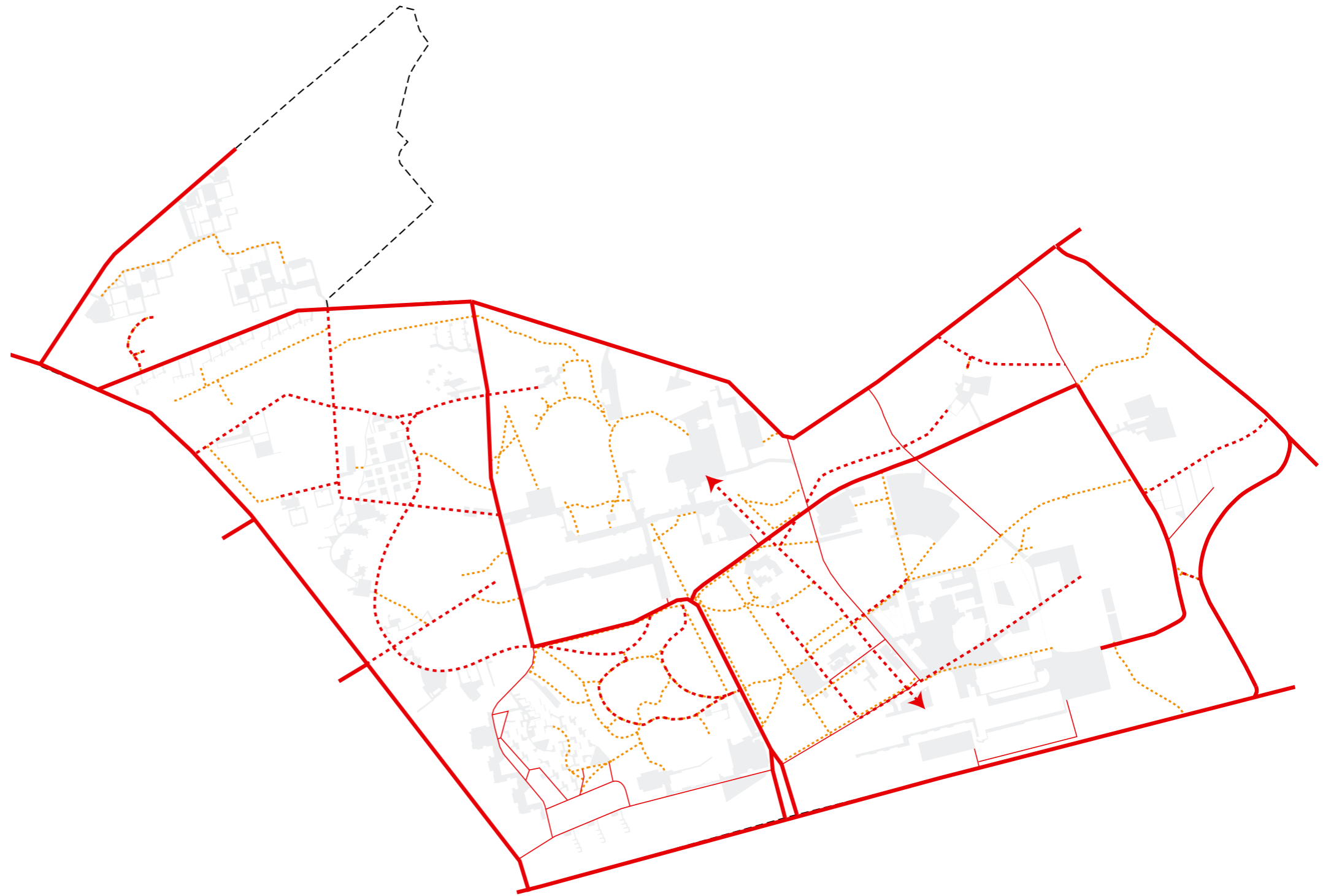
3

BEELDKWALITEIT INFRASTRUCTUUR

wordt bepaald door een helder onderscheid tussen historische lanen, wegen voor gemotoriseerd en langzaam verkeer. Oude Drienerloweg verbindt W&L en O&O centrum.

BEHOUDEN EN TOEGEVOEGDE KWALITEITEN

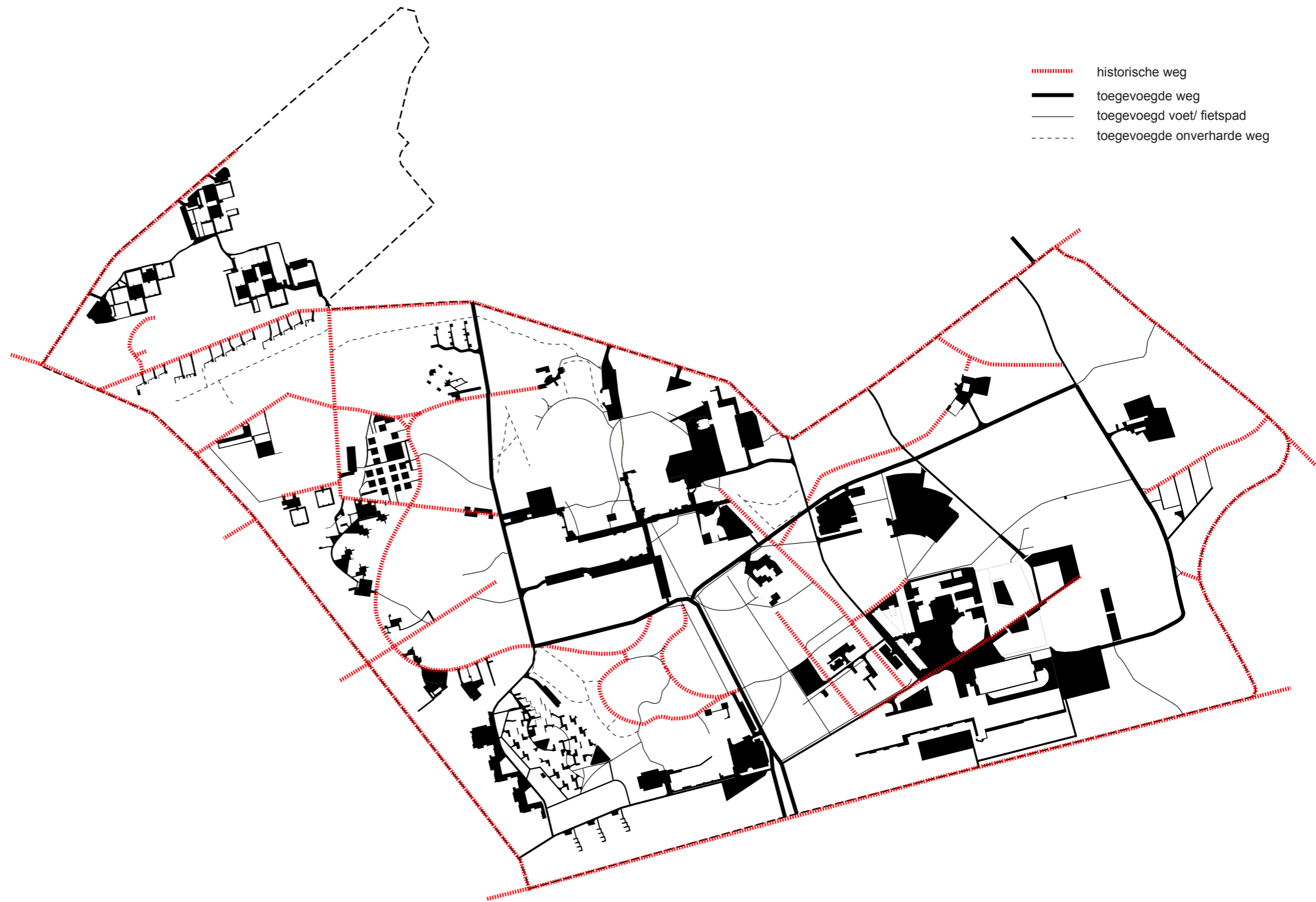
In hun structuurplan voor de UT campus bouwden Van Tijen en Van Embden voort op de infrastructuur in het landgoed (zie bijlage). De meeste bomenlanen zijn behouden, die een grote kwaliteit opleveren voor de beleving van het landschap. Ter plaatse van de huidige entree is de common green toegevoegd met daarlangs de Drienerlolaan. Oorspronkelijk liep deze centrale hoofdweg tot de overzijde van de campus, maar werd al snel ingekort tot zijn huidige lengte. Ter plaatse van het huidige W&L centrum is een deel van de oorspronkelijke infrastructuur aangetast. Hier is uit de aaneensluitende bomenlaan een hap genomen en het centrum ingepast. Van Tijen en Van Embden voegden extra wegen toe waardoor de infrastructuur fijnmaziger werd. De afgelopen decennia is de parkeerbehoefte, en daarmee het aantal parkeervelden, op de campus sterk toegenomen. Van de 150 ha is inmiddels circa 20 ha verhard (wegen, fiets-/ voetpaden, parkeerplaatsen en verharding rond gebouwen).

KNELPUNT VOOR BEELDKWALITEIT

- Historische lanen zijn nog aanwezig, maar deze heeft geen eenduidige verharding: klinkers, asfalt en tegels wisselen elkaar af. Een eenduidige materialisatie maakt de lanen weer zichtbaar.
- De parkeerbehoefte neemt steeds verder toe. De aanleg van nieuwe parkeervelden mag niet ten koste gaan van beeldkwaliteit en dienen daarom zorgvuldig in het landschap te worden ingepast.

KANSEN VOOR BEELDKWALITEIT

- Oude Drienerloweg versterken als verbinding tussen W&L en O&O centrum.

OUDE DRIENERLOWEG

De Oude Drienerloweg vormt de scheiding tussen twee landschappen (Engelse landschap van het landgoed en Twents landschap) en verbindt W&L en O&O centrum. De aansluiting van de centra op de Oude Drienerloweg wordt verbeterd, waardoor de verbinding tussen de centra vorm krijgt.

KNELPUNTEN

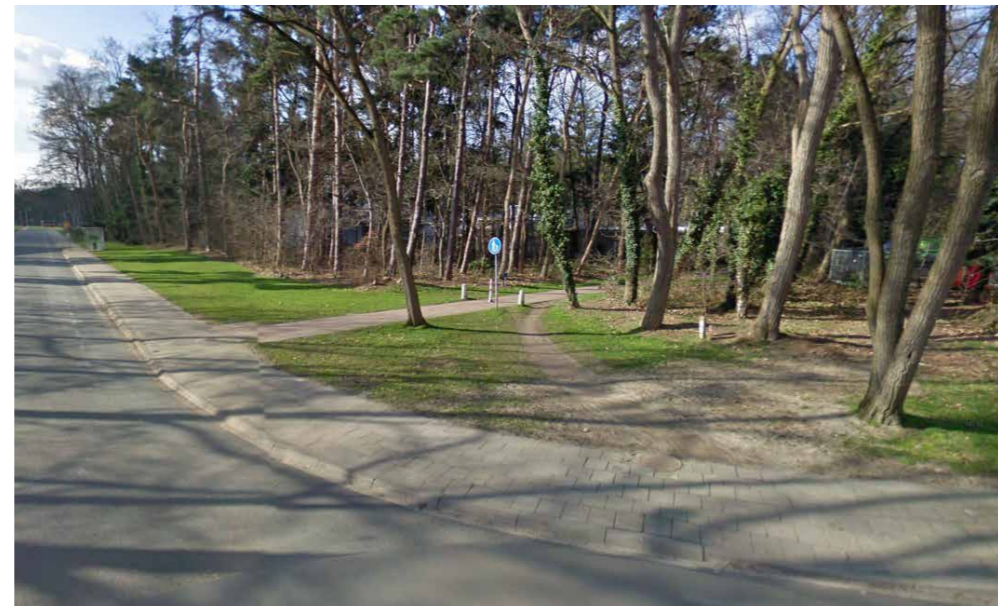
- Bij O&O is aansluiting met de Oude Drienerloweg niet goed zichtbaar. De zone in het verlengde van de weg is weinig toegankelijk (parkeerplaats voor The Gallery), de weg is alleen bereikbaar via de stoep en het verkeersbord duidt erop dat het alleen een voetpad is. Dit kan verbeterd worden.
- Ook de inrichting dient bij te dragen aan een verbetering van de verbinding.

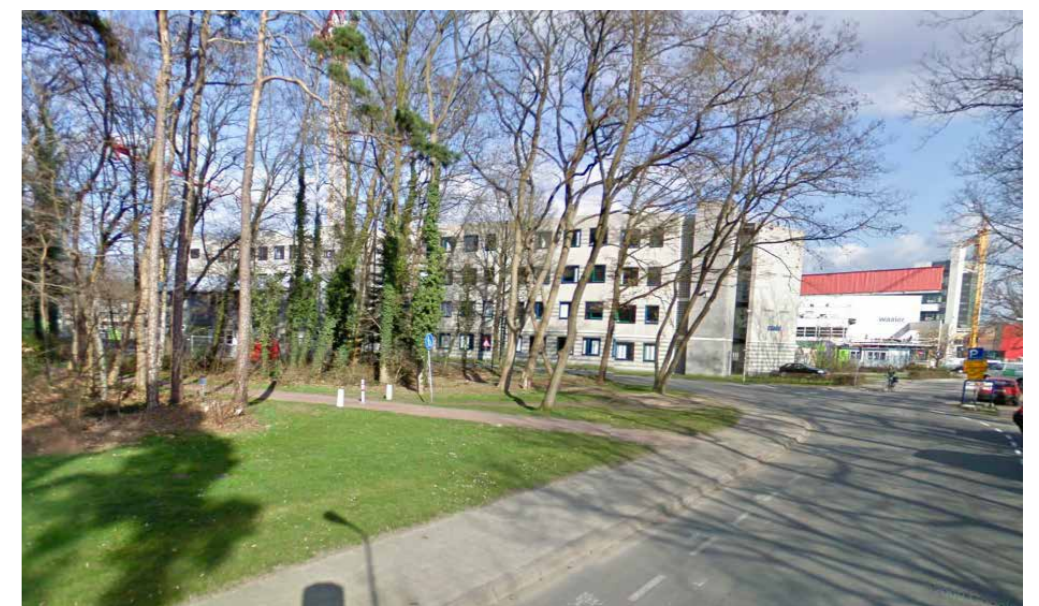
Oude Drienerloweg, t.p.v. oversteek Boerderijweg. Zicht op Drienerburght

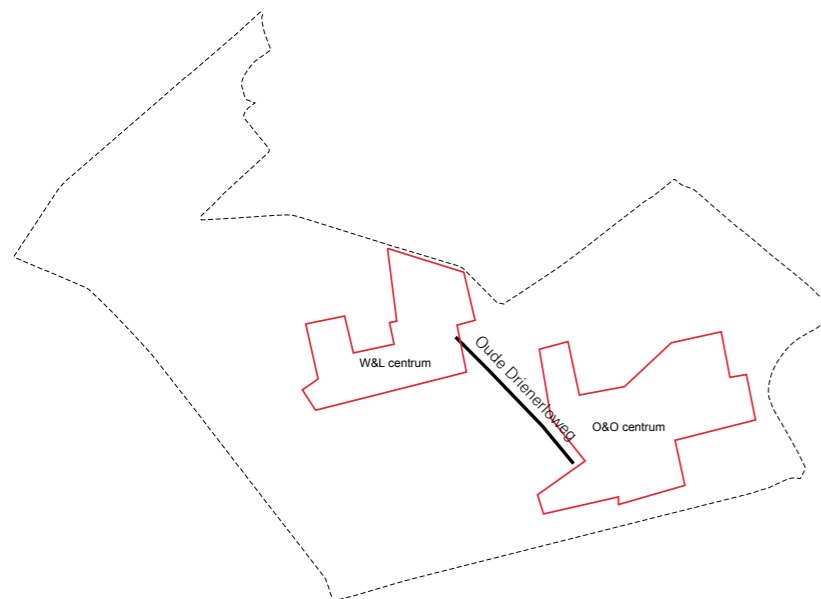
Oude Drienerloweg, gezien vanuit O&O centrum

Oude Drienerloweg, aansluiting op O&O centrum. Het olifantenpad toont aan dat de verbinding regelmatig gebruikt wordt. De verharding sluit hier echter niet op aan.

Oude Drienerloweg, voor afslag naar O&O centrum. De stoep vormt een barriere voor fietsers.

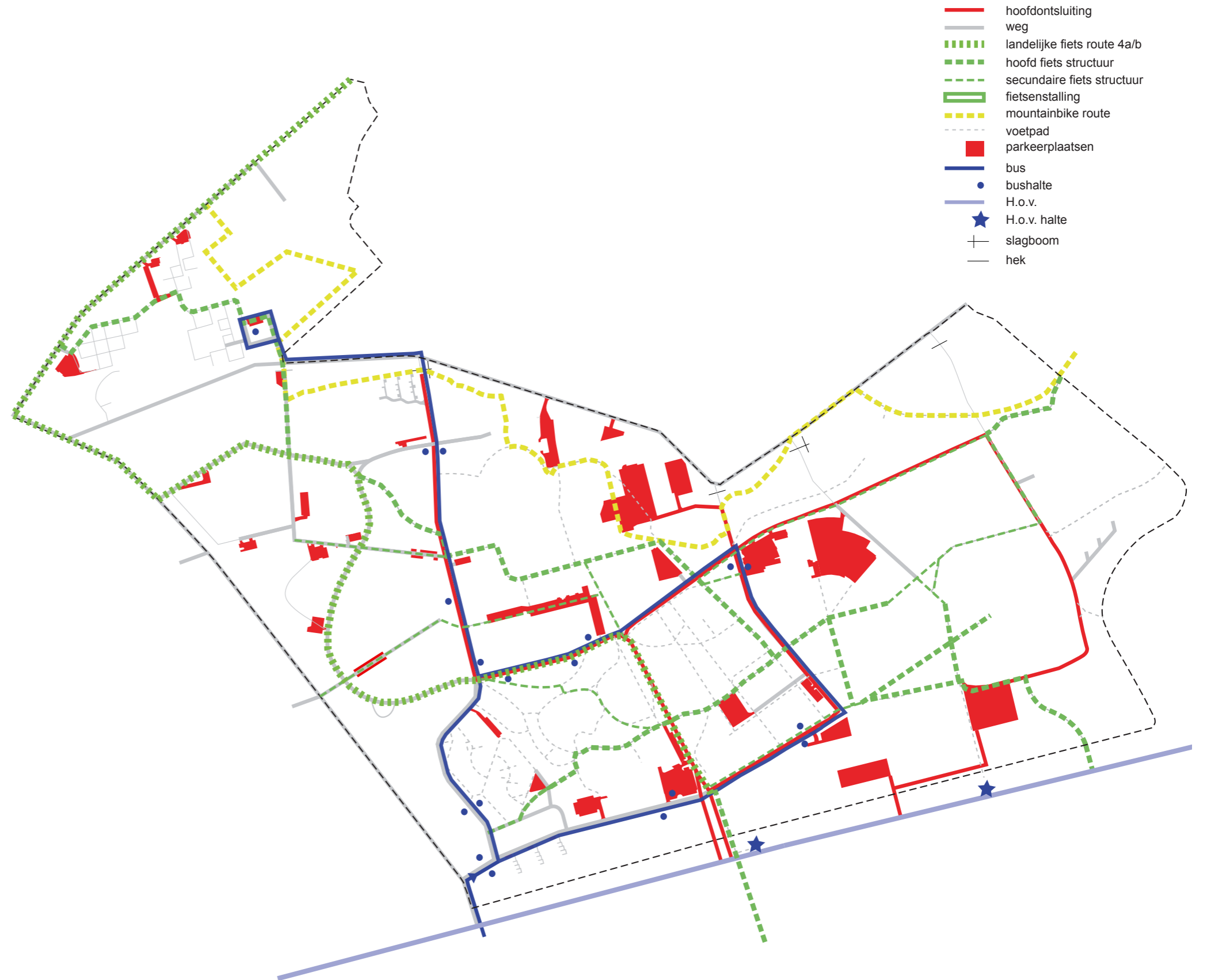
GEBRUIKSKWALITEIT

HUIDIGE SITUATIE

In de infrastructuur maakten Van Tijen en Van Embden een helder onderscheid tussen autowegen (Drienerlolaan) en landschappelijke wegen voor fietsers en voetgangers. Het heldere contrast tussen autowegen en langzaam verkeer is inmiddels afgezwakt. Op sommige plaatsen is de scheiding nog aanwezig, maar op veel plaatsen (bijvoorbeeld vanaf entree richting O&O en W&L) gaan voet, fiets en autoverkeer door elkaar. De auto heeft een steeds dominantere rol op de campus gekregen, dat zich niet alleen uit in de wegen rond de centra, maar ook in het aantal parkeerplaatsen dat de afgelopen decennia sterk is toegenomen. In de infrastructuur zou meer aandacht besteed moeten worden aan het netwerk voor voetgangers en fietsers.

KNELPUNTEN

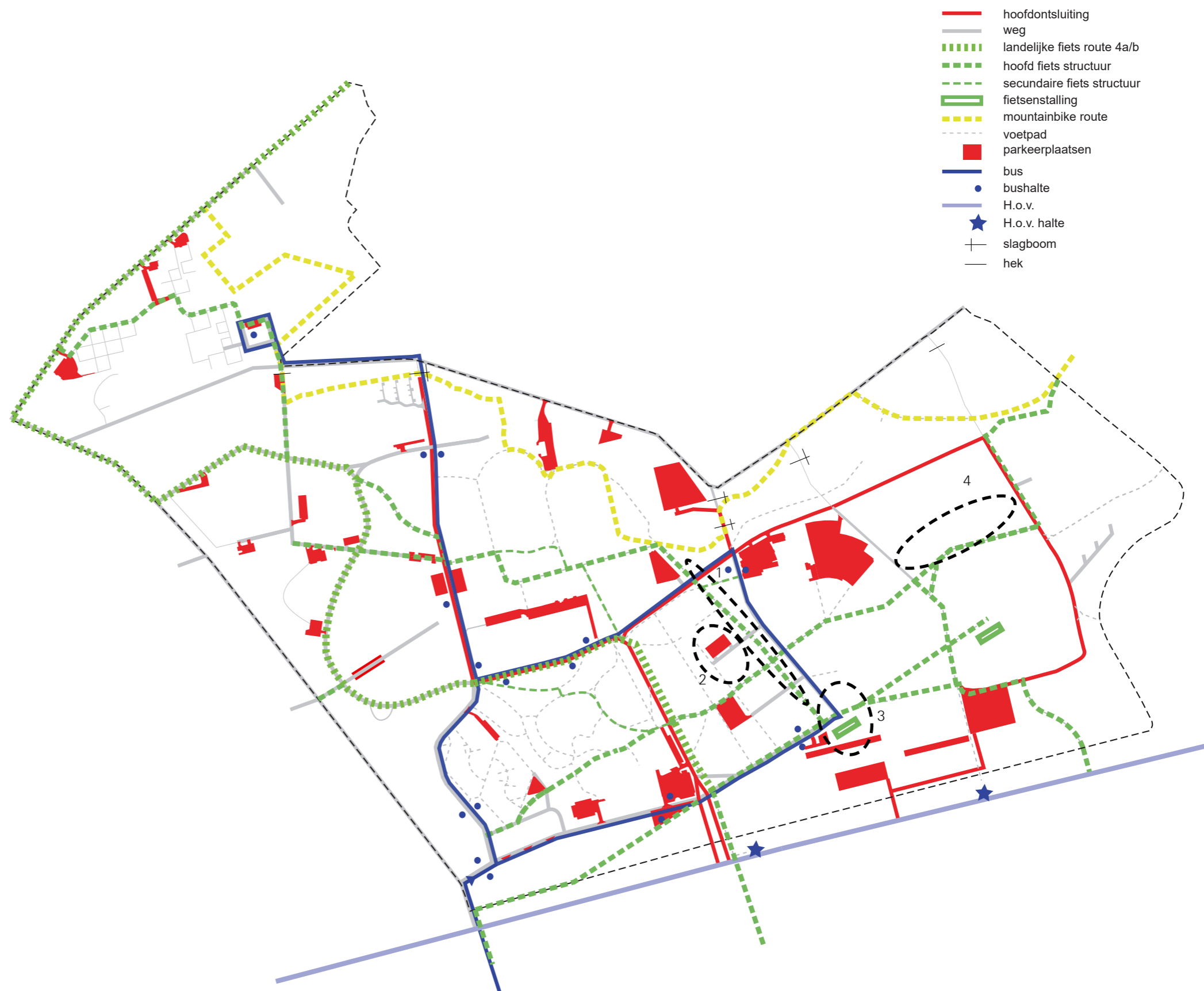
- Met name rond W&L is de dooradering niet goed: er zijn veel onzichtbare/ onduidelijke toegangen tot dit centrum (vanaf Drienerlolaan, bij Box, vanaf Oude Drienerloweg, vanaf Hogekamp, vanaf zwembad). Verbindingen met W&L herstellen.
- Aansluiting van O&O centrum op Oude Drienerloweg vraagt extra aandacht
- Er is een grote parkeerdruk in O&O centrum: dit probleem geldt voor zowel fietsen als auto's.
- De functie van de weg (voor auto, fiets, voetganger) is niet afleesbaar in de verharding: materialen lijken willekeurig te worden toegepast. Deze zouden moeten worden afgestemd op de functie.

INGREPEN T.B.V. KWALITEITSVERBETERING

We stellen de volgende ingrepen voor, die gebaseerd zijn op masterplan Kennispark en bijdragen aan kwaliteitsverbetering van de UT campus:

1. In paviljoenzone: herinrichting Oude Drienerloweg.
2. In paviljoenzone: indien hier bedrijfsgebouwen worden gebouwd, parkeren in parkeerkoffer oplossen.
3. O&O: tot en met aansluiting met Oude Drienerloweg stabilizer toepassen. Aansluiting op Oude Drienerloweg, en daarmee met W&L centrum, verbeteren.
4. O&O: op De Es worden een nieuw parkeerterrein en voetpaden naar het O&O plein gerealiseerd.

HUIDIGE VERHARDING

Er worden nu vele soorten materiaal gebruikt, onafhankelijk van de functie.

KNELPUNTEN

- Het materiaal maakt niet duidelijk of de weg voor voetganger, fiets of auto is.
- De veelheid aan materialen oogt rommelig.

ONDERHOUD VERHARDING

Om de beeldkwaliteit van de verharding op peil te houden heeft FB een Meerjarig Onderhouds Plan (MJOP) laten opstellen door Steggink Infra. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen 4 categorieën verhardingen: wegen, gebouwen, parkeerplaatsen, fiets-/ voetpaden. Voor alle categorieën is een onderhoudsplan opgesteld, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen een aantal kwaliteitsniveaus. Eén keer per jaar wordt alle verharding visueel geïnspecteerd en beoordeeld of het MJOP bijgesteld moet worden.

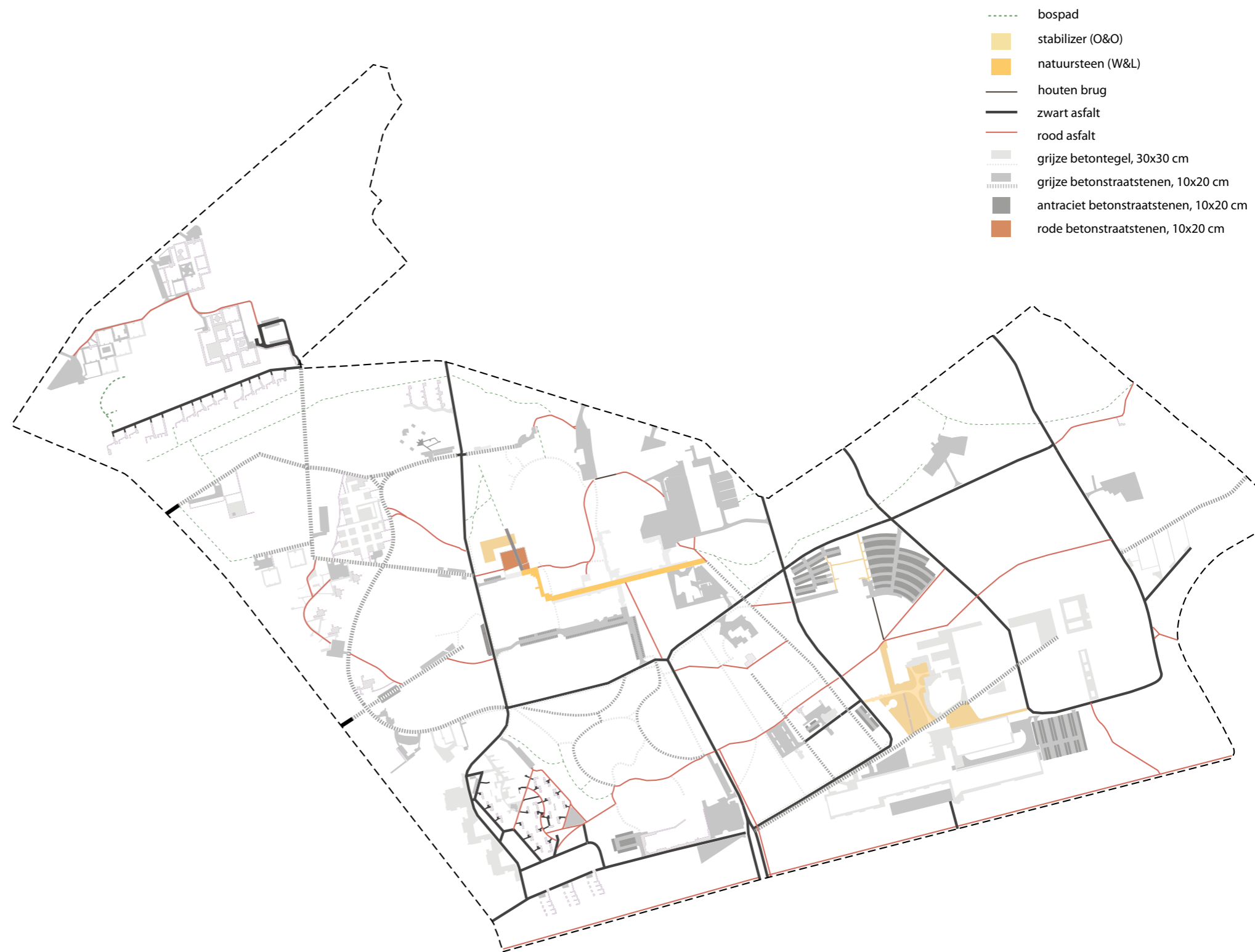
Indien verharding vervangen moet worden kan een nieuw materiaal gekozen worden. Op deze wijze kan gefaseerd gewerkt worden aan een eenheid in materiaalgebruik voor de infrastructuur.

MAATREGELEN VOOR MATERIAALGEBRUIK, AFGESTEMD OP FUNCTIE:

- Historische wegen (grijze betonstraatstenen 10x20).
- Autowegen (zwart asfalt).
- Fietspaden (rood asfalt, rode tegels).
- Voetpaden (grijze betontegel 30x30).
- Rond gebouwen (grijze betontegel 30x30).
- Parkeerplaatsen (grijze + antraciet betonstraatsteen 10x20).

VOOR DE INFRASTRUCTUUR GELDT:

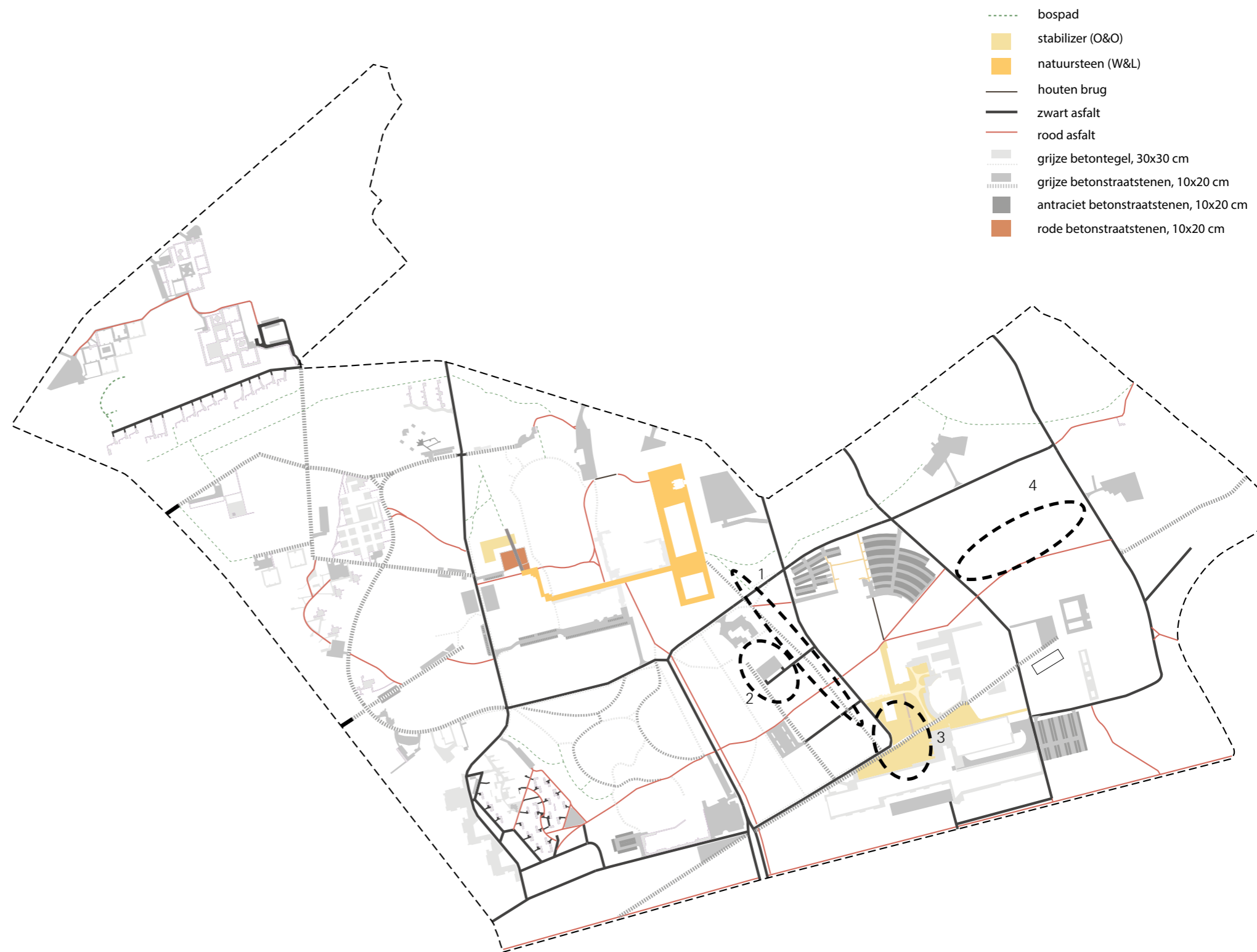
- Materiaalgebruik voor historische wegen prevaleert boven materiaalgebruik voor functie (bijv. historische lanen zullen bestaan uit grijze betonstraatsteen ipv zwart asfalt).
- Materialisatie voor busroute en doorgaande wegen prevaleert boven materiaalgebruik voor historische wegen (bijv. de Hallenweg, oftewel de markegrens, bestaat tot de afslag naar De Zul uit zwart asfalt).

MATERIALISATIE VAN INGREPEN T.B.V. KWALITEITSVERBETERING

De voorgestelde ingrepen voor kwaliteitsverbetering van de infrastructuur (zie pag. 29 'gebruikskwaliteit') zouden als volgt verhard moeten worden om een eenheid in het beeld te realiseren.

1. In paviljoenzone: herinrichting Oude Drienerloweg.
2. In paviljoenzone: indien hier bedrijfsgebouwen worden gebouwd, parkeren in parkeerkoffer oplossen.
3. O&O: tot en met aansluiting met Oude Drienerloweg stabilizer toepassen. Aansluiting op Oude Drienerloweg, en daarmee met W&L centrum, verbeteren.
4. O&O: op De Es worden een nieuw parkeerterrein en voetpaden naar het O&O plein gerealiseerd.

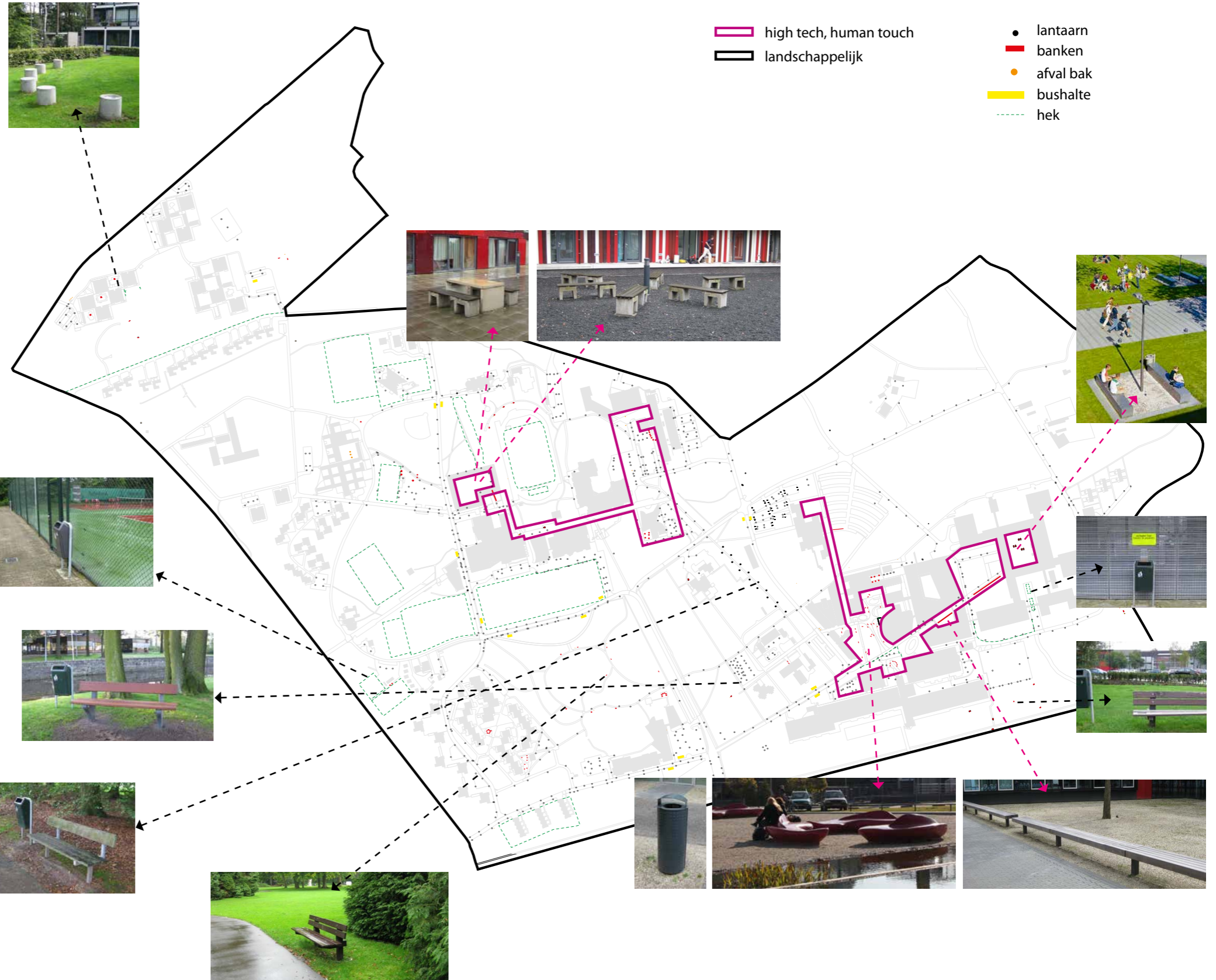
ONDERHOUD INRICHTING

Voor meubilair wordt kwaliteitsniveau A+ aangehouden: weinig beplakt of beklad. Dit kwaliteitsniveau wordt nader omschreven in de kwaliteitscatalogus openbare ruimte van Smits Rinsma.

Als objecten (meubilair, zoals banken en afvalbakken) vervangen moeten worden dient onderscheid te worden gemaakt tussen objecten die passen binnen het karakter van het landgoed en binnen het motto van de campus 'high tech, human touch'. Daarnaast zijn er elementen die gelden voor de gehele campus, zoals bushokjes, naamborden op gebouwen, verlichting. Wat betreft de hekwerken dient maximale transparantie nagestreefd te worden; spandoeken worden hierop niet ter plaatse van zichtlijnen geplaatst.

algemeen

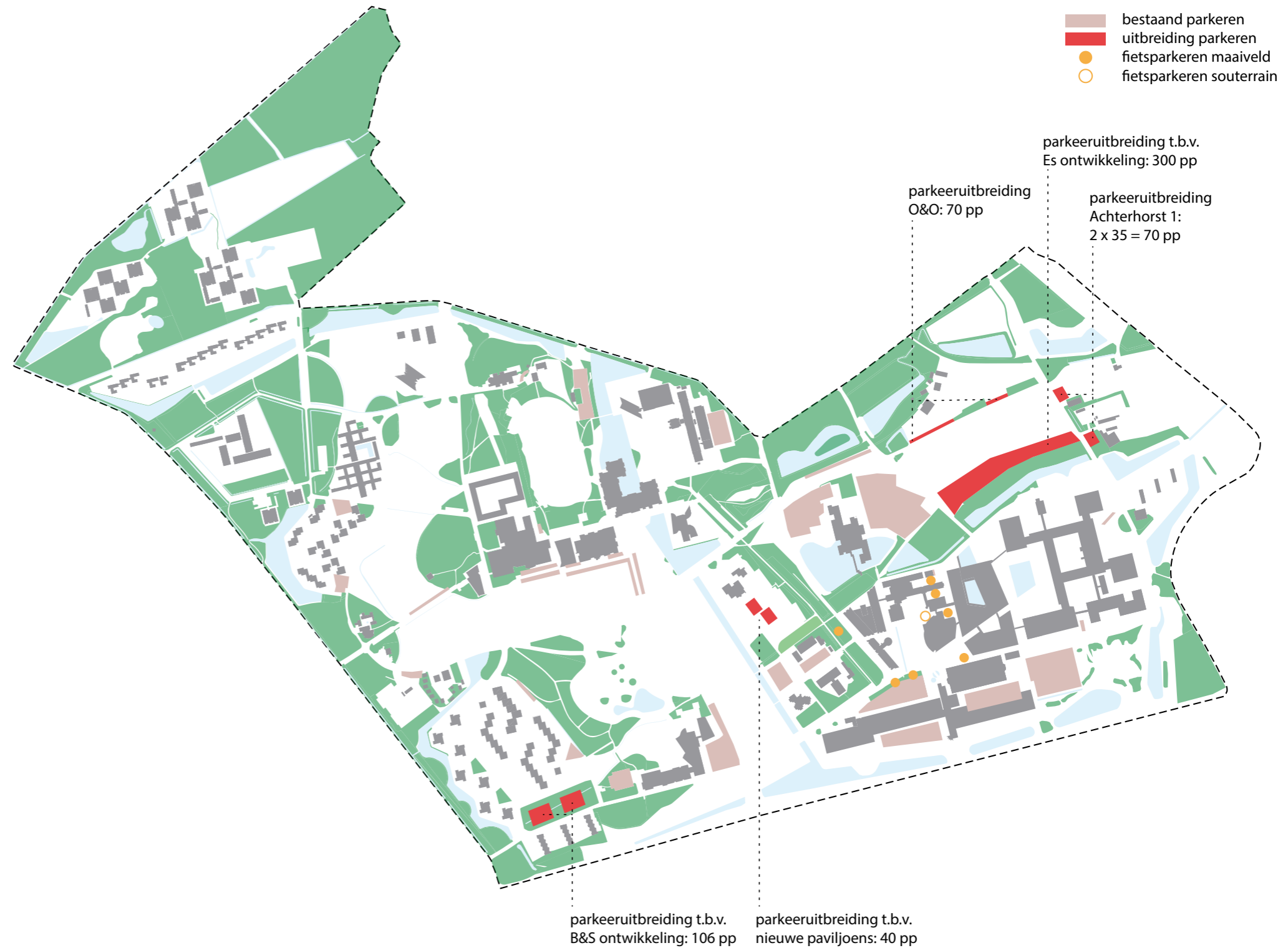

PARKEERVISIE

Het O&O plein en het Hogekampplein zijn auto- en fietsvrij.

De parkeercapaciteit voor het O&O gebied wordt mede ten behoeve van de toekomstige O&O bebouwing op de Es uitgebreid met een enigszins verdiept parkeerterrein op de Es met 300 parkeerplaatsen in een strook langs de Roombeek. Daarnaast wordt de ring van parkeervoorzieningen rond het O&O gebied aangevuld met parkeerplaatsen langs de Boerderijweg en de Achterhorst. Ten behoeve van het fietsvrij houden van het O&O plein wordt het fietsparkeren georganiseerd met een ring van stallingplaatsen achter de bebouwing aan het O&O plein, zodat de loopafstanden naar de respectievelijke gebouwen kort zijn.

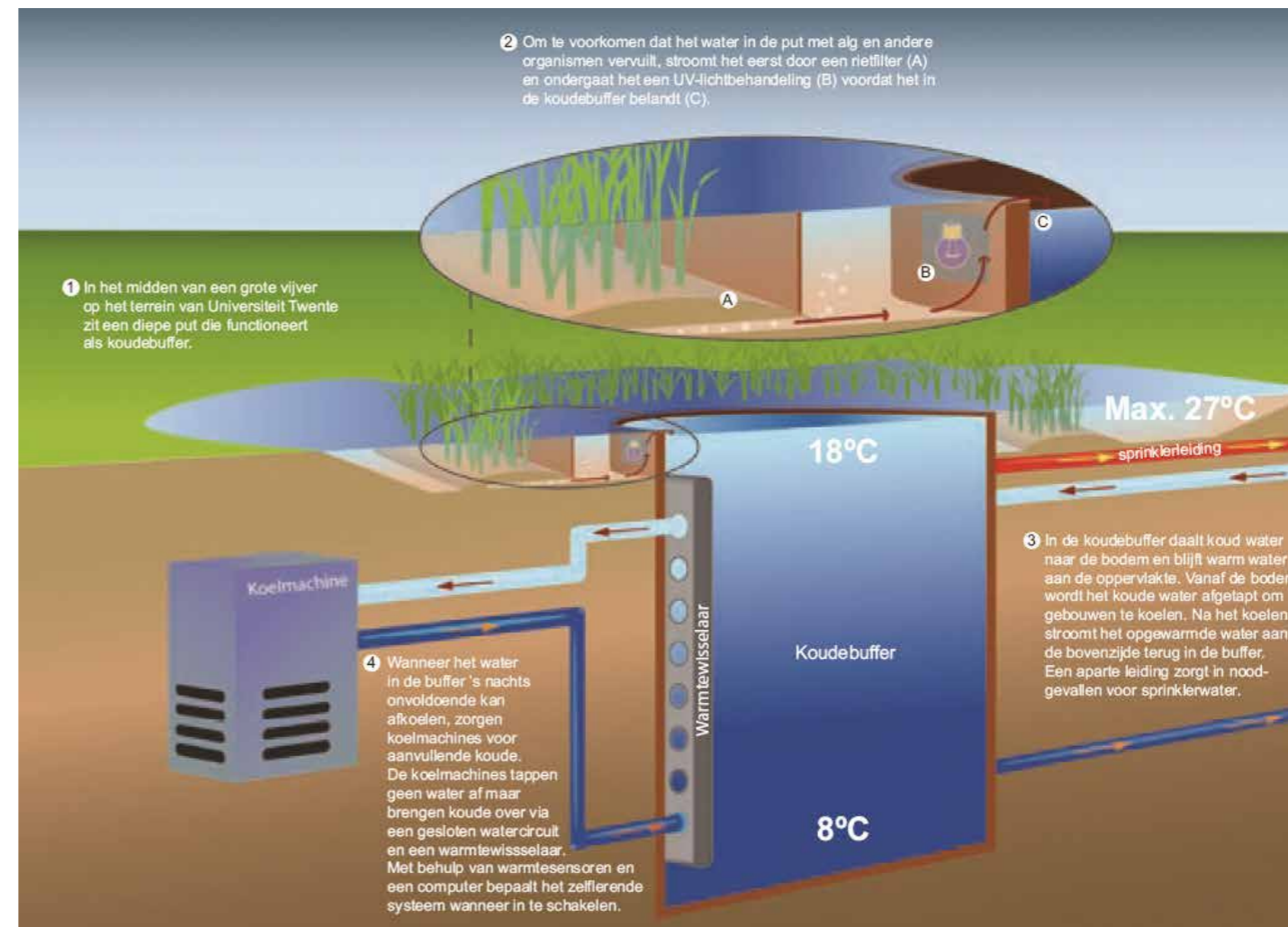
Het auto- en fietsvrij houden van het Hogekampplein is mogelijk door het parkeerterrein achter de Hogekamp en de fietsenstalling in het souterrain onder de Hogekamp.

DUURZAAMHEIDSVISIE

Duurzaamheid maatregelen op campusniveau hebben enerzijds ten doel de ecologische footprint van de Universiteit te minimaliseren, maar hebben ook een etalagefunctie om de bewustwording van studenten en medewerkers hiervoor te stimuleren. Gerealiseerde en voorgestelde maatregelen zijn:

- Gebruikmaking van aardkoeling met behulp van de koudecirkel.
- Toepassing stadsverwarming voor verwarming en tapwater, gebouw gebonden bij nieuwe gebouwen en waar mogelijk bij renovaties.
- Gebruikmaking van zonenergie door middel van overkappingen van daarvoor geschikt gesitueerde parkeerplaatsen met zonnepanelen en van zonnecollectoren voor verwarming van het water in het zwembad .
- Aanleggen en uitbreiden laadpalen t.b.v. elektrisch rijden.
- Gebruikmaking van regenwater voor besproeiing van de sportvelden vanuit de reinwaterkelder gesitueerd tussen openluchttheater en zwembad, waarin gereinigd oppervlaktewater wordt gebufferd.
- Stimuleren loop- en fietsbewegingen door strategische situering parkeerplaatsen en het aantrekkelijk maken loop- en fietsverbindingen.
- Nieuwe studentenhuysvesting energieneutraal: nul op de meter.

BEELDKWALITEIT BEBOUWING

wordt bepaald door het onderscheid tussen twee clusters en losse bebouwing in het landschap en de diversiteit in architectuur.

HISTORISCHE ONTWIKKELING

Voor 1964 was het gebied deels een landgoed, deels een boerenlandschap. Op het landgoed, ten westen van de Oude Drienerloweg, stond een landhuis en twee boerderijen. Het landhuis is afgebroken, de boerderijen (Boerderij Bosch en Faculty Club) zijn herbestemd. In het boerenlandschap, ten oosten van de Oude Drienerloweg, stond Erve Holzik die eveneens is herbestemd.

In hun structuurplan (1964) planden Van Tijen en Van Embden de gebouwen onafhankelijk van de landschappelijke structuur op een orthogonaal grid dat haaks op de Hengelosestraat ligt. Alleen de zone tussen het huidige O&O en W&L centrum en tussen het voormalige Engelse en Twentse landschap (de paviljoenzone) wijkt daar van af.

De hoofdweg (Drienerlolaan) structureert het gebied. In het boerenlandschap liggen de faculteitsgebouwen (met Horstcomplex, The Gallery, Cubicus en voorheen ook de Hallen). Ensembles met woningen liggen verscholen in landschappelijke 'kamers'. De woningen zijn tot op heden onaangetaast gebleven.

Centraal in het gebied was het campuscentrum bedacht, het huidige W&L centrum. Dit werd eerst uitgevoerd volgens het plan van Van Tijen en Van Embden (met Hogekamp) en kort daarop (tussen 1966 en 1973) aangepast aan de plannen van Blom (waarop Vrijhof, Bastille en de Sporthal zijn uitgevoerd). Blom was voorstander van het verdichten van het centrum in plaats van de decentrale opzet die Van Tijen en Van Embden voor ogen hadden. De Drienerlolaan, die oorspronkelijk doorliep tot aan de overzijde van de campus, werd ingekort en enkele van de oorspronkelijke verbindingen met het W&L centrum werden verbroken. Het centrum en de atletiekbaan liggen sindsdien enigszins geïsoleerd.

In de periode tussen 1974 en 2003 worden W&L en O&O centrum verder verdicht. Onderwijsgebouwen, die oorspronkelijk verspreid lagen over de campus, worden geclusterd. In O&O is het stedenbouwkundig plan van OD205 uitgevoerd waarin afgeweken wordt van het orthogonale grid (Ravelijn, Citadel, Waaier). In dit plan worden landschappelijke lijnen gevolgd (markegrens, De Zul langs het bos). Drienerburghut en High Tech Factory wordt aan het W&L toegevoegd. Door te kiezen voor de verdichtingsstrategie liggen gebouwen in de twee centra niet meer individueel in het landschap, maar worden nu dicht op elkaar geplaatst.

Tussen 2004 en 2011, op basis van het masterplan van Hoogstad (2003), is het verdichten verder gegaan. Niet alleen worden functies geclusterd, maar nu ook gemengd. Aan W&L worden aan de voorzieningen woongebouwen toegevoegd (Box en Sky). En het O&O centrum richt zich op onderwijs en onderzoeksinstituten (Carré, Nano, Ravelijn, uitbreiding Horst). Door de intensivering van O&O wordt W&L centrum ontkracht. Het introverte karakter van het O&O centrum versterkt dit. De verbinding over de Oude Drienerloweg door het landschap bewerkstelligt de interactie tussen beide centra, met ieder hun eigen identiteit.

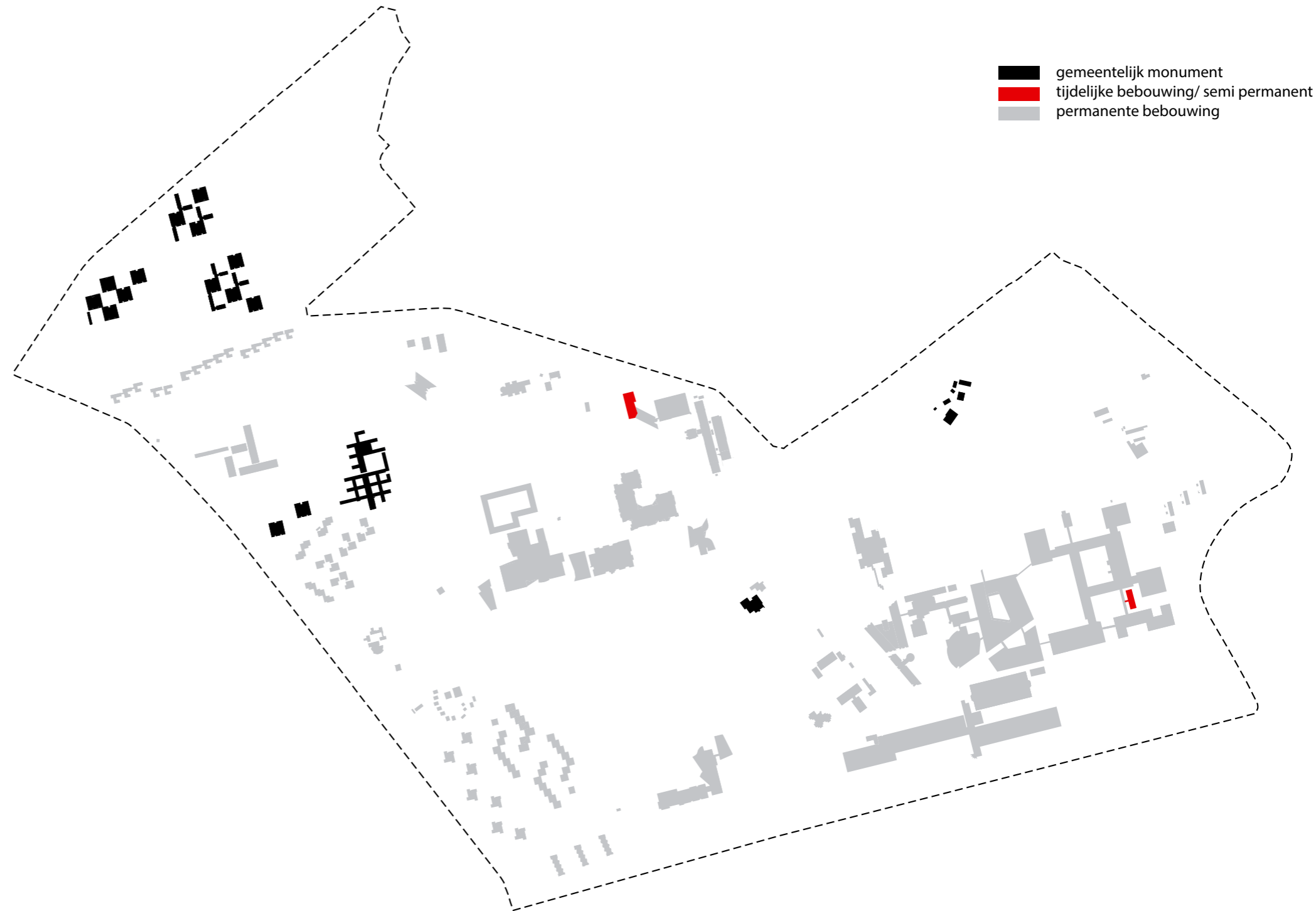
MONUMENTEN EN TIJDELIJKE GEBOUWEN

GEMEENTELIJKE MONUMENTEN

Op de UT campus zijn een aantal gemeentelijke monumenten: de piramides, mastaba's en patiowoningen van de architect H. Haan, de Faculty Club van P. Blom en de vakwerkschuur van Erve Holzik.

TIJDELIJKE GEBOUWEN

De meeste gebouwen op de campus zijn ontworpen als permanente gebouwen die geworteld zijn in de stedenbouwkundige structuur: ze staan zelfstandig in het landschap, maken onderdeel uit van een ensemble of cluster. Er zijn ook tijdelijke gebouwen die tijdelijk voorzien in een functionele behoefte. Ze zijn echter niet ontworpen als onderdeel van de stedenbouwkundige structuur. Wat betreft beeldkwaliteit worden ze daarom ook niet als zodanig beschouwd en behandeld.

NIEUWE ONTWIKKELINGEN

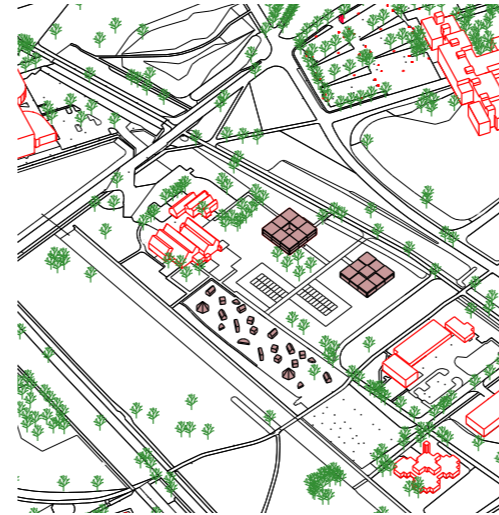
Naast mogelijke toekomstige transformatie-, sloop-/nieuwbouw- en uitbreidingsontwikkelingen van bestaande gebouwen zijn ook nieuwe ontwikkelingen mogelijk op de campus voor uitbreiding van business&science, universiteitsfuncties, onderwijs&onderzoek, en studentenhuisvesting op de respectievelijke locaties Drienerbeeklaan, Paviljoenzone, Es, Boulevard, Oude Horstlindeweg, Verre Veld en Witbreuksweg.

UITWERKING PER DEELGEBIED

1. ontwikkeling Business&Science bebouwing Drienerbeeklaan

2. ontwikkeling paviljoens voor bijzondere universiteitsfuncties in paviljoenzone

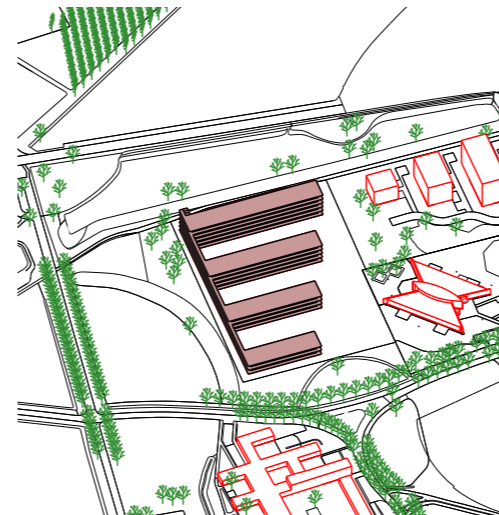
3. ontwikkeling onderwijs en onderzoek bebouwing op de Es

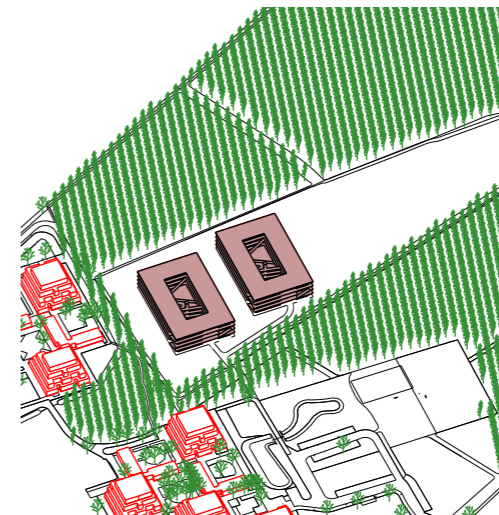
4. ontwikkeling studentenhuistering aan de Boulevard

5. ontwikkeling studentenhuistering aan de Oude Horstlindeweg

6. ontwikkeling studentenhuistering op het Verre Veld

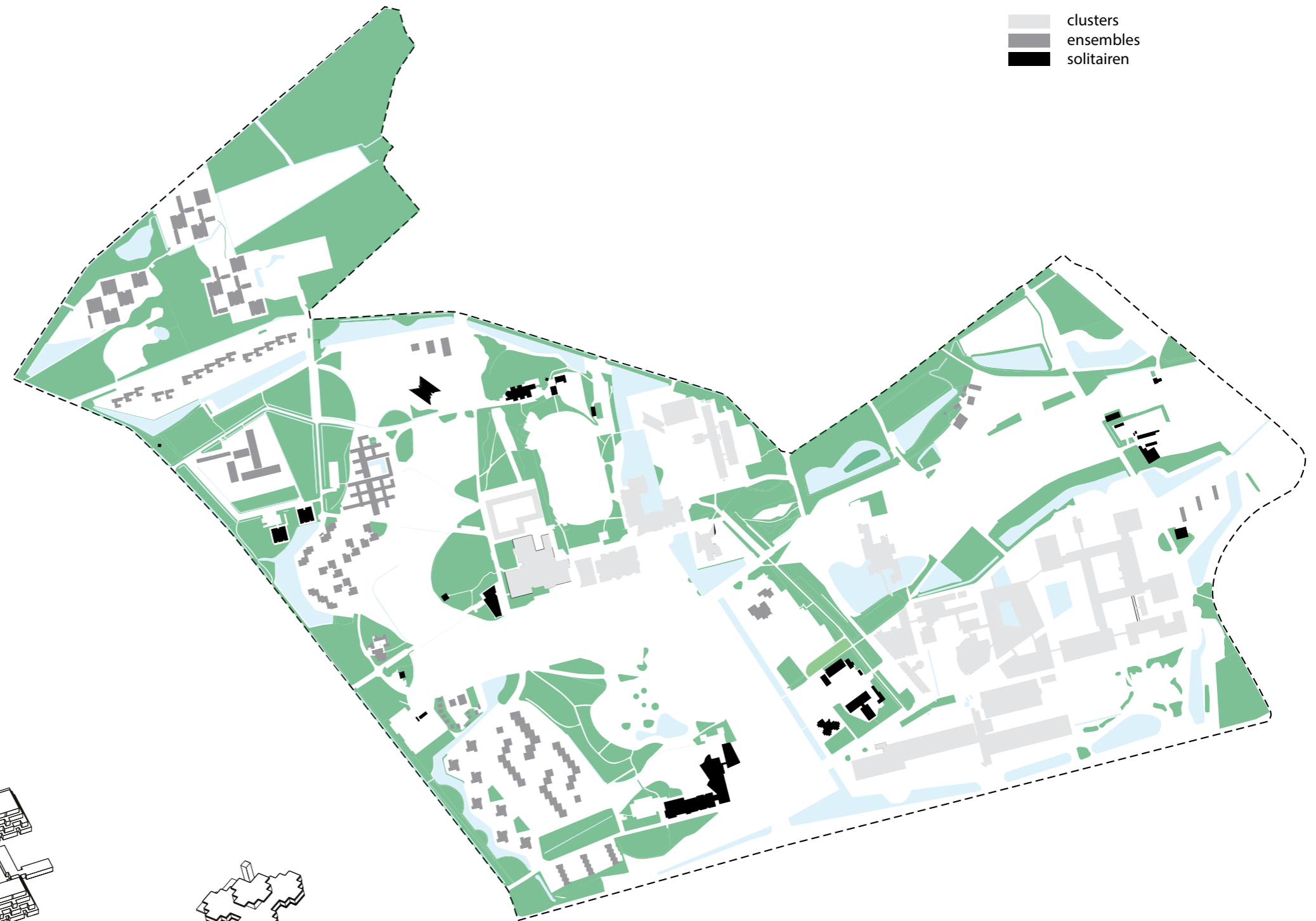
7. ontwikkeling studentenhuistering aan de Witbreuksweg

STEDENBOUWKUNDIGE TYPOLOGIEËN

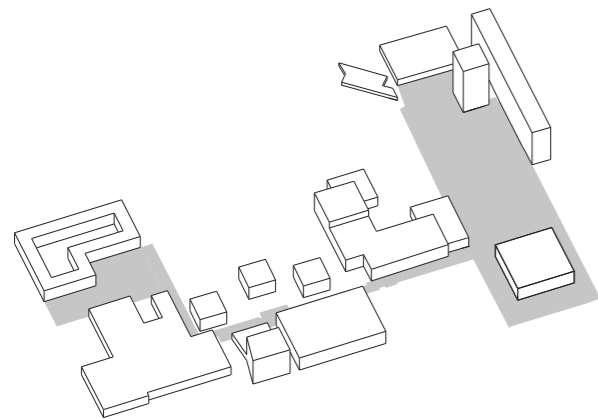
CLUSTERS, ENSEMBLES, SOLITAIREN

De afgelopen 50 jaar is er een verschuiving geweest van visie op de relatie tussen gebouwen en landschap. Van Tijen en Van Embden hadden een campus voor ogen waarin gebouwen als solitair verspreid in het landschap lagen. De woningblokken lagen gegroepeerd in de landschappelijke kamers. Kort na de opening van de campus, in 1964, is de koers deels gewijzigd en werd gekozen voor verdichting van het campuscentrum (W&L) en onderwijscentrum (O&O). Er ontstonden hierdoor compacte clusters waarin gebouwen en infrastructuur nauw verbonden zijn. Het landschap ligt daarbuiten. Als gevolg van deze ontwikkelingen zijn nu drie stedenbouwkundige typologieën te onderscheiden op de campus: de solitair, het ensemble en cluster.

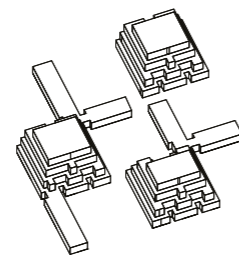
- Een solitair: een gebouw dat autonoom in het landschap staat (woontoren, Spiegel, paviljoen, Vlinder).
- Een ensemble: een groep gebouwen die ruimtelijk met elkaar samenhangen en in samenhang met het landschap zijn ontworpen (groepen woningen in het groen, Erve Holzik).
- Een cluster: een groep gebouwen die functioneel met elkaar samenhangen en ruimtelijk nauw verbonden zijn met een infrastructureel element (Boulevard, markegrens en O&O plein) en/ of met elkaar d.m.v. bruggen (O&O).

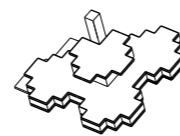
clusters
 ensembles
 solitaires

cluster
vb. W&L centrum

ensemble
vb. piramide/ mastaba

solitair
vb. paviljoen

ARCHITECTONISCHE TYPOLOGIEËN

Op de campus is een diversiteit aan architectonische typologieën te zien. De campus is al sinds de jaren 60 een proeftuin voor nieuwe architectonische experimenten. In de jaren 60 was de campus het podium voor de functionalisten en structuralisten. De functionalistische gebouwen (Hogekamp, Spiegel, woontoren, Horst, Gallery) kenmerken zich door heldere bouwvormen die vaak samengesteld zijn uit geometrische volumes en het contrast opzoeken met het landschap. Dit staat lijnrecht tegenover de structuralistische gebouwen (patiowoningen, piramides, Bastille, Vrijhof, Cubicus, paviljoen) die bestaan uit een structuur waarin een eenheid eindeloos herhaald wordt en die juist toenadering zoeken tot het landschap. In de jaren 80 en 90 volgen samengestelde gebouwen die opgebouwd zijn uit grillige volumes (Drienerburght, Mirakel, Mondriaan). De meest recente gebouwen (Box, Sky, Carré) introduceren een nieuwe typologie: een helder geometrisch volume.

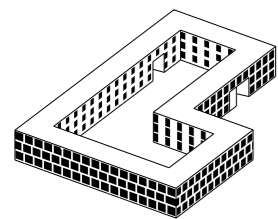
HELDERE VORM, SAMENGESTELDE VORM, GELEDE VORM

We maken kortom onderscheid tussen drie architectonische typologieën.

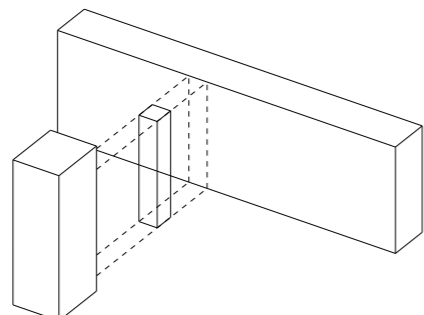
- Een heldere vorm: een geometrisch volume als basis. (Box, Carre).
- Samengestelde vorm: een verzameling van verschillende volumes. (Drienerbught, Hogekamp, Horst).
- gelede vorm: een structuur waarin een eenheid herhaald wordt, of erop gevarieerd wordt. (Bastille, patiowoningen).

EENHEID IN MATERIALISATIE

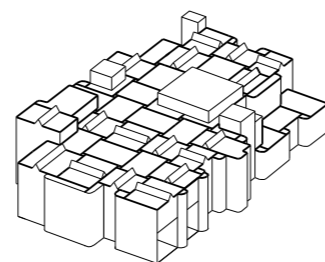
Binnen de ensembles op de campus is de afgelopen decennia veel diversiteit in verschijningsvorm ontstaan (in O&O centrum, W&L centrum, renovatie van het ensemble aan Calslaan). De kracht van de oorspronkelijke campus was het streven naar eenheid in plaats van naar een collage. Om de beeldkwaliteit per ensemble of per solitair te verbeteren zou gestreefd moeten worden naar een eenheid in materialisatie: hout en glas (zoals paviljoen), of staal en glas (zoals Horst), beplating (zoals Nanolab), beton en glas (zoals Hogekamp, Cubicus).

heldere vorm
vb. Box

samengestelde vorm
vb. Hogekamp

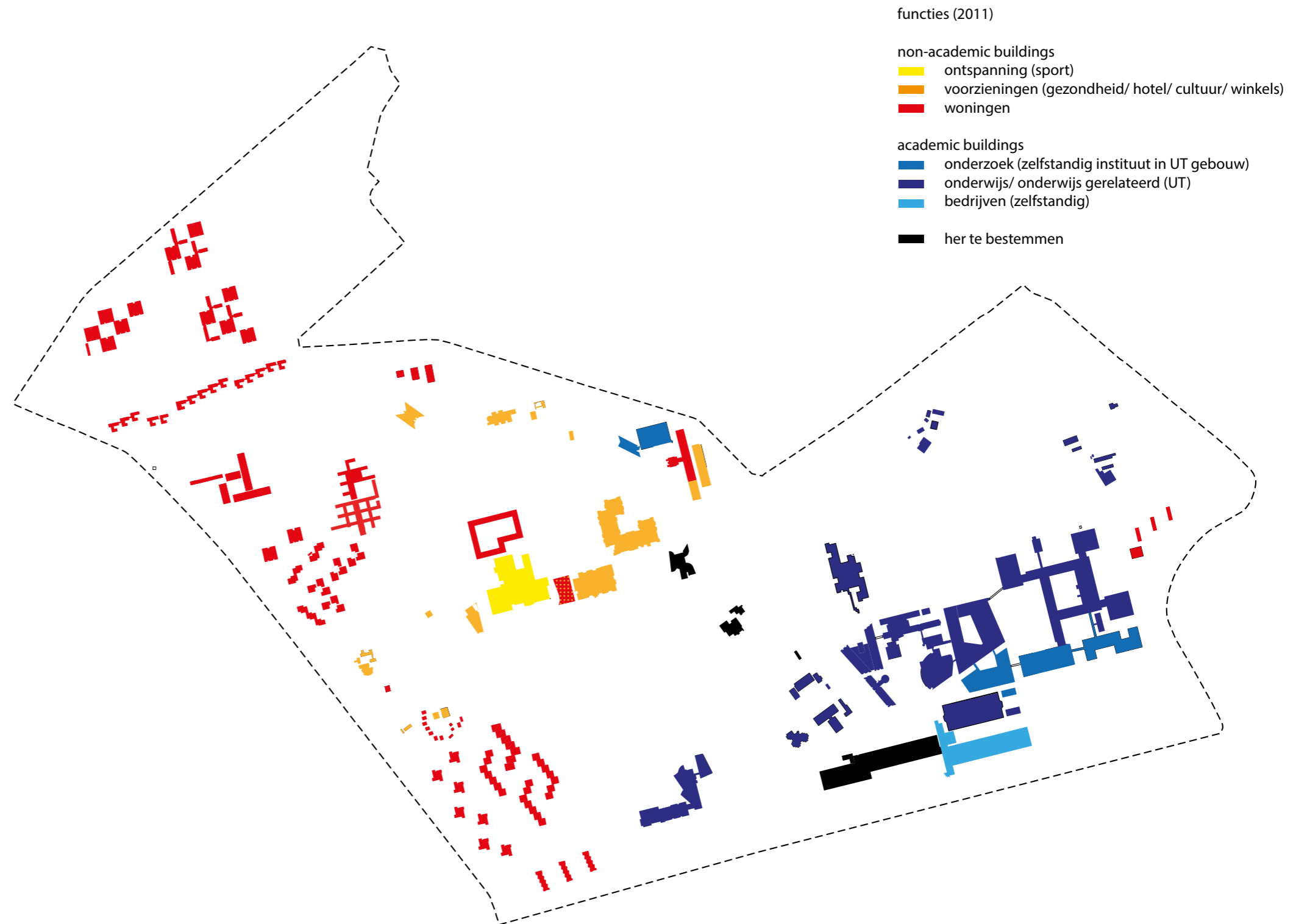

gelede vorm
vb. Bastille

GEBRUIKSKWALITEIT

In het plan van Van Tijen en Van Embden waren de functies wonen, werken en recreëren strikt van elkaar gescheiden. Hierdoor werd de beweging en ontmoeting tussen studenten en medewerkers op gang gebracht. Vanaf de jaren 80 zijn functies steeds meer geclusterd en sinds het masterplan van Hoogstad worden ook faciliteiten (zoals laboratoria) gedeeld. De ontmoeting vindt hierdoor steeds meer in de centra zelf plaats.

In deze kaart zijn de functies zichtbaar. In de landschappelijke kamers zijn de woningen gesitueerd, in het W&L centrum is een combinatie van woningen en voorzieningen en in het O&O centrum van onderwijsfuncties en onderzoeksinstituten.

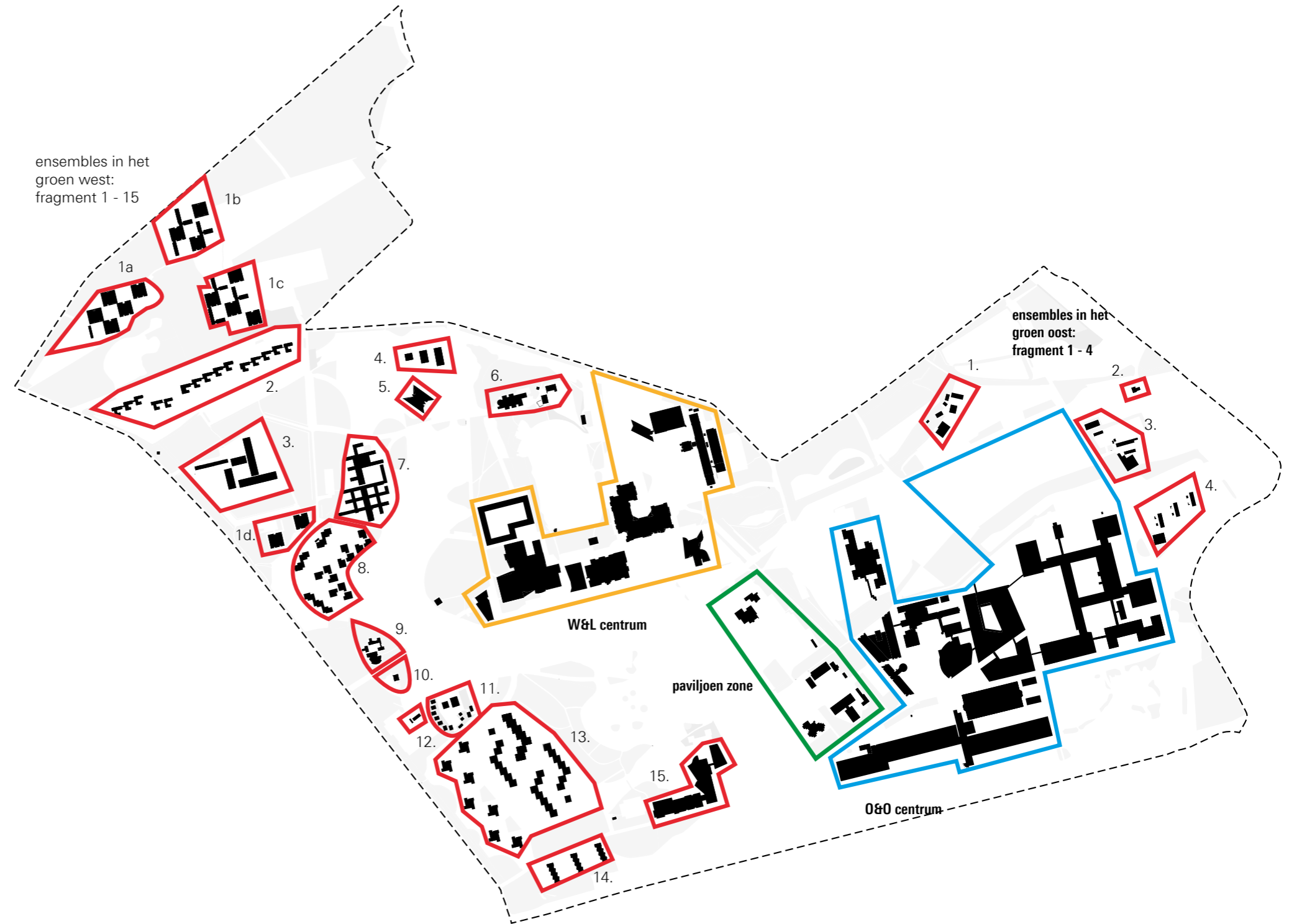

UITWERKING PER DEELGEBIED

Gezien de landschappelijke structuur en stedenbouwkundige typologieën maken onderscheid tussen 5 gebieden:

1. W&L centrum
2. O&O centrum
3. Paviljoenzone: fragment 1 - 3
4. Ensembles in het groen west: fragment 1 - 15
5. Ensembles in het groen oost: fragment 1 - 4

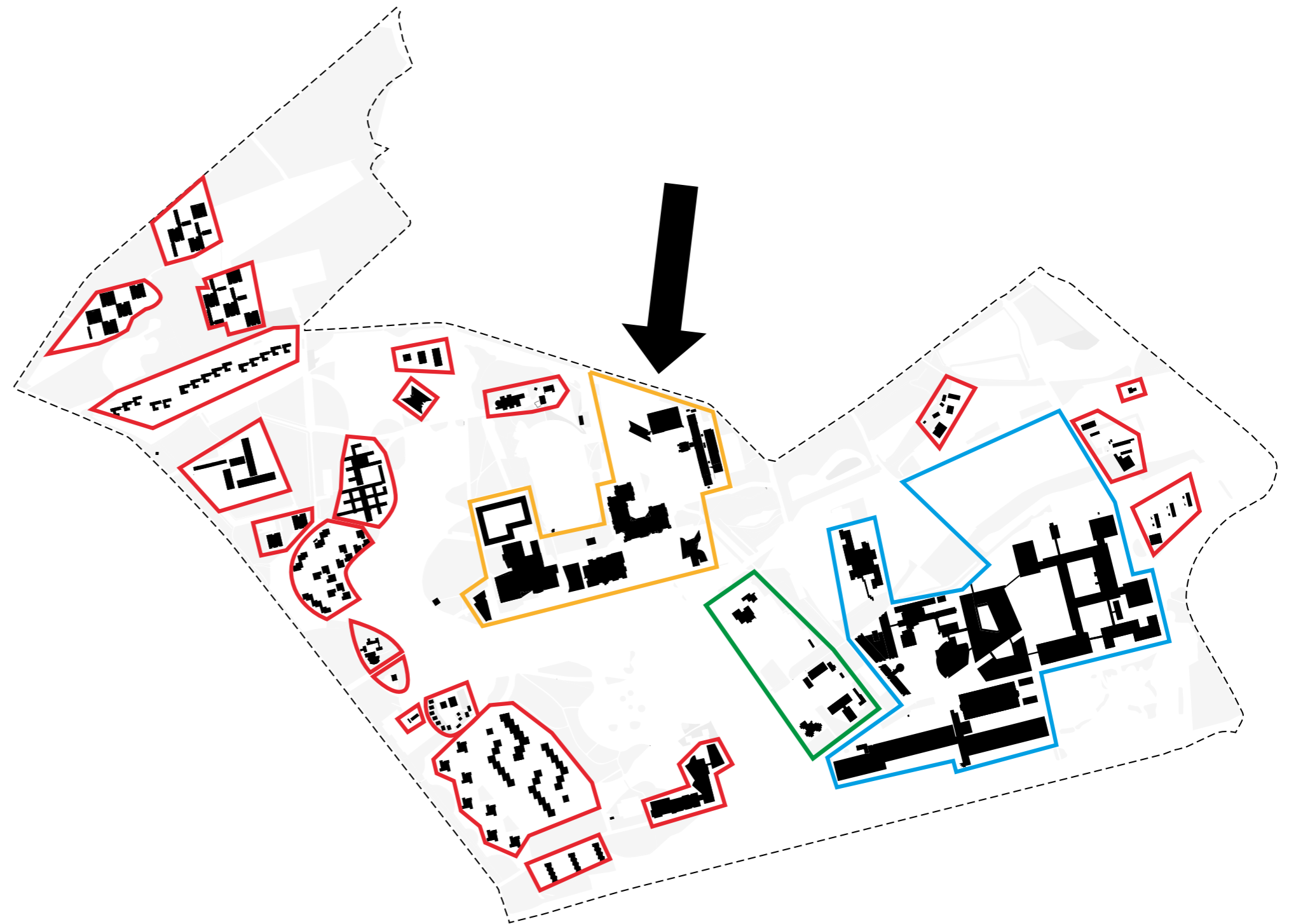
In dezelfde volgorde wordt hierna de beeldkwaliteit van de bebouwing per gebied behandeld. Per deelgebied wordt ingezoomd op de beeldkwaliteit van de bebouwing en de stedenbouwkundige en architectonische typologieën nader toegelicht. De fragmenten bestaan uit een solitair of ensemble.

BEELDKWALITEIT BEBOUWING IN W&L CENTRUM

CLUSTER

Het woon- en leefcentrum vormt met de daar gevestigde faciliteiten het sociale hart van de campus. Het is centraal gesitueerd tussen de woongebieden in het westelijk deel en het O&O centrum in het oostelijk deel van de campus.

W&L CENTRUM

LANDSCHAP

BOS

Het W & L centrum wordt aan de west- noord- en oostzijde omzoomd en in het hart doorsneden door gedeelten van het bos, dat deel uitmaakt van de oorspronkelijke romantische tuin van het landgoed Drienerlo.

LANDSCHAPKAMERS

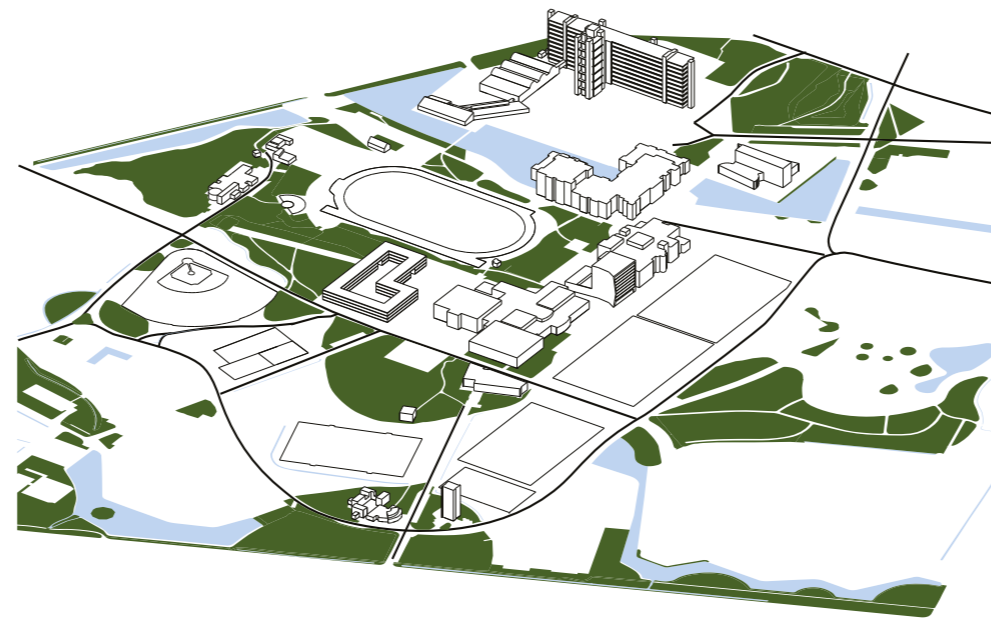
Twee open landschapkamers liggen in het W&L centrum, één groene met daarin de atletiekbaan en één deels groen, deels verhard tussen Hogekamp en Vrijhof.

PRESENTATIE AAN COMMON GREEN EN GROENE LONG

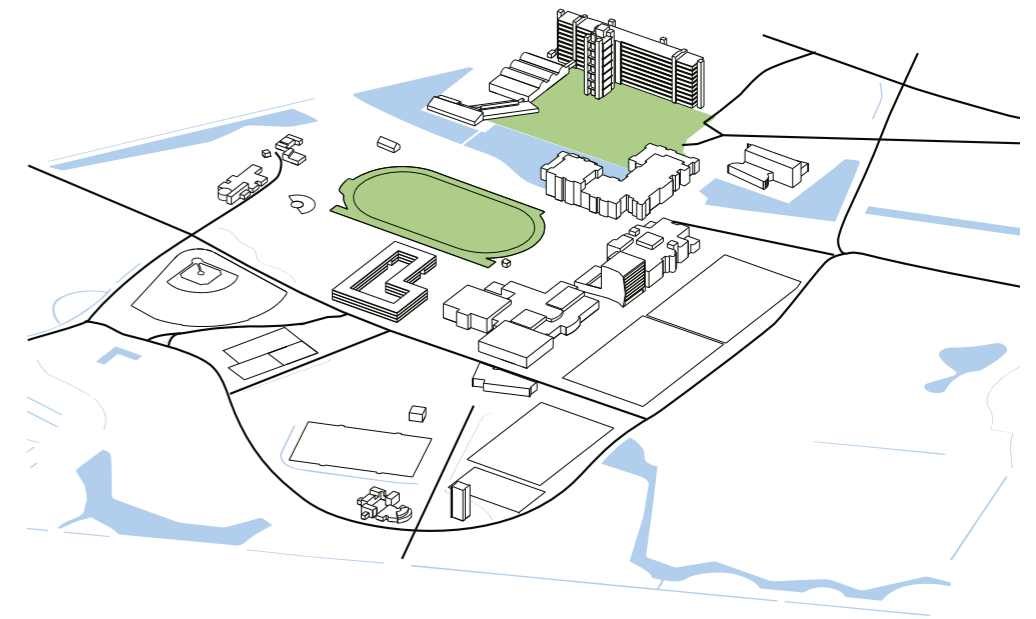
Het W&L centrum presenteert zich naar de entree van de campus als ensemble, geaccentueerd door de Hogekamp als oriëntatiepunt. De ligging in het verlengde van de common green en aan de groene long met de sportvelden maken deze prominente presentatie mogelijk.

KWALITEITEN EN MOGELIJKE ONTWIKKELINGEN

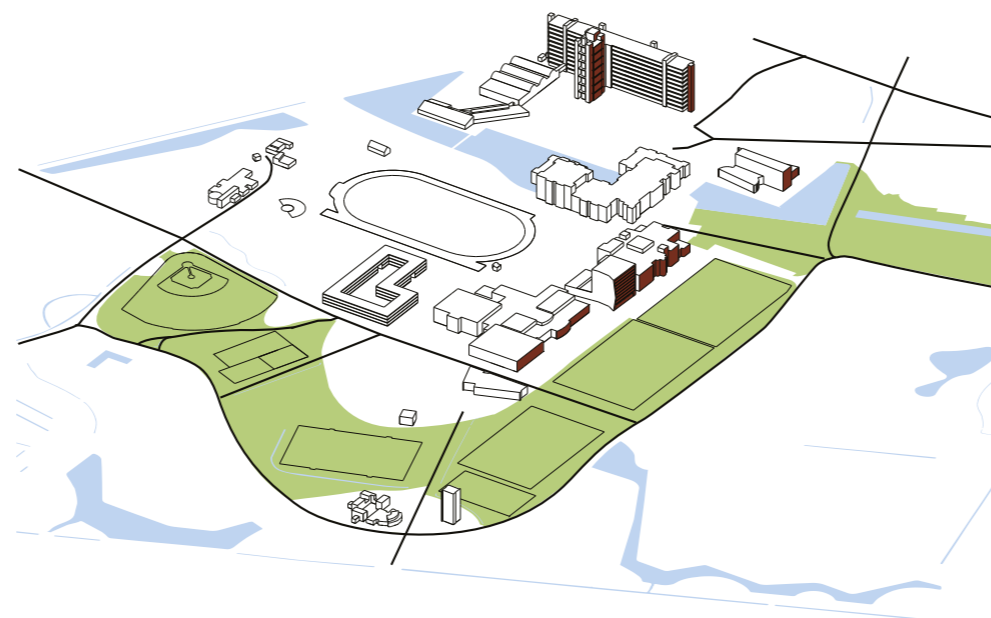
- Het W&L centrum is op een natuurlijke manier als een compact centrum in het landschap geïntegreerd door de situering in de bosrand en de aanwezigheid van de landschapskamers, met name de atletiekbaan.

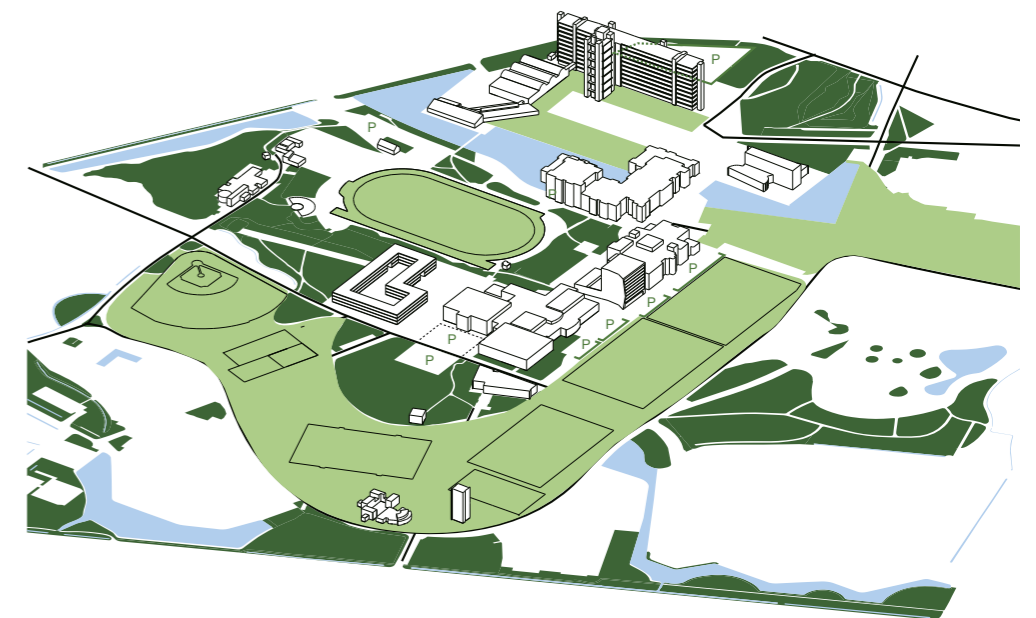
bos

landschapkamers

presentatie aan common green en groene long

kwaliteiten en mogelijke ontwikkelingen

BEBOUWINGSRASTER

De meeste gebouwen in het W&L centrum zijn gesitueerd volgens het bebouwing raster van het structuurplan van Van Tijen en Van Embden.

TWEE FRAGMENTEN IN BEBOUWING

De bebouwing in het cluster W&L centrum valt in drieën uiteen:

- Een fragment met autonome gebouwen langs de Boulevard,
- Een fragment met autonome gebouwen (Hogekamp en HTF) aan het plein.

OPENBARE RUIMTEN IN DE FRAGMENTEN

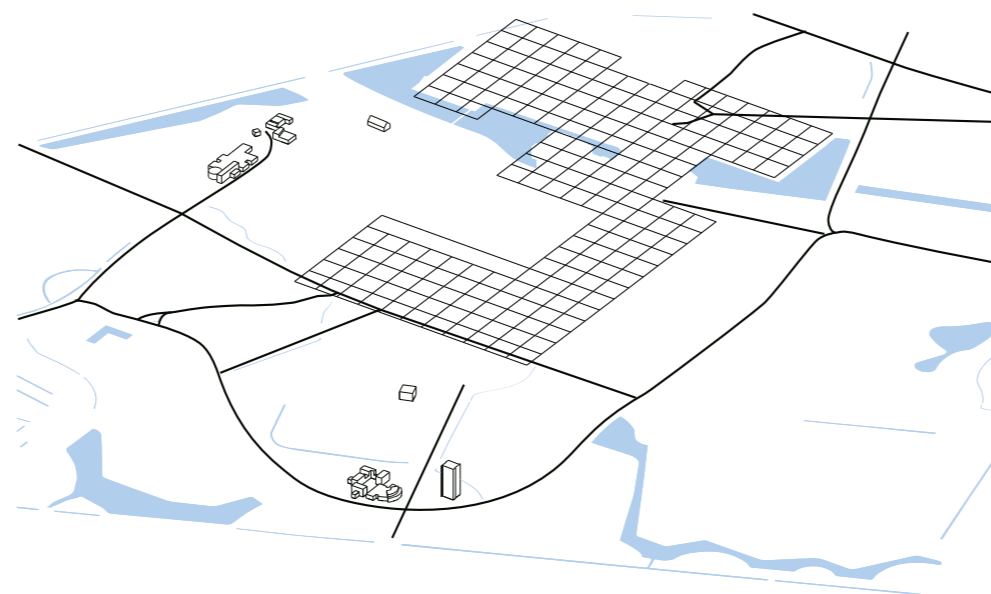
De openbare ruimten in de drie fragmenten worden gevormd door:

- de Boulevard,
- het plein voor de Hogekamp.

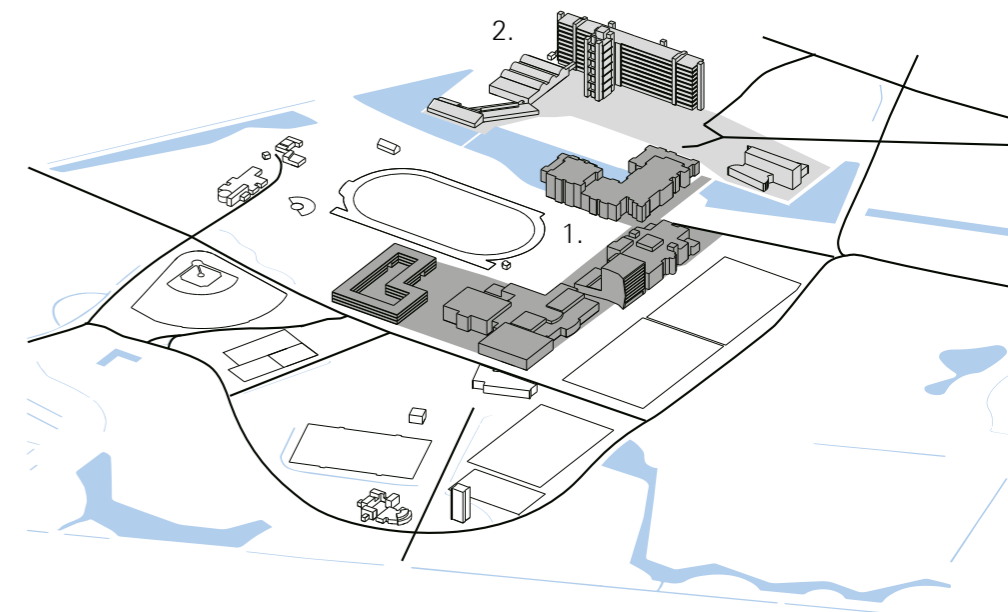
KWALITEITEN EN MOGELIJKE ONTWIKKELINGEN

De ingrediënten voor een levendig centrum zijn bij het W&L centrum aanwezig. Een en ander wordt uitgevoerd:

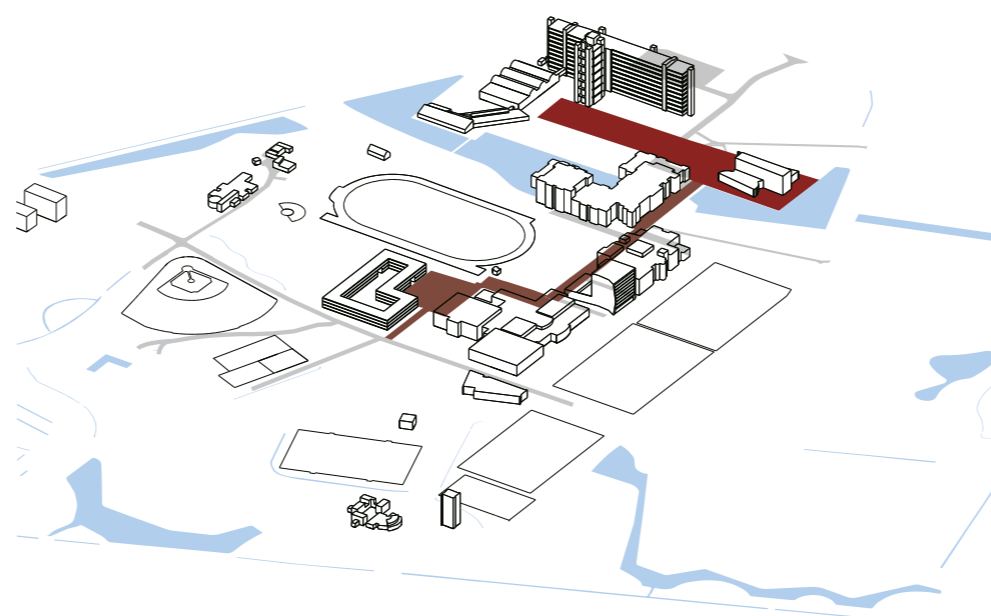
- Het verbinden van beide fragmenten vergroot en intensiveert het centrum. De nieuwe functies, die na de herontwikkeling in de Hogekamp worden gevestigd, zullen daarmee onderdeel worden van het centrum, het versterken en vitaler maken. Bovendien krijgt de Drienerburght of eventueel nieuwbouw ter plaatse van de Drienerburght een centrale positie in het centrum en een cruciale plek op de campus. Net als alle gebouwen in het W&L centrum dient deze nieuwbouw een autonoom gebouw te zijn.
- De verbindingen met de omgeving wordt verbeterd, te weten: de noordelijke toegang voor omwonenden; de aansluiting op de oude laan (Oude Drienerloweg), die het W&L centrum met het O&O centrum verbindt; het (fiets)pad over de Common Green; de verbinding langs de Box met de parkeerkoers langs de sportvelden; de aansluiting op de Matenweg, naar de woongebieden in het westelijk deel van de campus; de dooradering met voet- en fietspaden in het deel rond de atletiekbaan.
- Eenheid van materialen creëren door het doorvoeren van het voorgestelde beperkte materialenpalet. Als specifieke materialisatie voor de met het plein uitgebreide Boulevard wordt gele natuursteen tegels voorgesteld in de tint van de stabilizer die van O&O centrum.
- Verdichting met nieuwe bebouwing, tussen de Boulevard en de atletiekbaan, in losse volumes. Tussen deze volumes, die als solitaire in het landschap liggen, zijn zichtlijnen naar de atletiekbaan.

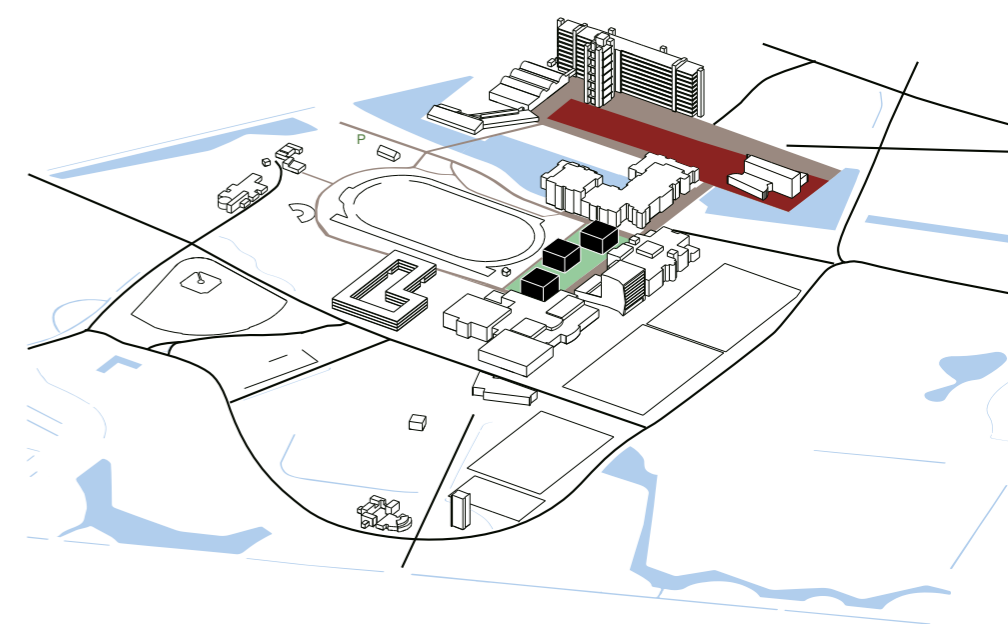
bebouwing raster

twee fragmenten

openbare ruimte in de fragmenten

kwaliteiten en mogelijke ontwikkelingen

ONTWIKKELING OPENBARE RUIMTE HOGEKAMPPLEIN

FRAGMENT 2

OPENBARE RUIMTE

In 2019 is de eerste fase van het Hogekampplein gerealiseerd. De tweede fase zal worden uitgevoerd na de transformatie en renovatie van de Drienerburght (zie pag. 54)

Het Hogekampplein vormt één van de twee polen waartussen de Oude Drienerloweg ligt die de twee centra O&O en W&L verbindt. De Oude Drienerloweg zal worden heringericht om deze verbindende functie te bewerkstelligen.

Het Hogekampplein heeft een centraal rechthoekig binnenplein, geschikt voor wisselend gebruik, waarop de Oude Drienerloweg diagonaal aansluit. Aan de twee korte zijden hiervan liggen twee tweezijdige hemelsblauwe tribunes, die bij manifestaties als tribune gebruikt kunnen worden en daarnaast als individuele zitplek. Rondom het binnenplein liggen groene en blauwe tuinen als overgang naar de omliggende gebouwen en te gebruiken als rust-, werk-, of ontmoetingsplek. Voor de Hogekamp ligt een groene getrapt oplopende tuin met buitenterrassen voor de gebruikers van de Hogekamp, naast de Vrijhof aan de vijver een watertuin met rust- en studieplekken en voor de High Tech Factory een groene tuin.

In de tweede fase wordt het Hogekampplein doorgetrokken rond de Drienerburght tot aan de vijver langs de Boerderijweg. De begroeiing langs de vijver wordt verwijderd zodat Hogekampplein zichtbaar wordt vanaf de entree van de campus aan het einde van de Common Green.

ARCHITECTUUR

TYPLOGIEËN

De gebouwen van het W&L centrum zijn niet alleen heterogeen in materialisatie, maar ook in architectuur. Er is sprake van drie typologieën:

- Gelede gebouwen die op basis van hun programmatische opzet zijn vormgegeven en hun functioneren in meer of mindere mate tonen.
- Gebouwen in een heldere vorm, die hun vorm ontleen aan de context waarin ze zijn gesitueerd.
- Autonome gebouwen zijn vrij gesitueerd en alzijdig georiënteerd.

ORIËNTATIE OP DE BOULEVARD

Vrijhof, Bastille, Sky, sportcentrum en Box zorgen ieder op hun eigen wijze voor de levendigheid van de Boulevard. Hoe meer hier het interieur getoond wordt, hoe meer zij hieraan bijdragen. Eventuele toekomstige aanpassingen kunnen dit nog versterken. Drienerburght is wel aan de Boulevard gesitueerd, maar hier niet op georiënteerd.

ENTREES

De respectievelijke gebouwen aan de Boulevard hebben hun hoofdentree aan de Boulevard, uitgezonderd Drienerburght met de entree aan de boszijde. De gebouwen aan het plein hebben hun entree aan het plein.

KWALITEITEN EN MOGELIJKE ONTWIKKELINGEN

De betekenis van het sociale hart van de campus, wordt ondersteund door de architectuur. Bij de bespreking van de afzonderlijke gebouwen wordt hier op ingegaan. Overige maatregelen voor verbetering zijn:

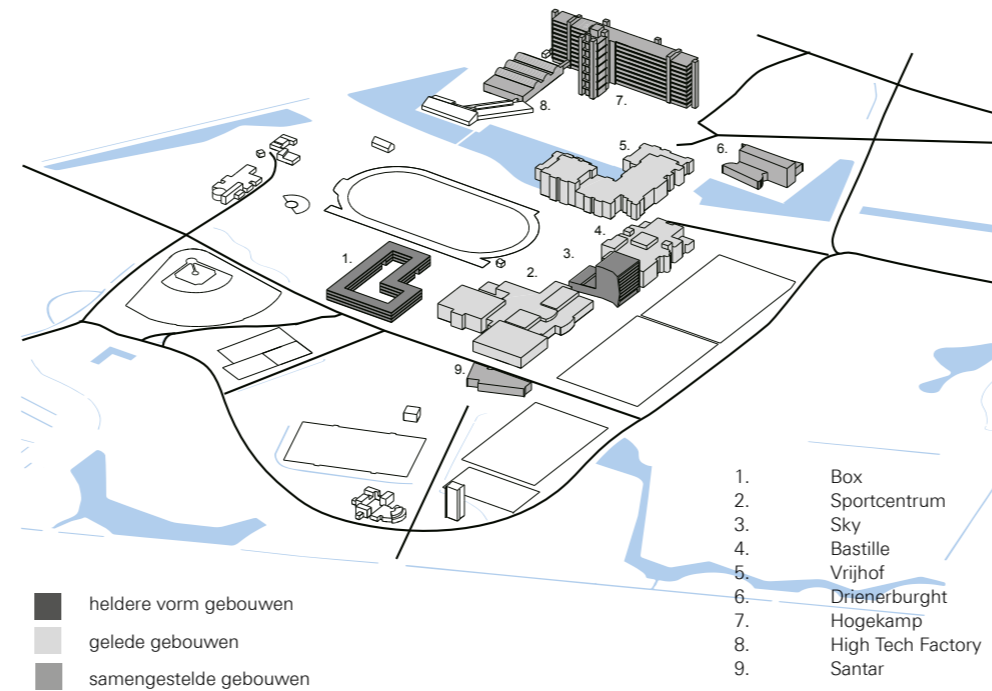
- Het eerder genoemde verbinden van de Boulevard met het plein tot één geheel wijzigt de randvoorwaarden voor Drienerburght. Bij eventuele nieuwbouw op deze locatie moet gedacht worden aan een orthogonaal gebouw met een vierkante footprint in maximaal vier lagen. De entree dient aan het verlengde van de Boulevard en in de as van het plein te liggen. De centrale ligging en zichtlocatie vragen dan om een alzijdige oriëntatie en transparante architectuur.
- De plint van de Hogekamp draagt nu bij aan de vitaliteit van het centrum.
- Ook het eventueel verdichten met bebouwing tussen de Boulevard en de atletiekbaan activeert het centrum. Deze bebouwing dient maximaal georiënteerd te zijn op de Boulevard en de atletiekbaan, in hoogte drie lagen.

ONDERHOUD

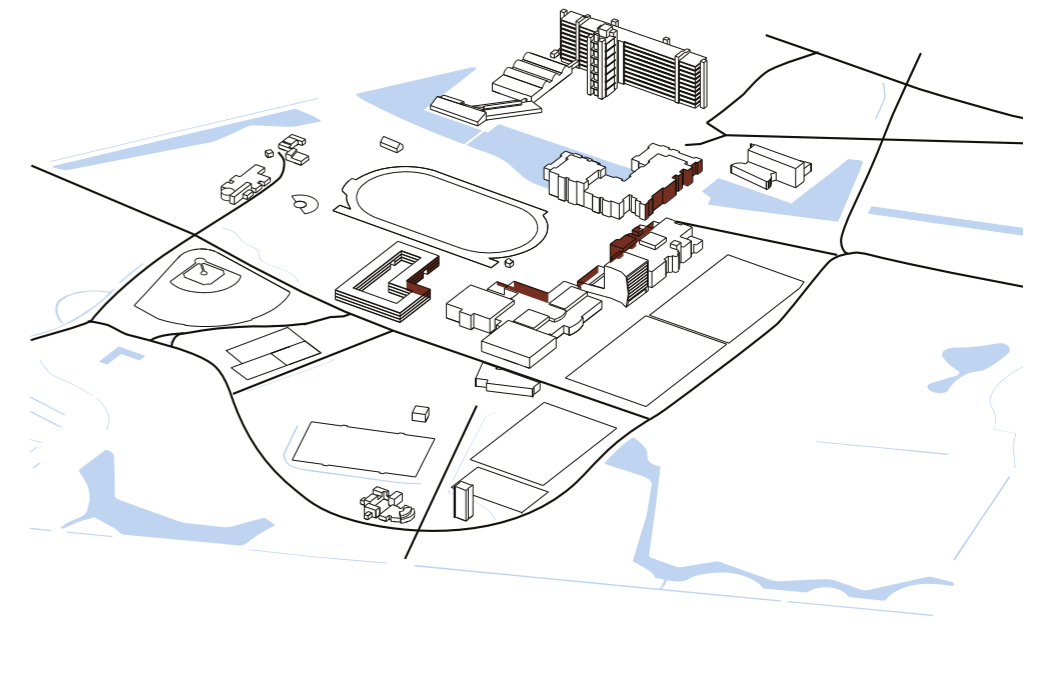
Het bepalen van het moment van ingrijpen bij het onderhoud gebeurt op basis van de door SBM opgestelde conditiemeting, gebaseerd op NEN 2767, waarin zes conditieniveaus zijn benoemd, (uitstekend, goed, redelijk, matig, slecht, zeer slecht).

Om de beeldkwaliteit van de bebouwing in het W & L gebied te garanderen, worden de volgende conditiesniveaus gehanteerd:

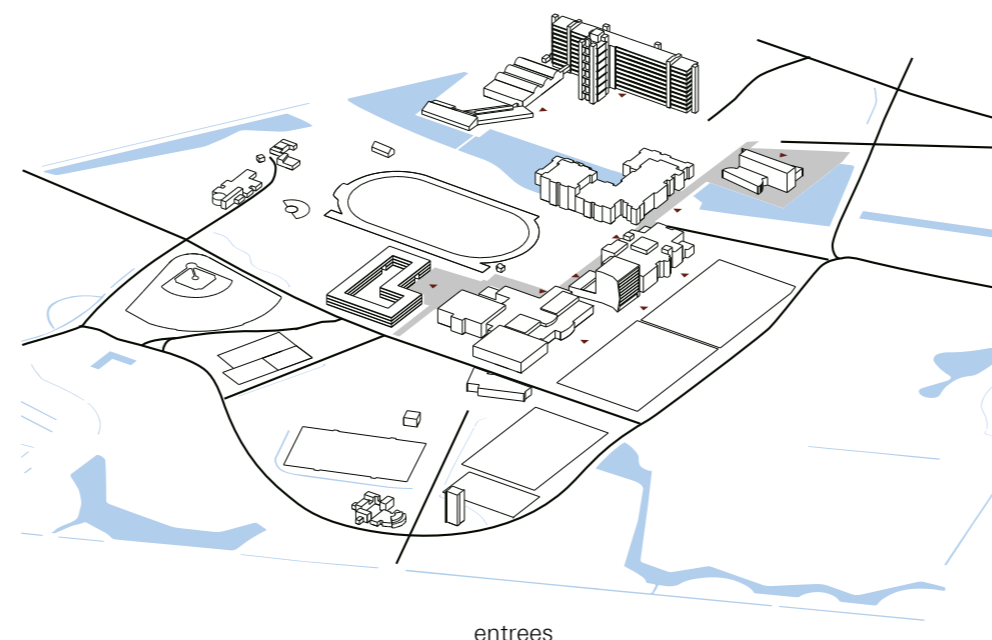
- In het algemeen, niveau 3 (redelijk): 'Gebreken of tekortkomingen komen voor of het verouderingsproces is plaatselijk zichtbaar. De functievervulling van elementen is niet in gevaar'.
- Voor de Hogekamp en HTF (na herbestemming en renovatie), niveau 2 (goed): 'Incidenteel kunnen kleine gebreken of tekortkomingen voorkomen of is het verouderingsproces op gang gekomen'.

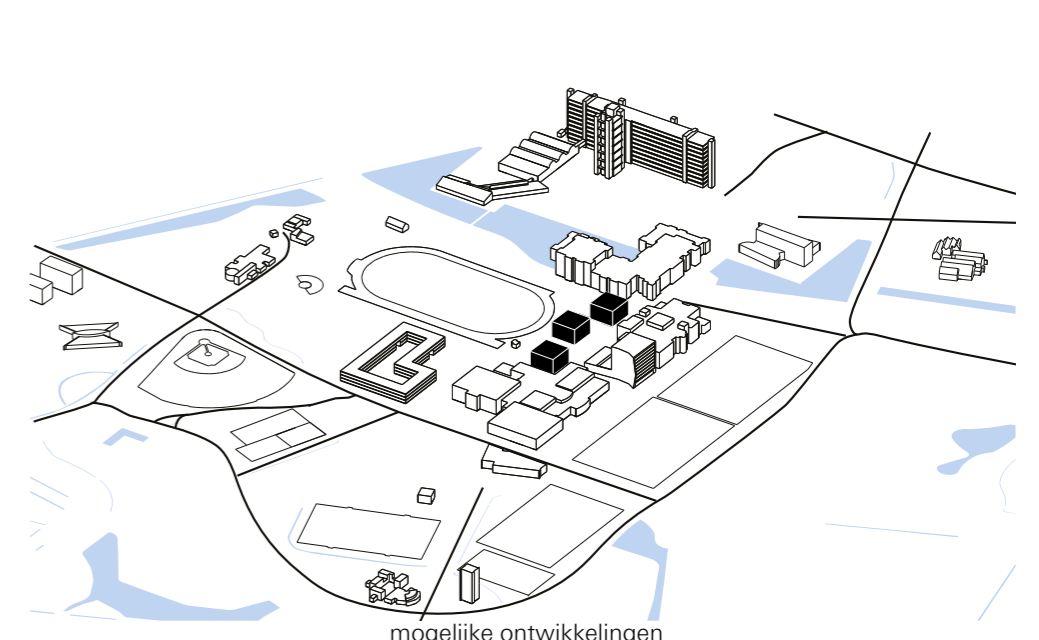
gebouwtypologieën

oriëntatie op de boulevard

entrees

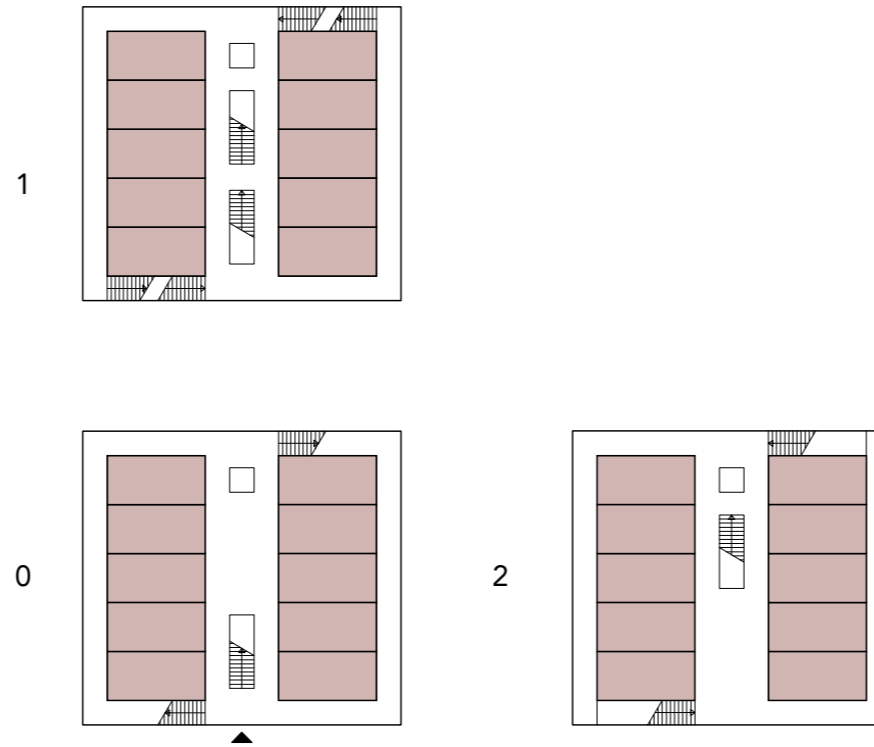
mogelijke ontwikkelingen

NIEUWE ONTWIKKELING STUDENTENHUISVESTING BOULEVARD

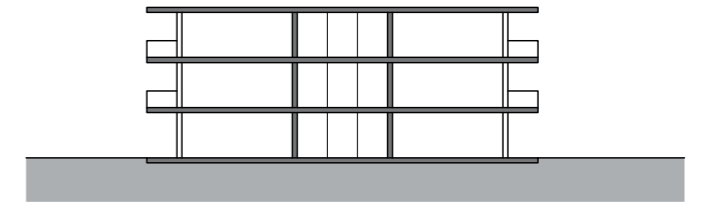
ENSEMBLE HELDERE GEBOUWVORM

Drie blokken van 3 lagen met eenpersoons studenteenunit van 3,60 m bij 7,20 m, waarbij eventueel twee gekoppeld kunnen worden tot een tweepersoonsunit. Per laag 10 units, dat wil zeggen 30 units per blok en totaal 90 studenteenunits.

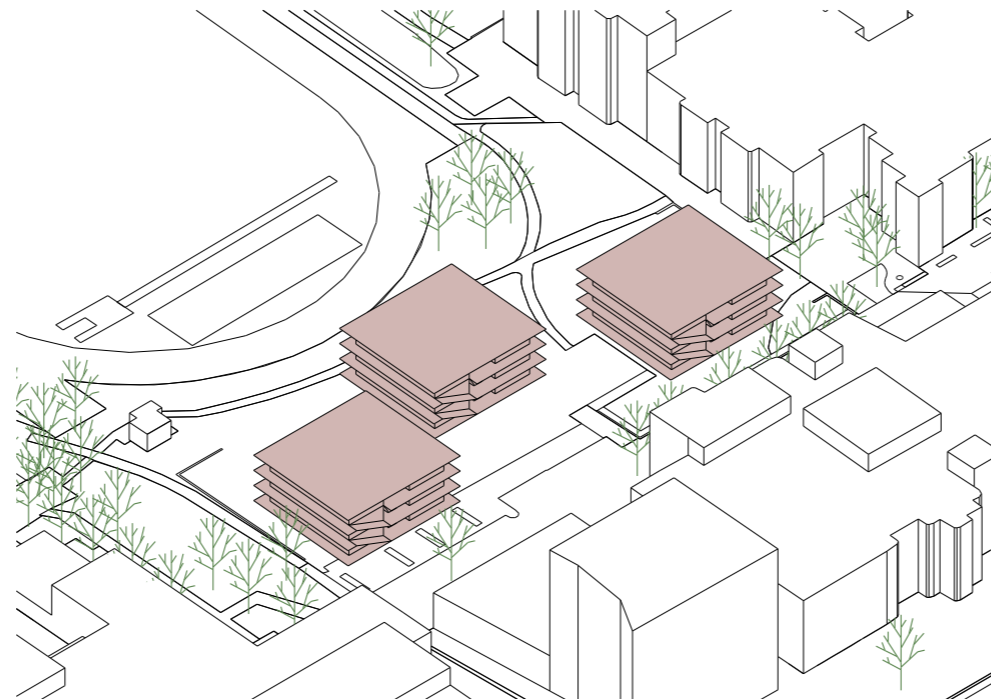
Voorgesteld wordt om de units van binnenuit te ontsluiten en allemaal te voorzien van een buitenruimte op de alzijdige omloop, die tevens door middel van buitentrappen als vluchtweg functioneert. De typologie met een uitloop naar de omloop versterkt de relatie van de individuele studenteenunit met de omgeving en verlevendigt de Boulevard.

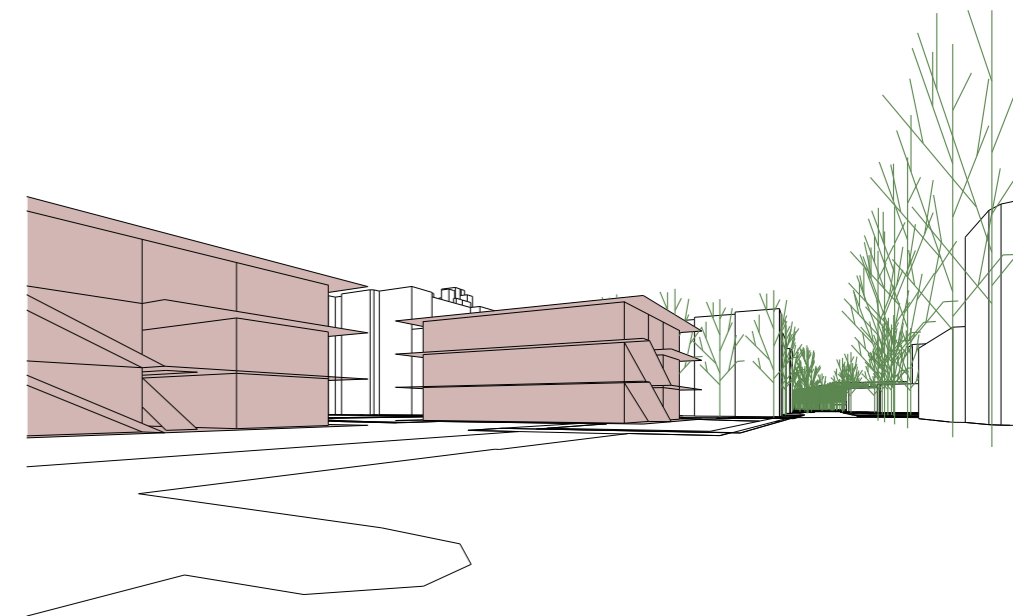
plattegronden

doorsnede

vogelvlucht

perspectief

ONTWIKKELING DRIENERBURGHT

Nadat de huidige functie van de Drienerburght, hotel en congrescentrum is verplaatst naar de getransformeerde en gerenoveerde Hogekamp, bestaan er drie optie voor de toekomst van de Drienerburght:

OPTIE 1

De Drienerburght wordt gesloopt en op deze bijzondere locatie op het Hogekampplein, zichtbaar vanaf de entree van de campus aan het eind van de common green en op het knooppunt van de Oude Drienerloweg en de Boulevard wordt een nieuwbouw gerealiseerd, 2, 3 of 4 lagen hoog, van uitzonderlijke architectonische kwaliteit voor een bijzondere functie van de universiteit met een openbaar karakter op de begane grond.
(referentie America's Cup Pavilion Valencia Spanje, architect David Chipperfield).

OPTIE 2

De drie vleugels van het bestaande gebouw worden gesloopt. Het rechthoekige, vier lagen hoge volume wordt van een nieuwe volledig transparante gevel voorzien met een los voorhangende sculpturale zonwering en de begane grond krijgt een openbaar karakter.
(referentie theatre municipal d'Albi, architect Dominique Perrault).

OPTIE 3

Het gebouw wordt gehandhaafd en als een 'folie' beschouwd. Toeters en bellen, zoals de entreeluiel worden verwijderd en het gehele gebouw krijgt de hemels blauwe tint van de tribunes van het Hogekampplein.
(referentie Parc de la Vilette, Parijs, Tschumi).

America's Cup Pavilion in Valencia - David Chipperfield Architects

theatre municipal d'Albi - Dominique Perrault

Parc de la Vilette, Paris - Tschumi

BOX

FRAGMENT 1

HELDERE GEBOUWVORM

Het woonblok, opgeleverd in 2007, ontworpen door Arons en Gelauff, is met een in het blok uitgespaard plein, verbonden met de Boulevard.

ROUTE DOOR GEBOUW

Vanaf het plein loopt een route door het gebouw, die de binnenhof ontsluit en uitloopt in een oude schietbaan in het omringende bos.

GEVEL MET ENTREES AAN PLEIN

De gevel aan het plein is specifiek gematerialiseerd in donkere baksteen en heeft gemeenschappelijke toegangen naar de galerijen.

GEVEL AAN BOS

De gevel aan het bos ligt tegen de bosrand aan, weerspiegelt het bos in de glazen bekleding en biedt de individuele woningen privacy door de oriëntatie op het bos.

GEVEL AAN HOF

Alle individuele woningen worden ontsloten vanaf de hof.

GALERIJEN AAN HOF

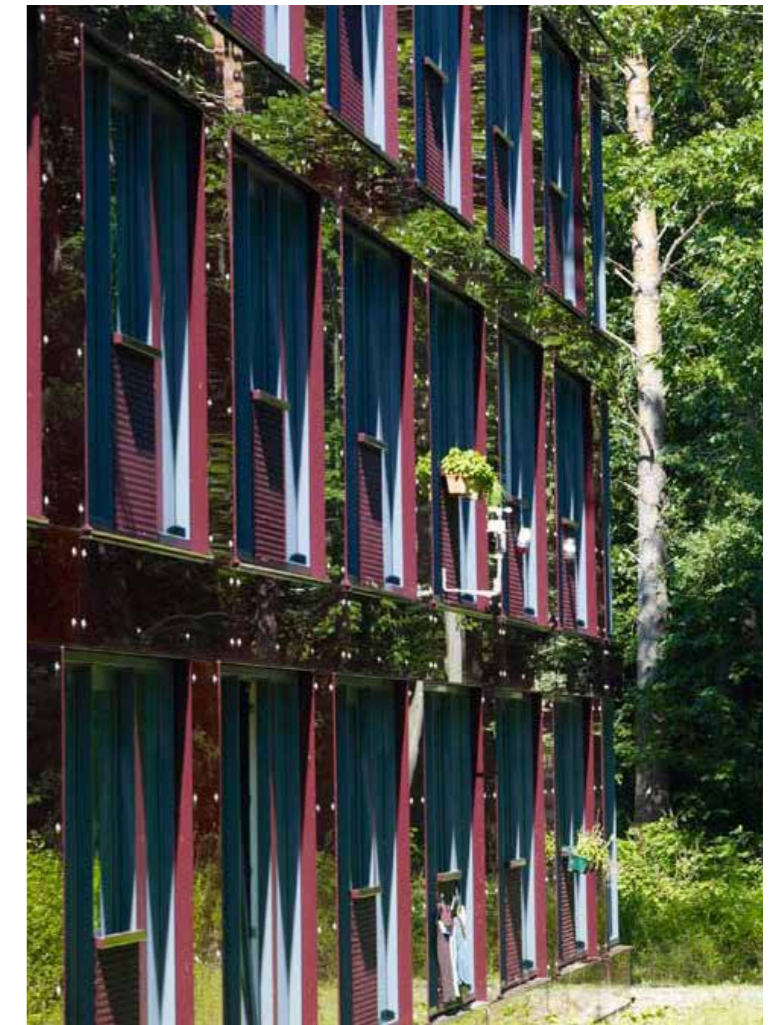
In contrast met de serene buitenkant nodigt de informele binnenkant, uitgevoerd met galerijen hellingbanen, trappen en fietsenstallingen, uit tot ontmoetingen.

MATERIALISATIE EN KLEURSTELLING

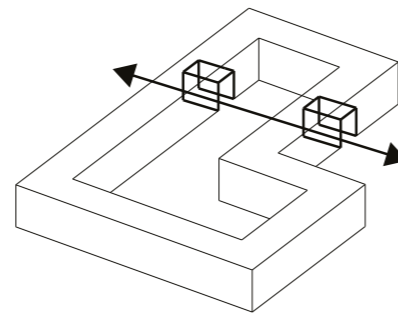
Donker metselwerk aan het plein naar de boulevard, een met gekleurd glas bekleed raster rond de ramen in gevels aan de boszijde en witte, rode en bruine verticale planken tussen de ramen en deuren in de hof.

KWALITEITEN EN MOGELIJKE ONTWIKKELINGEN

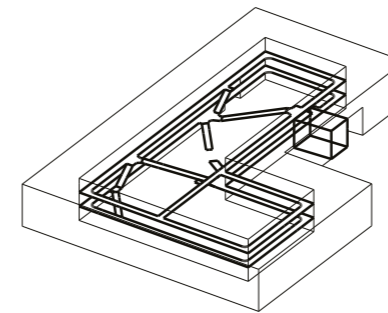
De Box is een zorgvuldig ontworpen woongebouw, dat met zijn heldere vorm en materialisatie inspeelt op de specifieke context. Het is daarom niet geschikt voor aanpassingen in de gevel of uitbreidingen van het volume zonder deze opzet aan te tasten.

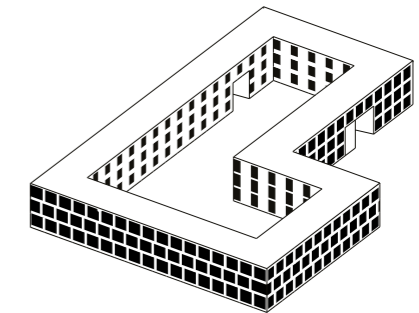
BEELDKWALITEIT BOX

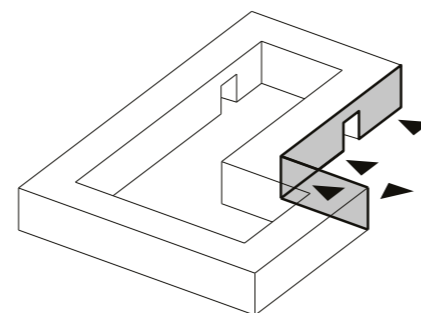
route door gebouw

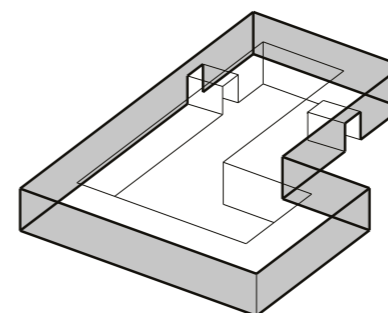
galerijen en lift

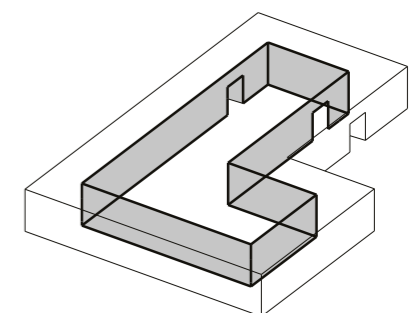
gevelstructuur

gevel met entrees aan plein

gevel aan bos

gevel aan hof

SPORTCENTRUM

FRAGMENT 1

GELEDE GEBOUWVORM

Het sportcentrum is opgeleverd in 1967, ontworpen door Herman Haan met gebruikmaking van een bestaande houten sporthal van architect Tummers en in de loop der tijden uitgebreid.

GESCHAKELDE VOLUMES

De verschillende geschakelde sportruimten vormen gezamenlijk het gelede volume.

ORIËNTATIE OP SPORTVELDEN EN BOULEVARD

De twee assen van het gebouw haaks op elkaar verankeren het complex op de locatie, de ene as uitnodigend in het verlengde van de boulevard met een trap naar de receptie, fitnessruimten, tribune en kantine op de verdieping en de andere als verbinding op de begane grond van de kleedruimten met de sportvelden en op de verdieping van de kantine en het terras met de sportvelden.

GESLOTEN VOLUME MET TRANSPARANT MIDDENGEBIED

Het contrast tussen de gesloten sportzalen en de transparante kern maken de assen duidelijk en daardoor het complex toegankelijk.

MATERIALISATIE EN KLEURSTELLING

De materialisatie is eenvoudig en doeltreffend. De gesloten volumes bekleed met zilveren metalen beplating en het transparante middengebied met metalen puien.

KUNST

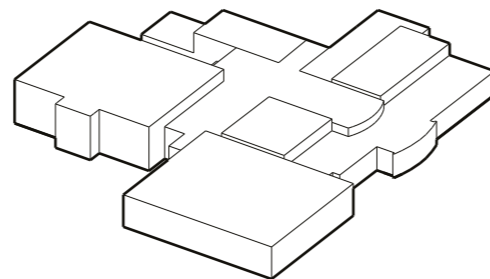
Kees Franse maakte in het Sportcentrum een betonreliëf, dat tevens als kletterwand te gebruiken is, 1969.

KWALITEIT EN MOGELIJKE ONTWIKKELINGEN

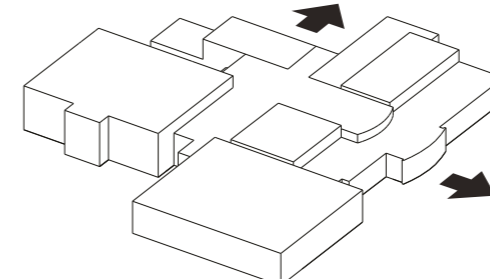
De heldere opzet heeft in het verleden uitbreiding mogelijk gemaakt. Door beperkte beschikbare ruimte is alleen aan de westzijde nog enige uitbreiding mogelijk in de bestaande architectuur en materialisatie.

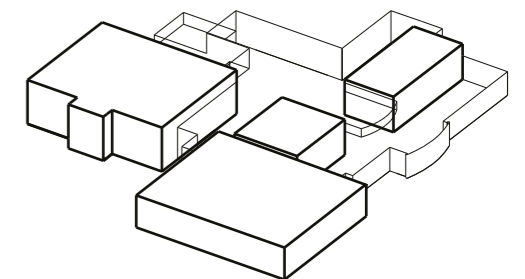
BEELDKWALITEIT SPORTCENTRUM

gelede structuur

oriëntatie op sportvelden en boulevard

gesloten volumes met transparant middengebied

SKY

FRAGMENT 1

HELDERE GEBOUWVORM

Het woonblok, opgeleverd in 2007, evenals de Box ontworpen door Arons en Gelauff, is met een supermarkt, een kapper en studentenwoningen aan de Boulevard gesitueerd en met studentenwoningen boven commerciële ruimten aan de sportvelden.

HELDER VOLUME

Het gebouw, in een geometrische hoofdvorm, past zich in twee lagen aan de schaal van de Boulevard aan en domineert aan de zijde van de sportvelden in negen lagen het front van het W & L centrum. Een gemeenschappelijke daktuin ligt tussen de studentenwoningen aan de boulevard en die aan de sportvelden.

ENTREES AAN SPORTVELDEN EN BOULEVARD

Entrees in de plint ontsluiten aan de Boulevard de supermarkt en kapper en aan de zijde van de sportvelden de studentenwoningen en commerciële ruimten.

OPEN GEVELS AAN BOULEVARD EN SPORTVELDEN

Aan beide zijden communiceert het volume met de buitenwereld met open gevels.

GESLOTEN GEVELS NAAR SPORTCOMPLEX EN BASTILLE

De gesloten gevel grenzend aan het sportcomplex is als een betonnen klimmuur uitgevoerd, de gevel aan de zijde van de Bastille in metselwerk met gemeenschappelijke balkons.

MATERIALISATIE EN KLEURSTELLING

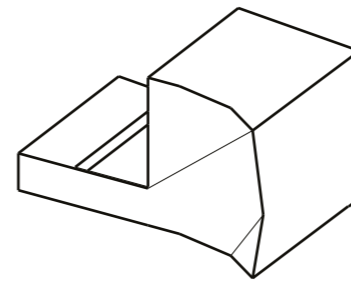
Materialisatie en kleurstelling zijn verwant aan die van de Box, donker metselwerk aan de Boulevard, en een raster met gekleurde glazen bekleding rond de ramen binnen een gemetselde lijst aan de zijden van de sportvelden en de daktuin.

KWALITEITEN EN MOGELIJKE ONTWIKKELINGEN

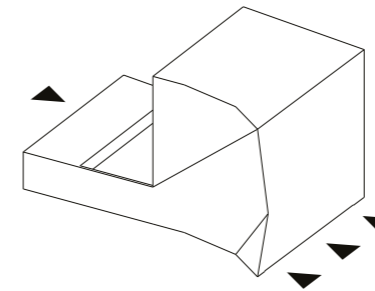
Evenals de Box duldt ook de Sky door zijn specifieke inpassing in de context geen aanpassingen in de gevel of uitbreidingen van het volume.

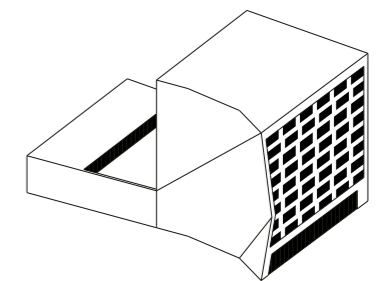
BEELDKWALITEIT SKY

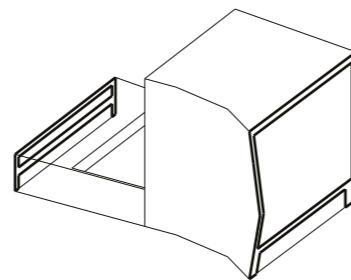
helder volume

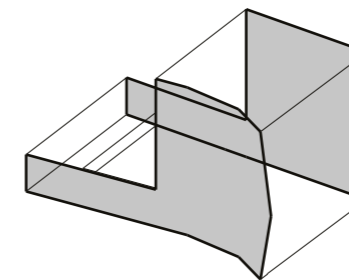
entrees aan sportvelden en boulevard

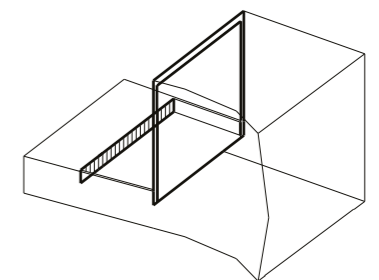
gevelstructuur

open gevels aan boulevard en sportvelden

gesloten gevels naar Bastille en sportcentrum

open gevels aan dakpatio

BASTILLE

FRAGMENT 1

GELEDE GEBOUWVORM

De Bastille, opgeleverd in 1967, ontworpen door Piet Blom, was oorspronkelijk het centrale studentengebouw met ruimte voor recreatie, cafés en de mensa. In 2004 werd het gebouw door Mei architecten herbestemd, verbouwd en gerenoveerd voor gebruik als poppodium, kantoren voor studentenorganisaties en administratie, winkels en horeca.

GELEDE STRUCTUUR

De gelede structuur is een typisch voorbeeld van structuralistische architectuur uit de zestiger jaren.

GESLOTEN KARAKTER

De robuuste gemetselde uitwerking van deze structuralistische aanpak bewerkstelligt een introvert gebouw, waar het leven zich met name binnen afspeelde en dat zich naar buiten presenteert als een gesloten bolwerk.

VERTICALE GEVELSTRUCTUUR

Spaarzaam licht valt binnen via de verticale openingen in de gevel, die gemaakt zijn in de geest van dit karakteristieke introverte gebouw.

INGREPEN BIJ RENOVATIE

Bij de renovatie zijn een aantal contrasterende transparante glazen toevoegingen in het gebouw ingebracht om toegangen te verduidelijken, daglicht in te brengen en de relatie met de buitenwereld te versterken.

MATERIALISATIE EN KLEURSTELLING

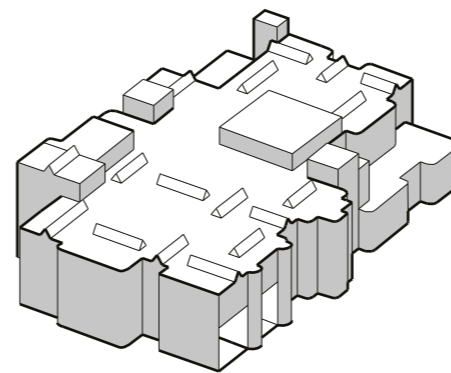
De huidige situatie toont de oorspronkelijke architectuur van Blom in zwaar metselwerk met houten erkers en puien, deels met aluminium schuiframen in een ingehouden kleurstelling naast de transparante glazen toevoegingen, deels mat en deels met kleur van Mei architecten.

KWALITEITEN EN MOGELIJKE ONTWIKKELINGEN

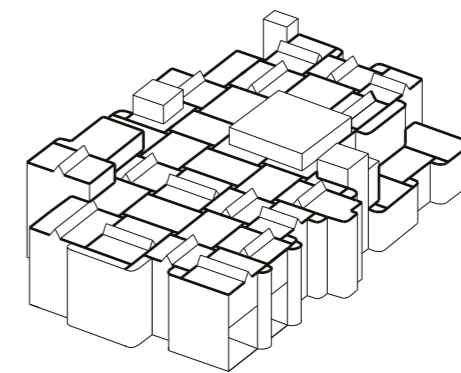
Ondanks de problemen die de Bastille in gebruik heeft opgeleverd en de beperkte flexibiliteit die eigen is aan deze architectuur, is de Bastille een karakteristiek gebouw. Door de gehanteerde aanpak bij de verbouwing, waarbij bewust in contrast met de oorspronkelijke architectuur is gewerkt, is met name in de gevel de oorspronkelijke karakteristiek behouden. Eventuele gewenste toekomstige aanpassingen zullen dan ook deze ingeslagen weg moeten volgen.

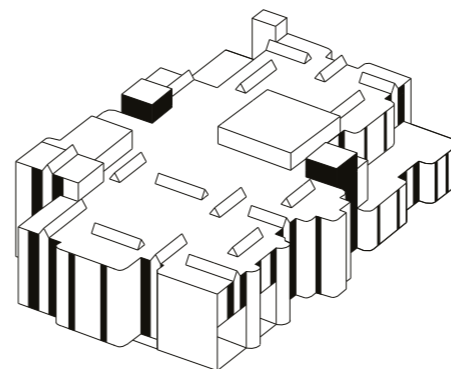
BEELDKWALITEIT BASTILLE

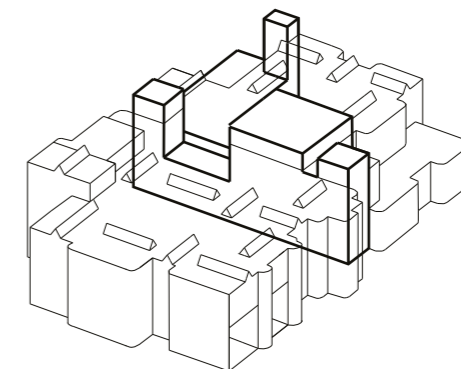
gesloten karakter

gelede structuur

vertikale gevelstructuur

ingrepen bij renovatie

VRIJHOF

FRAGMENT 1

GELEDE GEBOUWVORM

De Vrijhof, opgeleverd in 1971, ontworpen door Verster, Dijkstra en Loerakker, is een verzamelgebouw voor de universiteitsbibliotheek, kantoorfuncties en een theater met grote en kleine zaal.

GELEDE STRUCTUUR

Evenals de Bastille is de Vrijhof een voorbeeld van structuralistische architectuur, echter opgebouwd uit grotere repeterende eenheden.

GESLOTEN KARAKTER

Ook de Vrijhof kampt met een gesloten karakter en levert een introvert gebouw op, waar de relatie met de buitenwereld beperkt is.

GEMENGDE GEVELSTRUCTUUR

Door de gemengde gevelstructuur is de Vrijhof minder extreem en daardoor ook minder karakteristiek dan de Bastille. Grote bakstenen gevelvlakken zijn het meest kenmerkend.

MATERIALISATIE EN KLEURSTELLING

Verbouwingen die in het verleden zijn gedaan om de relatie met de buitenwereld te versterken, zijn in de taal van de oorspronkelijke architectuur gedaan, baksteen met houten kozijnen en puien in een beheerst kleurgebruik.

KUNST

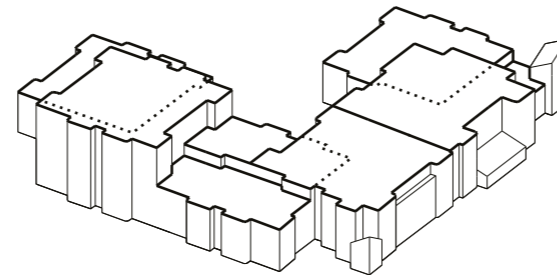
Een wandreliëf met akoestische elementen in de audiozaal van Harry Marks geeft de zaal identiteit en zorgt tevens voor de vereiste diffusie van het geluid, 1972.
Moniek Rutten bracht muurschilderingen in het Theatercafé aan, 2001.

KWALITEITEN EN MOGELIJKE ONTWIKKELINGEN

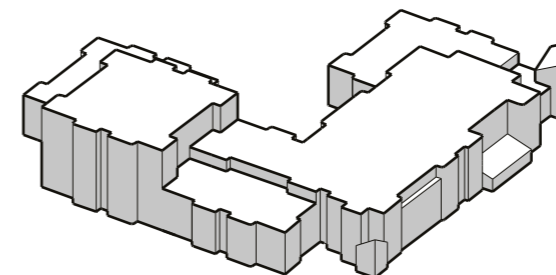
Door bij eventuele toekomstige aanpassingen en verbouwingen extremer en contrasterender te werk te gaan dan bij eerdere verbouwingen, meer in de geest van de ingrepen bij de Bastille, zou het karakter, de bruikbaarheid en de relatie met de buitenwereld sterk verbeterd kunnen worden. Zowel aan de Boulevardzijde, als aan de vijver, zou dit de betekenis die de Vrijhof heeft voor de vitaliteit van het sociale hart van de campus kunnen versterken.

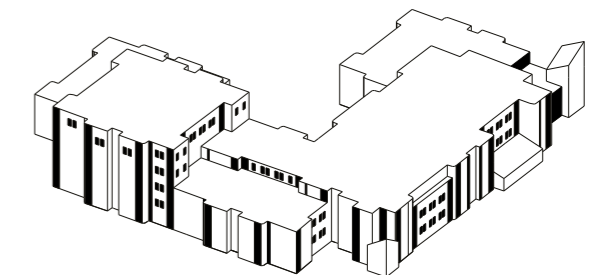
BEELDKWALITEIT VRIJHOF

gelede structuur

gesloten karakter

gemengde gevelstructuur

DRIENERBURGHT

FRAGMENT 1

SAMENGESTELD GEBOUW

De Drienerburght, opgeleverd in 1987, ontworpen door Jeanne Dekkers is een zakenhotel met bijbehorende faciliteiten.

SCHIJF MET SATELLIETEN

Het autonome volume is opgebouwd uit een schijf, waarin zich de kamers bevinden en satellieten met cursusruimten en zalen

ALZIJDIGE ORIËNTATIE

De oriëntatie is alzijdig maar aan alle zijden zonder een relatie met de buitenruimte aan te gaan.

ENTREE

De entree is van de openbare ruimte afgewend en maakt de Drienerburght daardoor geen onderdeel van de voorzieningen aan de Boulevard.

GEPERFOREERDE GEVEL MET HORIZONTALE ARTICULATIE

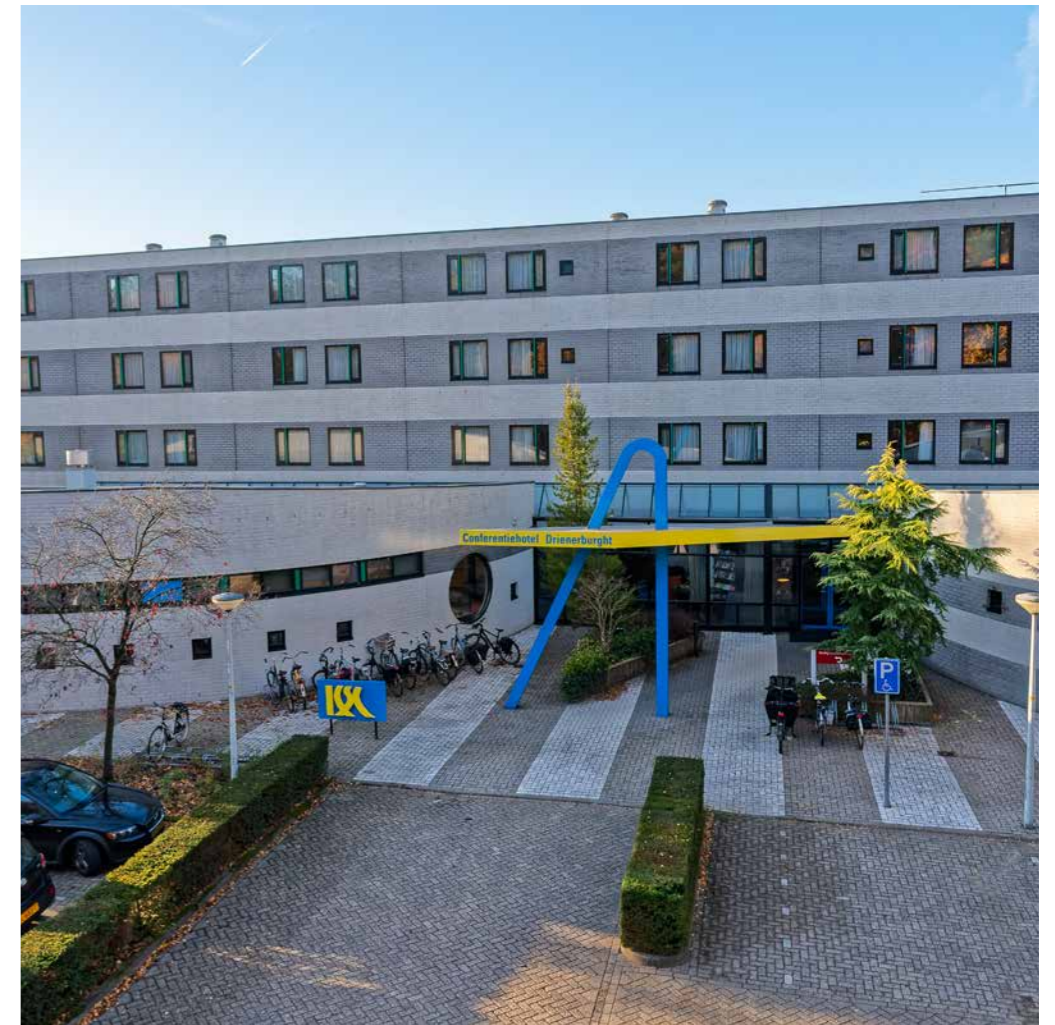
De gevel heeft een horizontale articulatie door de afwisseling van stroken in twee grijs tinten met daarin raamopeningen.

MATERIALISATIE EN KLEURSTELLING

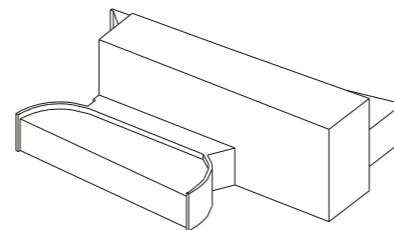
Metselwerk met betonsteen in twee grijs tinten. Houten zwart geschilderde kozijnen.

KWALITEITEN EN MOGELIJKE ONTWIKKELINGEN

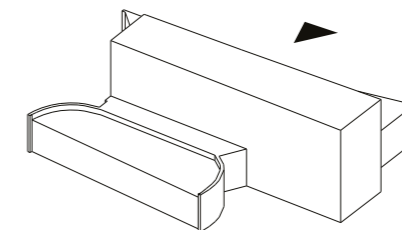
De Drienerburght is een gebouw, zonder speciale ambitie, op één van de meest cruciale locaties van de campus, die de potentie heeft met een baken het hart van de campus een identiteit te geven, om de vitaliteit van het W&L centrum te versterken en om de verbinding van O&O centrum en W&L centrum te verduidelijken. Het lijkt de moeite waard deze locatie in de toekomst beter uit te buiten (zie nieuwe ontwikkelingen Drienerburght pag. 54).

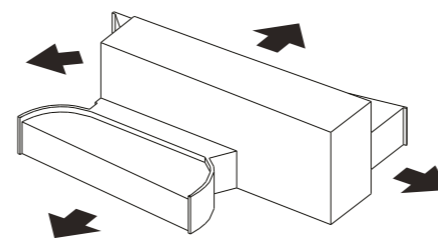
BEELDKWALITEIT DRIENERBURGHT

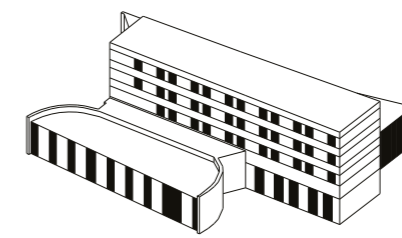
schijf met satellieten

entree

alzijdige oriëntatie

gevelstructuur

HOGEKAMP

FRAGMENT 2

SAMENGESTELD GEBOUW

De Hogekamp, oorspronkelijk het gebouw voor Elektrotechniek en Technische Natuurkunde, één van de eerste grote autonome gebouwen in het groen op de campus, opgeleverd in 1967, ontworpen door Van Embden c.s., is een schoolvoorbeeld van functionalistische architectuur met een maximale flexibiliteit voor de inbouw in de ruwbouw, bestaande uit het betonnen casco. Het vormt met de andere hoge gebouwen, de Horst, Spiegel, woontoren en Sky als recente toevoeging, de belangrijke oriëntatiepunten op de campus. De door DVDP architecten ontworpen transformatie, renovatie en nieuwbouw is in 2019 gerealiseerd. De schijf is getransformeerd in studentenhuisvesting en hotel met een congrescentrum op de begane grond, georiënteerd op het Hogekampplein. De toren is getransformeerd in short stay appartementen met een collectieve ruimte ten behoeve van de bewoners van de studentenunits op de begane grond, eveneens georiënteerd op het plein. De beide entree's voor de studenten en bezoekers van het hotel en congrescentrum zijn gesitueerd op de koppen van de schijf, gebruikmakend van het monumentale overstek.

VOLUMEOPBOUW

Het volume is opgebouwd uit een schijf, een intermediair en een toren.

ORIËNTATIE

De schijf is georiënteerd op het voorplein en de vijver, de toren op het plein.

COMPOSITIE

De compositie van gevel van de schijf is horizontaal van karakter, gearticuleerd door de expliciet zichtbare horizontale betonnen vloeren van de ruwbouw, onderbroken door de verticale schachten. De compositie van de gevel van de toren is daarentegen vertikaal, gearticuleerd door de betonnen kokervormige schachten op de hoeken, waartussen de vloeren zijn gespannen.

ARCHITECTONISCH RAAMWERK

De beeldbepalende robuuste betonnen ruwbouw met de lichte transparante inbouw bepalen het architectonische raamwerk. De inbouw bestaat uit stalen gevels en ijle stalen glazenwas balkons, opgehangen aan dunne stalen kokers, die voor de ritmiek in de gevel zorgdragen.

MATERIALISATIE EN KLEURSTELLING

Schone beton, antraciet grijze pui en gevelstijlen, blauwgrijze balustraden en witte polyester gevelkokers.

KUNST

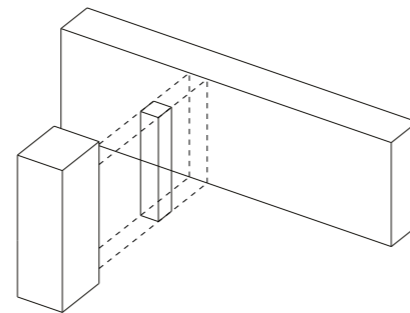
In het intermediair tussen schijf en toren, waarin het centrale trappenhuis is gesitueerd, is in de gevel een glaskunstwerk van Eric Boot aangebracht (1978).

KWALITEITEN EN MOGELIJKE ONTWIKKELINGEN

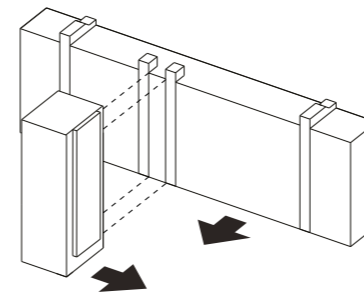
De transformatie, renovatie en uitbreiding is met respect voor het oorspronkelijke gebouw gerealiseerd. De Hogekamp is door zijn nieuwe functie van grote betekenis voor de vitaliteit van het plein en de koppeling van de beide centra.

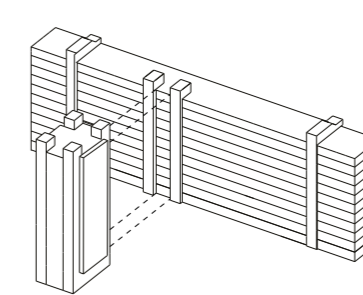
BEELDKWALITEIT HOGEKAMP

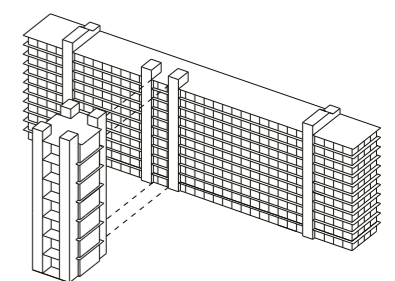
volumeopbouw

oriëntatie toren en schijf

compositie

architectonisch raamwerk schijf

HIGH TECH FACTORY

FRAGMENT 2

SAMENGESTELD GEBOUW

De High Tech Factory is oorspronkelijk gebouwd als Cleanroom, opgeleverd in 1990, ontworpen door Arie Hagoort van OD 205, tussentijds uitgebreid en in 2012 herbestemd, verbouwd, uitgebreid en gerenoveerd door Radboud Seckel van Leij, Kappelhoff, Seckel, van den Dobbelsesteen architecten tot High Tech Factory.

GESCHAKELDE VOLUMES

Verschillende volumes uit diverse perioden vormen samen het complex

- De oorspronkelijke cleanroom met de drie beeldbepalende ronde daken met een uitbreiding met vlak dak.
- Een onder een hoek geplaatst volume met laboratoria afgedekt met een zadeldak.
- Een transparante strook kantoren voor de het cleanroomvolume.
- Een transparant entreevolume, dat de diverse onderdelen verbindt en is overdekt met een sheddak dat ontstaat uit het doortrekken van één deel van het zadeldak.

ORIËNTATIE OP PLEIN

Met het transparante kantoorvolume richt het gebouw zich op het plein.

ENTREE AAN PLEIN

De entree in het centrale entreevolume, geaccentueerd met het doorgetrokken dak ligt aan het plein.

MATERIALISATIE EN KLEURGEBRUIK

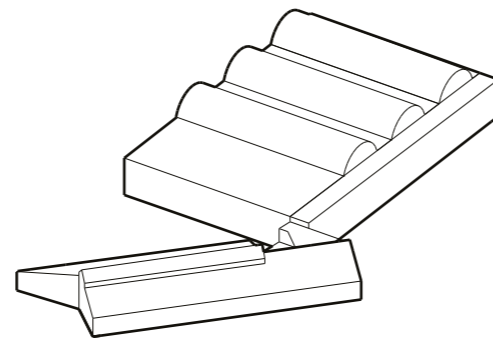
De materialisatie van de verschillende volumina is divers, vlakke beplating, golfplaat, metselwerk en glas. Het kleurgebruik is beheerst, wit en materiaaleigen.

KWALITEITEN EN MOGELIJKE ONTWIKKELINGEN

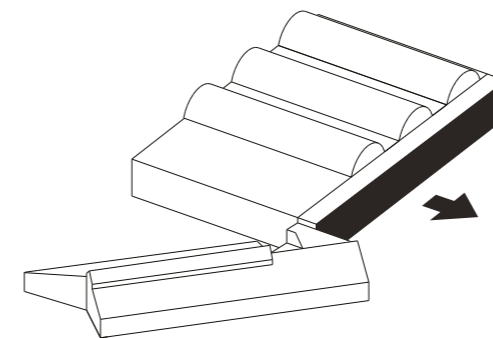
De collage van architectonische stijlen levert een pragmatisch, divers, op de functie afgestemd gebouw op, dat ook in de toekomst nog verder uitgebreid zou kunnen worden, mits het beheerst gebeurt.

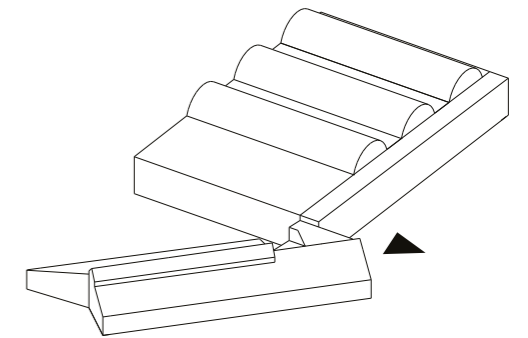
BEELDKWALITEIT HIGH TECH FACTORY

geschakelde volumes

oriëntatie op plein

entree

OVERIGE GEBOUWEN EN KUNST

SANTAR

Het medisch centrum Santar is een eenvoudig gebouw in lichte betonsteen gemetseld en met donkere betonstenen kopgevels. De entree is door een uitsnede in het volume geaccentueerd. Helaas blokkeert het gebouw de historische Oude Horstlindeweg.

KUNST

1. in blijvende verwondering, van Fred Bellefroid 1999
2. het torentje van drienerlo, van Wim T. Schippers 1972. Met het torentje, gesitueerd in de vijver bij de Boulevard, heeft Wim T. Schippers in een spraakmakend en beeldbepalend kunstwerk voor de campus gemaakt. Het schipperskerkje, verzonken in de drassige Twentse bodem, vertelt over een ver verleden en dient gekoesterd te worden.
3. de Taaie, Tiller van Volkert van der Wijk 2017.
4. information plaza, van Andrea Blum 1996. Information Plaza is een ontmoetingsplek, die tevens een verkeersknooppunt suggereert te zijn voor voetgangers en fietsers en informatie verschaft aan de campusgebruikers en bezoekers met lichtkranten. De beoogde functie van centraal ontmoetingspunt heeft het kunstwerk echter niet verkregen.
5. de tangodansers, van Marijke de Goey 1987.
6. de snorkelaar, van Petra Groen 2004.
7. de jongen in het bootje, van Petra Groen 2004.

santar

2.

4.

3.

5.

1.

6.

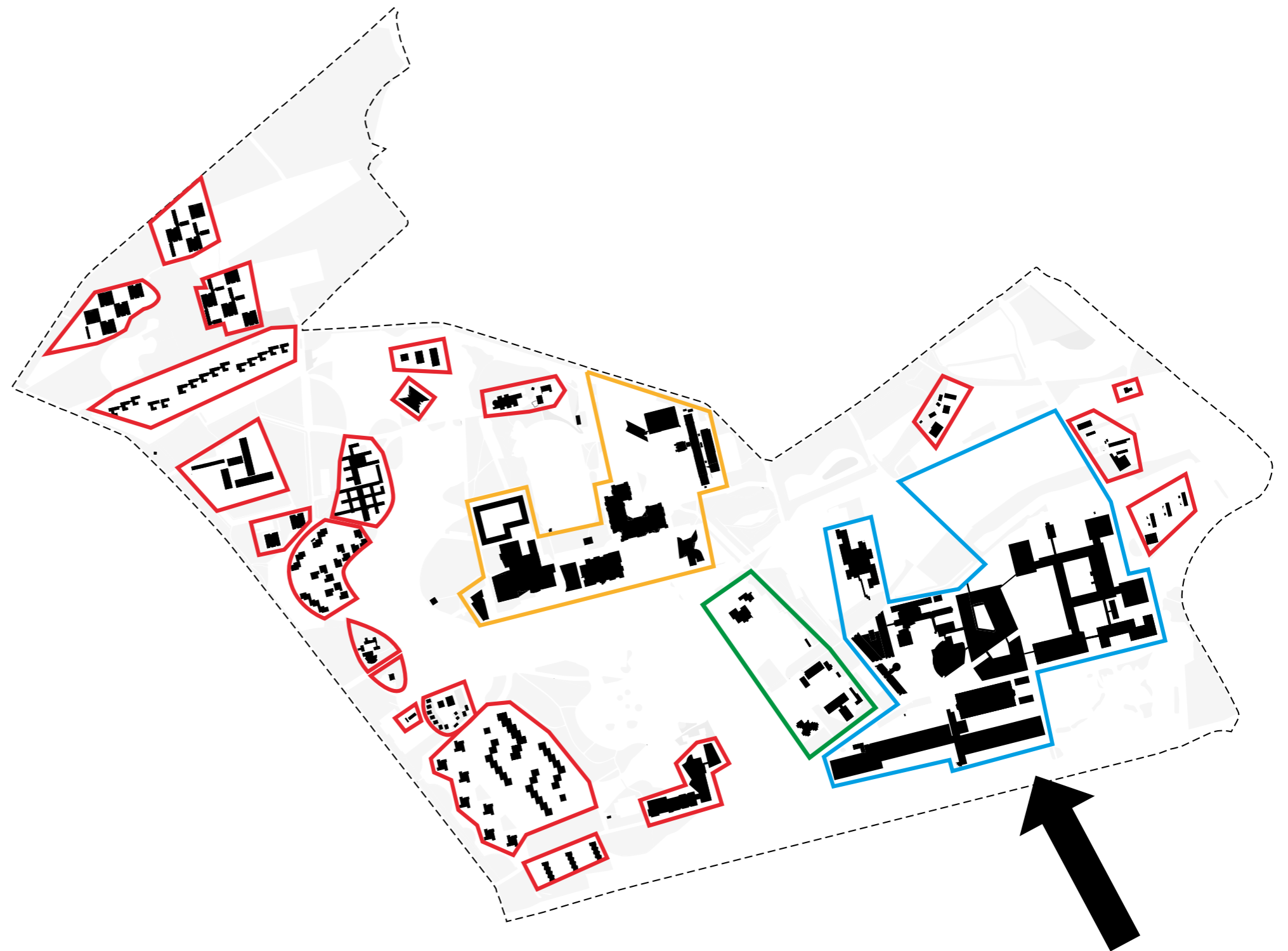

7.

BEELDKWALITEIT BEBOUWING IN O&O CENTRUM

CLUSTER

Het onderwijs en onderzoek centrum (O&O) vormt met de geclusterde onderwijs en onderzoek gebouwen het academisch hart, gesitueerd in het oostelijk deel van de campus. Het is een compact centrum te midden van het landschap.

O&O CENTRUM

LANDSCHAP

BOS

De coulisse begroeiing aan de noordzijde, de bosbeplanting aan de oostzijde, het pinetum langs de Hengelosestraat met de eikenbeplanting aan de zuidzijde en de beboste Oude Drienerloweg aan de westzijde vormen de begrenzingen van de open ruimte in het Twentse landschap, waarin het O&O centrum is gebouwd.

WATERLOPEN

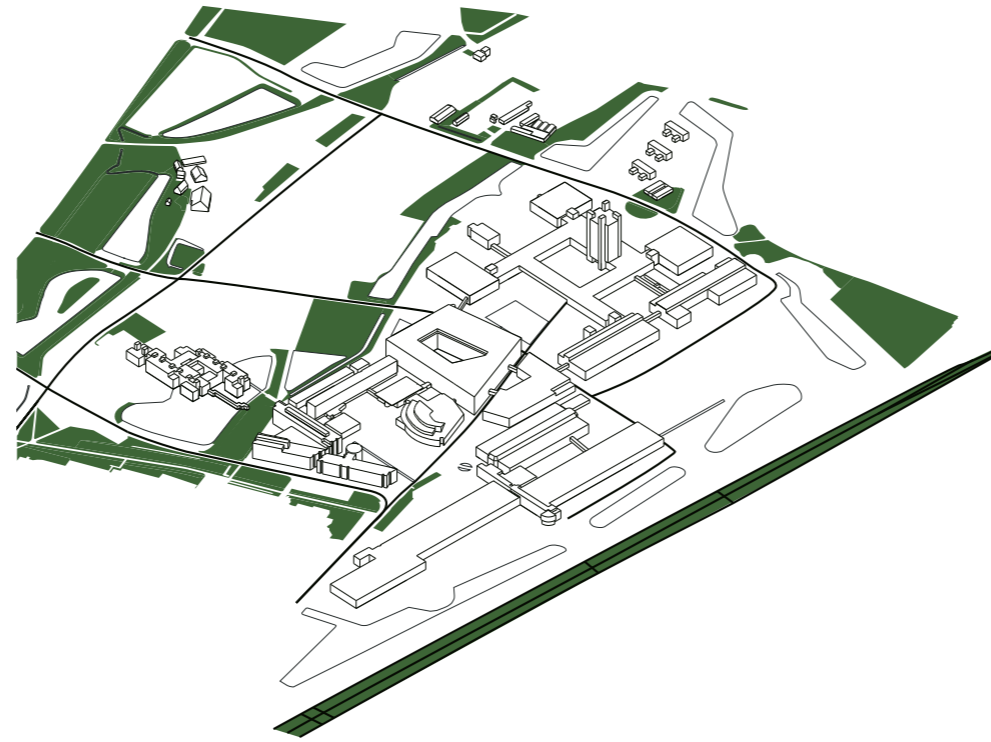
De beekloop van de Roombeek aan de noordzijde en de vijvers aan de oost- en zuidzijde volgen deze grenzen

ORIËNTATIEPUNT

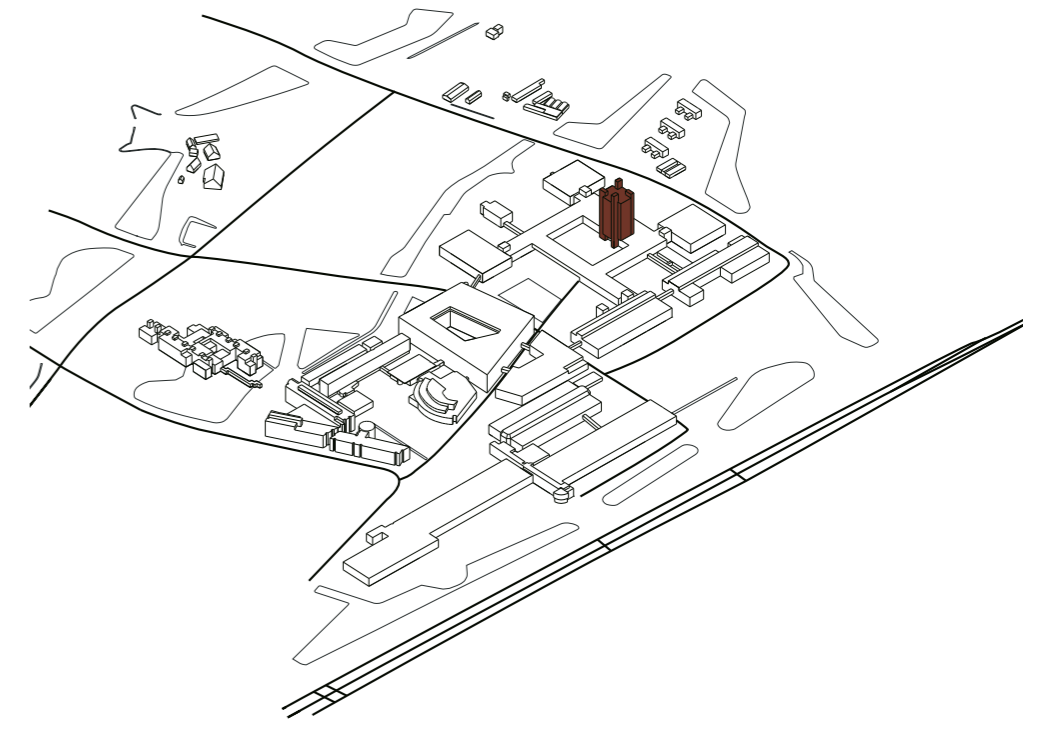
De Horsttoren, oorspronkelijk de toren van de faculteit Werktuigbouwkunde, is vanaf de Hengelosestraat, vanaf de entree en de common green de markering van het O&O centrum.

OPEN RUIMTEN

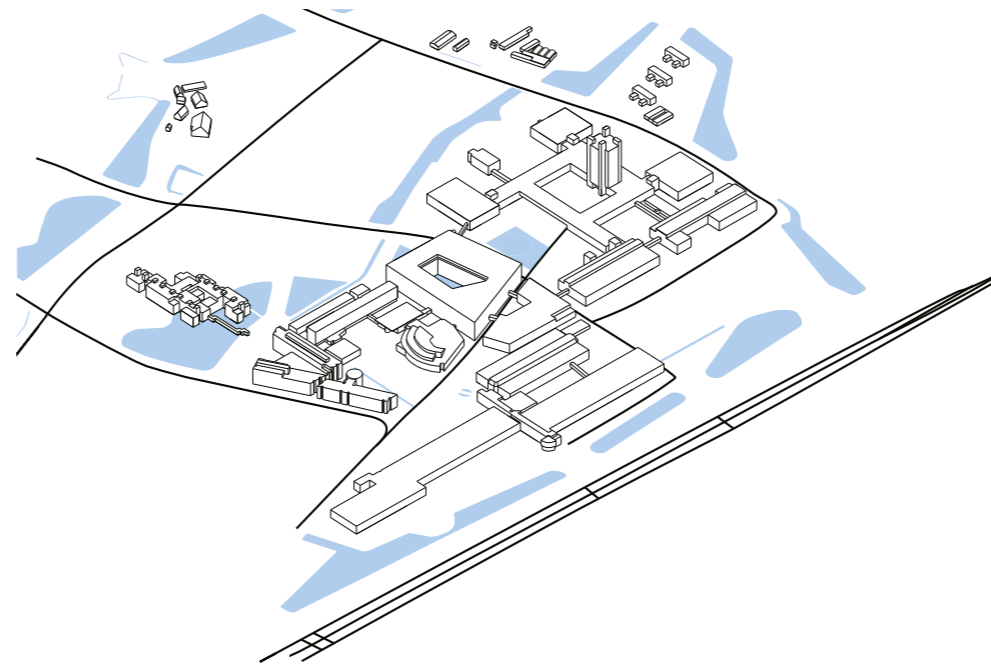
Het O&O cluster ligt verankerd het in het landschap. Eromheen liggen de es, ten noorden van de Roombeek en uitlopend in het parkeerterrein P2, het open deel van het pinetum en de open ruimten tussen de lobben aan de randen.

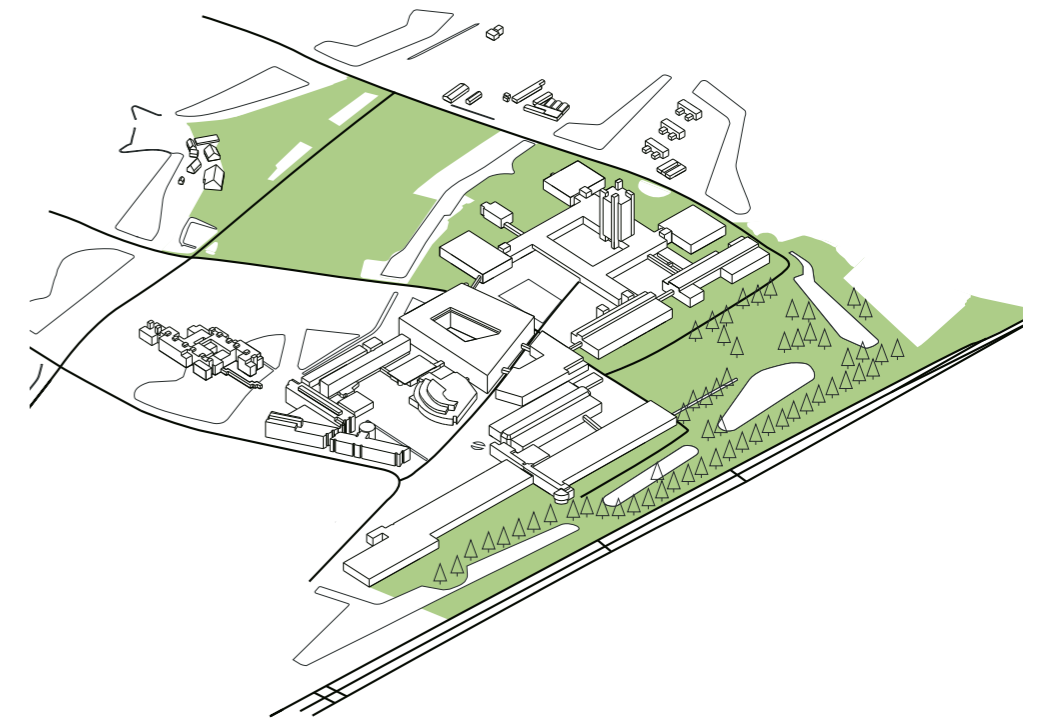
bos

oriëntatiepunt

waterlopen

open ruimte

STEDENBOUW

BEBOUWINGSRASTER

De stedenbouwkundige typologie van het O&O centrum is een cluster. Het bebouwingsraster van het structuurplan van Van Tijen en Van Embden, dat evenwijdig ligt aan de Hengelosestraat en waarop in de beginjaren van de campus drie grote afzonderlijke ensembles zijn gebouwd, vormt de basis van het huidige O&O cluster. De oorspronkelijke ensembles zijn Chemische Technologie (huidige Langezijds en Technohal), Hallencomplex (resterende hal B en hal A en C ter plaatse van nieuwe Zilverling, Carre en Waaier) en Werktuigbouw (huidige Horstcomplex).

In de loop der tijden zijn deze ensembles gerenoveerd, getransformeerd, uitgebreid en vervangen door nieuwbouw. Opvallend is dat de gerenoveerde ensembles (Horstcomplex, Langezijds en Technohal) nog samenhangende ensembles vormen, maar de nieuwbouw samengesteld ensembles van autonome gebouwen opleverde (Zilverling, Carré, Waaier, Nanolab). In het O&O cluster zijn gebouwen onderling verbonden door bruggen en volgt de nieuwbouw de markegrens.

ONTSluitING CLUSTER

Het cluster O&O met uitlopers in het omringende landschap wordt voor voetgangers en fietsers direct vanuit de campusentree ontsloten door de Hallenweg, de historische markegrens, die het cluster diagonaal doorsnijdt. Voor auto's is de ontsluiting vanaf de eromheen lopende Boerderijweg en Achterhorst. Voor het HOV en fietsers en bezoekers per auto voor de Gallery is er een directe toegang vanaf de Hengelosestraat.

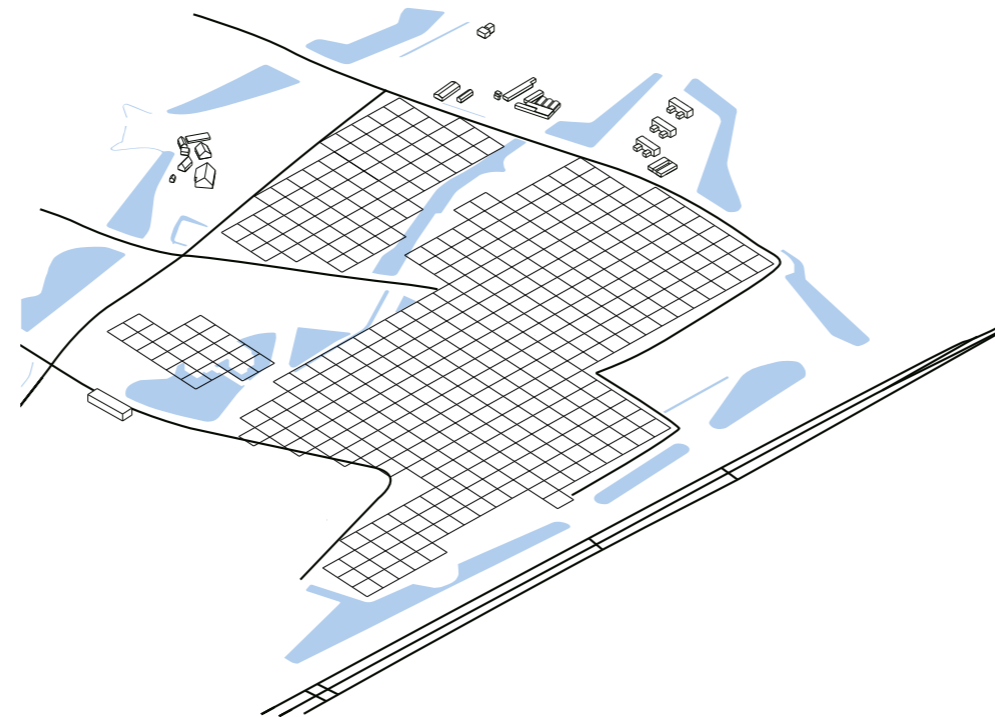
OPENBARE RUIMTE

De openbare ruimte in het cluster is samengesteld uit het O&O plein en de openbare ruimte tussen Carré en de Horst, met elkaar verbonden door de markegrens, die uitloopt in het entreeplein van de Horst.

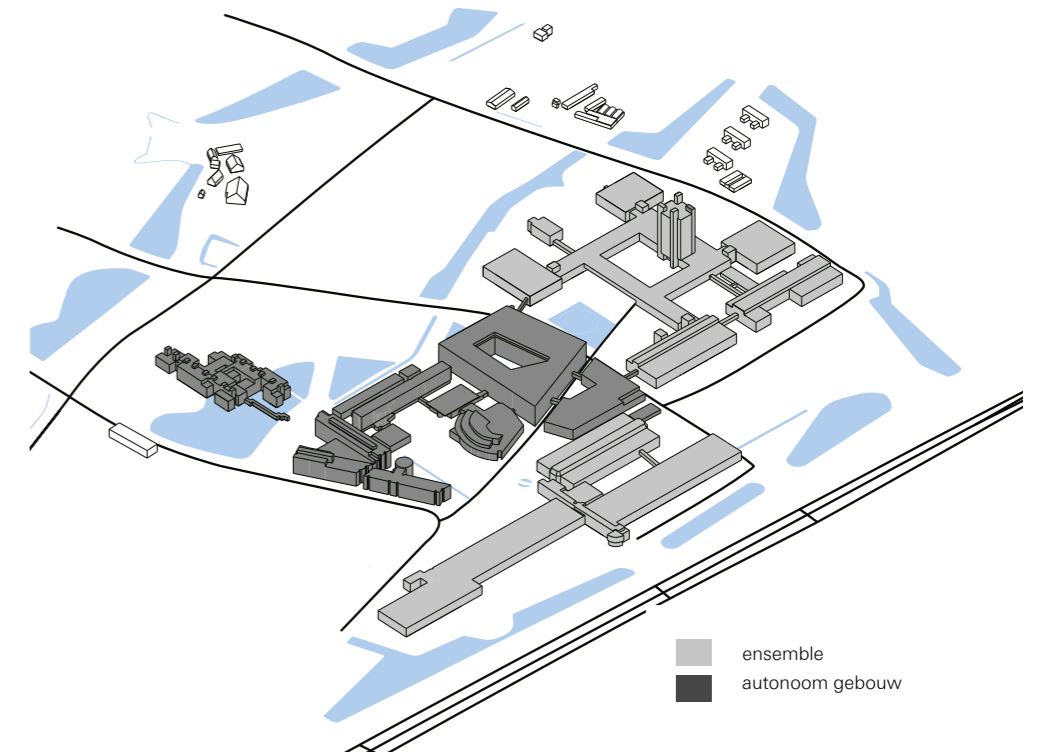
KWALITEITEN EN TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

De verankering in het landschap en de interne ontsluiting door middel van de markegrens voor voetgangers en fietsers maken het O&O centrum tot een compact, goed functionerend centrum. Met de volgende mogelijke ontwikkelingen zou dit nog verbeterd kunnen worden:

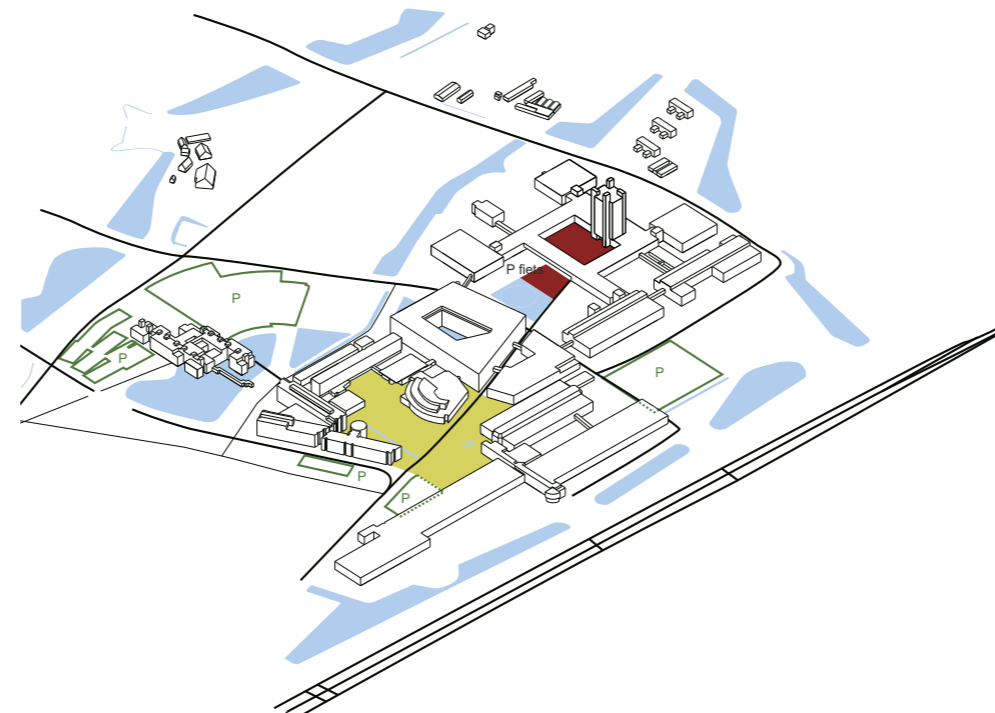
- De toegang via de markegrens kan verduidelijkt worden door het doortrekken van het plein.
- De aansluiting van het O&O plein op de Oude Drienerloweg, de oude laan die de beide centra verbindt, kan eveneens verbeterd worden.
- Het introverte karakter van het O&O plein kan toegankelijker worden door eventuele nieuwbouw ter plaatse van de Citadel als autonoom gebouw in het oorspronkelijke orthogonale bebouwingsraster te plaatsen (ontwikkeling toren pag. 70).
- Uitbreiding O&O centrum is mogelijk met de ontwikkeling van de Es (pag. 69).

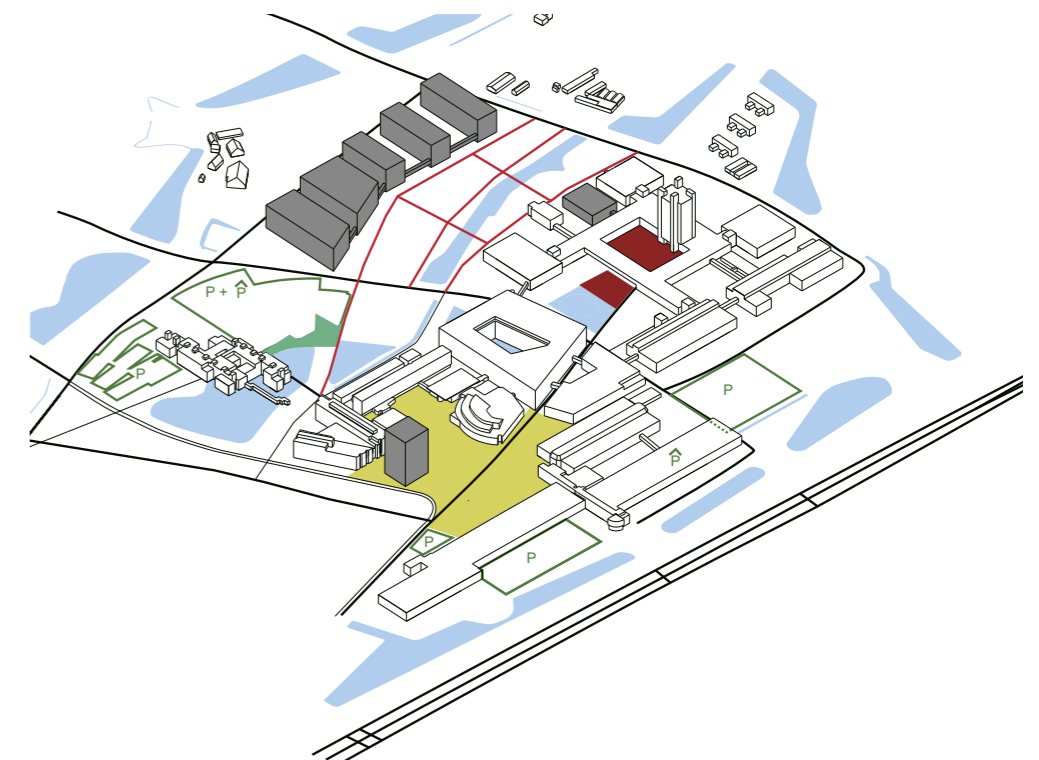
bebouwingsraster met markegrens

cluster

openbare ruimten

kwaliteiten en mogelijke ontwikkelingen

ARCHITECTUUR

GEBOUWTYPELOGIEËN

De gebouwen van het O&O centrum zijn niet alleen heterogeen in Materialisatie, maar ook in architectuur. Er is sprake van eveneens drie typologieën:

- De gebouwen in heldere vorm, zoals Carré en Nanolab. Beide anticiperen op hun ligging aan de pleinen en markegrens.
- Gelede gebouwen, zoals alleen Cubicus.
- De samengestelde gebouwen, zoals het Horstcomplex, Langezijds en Technohal, Citadel, Ravelijn en Hal B Zilverling.

ORIËNTATIE OP PLEINEN

Ravelijn, Zilverling, Hal B, Carré, Horst, Nanolab en Langezijds en Technohal vormen ieder op hun eigen wijze de pleinvanden en zijn hierop met hun gevel georiënteerd. De Citadel is wel aan het plein gesitueerd, maar hier niet op georiënteerd.

ENTREES

De respectievelijke entrees van de gebouwen aan de pleinen hebben allen hun hoofdentree aan de pleinen.

KWALITEITEN EN TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

De betekenis als academisch hart van de campus, wordt mede door de architectuur ondersteund, met name met de oriëntatie op de pleinen, de Horststoren als baken en de presentatie van het cluster naar de Hengelose straat.

Het introverte karakter van het O&O plein en de verrommeling van de openbare ruimte met overal gestalde fietsen, zouden nog verbeterd kunnen worden:

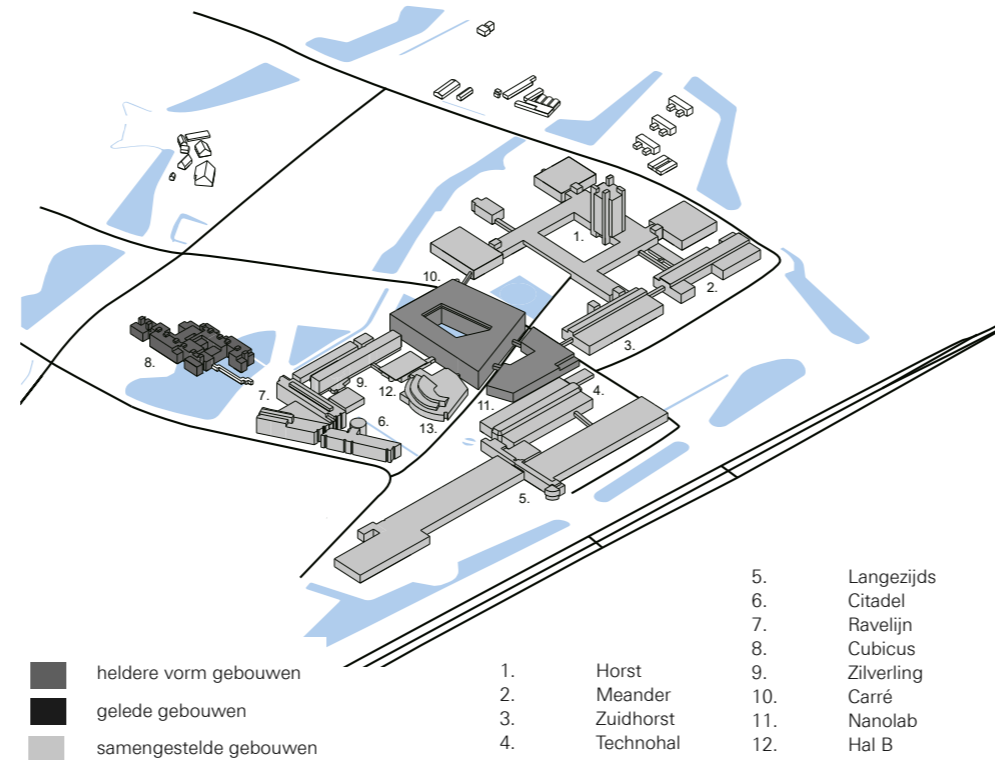
- De eerder genoemde mogelijke nieuwbouw ter plekke van de Citadel, in het oorspronkelijke orthogonale bebouwingsraster gesitueerd, kan het O&O centrum extravert en daardoor meer uitnodigend maken. Dit gebouw met een rechthoekige footprint, alzijdig georiënteerd, ca. twaalf lagen hoog, opent het O&O plein.
- Op de Es is een grootschalige uitbreiding voor Onderwijs & Onderzoekfuncties in zes lagen mogelijk met een parkeerzone langs de Roombeek.

ONDERHOUD

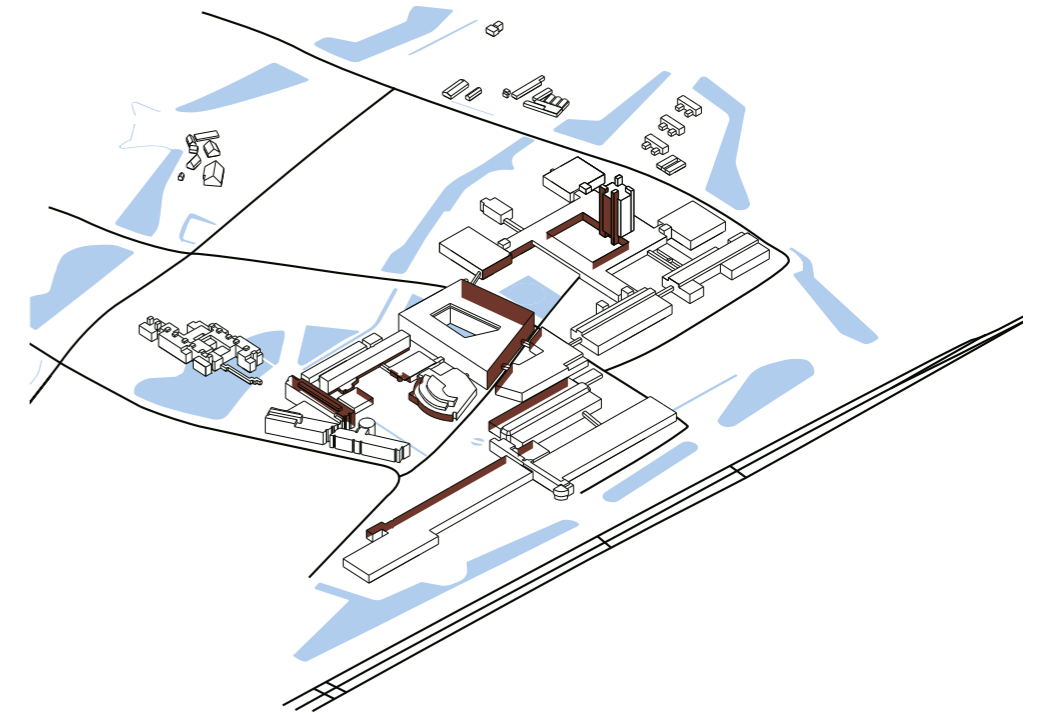
Het bepalen van het moment van ingrijpen bij het onderhoud gebeurt op basis van de door SBM opgestelde conditiemeting, gebaseerd op NEN 2767, waarin zes conditieniveaus zijn benoemd, (uitstekend, goed, redelijk, matig, slecht, zeer slecht).

Om de beeldkwaliteit van de bebouwing in het O&O gebied te garanderen, worden de volgende conditieniveaus gehanteerd:

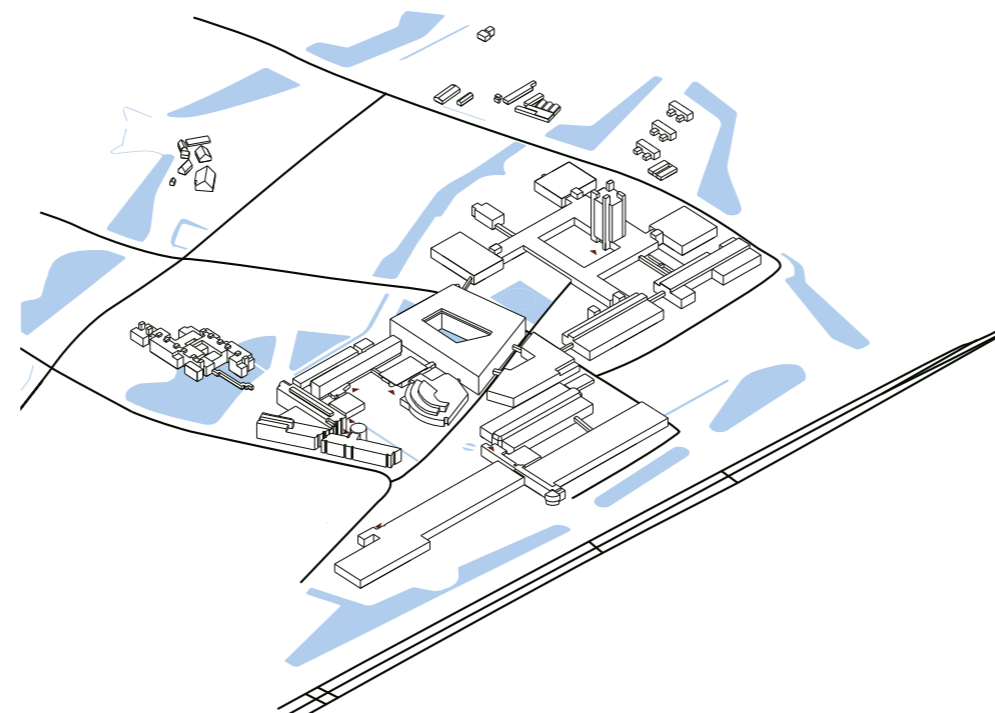
- In het algemeen, niveau 2 (goed): 'Incidenteel kunnen kleine gebreken of tekortkomingen voorkomen of is het verouderingsproces op gang gekomen'.
- Voor de Citadel, niveau 3 (redelijk): 'Gebreken of tekortkomingen komen voor of het verouderingsproces is plaatselijk zichtbaar. De functievervulling van elementen is niet in gevaar'.
- Voor de kunst, niveau 1 (uitstekend): 'incidenteel kunnen zich geringe gebreken van esthetische aard voordoen'.

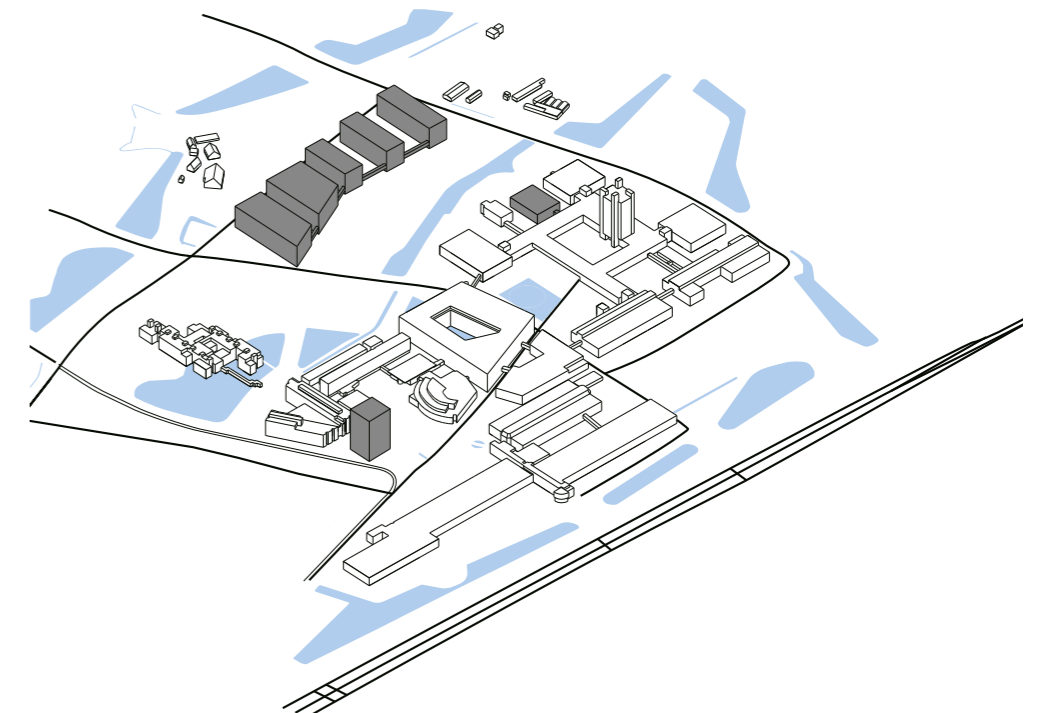
typologieën

oriëntatie op pleinen

entrees

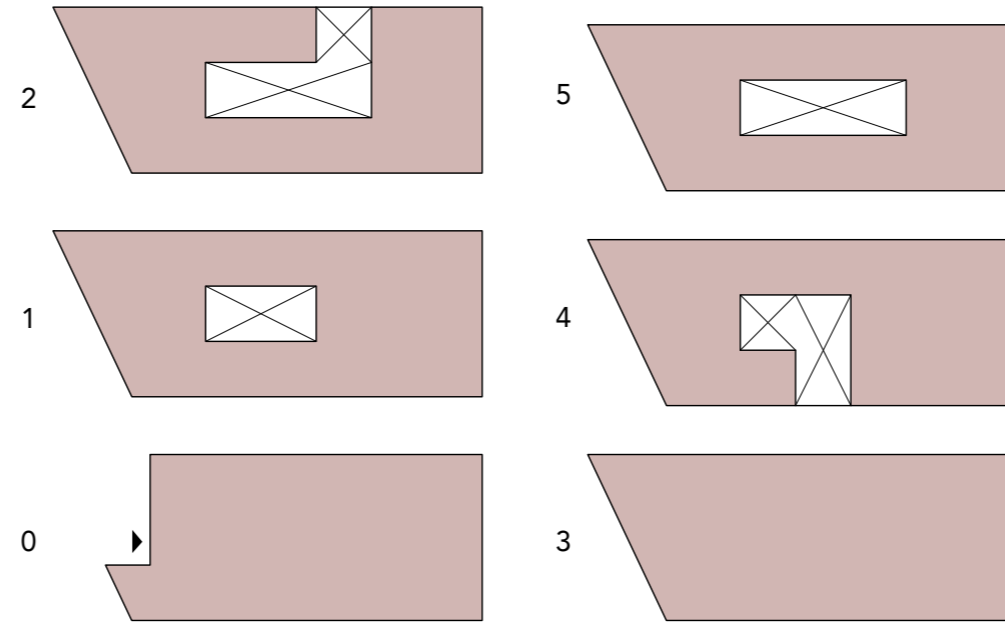

kwaliteiten en toekomstige ontwikkelingen

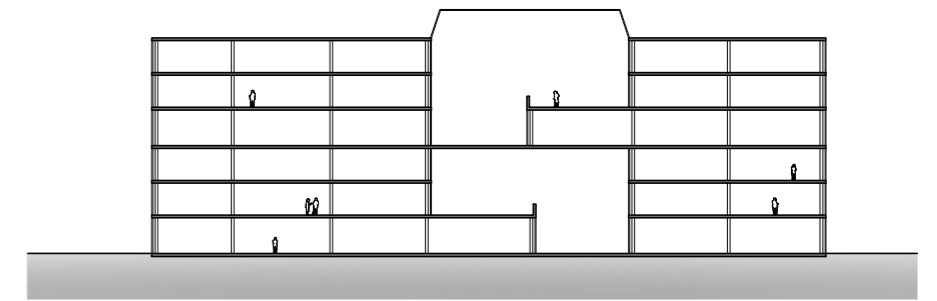
NIEUWE ONTWIKKELING DE ES

ENSEMBLE HELDERE GEBOUWVORM

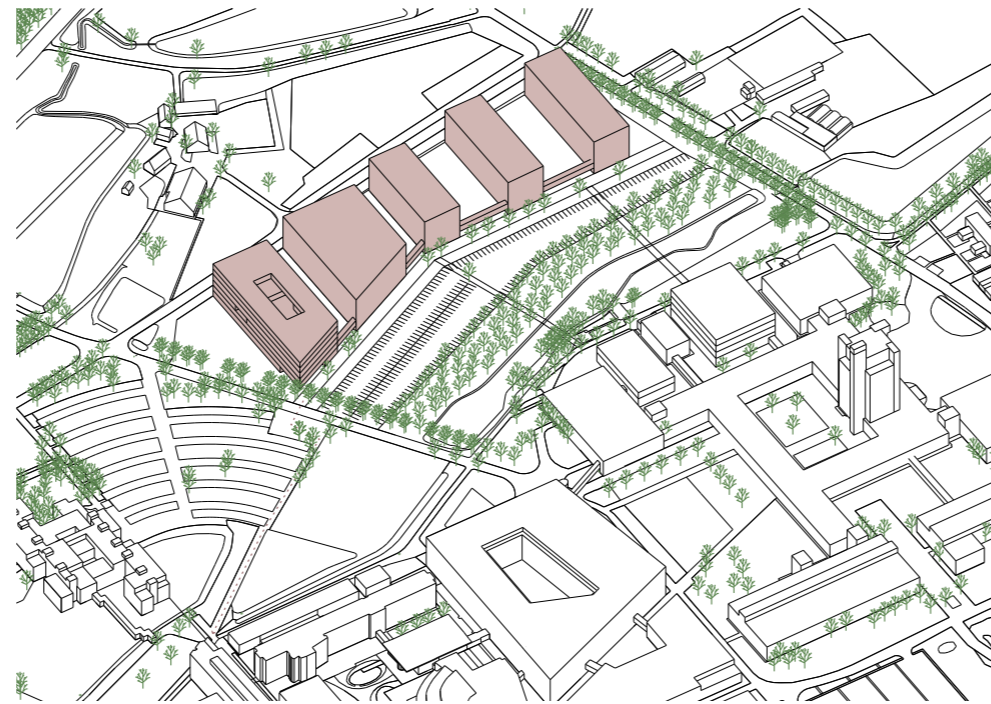
De Es, ten noorden van de Horst, tussen de Boerderijweg en de Roombeek, is de ontwikkelingslocatie voor de uitbreiding van O&O in de toekomst. Een ensemble met verschillende gebouwen in 6 lagen, ontsloten vanaf een pad langs de enigszins verdiept aan te leggen parkeerstrook voor 300 parkeerplaatsen langs de Roombeek, biedt een totale capaciteit van ca. 60.000 tot 80.000 m² BVO. De afzonderlijke gebouwen kunnen worden verbonden met een luchtbrug op de eerste verdieping boven de afzonderlijke entrees langs het pad. De omvang en het aantal van de respectievelijke gebouwen zal door de specifieke programma's van eisen in de toekomst worden bepaald. De kleinste maat voor een afzonderlijk gebouw bedraagt ca. 10.000 m².

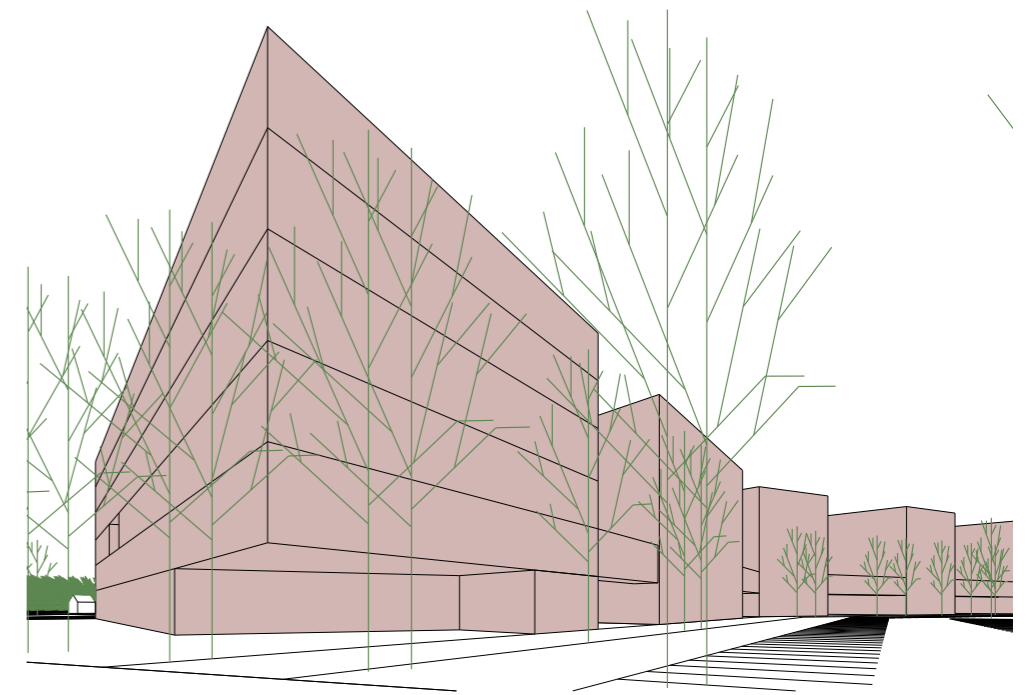
plattegronden

doorsnede

vogelvlucht

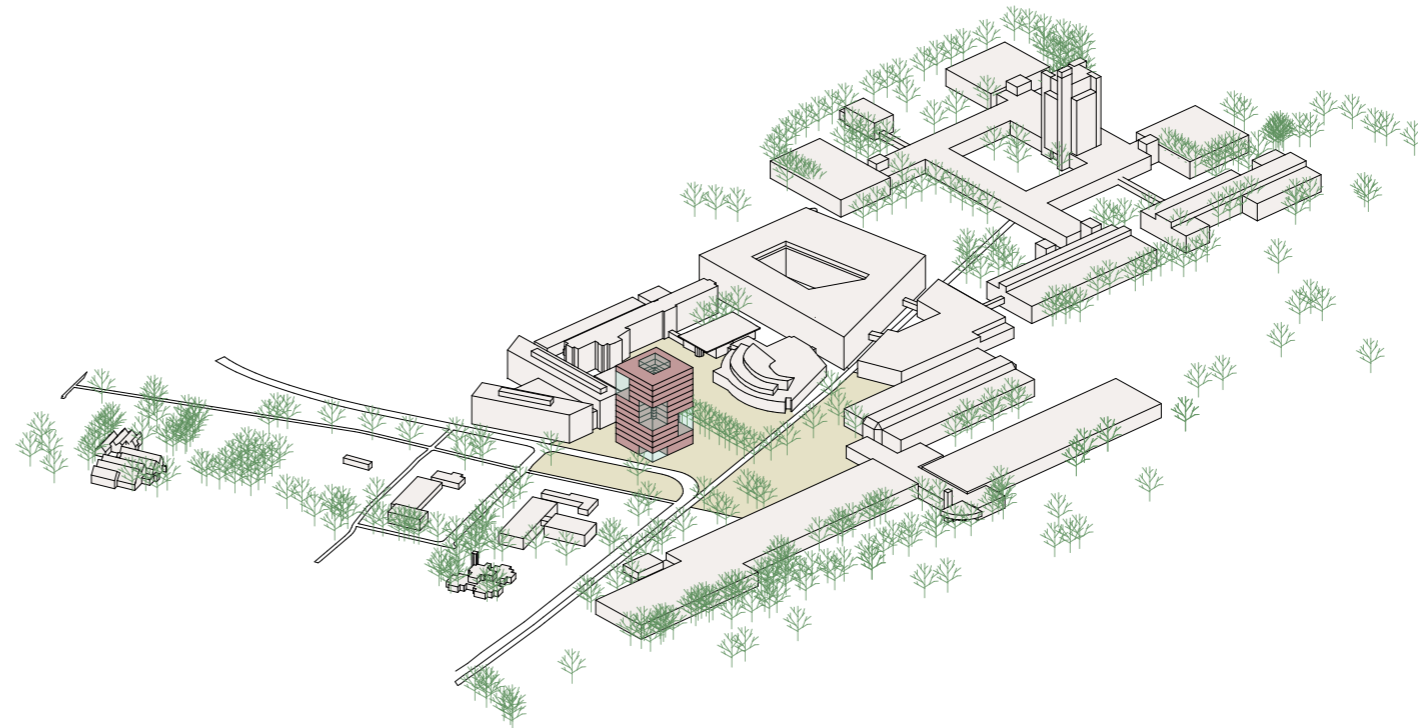
perspectief

ONTWIKKELING TOREN T.P.V. CITADEL

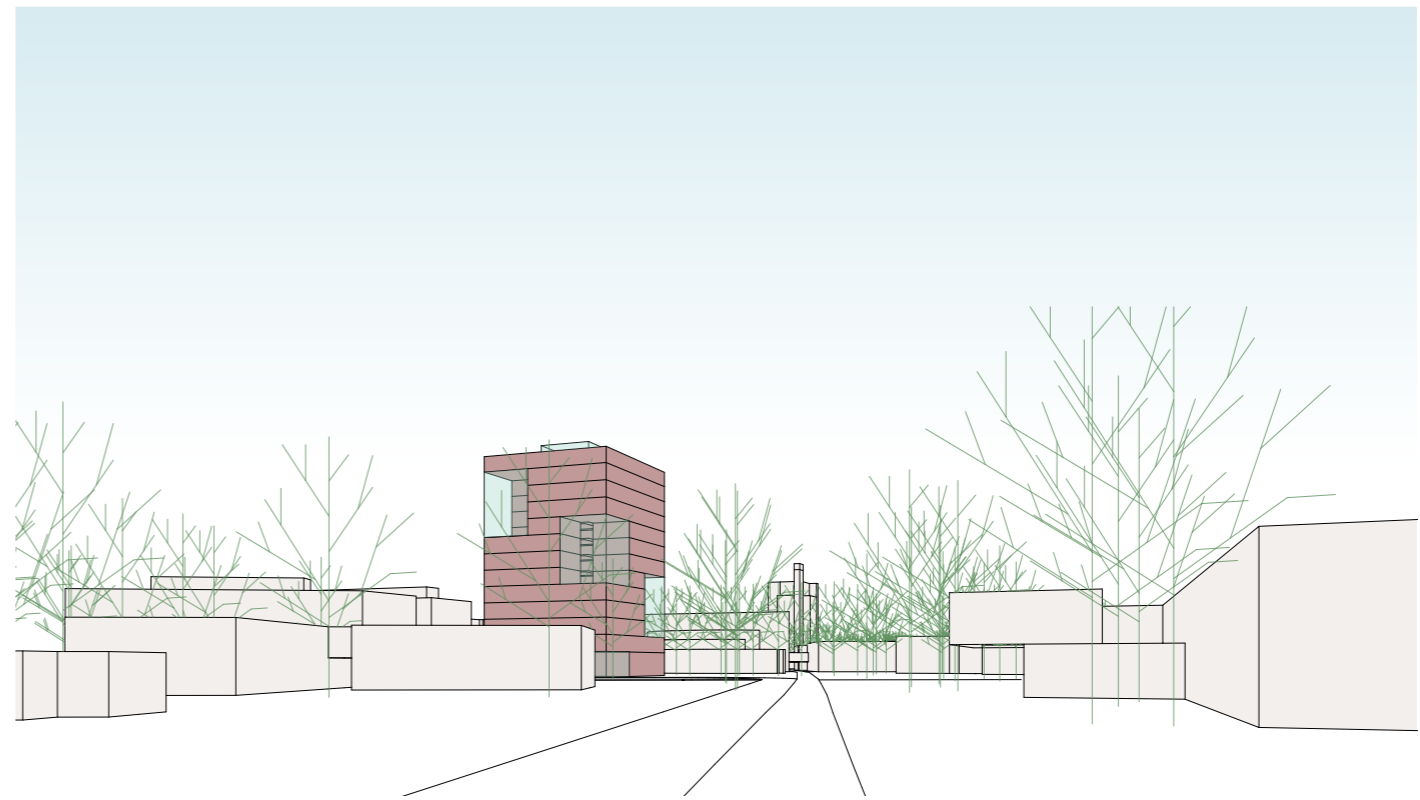
SOLITAIR

HELDERE GEBOUWVORM

Na sloop van de Citadel kan op deze locatie nieuwbouw gerealiseerd worden in de vorm van een slanke toren van ca. 13 verdiepingen met een BVO van 8.000 tot 10.000 m². Deze toren, zichtbaar over de Hallenweg vanaf de entree van de campus opent het O&O plein vanaf de Oude Drienerloweg en versterkt daarmee de koppeling van de beide centra. Met onderwijs- en onderzoekfuncties in de toren en publiek toegankelijke functies op de begane grond wordt het O&O plein op deze strategische locatie verlevendigd.

vogelvlucht

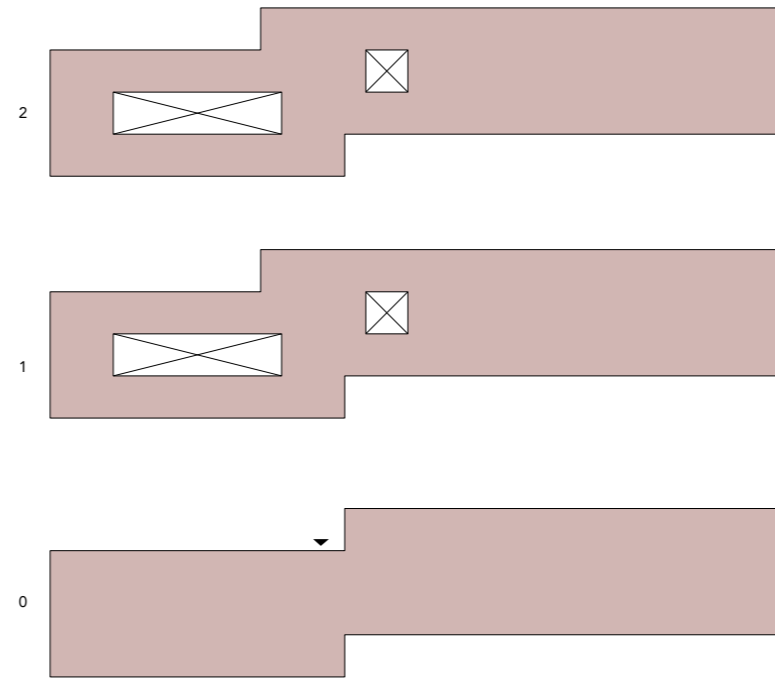
perspectief

ONTWIKKELING GALLERY FASE 1 & 2

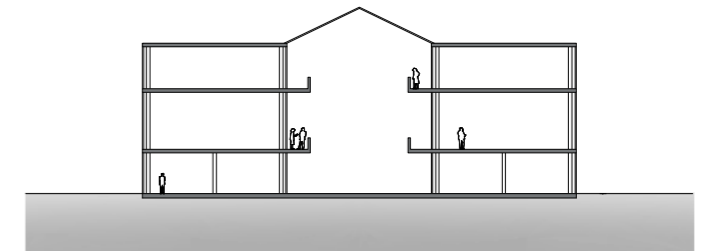
ENSEMBLE SAMENGESTELD GEBOUW

De totale Gallery, de reeds gerenoveerde fase 1 en of de nog te renoveren fase 2, hebben een uitbreidingsmogelijkheid door middel van het optoppen van de beide fasen met een extra verdieping en het dicht bouwen van het bestaande overbouwde parkeerterrein in fase 1 op maaiveld. Het bruto vloeroppervlak kan hierdoor maximaal met ca. 18.000 m² worden uitgebreid.

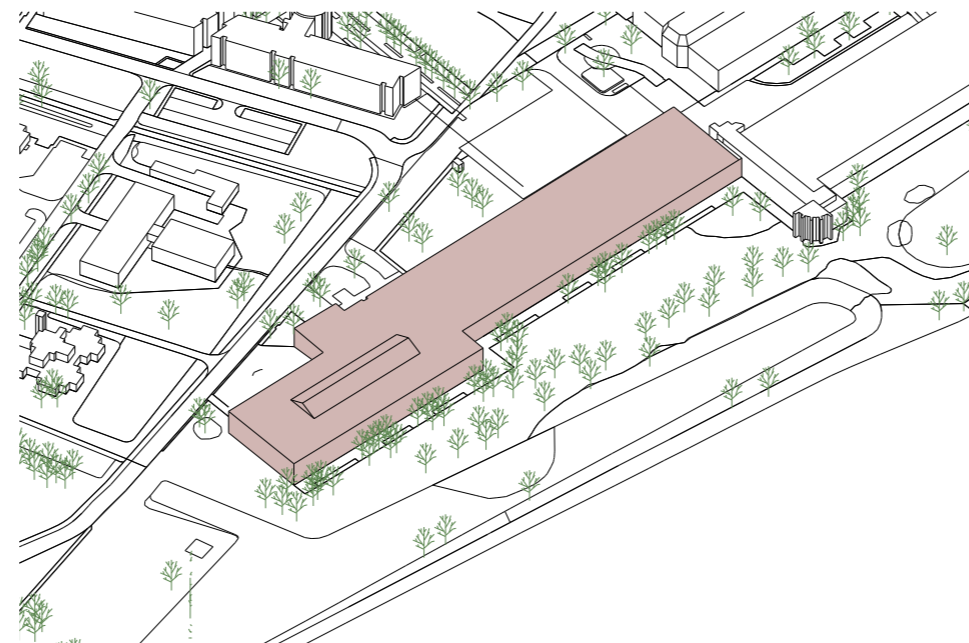
De kop van Gallery fase 2 aan de common green leent zich voor een uitnodigende, representatieve functie langs het markepad/innovatiepad.

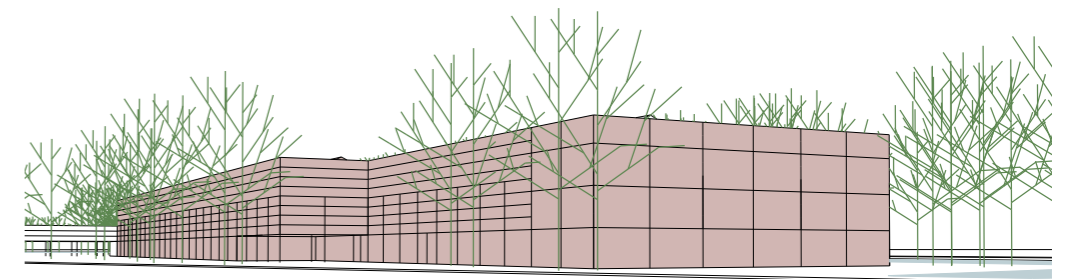
plattegronden

doorsnede

vogelvlucht

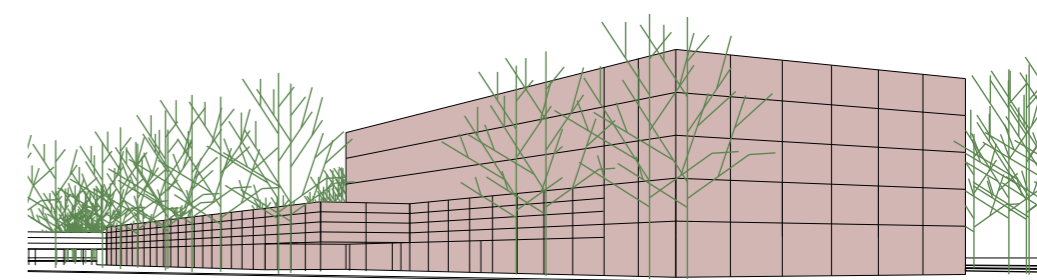
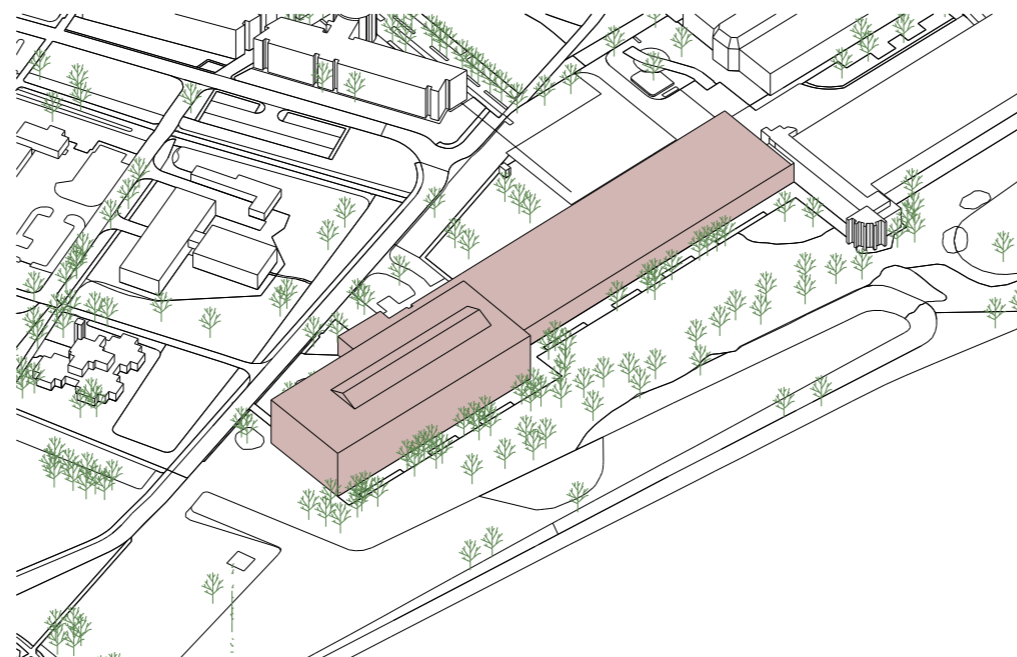
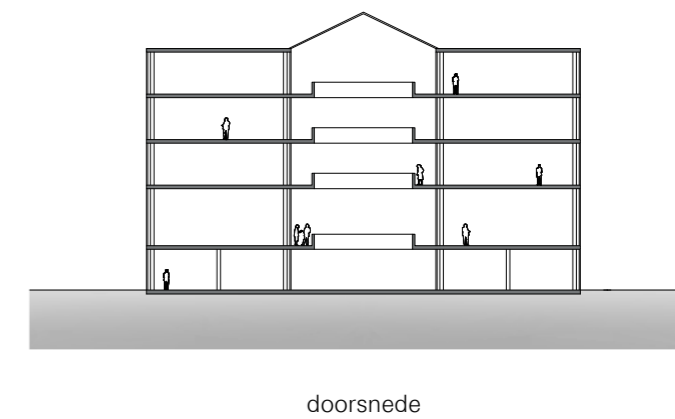
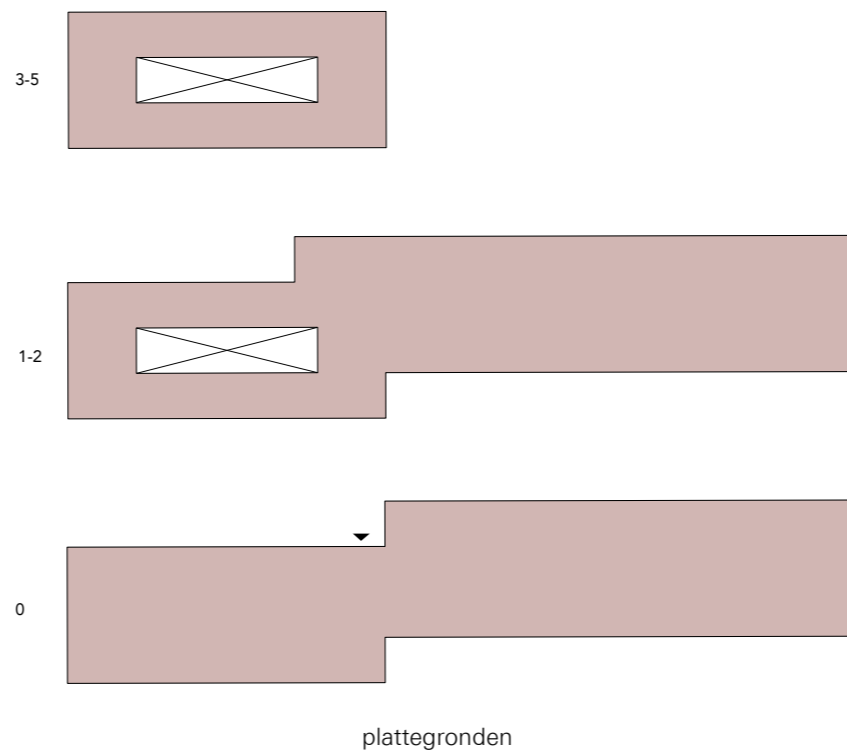
perspectief

ONTWIKKELING GALLERY FASE 2

ENSEMBLE SAMENGESTELD GEBOUW

De nog te renoveren tweede fase Gallery is qua gebouwtype en locatie op de campus zowel geschikt voor O&O als B&S gebruik. Bij B&S gebruik kan dit deel vanuit het hart van de totale Gallery ontsloten worden, gekoppeld aan de daar aanwezige entree met collectieve faciliteiten. Bij O&O gebruik kan ook gedacht worden aan een ontsluiting vanaf de Hallenweg.

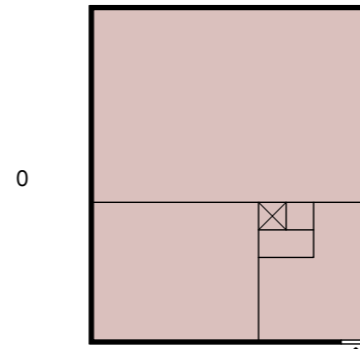
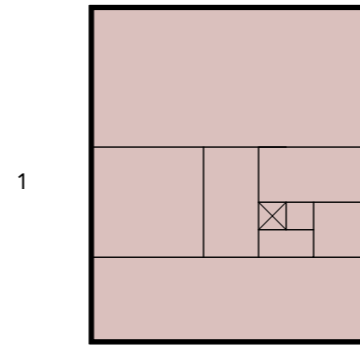
Behalve het hierboven genoemde optoppen met een extra laag, kan in Gallery fase 2 ook gedacht worden aan een uitbreiding door het versprongen deel aan de kop te vervangen door een volume van 6 lagen. Deze verhoging grenzend aan de Common Green zal van grote invloed zijn op de entree van de campus. De campus entree zal hierdoor duidelijker omkaderd worden door aan de ene zijde de Spiegel en aan de andere zijde de kop van de Gallery met gelijke hoogte als de Spiegel. Het totale BVO van Gallery fase 2 bedraagt dan maximaal ca. 30.500 m² BVO.

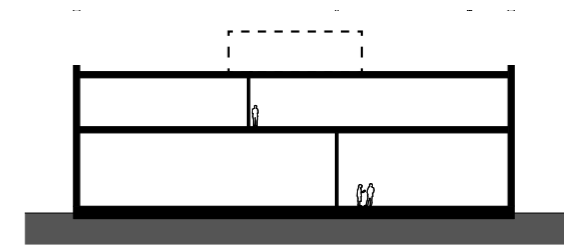
ONTWIKKELING WERKPLAATS DE HORST

ENSEMBLE HELDERE GEBOUWVORM

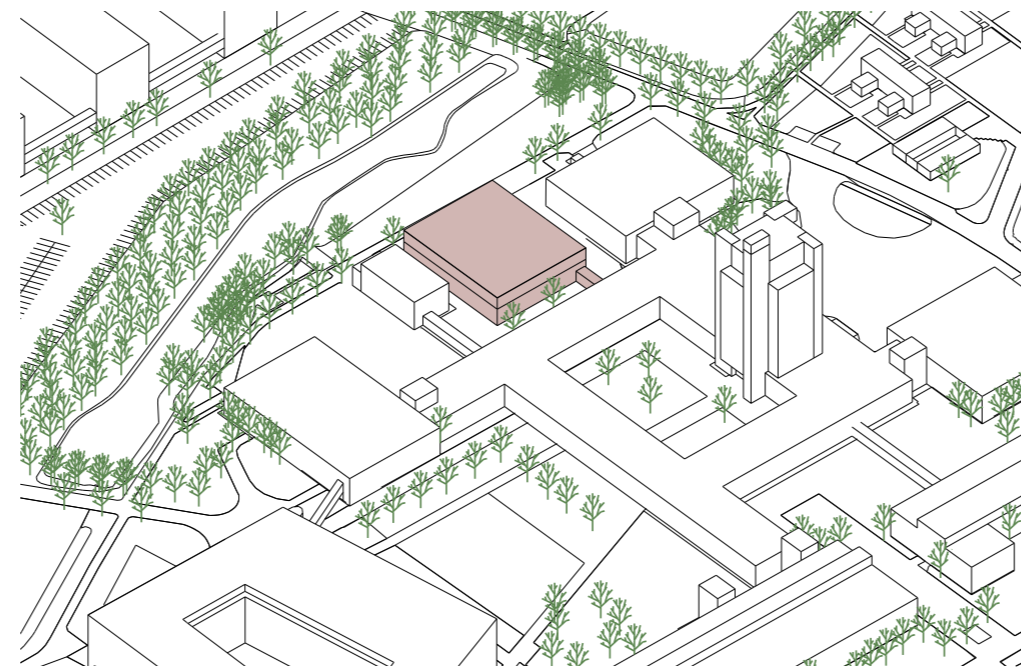
Aan de noordwest zijde van de Horst tussen de Kleinhorst en de Noordhorst bestaat de mogelijkheid uit te breiden met een satelliet. Aanvullend aan de Noordhorst, Oosthorst, Meander, Zuidhorst, Westhorst en Kleinhorst is hier plaats voor onderwijs- en onderzoekruimten, laboratoria en werkplaatsen, gekoppeld aan en gebruik makend van de faciliteiten in de ring van De Horst. Tussen de Noordhorst en de Kleinhorst is een volume mogelijk met een hoogte van ca. 10 m.

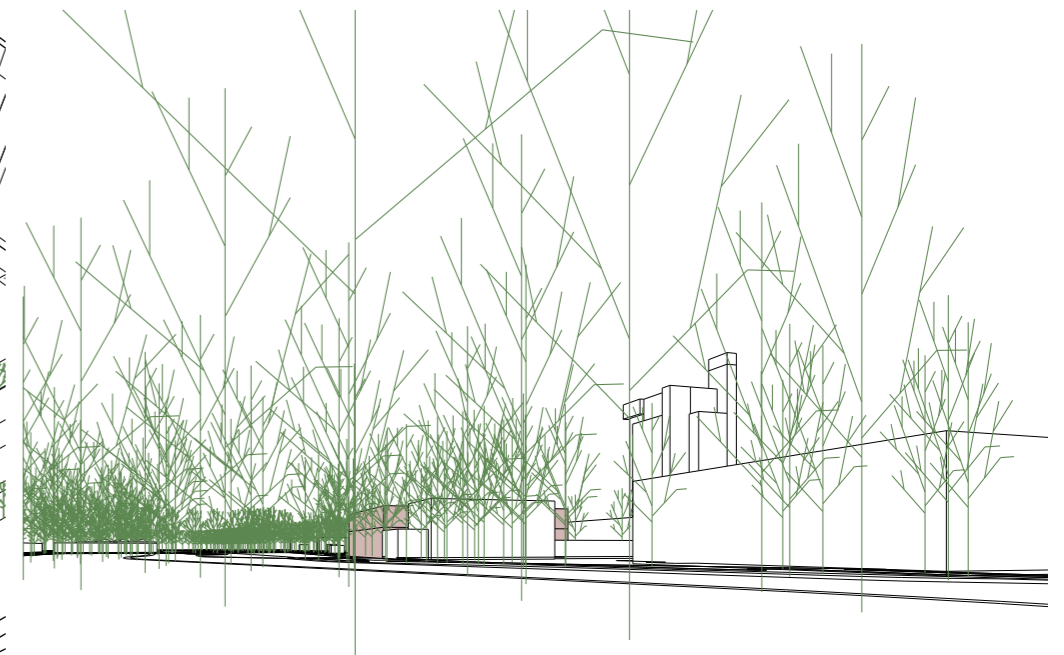
plattegronden

doorsnede

vogelvlucht

perspectief

DE HORST

ENSEMBLE

SAMENGESTELD GEBOUW

Het oorspronkelijke gebouw Werktuigbouwkunde is in 1969 opgeleverd, door Van Mourik en Du Pon als een specifiek gebouw in een functionalistische architectuur ontworpen voor de faculteit Werktuigbouwkunde. Dankzij de modulaire en flexibele opzet van deze functionalistische architectuur was het, in de periode van 1996 tot 2008, voor Peter Vermeulen c.s. (architecten van Mourik) mogelijk, met renovatie, transformatie, verbouw en nieuwbouw, van dit gebouw een generiek laboratorium en onderwijsgebouw te maken, voor gebruik door werktuigbouwkunde, civiele techniek, technische geneeskunde, biomedische technologie, en industrieel ontwerpen.

VOLUMEOPBOUW

Dit ensemble bestaat uit een ringvormige bebouwing, een hierop asymmetrisch geplaatste toren, hieraan gekoppelde satellieten en losse bijgebouwen:

- De ring rond het entreeplein bevat de hoofdentree, kantine, auditorium en kabinetten.
- De toren bestond oorspronkelijk uit tekenzalen en kabinetten, nu getransformeerd in onderwijsruimten en kabinetten.
- De doosvormige satellieten, oorspronkelijk proefhallen, nu Horsten en de Meander, waarvan Noord- en Oosthorst onderwijsgebouwen zijn, Westhorst werkplaatsen en laboratoria, Kleinhorst een thermisch laboratorium en Zuidhorst en Meander laboratoria.
- De bijgebouwen zijn gasopslagen, een koelmachineruimte en opslagen.
- De volumeopbouw van Zuidhorst en Meander zijn enigermate specifiek:
- Uit het hoofdvolume van de Zuidhorst zijn inwendig twee atria gesneden en zijn een dakopbouwstrook en twee installatietorens toegevoegd.
- Uit het hoofdvolume van de Meander zijn twee hoven, ter plaatse van bestaande eiken, uitgespaard en is eveneens een dakopbouwstrook toegevoegd.

ORIËNTATIE

Het complex is zowel op het centrale entreeplein georiënteerd als op het omringende landschap.

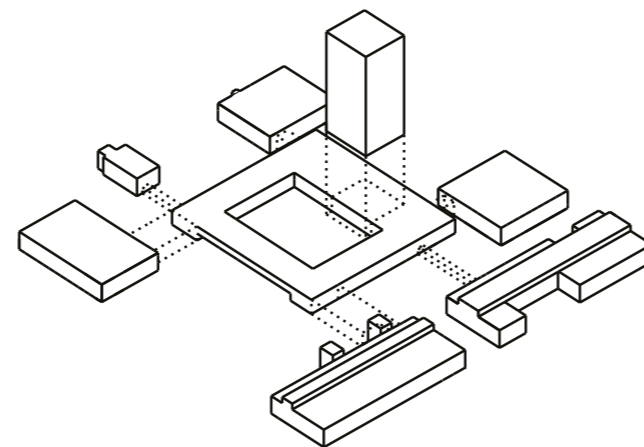
GEVELS

De oorspronkelijke gevelstructuur is gehandhaafd, bij de ring het horizontale karakter, bij de toren de verticale structuur van de diverse vloeren gespannen tussen de vier betonnen verticale kokers en bij de satellieten de verticaal gearticuleerde gevel met uitwendige staalprofielen. De bijgebouwen zijn abstract door hun richtingsloze metalen roostergevels.

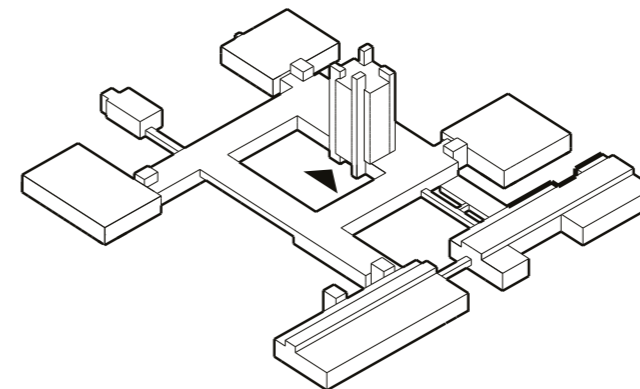
Bij de Meander is de verticale articulatie van de staalprofielen vervangen door een horizontale en zorgen de verticale raamstroken voor de verticale articulatie.

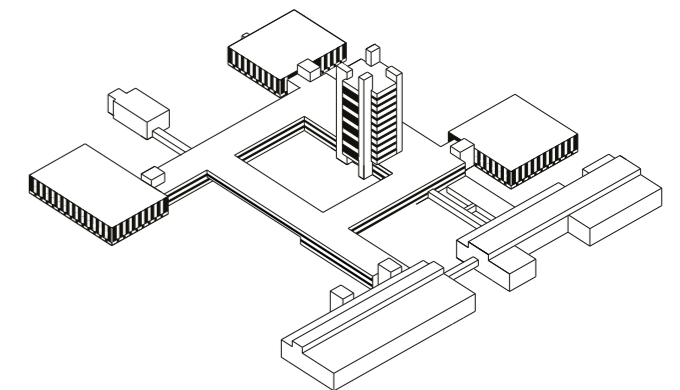
BEELDKWALITEIT HORSTCOMPLEX

volumeopbouw

oriëntatie op groen en plein

gevelstructuur

ENTREE

Het complex heeft één centrale, door de toren monumentaal geaccentueerde hoofdentree aan het, in het hart gesitueerde entreeplein.

MATERIALIZATIE EN KLEURSTELLING

Het oorspronkelijke beperkte materiaalpalet, betonnen kokers in de toren, zichtbare staalconstructie bij de satellieten en metalen puien met glas en metalen en kunststof panelen, is bij de transformatie, uitbreiding en renovatie gehandhaafd. Alleen zijn de golfplaten van de gesloten delen van de satellieten vervangen door glasprofielen. Bij de Meander zijn in de uitsnijdingen houten puien als contrast met de buitenhuid toegevoegd. De beheerste kleurstelling ondersteunt de krachtige architectuur.

KUNST

Het beeld Kolom van Evert Strobos staat in de entreehal, 1968.

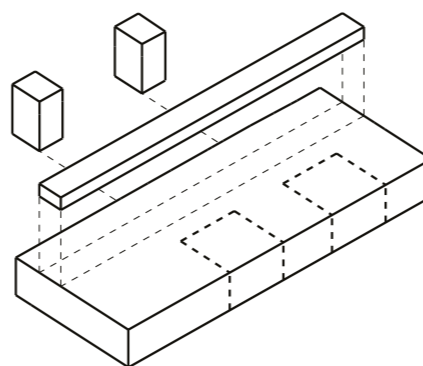
KWALITEITEN EN TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

Het Horstcomplex heeft bij de transformatie en uitbreiding zijn flexibiliteit bewezen door het kunnen behouden van de oorspronkelijke opzet en karakter.

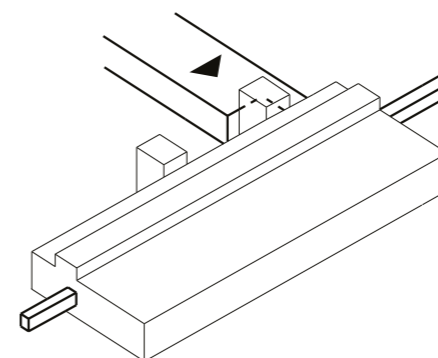
Toekomstige uitbreidingen, met name aan de noordzijde (tussen Westhorst en Kleinhorst en tussen Noordhorst en Kleinhorst) zijn ook in de toekomst met deze opzet nog zeer goed mogelijk (zie pag. 73).

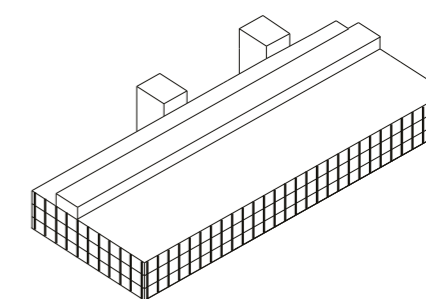
BEELDKWALITEIT ZUIDHORST

volumeopbouw

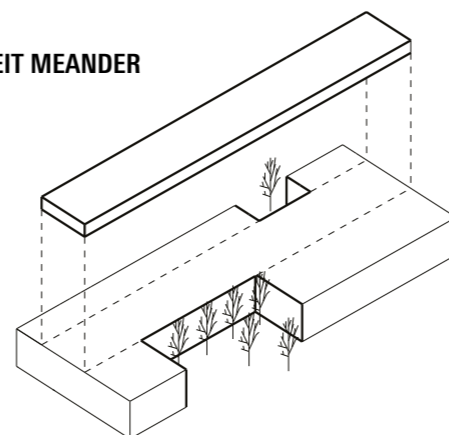

verbindingen

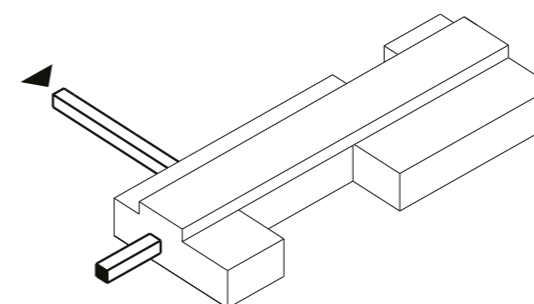

gevelstructuur

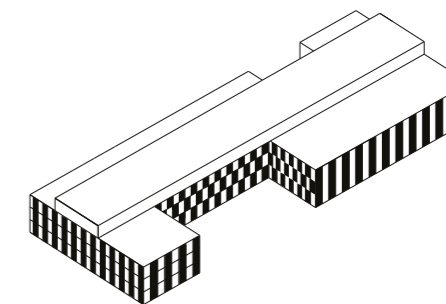
BEELDKWALITEIT MEANDER

volumes en snedes

verbindingen en entree

gevelstructuur

GALLERY

ENSEMBLE

SAMENGESTELD GEBOUW

Dit ensemble is het oorspronkelijk faculteitsgebouw voor Chemische Technologie met de daarbij horende Technohal, opgeleverd in 1970 en ontworpen door Van Embden en Choisy. Het gebouw wordt gerenoveerd en getransformeerd in de oorspronkelijke architectuur als business en science verzamelgebouw.

VOLUMEOPBOUW

Het betreft een samengesteld volume, bestaande uit drie hallen in twee en drie lagen, evenwijdig aan de Hengelosestraat. Langezijds bestaat uit de twee langs de Hengelosestraat gesitueerde volumes, gekoppeld door een dwars geplaatst element, waarin entree, kantine en bar (in het oude auditorium), zijn opgenomen. De Technohal is hier ten noorden van gesitueerd en met een luchtbrug verbonden.

GEVELS

De aan alle zijden transparante metalen vliesgevels zijn op de verdieping aan de zuid en westzijde uitgevoerd met grote beweegbare zonweringspanelen. De begane grondgevel is door de betonnen kolommen gearticuleerd. Op de verdieping loopt de gevel door vóór de kolommen.

ENTREE

De Langezijds wordt tweezijdig ontsloten, direct vanaf de Hengelosestraat en vanaf het O&O plein. De Technohal vanaf het O&O plein.

MATERIALIZATIE EN KLEURSTELLING

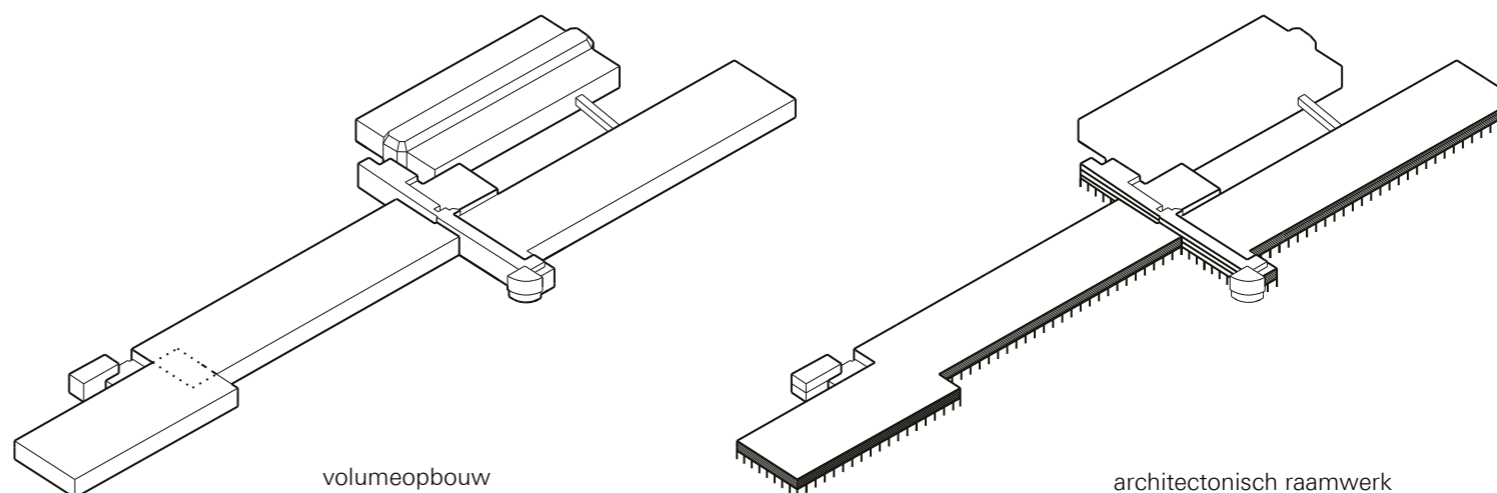
Met de gemengde beton- en staalconstructie met stalen puien in grijs-tinten en de toevoeging van balustraden en toegangsdeuren in rood is dit ensemble een voorbeeld van de functionalistische architectuur van de begindagen van de universiteit uit de zestiger jaren.

KWALITEITEN EN TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

De in de eerste fase van de transformatie en renovatie van de Langezijds ingezette weg, om de flexibiliteit van deze gebouwen uit te buiten en de beeldbepalende architectuur ervan te respecteren, dient model te staan voor de volgende fasen. Aanpassingen in deze stijl uitgevoerd zijn mogelijk.

BEELDKWALITEIT LANGEZIJD/ TECHNOHAL

TECHNOHAL

SOLITAIR

HELDERE GEBOUWVORM

De Technohal maakte oorspronkelijk als proefhal deel uit van de huidige Gallery, waarin de faculteit Chemische Technologiehuisvest was. Later werd de proefhal afgestoten en gebruikt door AKI, Academie voor kunst en Industrie. De door DVDP architecten ontworpen renovatie en transformatie van de Technohal tot onderwijs- en onderzoeksgebouw is in 2019 gerealiseerd en ingericht voor de faculteit Health. Er is een heldere monumentale entree aan het O&P plein gesitueerd.

VOLUMEOPBOUW

Het volume bestaat uit twee lineaire bouwdelen van drie lagen met onderwijs- en onderzoeksruimten aan weerszijden van een gebouwhoge lichtstraat, waar collectieve activiteiten plaats vinden.

ORIËNTATIE

Met de nieuwe entree is de Technohal georiënteerd op het O&O plein.

GEVELS

Met respect voor het oorspronkelijke ontwerp is een nieuwe stalen vliesgevel ontworpen.

MATERIALISATIE EN KLEURSTELLING

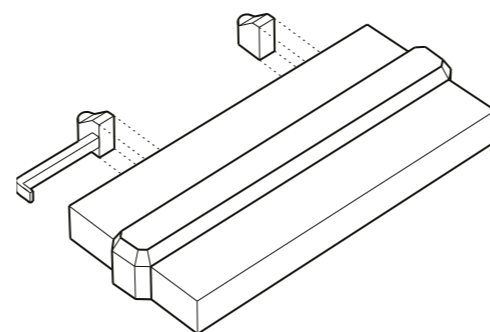
Evenals bij de Gallery is het gelukt om dit voorbeeld van de functionalistische architectuur van de begindagen van universiteit uit de zestiger jaren te behouden en geschikt te maken voor het huidige gebruik.

KWALITEITEN EN TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

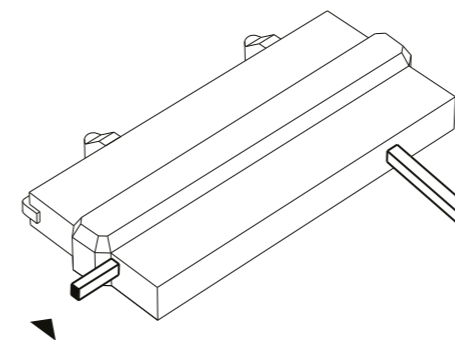
Het gerenoveerde en getransformeerde gebouw is een generiek onderwijs- en onderzoeksgebouw dat zowel voor Health als ander mogelijke toekomstige universiteitsgebruik geschikt is.

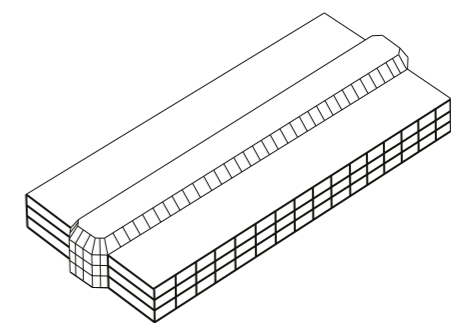
BEELDKWALITEIT TECHNOHAL

volumeopbouw

verbindingen

architectonisch raamwerk

CITADEL

SOLITAIR

SAMENGESTELD GEBOUW

Ravelijn en Citadel vormen een ensemble, maar de condities voor beide gebouwen zijn zodanig verschillend, dat zij afzonderlijk behandeld worden.

De Citadel is een kantoorgebouw, opgeleverd in 1990, ontworpen door Jeanne Dekkers.

VOLUMEOPBOUW

Het samengestelde volume bestaat uit een schijf in vier lagen, is gedraaid ten opzichte van het orthogonale bebouwingsraster, langs de Zul en een ronde toren van gelijke hoogte aan het O&O plein, verbonden met een intermediair.

GEVELS

De gevels van de schijf en toren zijn metselwerk, bij de schijf met gekoppelde ramen en bij de toren met enkele ramen.

ENTREE

De entree ligt enigszins verstopt achter de toren aan het O&O plein.

MATERIALISATIE EN KLEURSTELLING

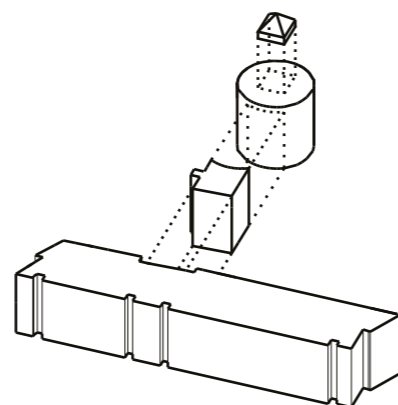
Het metselwerk bestaat uit lichtgrijze betonstenen, deels in speklagen gemengd met donkergrijze steen. Het intermediair heeft een transparante metalen pui met antraciet grijze profielen.

KWALITEITEN EN TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

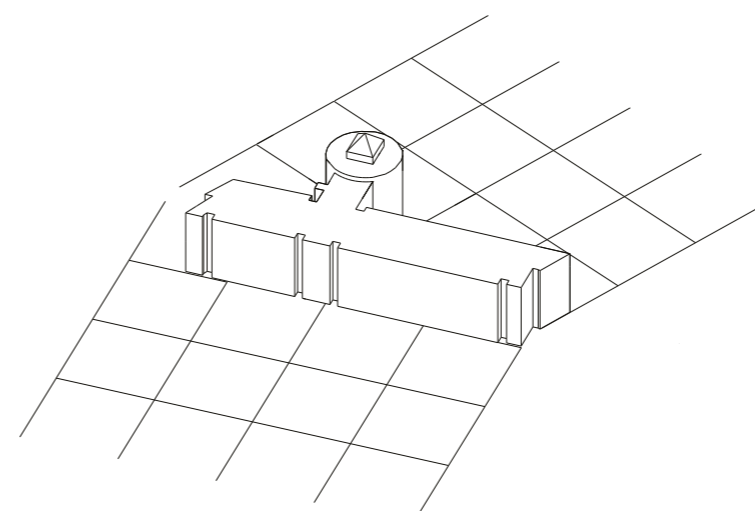
Dit introverte gebouw is gebouwd vóór de tijd dat het O&O plein bestond. Omdat het derhalve niet in het orthogonale bebouwingsraster is ontworpen, maar de richting van de Zul volgt en een rafelige gevel aan de pleinzijde heeft en omdat de begane grond gesloten is, de gevels arm zijn en de entree verstopt ligt, voegt het weinig toe aan het O&O plein. Door zijn ligging en gesloten karakter isoleert het gebouw het O&O plein zelfs. Zoals hierboven reeds genoemd, kan een nieuw te bouwen Citadel, geplaatst in het orthogonale bebouwingsraster, ca. zes lagen hoog, transparant en alzijdig ontworpen, een cruciale rol vervullen om het O&O plein beter te kaderen, toegankelijker te maken en beter te verbinden met de Oude Drienerloweg die het O&O centrum aan het W&L centrum bindt (zie pag. 67).

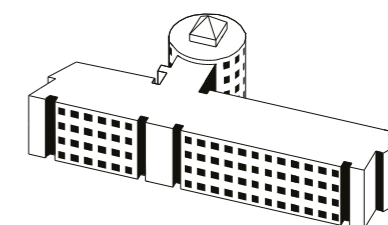
BEELDKWALITEIT CITADEL

volumeopbouw

hoekverdraaiing

architectonisch raamwerk

RAVELIJN

SOLITAIR SAMENGESTELD GEBOUW

De Ravelijn is een generiek en flexibel onderwijsgebouw opgeleverd in 2011, ontworpen door Hylke Gjaltema (Mas architectuur), gebouwd op de footprint van het noordelijk gedeelte van het kantorencentrum Technopolis opgeleverd in 1990, ontworpen door Jeanne Dekkers.

VOLUMEOPBOUW

De Ravelijn heeft een samengesteld volume, opgebouwd uit twee schijven met kantoorfuncties en kleine onderwijsruimten, één in het oorspronkelijke orthogonale bebouwingsraster en een onder een hoek gesitueerd langs de Zul. Het trapeziumvormige volume hiertussen bevat een atrium en open en gesloten onderwijsruimten.

GEVELS

De gevels van de schijven zijn metselwerk met horizontale raamstroken, op de begane grond verdiepinghoog, waardoor een transparante levendige plint ontstaat. De tussenvolume heeft eveneens gemetselde gevels, echter met verticale raamstroken in diepe neggen. Het dak van dit tussenvolume is eveneens van glas.

ENTREE

De entree is duidelijk vormgegeven, gesitueerd aan het O&O plein naast het Educafé.

MATERIALISATIE EN KLEURSTELLING

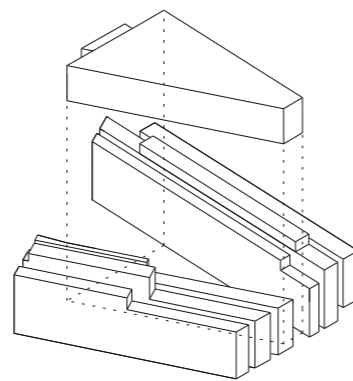
Het metselwerk heeft een lichtgrijze steen. Bij de raamstroken is met de diepte van de negge gevarieerd en met transparante met witte en zilverkleurige kozijnen en gesloten delen in wit geëmailleerd glas.

KWALITEITEN EN TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

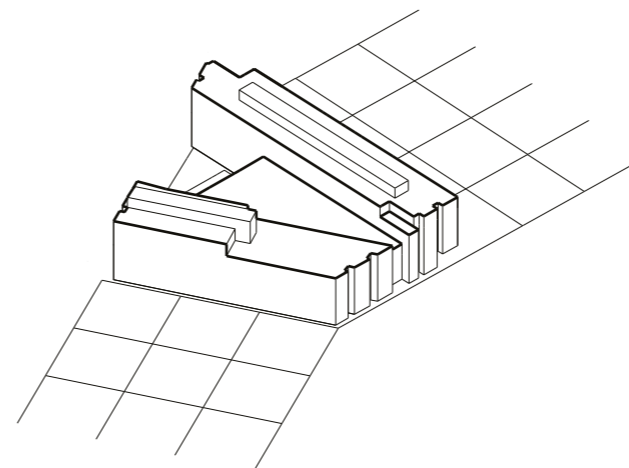
De sobere beheerste architectuur met de transparante begane grond brengt rust en vitaliteit in rond het O&O plein. Het eenduidige, beperkte materiaalgebruik draagt hiertoe bij. Het gebouw volgt de rooilijnen en laat geen uitbreiding meer toe.

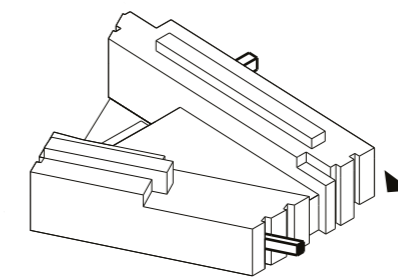
BEELDKWALITEIT RAVELIJN

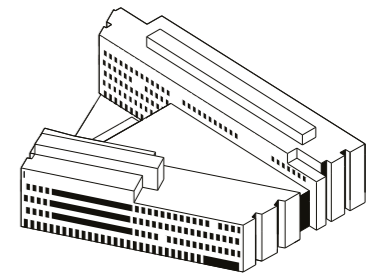
volumeopbouw

hoekverdraaiing

verbindingen en entree

architectonisch raamwerk

ZILVERLING

SOLITAIR

SAMENGESTELD GEBOUW

Het nieuwe volume van de Zilverling met het Educafé, opgeleverd in 1995, ontworpen door Peter Defesche (OD 205) is met een één laagse bebouwing met patio's verbonden met de gerenoveerde buitenste beuk van Hal A uit 1964 van Jacques Choisy.

VOLUMEOPBOUW

Het complex bestaat uit twee evenwijdige schijven (Hal A en nieuw volume) met een doosvormig volume (Starbucks) op het plein.

GEVELS

Bij Hal A zijn staalconstructie en de opzet van de glaskappen origineel. De gevels zijn gesloten met onder en boven transparante stroken. Het nieuwe volume van de Zilverling heeft een horizontaal gelede strokengevel en het Educafé transparante langshevels en gesloten kopgevels.

ENTREE

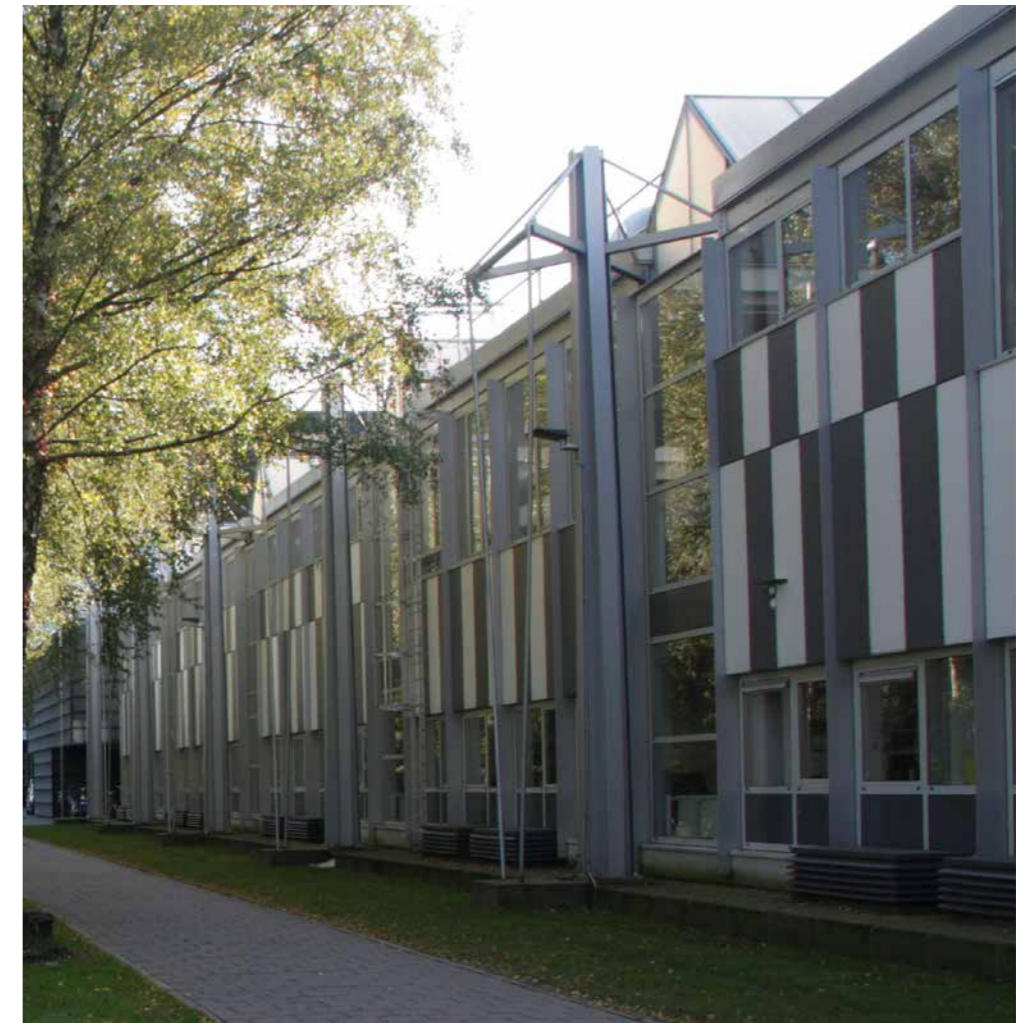
De toegang tot het samengestelde volume is in de Zilverling, naast het Educafé aan het O&O plein.

MATERIALISATIE EN KLEURSTELLING

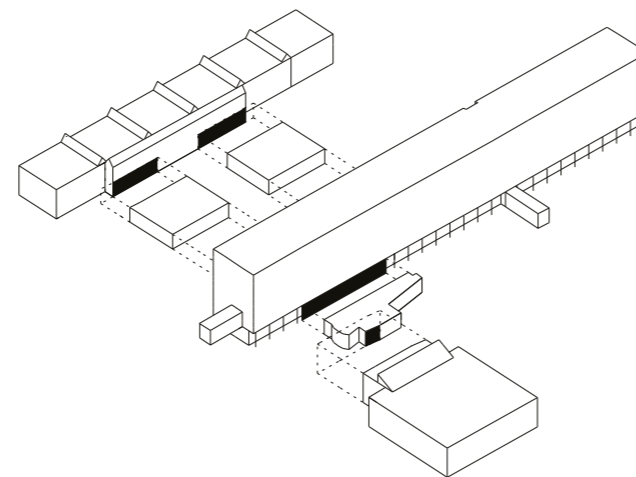
- Hal A: aluminium puien met gesloten panelen in wit en grijs tinten.
- Nieuw volume: zilverkleurig aluminium kozijnen en horizontaal geprofileerde beplating.
- Educafé: zilverkleurig aluminium en horizontale zonweringslouwres en witte stucwanden.

KWALITEITEN EN TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

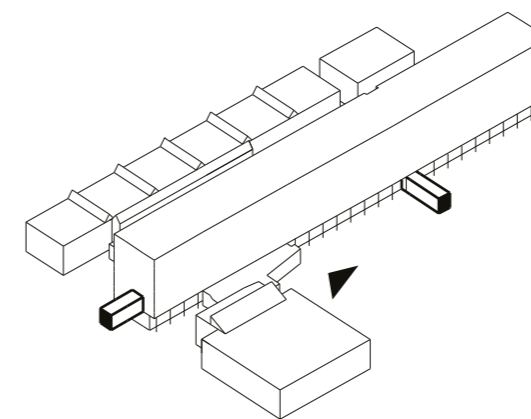
De uit kleinschalige eenheden samengestelde complexe bebouwing met een overdadige vormgeving en dienovereenkomstig materiaalgebruik duldt geen verdere toevoegingen. Het beheerste kleurgebruik dient gehandhaafd te worden om het complex te behoeden voor verrommelen.

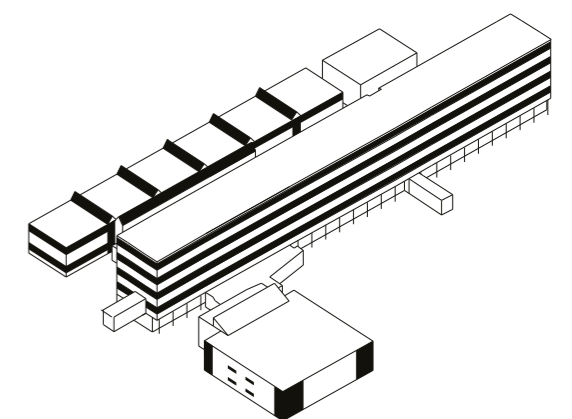
BEELDKWALITEIT ZILVERLING

volumeopbouw

verbindingen en entree

gevarieerde gevelstructuur

HAL B

SOLITAIR

SAMENGESTELD GEBOUW

Hal B op het O&O plein is het oorspronkelijke entreegebouw voor het hallencomplex, opgeleverd in 1964, ontworpen door Jacques Choisy van architectenbureau Van Embden, Choisy, Roorda, Eysinga, Smelt, Wittermans en in 1995 gerenoveerd door Peter Defesche (OD 205) als entreegebouw voor de Waaier, Carre en Nanolab.

VOLUMEOPBOUW

Het betreft een rechthoekig volume, gebouwd in het oorspronkelijke orthogonale bebouwingsraster.

GEVEL

De gevel is transparant en toont de service desk als activiteit aan het O&O plein.

ENTREE

De royale luifel geeft hal B de betekenis van de centrale toegang voor diverse O&O gebouwen.

MATERIALISATIE EN KLEURGEBRUIK

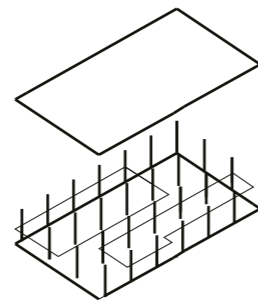
De oorspronkelijke ijle betonconstructie is wit geverfd en de metalen puien wit gemoffeld. Het beheerste kleurgebruik is hier essentieel.

KWALITEITEN

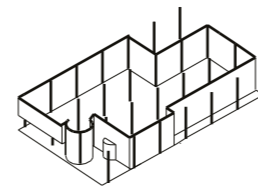
Hal B dient als monument behouden te blijven als restant van het hallencomplex.

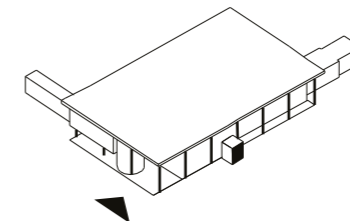
BEELDKWALITEIT HAL B

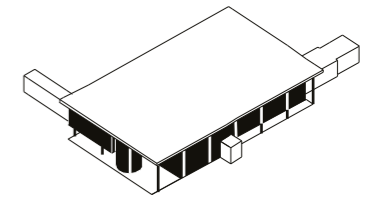
opbouw volume

gevel

verbindingen en entree

gevelstructuur

WAAIER

SOLITAIR

SAMENGESTELD GEBOUW

Het collegecomplex is gebouwd op de locatie van de gesloopte hal C, opgeleverd in 1995, ontworpen door Peter Defeche (OD 205).

VOLUMEOPBOUW

De Waaier is oorspronkelijk meer als autonoom gebouw ontworpen, min of meer vrijstaand, maar heeft na de verdichting van het O&O centrum met Carre en Nanolab en door de uitbreiding van de Waaier met de mensa, meer het karakter van een samengesteld gebouw gekregen, als onderdeel van het groter ensemble rond het O&O plein.

GEVELS

De gevel aan het O&O plein is transparant en toont de foyer en mensa, de gevel aan de markegrens met een betonnen louvregevel toont eveneens de mensa.

ENTREE

Als toegang tot de Waaier functioneert Hal B.

MATERIALISATIE EN KLEURSTELLING

De wit gestucte gevels verbijzonderen de Waaier binnen het O&O centrum. De Waaier neemt daarmee niet alleen door zijn functie en vormgeving, maar ook door de Materialisatie een uitzonderingspositie in. De kleurstelling is beheerst met de witte pui en het witte stucwerk naast schoon beton en dient zo ook gehandhaafd te blijven om rust in de gevarieerde architectuur rond het O&O plein te betrachten.

KUNST

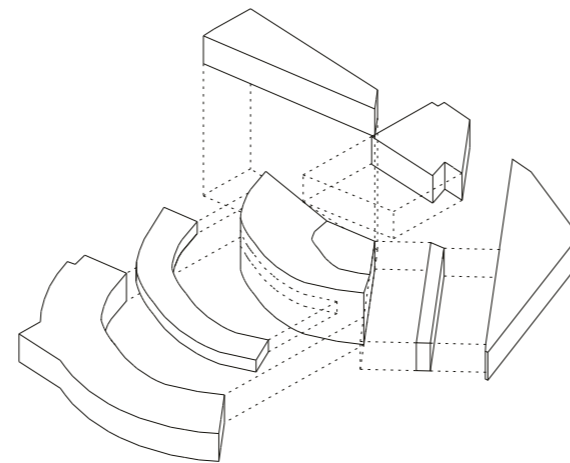
De muurschildering Spiegel Spiegel van Jan Merx is aan de wanden in de foyers aangebracht (1994).

KWALITEITEN EN TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

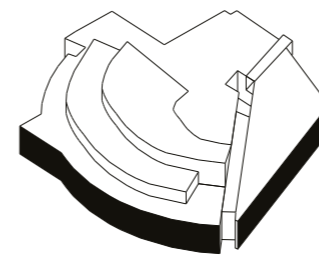
De Waaier activeert als centraal gebouw met publieke activiteiten, dankzij de transparante gevels, het O&O plein. Door de uitbreiding tot aan de markegrens zijn er geen verdere uitbreidingen meer mogelijk.

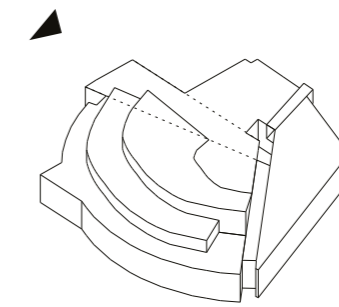
BEELDKWALITEIT WAAIER

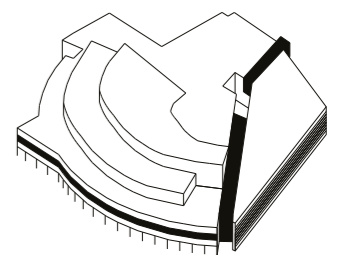
volumeopbouw

orientatie

verbindingen en entree

horizontale gevelstructuur

CARRÉ

SOLITAIR

HELDERE GEBOUWVORM

Carré, opgeleverd in 2011 en ontworpen door Jan Hoogstad, is een generiek laboratorium en kantoorgebouw in vijf lagen, met loopbruggen verbonden met Hal B, Waaier, Zilverling, Nanolab en via Westhorst en Zuidhorst met het Horstcomplex, zodat functies in deze belendende gebouwen over kunnen lopen.

VOLUMEOPBOUW

De carrévorm rond een binnenhof biedt de mogelijkheid tot het aantakken aan de belendende gebouwen. In de hof is een bunker gesitueerd op de oude solide fundering van hal D ten behoeve van trillingvrij onderzoek. De ernaast gelegen vijver in de hof loopt onder de overbouw van het noordelijk deel van de Carré door in de erbuiten gelegen vijvers.

GEVELS

De gevels zijn horizontaal geled met raamstroken met klimaatramen tussen de borstweringstroken

ENTREE

De entree van Carré is via Hal B.

MATERIALISATIE EN KLEURSTELLING

De borstweringen zijn overwegend in witte CO2 filterende tegels uitgevoerd, de raamstroken in zwarte metalen horizontaal ingedeelde kozijnen met witte te openen ramen, de dakopbouw in diagonale onbewerkt diagonale houten delen, zwart metalen roosters en een horizontale strook rode roosters en de plint overwegend in zwarte metalen roosters.

KUNST

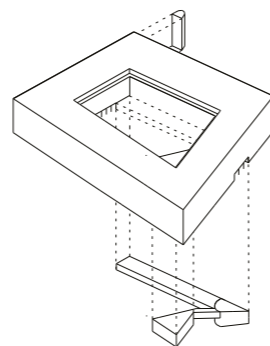
Op het dak van de bunker in het hof is een kunstwerk van Jan van der Ploeg aangebracht, dat een relatie aangaat met het naastgelegen water van de vijver (2010).

KWALITEITEN EN TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

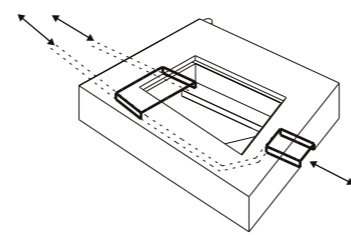
Door de positionering van Carré in het hart van het O&O centrum met tentakels in de vorm van loopbruggen naar de omliggende gebouwen is het voorgestane flexibele ruimtegebruik, overlopend in de diverse aangrenzende gebouwen tot stand gekomen. Het bouwen tot aan de rooilijnen en de positionering van de installatie op het dak maken verdere toekomstige uitbreidingen onmogelijk.

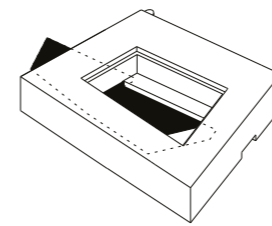
BEELDKWALITEIT CARRÉ

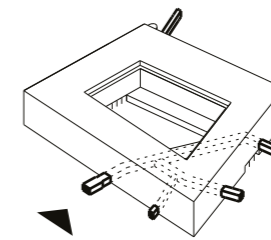
volumeopbouw

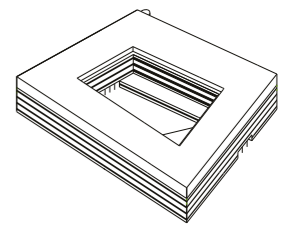
route door gebouw

integratie water

verbindingen en entree

horizontale gevelstructuur

NANOLAB

SOLITAIR

HELDERE GEBOUWVORM

In tegenstelling tot de generieke Horst en Carré, is het in 2011 opgeleverde, door Jan Hoogstad ontworpen Nanolab, met de extreem schone en trillingsvrije cleanrooms, een specifiek gebouw voor Nanotechnologie.

VOLUMEOPBOUW

Het gebouw is een volume, bepaald door de rooilijnen van de omringende wegen, Hallenweg, de Horst en markegrens, door uitsnijdingen voortkomend uit de indeling en lichttoetreding en door de toevoeging van drie schoorstenen.

GEVELS

De gevel is opgebouwd uit kunststof beplating met verspringende naden, metalen puien en metalen roosters.

ENTREE

De entree van het Nanolab is vanuit hal B via Carré en vanuit de Horst via de Zuidhorst.

MATERIALISATIE EN KLEURSTELLING

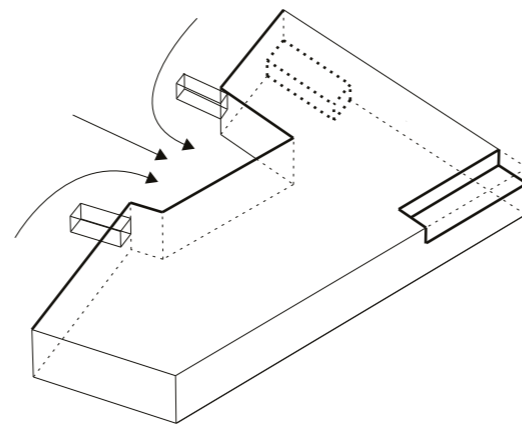
De kunststof gevelpanelen zijn in zes kleuren rood uitgevoerd, de metalen puien en gevelroosters zijn zwart.

KWALITEITEN EN TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

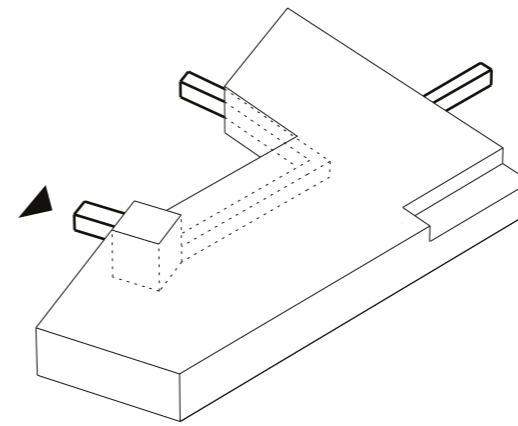
Nanolab toont zijn specifieke functie in de afwijkende architectuur, Materialisatie en kleurgebruik. Door het volgen van de rooilijnen zijn uitbreidingen nagenoeg onmogelijk. Bij eventuele aanpassingen in de toekomst dient in de gehanteerde architectuurstijl te worden doorgezet.

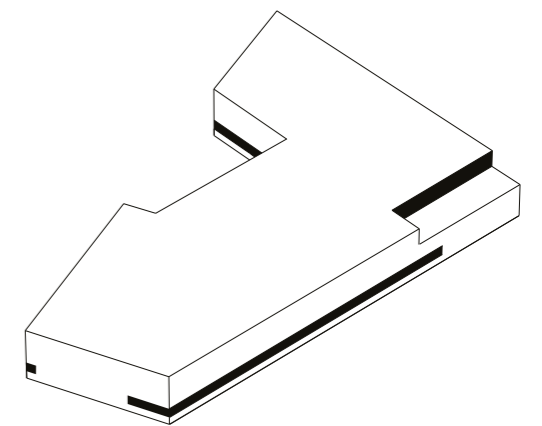
BEELDKWALITEIT NANOLAB

snedes en deuken

verbindingen en entree

horizontale gevelstructuur

CUBICUS

SOLITAIR

GELEDE GEBOUWVORM

Cubicus, het in 1973 opgeleverde gebouw voor Toegepaste Wiskunde en Rekencentrum, ontworpen door Leo Heijdenrijk en John Mol, is een voorbeeld van de architectuurstroming Structuralisme, waarbij de samenstelling uit aan elkaar geschakelde kleine eenheden uitgangspunt is voor de vormgeving. In 2002 brandde het Rekencentrum af. Op de locatie van het rekencentrum is het huidige parkeerterrein P2 gesitueerd. Momenteel is de Cubicus met de het semipermanent Chalet de huisvesting voor de faculteit Gedragswetenschappen.

VOLUMEOPBOUW

De 'bouwstenen', bestaande uit een aantal staflokalen en werk- en collegezalen, gegroepeerd rondom een serviceblok, zijn gekoppeld tot bouwstroken, wisselend in hoogte en plaatselijk met uitsneden, die de grillige vorm van het uiteindelijke gebouw bepalen. Deze structuralistische opzet maakt het gebouw altijd af en altijd uitbreidbaar en cynisch genoeg na de brand ook inkrimpbaar. Het gebouw is alzijdig, de natuur deels water, deels land loopt onder het gebouw door.

GEVELS

De betonnen structuur, gevuld met metselwerk in betonsteen en de in horizontale stroken gekoppelde ramen met royale betonnen zonweringen bepalen het karakteristieke, robuuste plastiek van de gevels.

ENTREE

De hoofdentree aan de westzijde bindt het gebouw aan de Oude Drienerloseweg en de nevenentree aan de oostzijde via de brug over de vijver aan het O&O plein.

MATERIALISATIE EN KLEURSTELLING

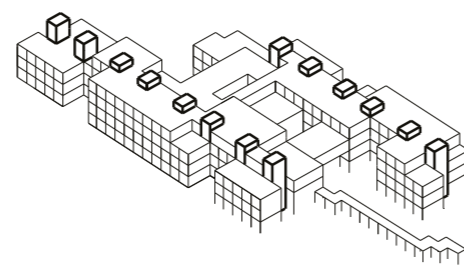
De eenduidige Materialisatie in beton en betonsteen en de beheerste kleurstelling ondersteunen de krachtige architectuur.

KWALITEITEN EN TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

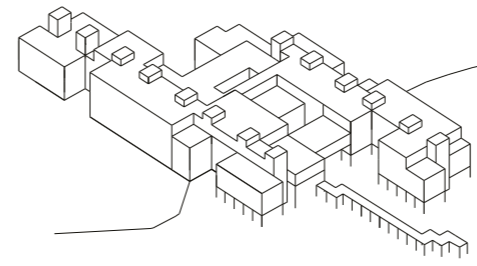
- Cubicus is een karakteristieke solitair, als uitloper van het O&O centrum aan de overzijde van de Roombeek gesitueerd. De structuralistische architectuur levert geen flexibele gebouwen, wel karakteristieke gebouwen op. Op zich is de structuur uitbreidbaar, wat echter door de tijdgebonden ambachtelijke architectuur niet direct voor de hand liggend is.

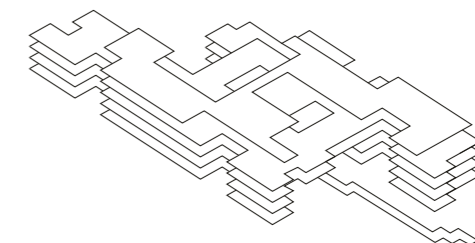
BEELDKWALITEIT CUBICUS

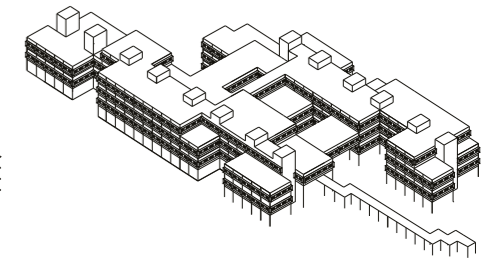
modulaire opbouw

water / land

gelaagdheid

plastische gevel

OVERIGE GEBOUWEN EN KUNST

1. horstpleinbestrating, van Frank Sciarone 2010
2. beeld van twee figuren, van Jece 1999
3. rode trom, van Evert Strobos 1968
4. bubus, van Ruurd Hallema 1987

Het Teehuis, een computercentrum, is in het verlengde van Hal A in 2005 opgeleverd en door Jan Hoogstad ontworpen. Het Teehuis is een doosvormig volume met aan beide zijden een terugspringende begane grond. De gevels hebben een gesloten gevel en zijn samengesteld uit antraciet kleurige strekkenmetalen beplating met felskanten. De entree is gesitueerd aan het pad langs de Roombeek.

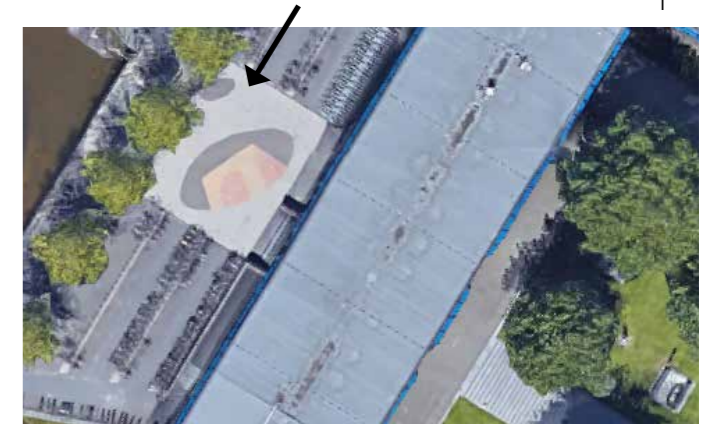

teehuis

3

1

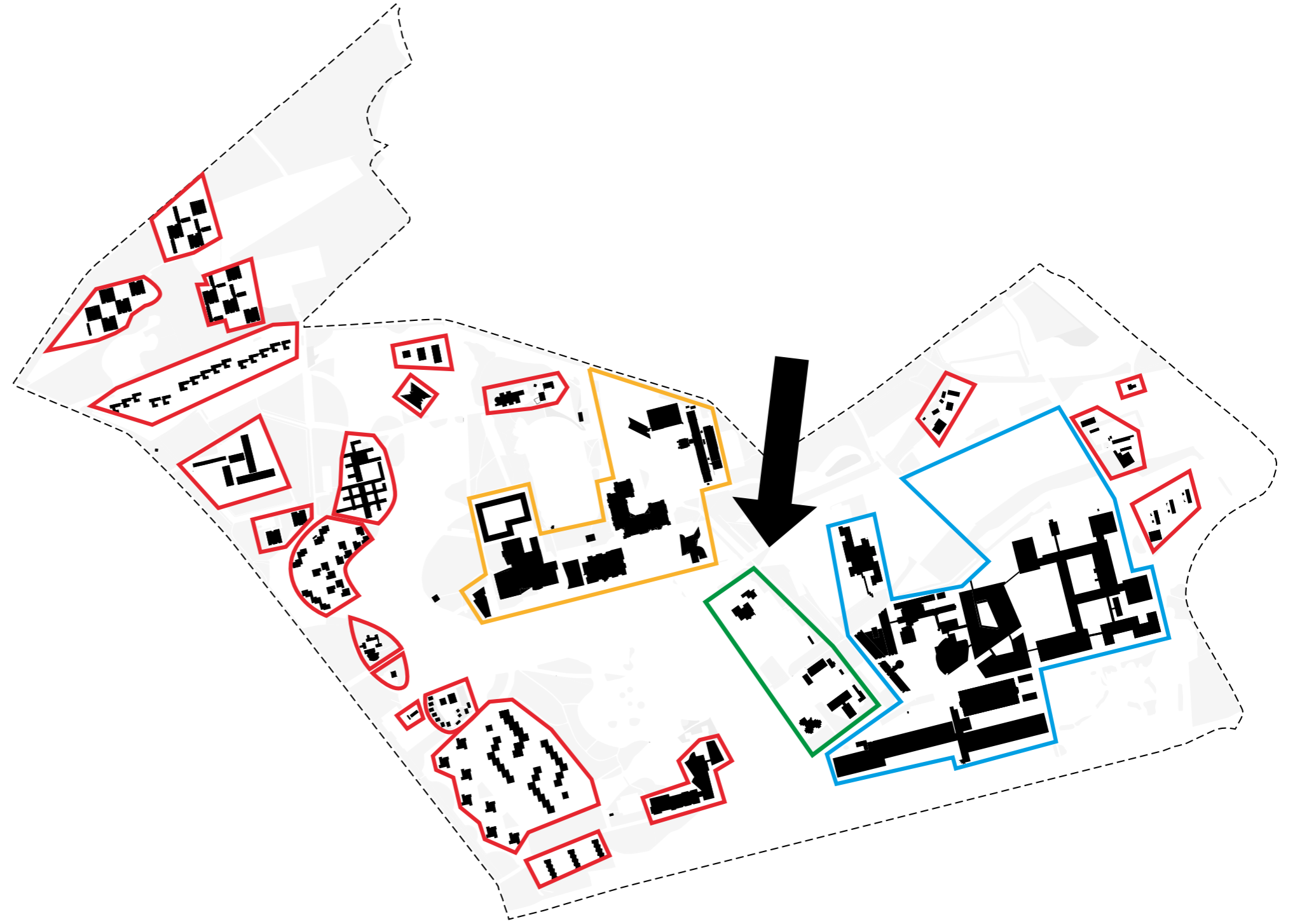

4

BEELDKWALITEIT BEBOUWING IN PAVILJOENZONE

De paviljoenzone is het gebied tussen de Common Green en de Oude Drienerloweg en heeft binnen de campus de betekenis van verbindend intermediair tussen de O&O en W&L centra.

PAVILJOENZE

LANDSCHAP

BOS

De huidige bosbeplanting ligt langs de Hallenweg/markegrens, aan weerszijden van de Oude Drienerloweg, de Roombeek en de oude laan vanaf de hallenweg, doodlopend op de Boerderij.

LANDSCHAPSKAMERS

De paviljoenzone kan onderverdeeld worden in drie, door aanwezige en aan te planten bosbegroeiing begrensde, landschapskamers:

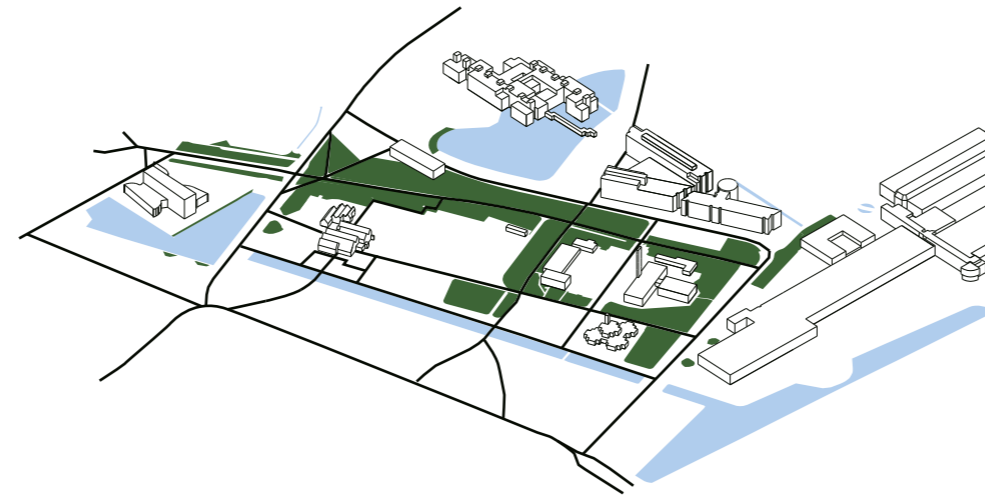
1. De noordelijke kamer met de Boerderij
2. De middelste kamer in de huidige situatie gebruikt voor volkstuinten
3. De zuidelijke kamer rond de Dienstweg

KWALITEITEN EN MOGELIJKE ONTWIKKELINGEN

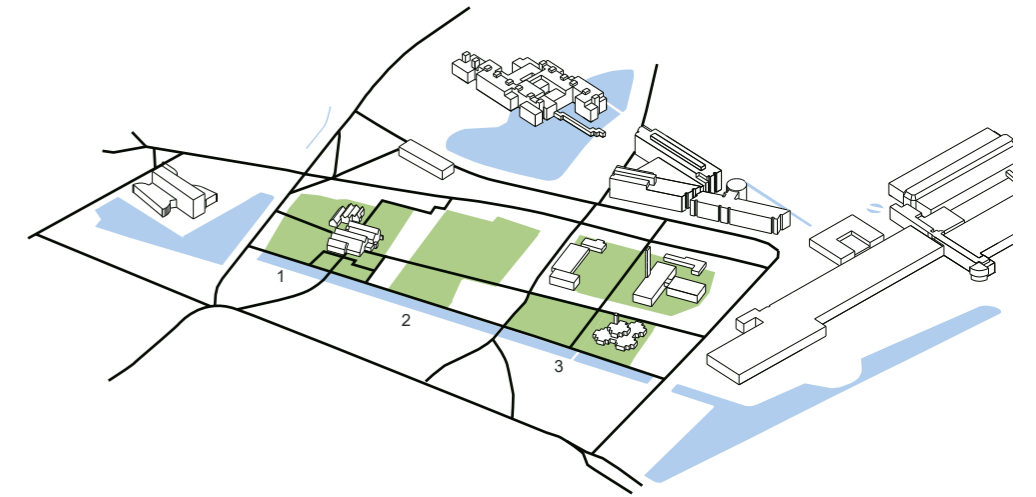
De paviljoenzone heeft de potentie een hoogwaardige presentatie van de UT langs de Common Green te bieden aan de bezoekers van de campus, zoals in het Masterplan Kennispark is aangegeven.

Om de drie kamers te verduidelijken dient een bosstrook ten zuiden van de Boerderij te worden toegevoegd. Mogelijke ontwikkelingen:

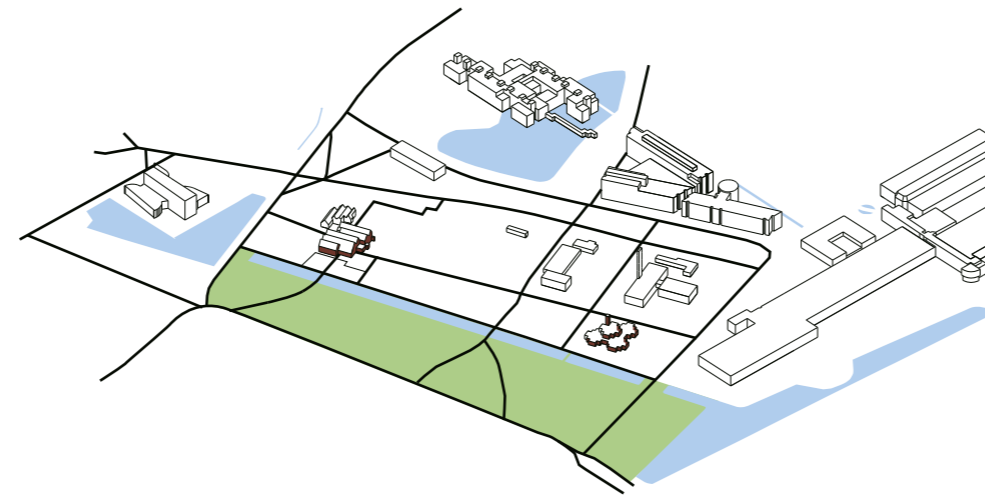
- Twee paviljoens langs de Oude Drienerloweg.
- Experimentele ontwikkellocatie voor tiny houses langs de Common Green.

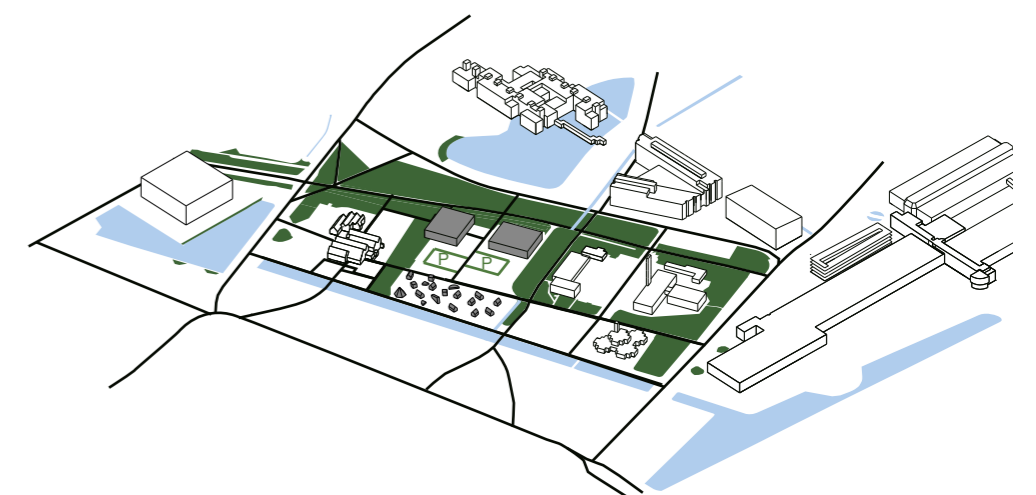
bos

kamers

presentatie aan common green

mogelijke ontwikkelingen

STEDENBOUW

BEOUWINGSRASTERS

In de drie landschapskamers liggen in een orthogonaal stelsel, evenwijdig aan de Oude Drienerloseweg, in losse velden, van elkaar gescheiden door de bosstroken, respectievelijke bebouwingsrasters.

ORIËNTATIE EN ONTSLUITING

De Boerderij en Paviljoen zijn georiënteerd op de Common Green. Het Hogedruk Lab en Garage liggen verscholen in het groen. De gebouwen worden ontsloten en bevoorrad vanaf de Boerderijweg en De Zul. Ze zijn daarnaast toegankelijk vanaf de Oude Drienerloseweg.

PARKEREN

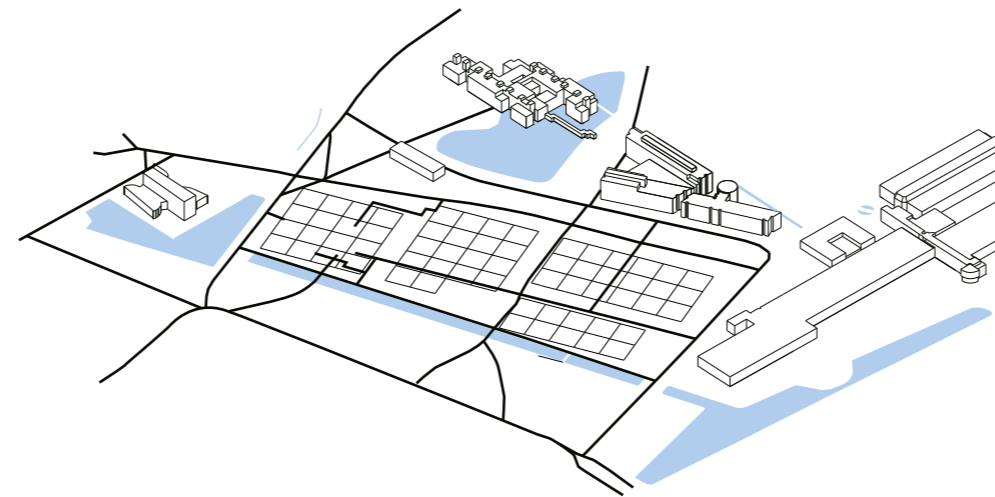
In het landschap verscholen parkeerterreinen voorzien in de parkeerbehoefte.

KWALITEITEN EN MOGELIJKE ONTWIKKELINGEN

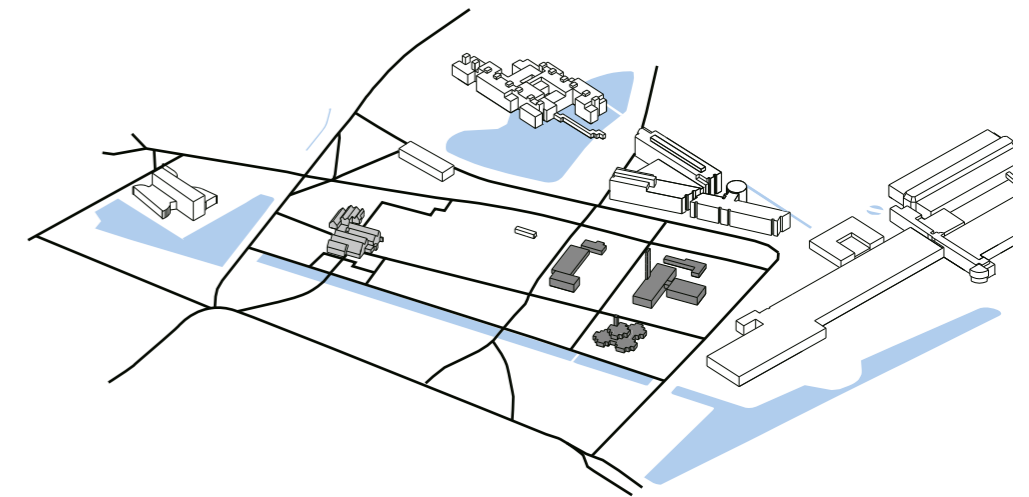
De bosbeplanting langs de Common Green biedt met de waterloop en de kademuur, gemetseld met Twentse keien een prachtige begrenzing van de Common Green. De paviljoenzone dient verder ontwikkeld te worden als landschappelijke verbindingzone tussen W&L en O&O centrum.

De volgende maatregelen zouden deze betekenis en de presentatie richting de common green kunnen versterken:

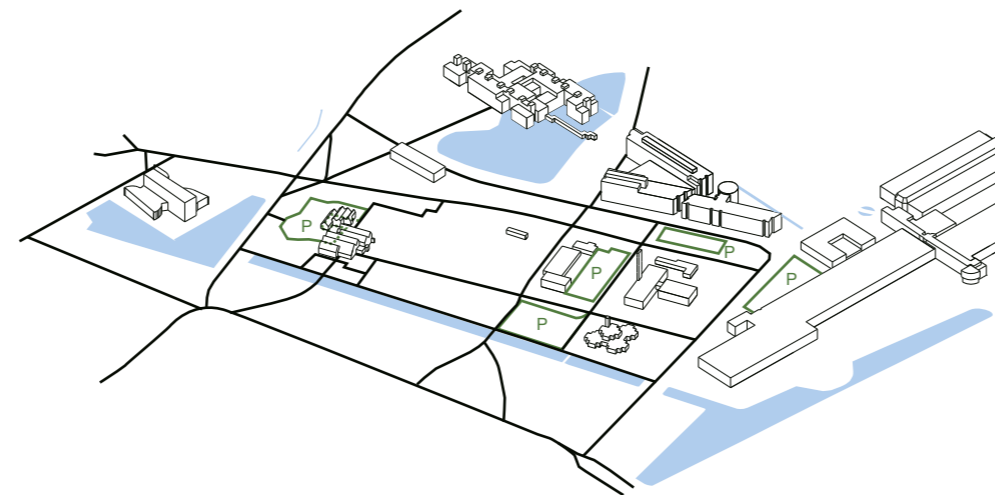
- De betekenis van de Oude Drienerloweg wordt vergroot als infrastructuurle verbinding tussen W&L en O&O centrum, dit staat ook omschreven onder 'beeldkwaliteit infrastructuur' (pag. 15). De Zul zal alleen nog als doorgaande weg voor het openbaar vervoer te gebruiken zijn.
- De paviljoenzone kan verder geïntensiveerd worden met vier nieuwe paviljoens die als solitaire in het landschap komen te liggen: in de middelste landschapskamer twee nieuwe paviljoens en in de zuidelijke kamer twee paviljoens (en een pyrolyse gebouwte), tpv het hogedruk laboratorium en garage. Beide worden worden ontsloten vanaf de Oude Drienerloweg en zorgen tevens voor de activering van de Oude Drienerloweg.
- De noordelijke landschapskamer met de Boerderij kan de Oude Drienerloweg wordt verder geactiveerd door een directe ontsluiting met de laan.
- De aansluitingen van de Oude Drienerloweg met het W&L en O&O plein dienen zoals eerder toegelicht verduidelijkt te worden.

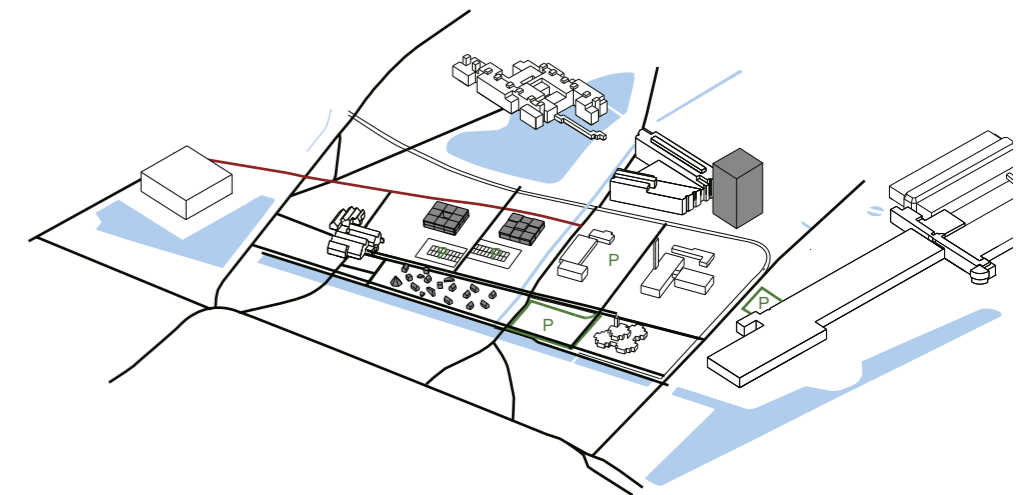
bebouwingsrasters

gebouwen in het groen

parkeren en ontsluiting

mogelijke ontwikkelingen

ONTWIKKELING OPENBARE RUIMTE OUDE DRIENERLOWEG

De Oude Drienerloweg wordt een boulevard voor voetgangers en fietsers met mogelijkheden voor ontspanning, die de twee centra W&L en O&O aan elkaar koppelt. Bij de herinrichting wordt het pad verbreed, de bestrating vernieuwd, gelijk aan die voor de diagonaal op het Hogekamp plein is aangebracht, de verlichting geïntensiveerd, de begroeiing aan weerszijde uitgedund en met attracties verlevendigd. Daarbij kan gedacht worden aan buiten studieplekken, maar ook aan 'geklimateerde hutjes', zitplekken eventueel ook in 'boomtenten' en expositie panelen en vitrines, objecten etc.

Treetents, Dré Wapenaar

groene loper, Technische Universiteit Eindhoven

ARCHITECTUUR

TYOLOGIEËN

- De paviljoens hebben een heldere of gelede, maar geen samengestelde vorm.
- De paviljoens liggen in het groen.
- De paviljoens hebben een maximale hoogte van twee lagen met eventueel hoogteaccenten.
- De paviljoens zijn alzijdig en bij voorkeur transparant, zodat zij hun functie tonen.

KWALITEITEN EN MOGELIJKE ONTWIKKELINGEN

Het paviljoen karakter wordt versterkt door beperkt materiaalgebruik en transparante gevels. Het Paviljoen van Joop van Stigt is hier een schoolvoorbeeld van.

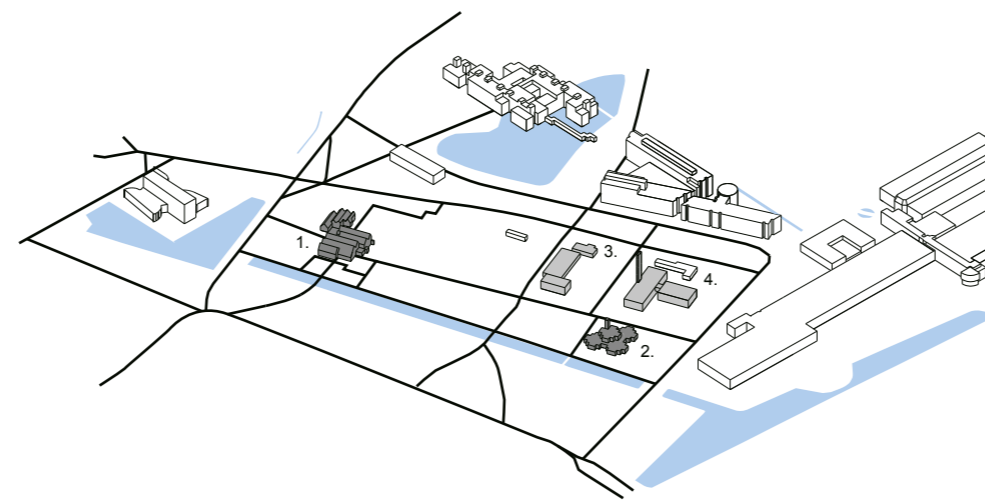
Bij het verdichten met nieuwe paviljoens en het eventueel aanpassen van bestaande dient hiermee terdege rekening te worden gehouden. Daarnaast dient een hoogwaardige architectuur nagestreefd te worden.

ONDERHOUD

Het bepalen van het moment van ingrijpen bij het onderhoud gebeurt op basis van de door SBM opgestelde conditiemeting, gebaseerd op NEN 2767, waarin zes conditieniveaus zijn benoemd, (uitstekend, goed, redelijk, matig, slecht, zeer slecht).

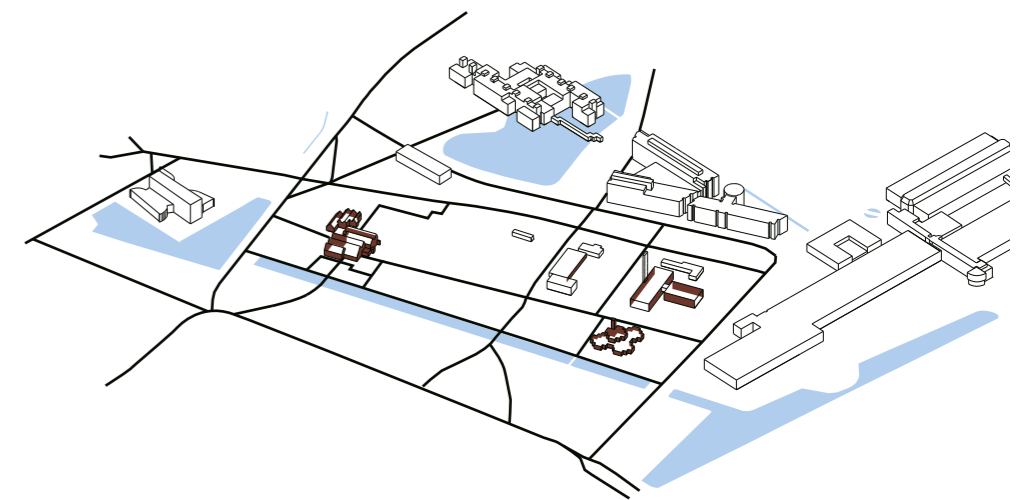
Om de beeldkwaliteit van de bebouwing in het O & O gebied te garanderen, worden de volgende conditieniveaus gehanteerd:

- In het algemeen, niveau 2 (goed): 'Incidenteel kunnen kleine gebreken of tekortkomingen voorkomen of is het verouderingsproces op gang gekomen'.
- Voor Garage, Seinhuis en Hogedruklab niveau 3 (redelijk): 'Gebreken of tekortkomingen komen voor of het verouderingsproces is plaatselijk zichtbaar. De functievervulling van elementen is niet in gevaar'.

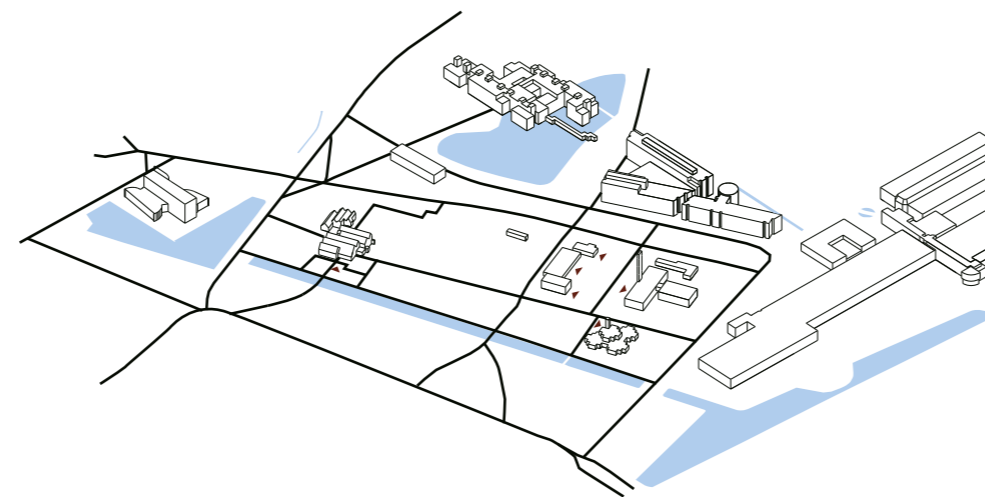

1.	boerderij	■	heldere vorm gebouwen
2.	paviljoen	■	gelede gebouwen
3.	seinhuis garage en schakel	■	samengestelde gebouwen
4.	hogedruk laboratorium	■	

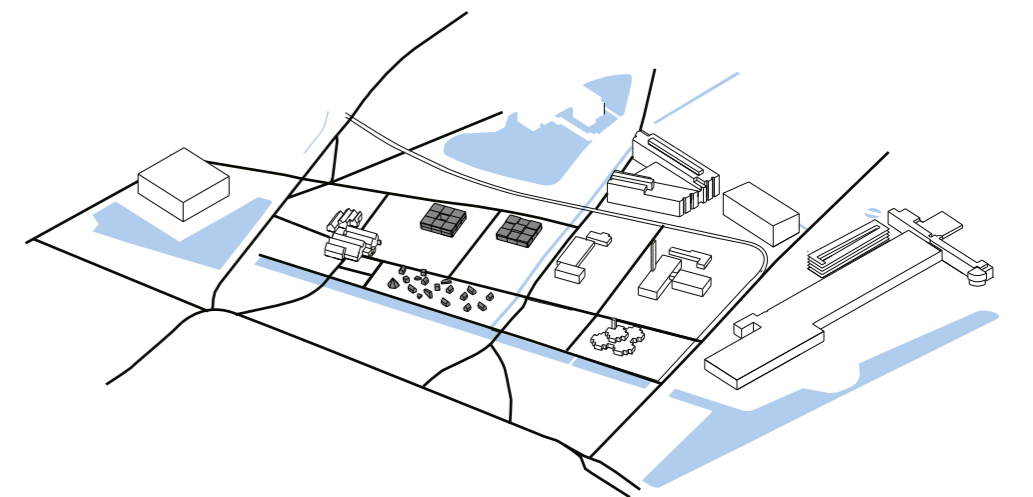
typologieën

oriëntatie

entrees

mogelijke ontwikkelingen

NIEUWE ONTWIKKELING PAVILJOENS

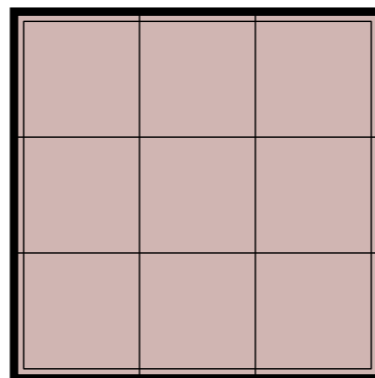
ENSEMBLE

HELDERE GEBOUWVORM

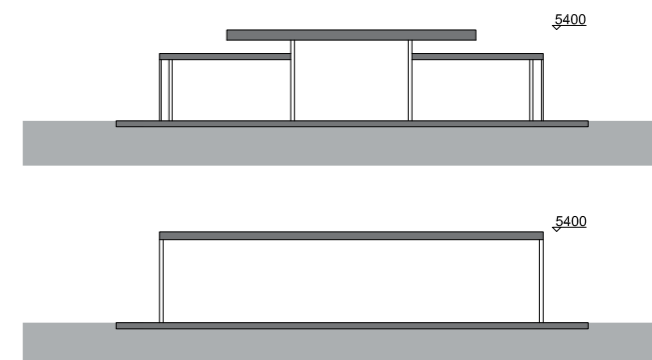
De paviljoenzone kan worden opgedeeld in drie zones. De locatie van het voormalige chalet, tussen de Zul en Oude Drienerloweg, kan worden gebruikt voor tijdelijke paviljoens, bijvoorbeeld een tentconstructie. Op deze locatie zijn al nutsaansluitingen aanwezig.

In de middelste zone is ruimte voor de ontwikkeling van twee nieuwe paviljoens voor specifieke universiteitsfuncties, met een footprint van ca. 23 bij 23 meter en één laag hoog. De paviljoens worden vanaf de Oude Drienerloweg ontsloten en kunnen worden bevoorrad via de Zul. De paviljoens zijn bij voorkeur transparant en presenteren zich aan de Oude Drienerloweg en de Common Green. Bij de Materialisatie wordt uitgegaan van een beperkt materiaalpalet, bijvoorbeeld glas, staal met glas, hout met gas of beton met glas.

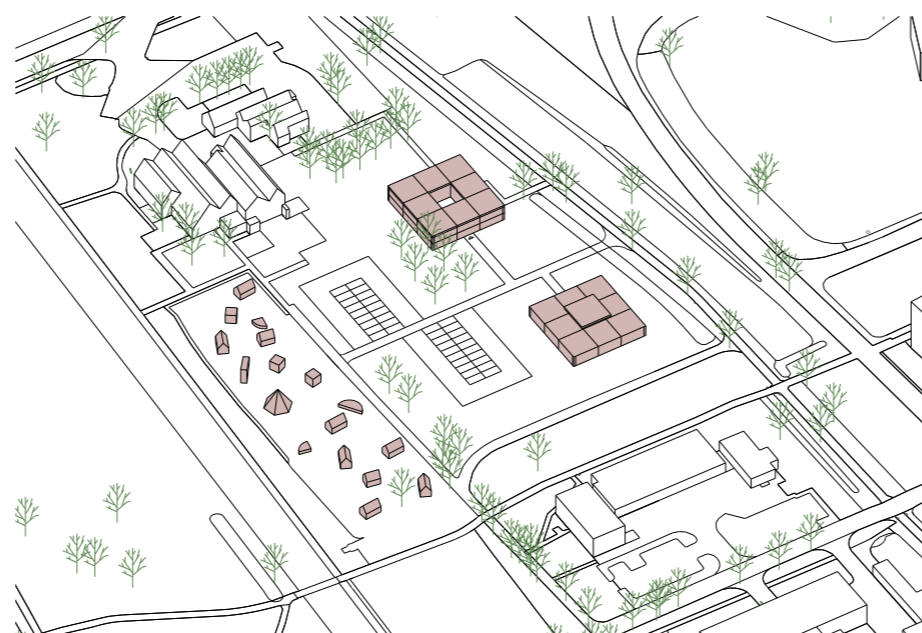
Naast de paviljoens is ruimte voor een proeftuin met tiny houses. Hier kunnen studenten experimenteren met nieuwe vormen van (duurzame) energie door een kleine woonwijk na te bootsen. De locatie aan de common green maakt de tiny houses zichtbaar vanaf de entree van de campus. De tiny houses hebben bij voorkeur een heldere vorm en een beperkt materiaalpalet.

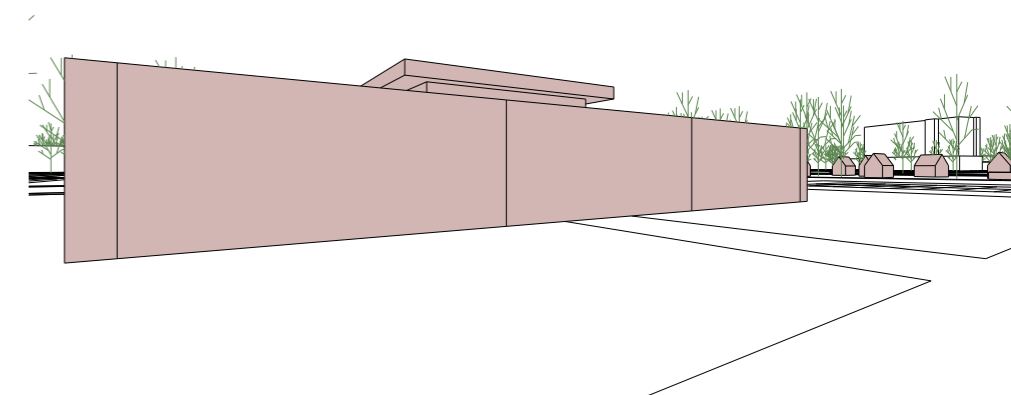
plattegronden

doorsnedes

vogelvlucht

perspectief

BOERDERIJ

ENSEMBLE

GELEDE GEBOUWVORM

Een Twentse boerderij werd herbouwd als mensa, opgeleverd in 1967, ontworpen door Piet Blom en in 2001 gerenoveerd door Abel Blom. Het gebouw is een gemeentelijk monument.

VOLUMEOPBOUW

Drie schuurvolumes zijn door een ritmische aaneenschakeling van kappen en aanbouwen tot een plastisch gebouw samengevoegd, dat zich op een vanzelsprekende manier met terrassen en pleintjes in het landschap voegt.

ENTREE

De hoofdentree is op de common green georiënteerd.

MATERIAAL EN KLEURSTELLING.

Het op regionale traditionele architectuur gebaseerde gebouw is gebouwd in baksteen, hout en dakpannen. De kleurstelling is eveneens op de Twentse boerderij geïnspireerd. Hiermee gaat het gebouw op een positieve manier een relatie aan met het oorspronkelijke landgoed.

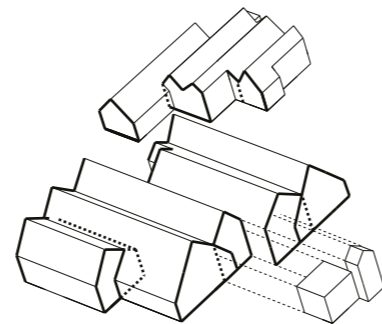
KWALITEITEN EN MOGELIJKE ONTWIKKELINGEN

Het gebouw is in zijn traditionele opzet een verrijking van de paviljoenzone en heeft na de renovatie zijn oorspronkelijke transparantie teruggekregen.

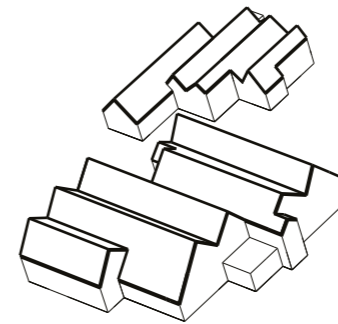
Bij eventuele aanpassingen in de toekomst zou in dezelfde stijl doorgevoerd moeten worden met respect voor het bestaande gebouw. Na verplaatsing van de restaurantfunctie naar de plint van de Hogekamp is de dit gebouw zeer geschikt om in te richten met een open kantoorstructuur.

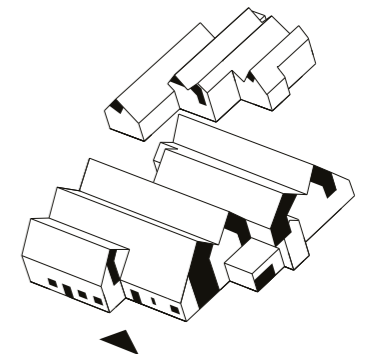
BEELDKWALITEIT BOERDERIJ

volumeopbouw

daklandschap

gevelstructuur en entree

PAVILJOEN

SOLITAIR

GELEDE GEBOUWVORM

VOLUMEOPBOUW

Het gebouw is ontworpen door Joop van Stigt, opgebouwd in een voorbeeldige structuralistische opzet bestaande uit vier geschakelde eenheden. Transparantie, plasticiteit en doorzichten zijn hiervan het resultaat.

GEVELS

De repeterende houten gevels en het hoogte accent van de in Twentse keien gemetselde schoorsteen ondersteunende de verfijnde architectuur.

ENTREE

De entree aan de Dienstweg is helder vormgegeven.

MATERIALISATIE EN KLEURSTELLING

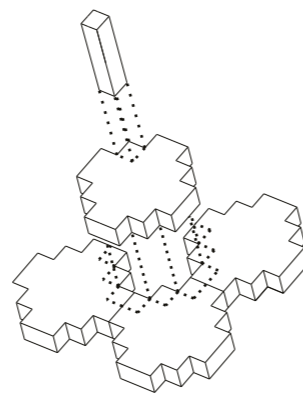
Hout, donker bruin transparant gelakt, helder glas en Twentse keien

KWALITEITEN EN TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

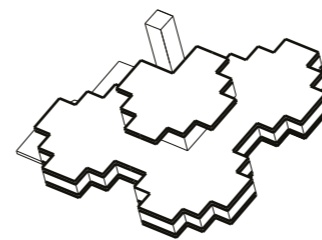
Dit uitzonderlijke paviljoen van bijzondere kwaliteit dient men als een monument van de beginjaren van de universiteit te koesteren. Bij restauratie en verbouw dient de houten raagconstructie hersteld, de daglichttoetreding in de centrale hal teruggebracht, de gevel gerespecteerd en de installaties minde storend te worden gepositioneerd. Ook dit gebouw leent zich uitstekend voor een open kantoorstructuur.

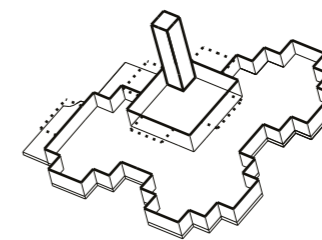
BEELDKWALITEIT PAVILJOEN

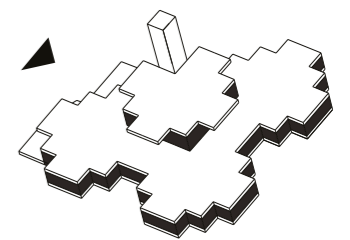
volumeopbouw

vloeren en daken

gevels met plaatselijk ovetstekken

gevelstructuur en entree

OVERIGE GEBOUWEN EN KUNST

SEINHUIS, GARAGE, SCHAKEL

VOLUMEOPBOUW

Het gebouw (fragment 3) is uit verschillende volumes samengesteld, waarin de afzonderlijke functies (seinhuis, garage, schakel) zijn ondergebracht.

GEVELS EN ENTREE

Eenvoudige gevels zijn in grijze betonsteen met metalen ramen als vulling in het betonnen skelet aangebracht. Entrees zijn niet geaccentueerd.

MATERIALISATIE EN KLEURSTELLING

Beton, metselwerk in betonsteen en metalen kozijnen.

KWALITEITEN EN TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

De samengestelde vorm van deze bebouwing is in principe niet eigen aan de paviljoenzone. Mogelijk kunnen de bestaande functies voor zover noodzakelijk in de toekomst in een hoogwaardiger paviljoen in een heldere of samengestelde vorm worden ondergebracht (zie pag. 94).

HOGEDRUK LABORATORIUM

VOLUMEOPBOUW

Het gebouw (fragment 4) is uit verschillende volumes samengesteld, waarin de afzonderlijke functies (Hogedruk Laboratorium) zijn ondergebracht.

GEVELS EN ENTREE

Eenvoudige gevels zijn in grijze betonsteen gemetseld daarin aangebracht metalen ramen. De entree is geaccentueerd in een verticale snede in het metselwerk.

MATERIALISATIE EN KLEURSTELLING

Beton, metselwerk in betonsteen en metalen kozijnen.

KWALITEITEN EN TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

De samengestelde vorm van deze bebouwing is in principe niet eigen aan de paviljoenzone. Mogelijk kan het gebouw in de toekomst worden gecomprimeerd tot een gebouw in gelede vorm door de bijgebouwen in het volume op te nemen. Hierdoor ontstaat ruimte voor verdichting met een smal nieuw paviljoen.

KUNST

de ideeënvanger, van Fred Bellefroid 2004

boven: seinhuis, garage, schakel
onder: hogedruk laboratorium

Ideeënvanger

BEELDKWALITEIT BEBOUWING ENSEMBLES IN HET GROEN WEST

FRAGMENT 1 - 15

UITGEWERKT: 1, 2, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15

BENOEMD: 3, 4, 5, 6, 11, 12

ENSEMBLES IN HET GROEN WEST

LANDSCHAP, STEDENBOUW, ARCHITECTUUR

LANDSCHAPPELIJKE KAMERS

De woningen zijn ingebed in de landschappelijke kamers van het oorspronkelijke landgoed. Terwijl Van Tijen en Van Embden in het oosten van de campus, in het open boerenlandschap, oorspronkelijk de onderwijsgebouwen hadden bedacht projecteerden zij de kleinschalige woningen in het Engelse landschap. De bossen zijn hierdoor vrijwel onaangetast gebleven.

BEBOUWINGSRASTER

De volumeopbouw van de woningen is geprojecteerd op het bebouwing raster.

TYOLOGIEËN

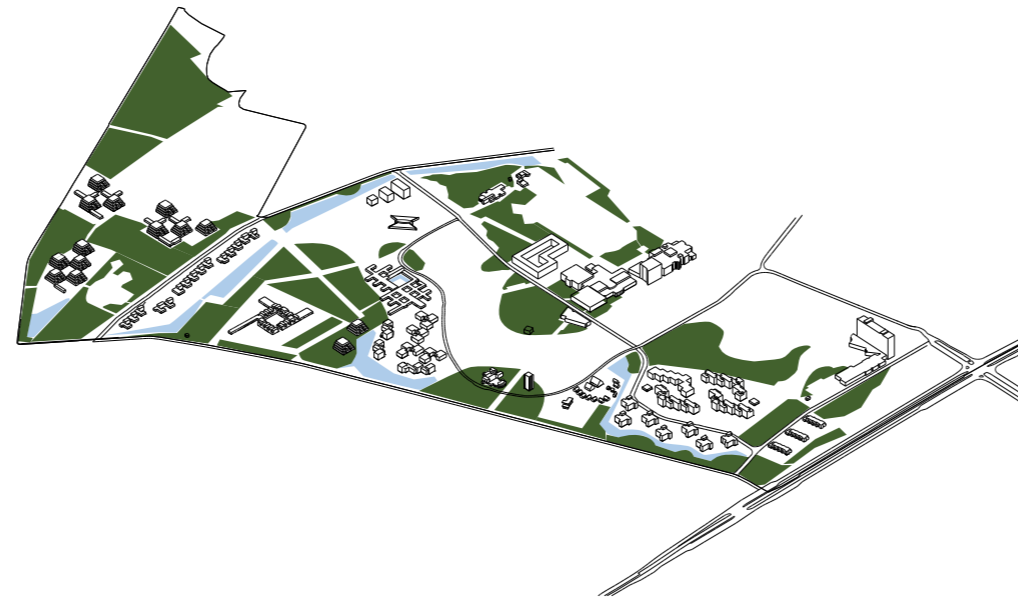
De bebouwing is met name in de landschappelijke kamers ingepast. In iedere kamer is een specifiek ensemble ontworpen dat verankerd ligt in zijn omgeving.

ONDERHOUD

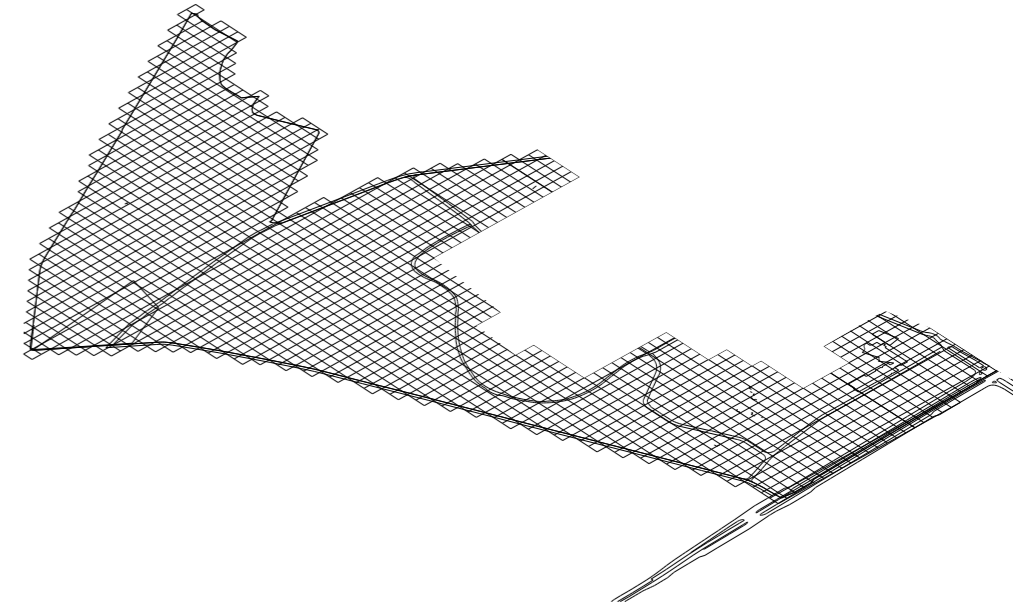
Om de beeldkwaliteit van de woningen te garanderen zou conditieniveau 3 (redelijk) als moment van ingrijpen moeten worden aangehouden. Voor de gemeentelijke monumenten (patiowoningen, piramides en mastaba's) geldt niveau 2 (goed). Dit niveau is gebaseerd op NEN 2767 waarin zes conditieniveaus zijn benoemd.

KWALITEITEN + TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

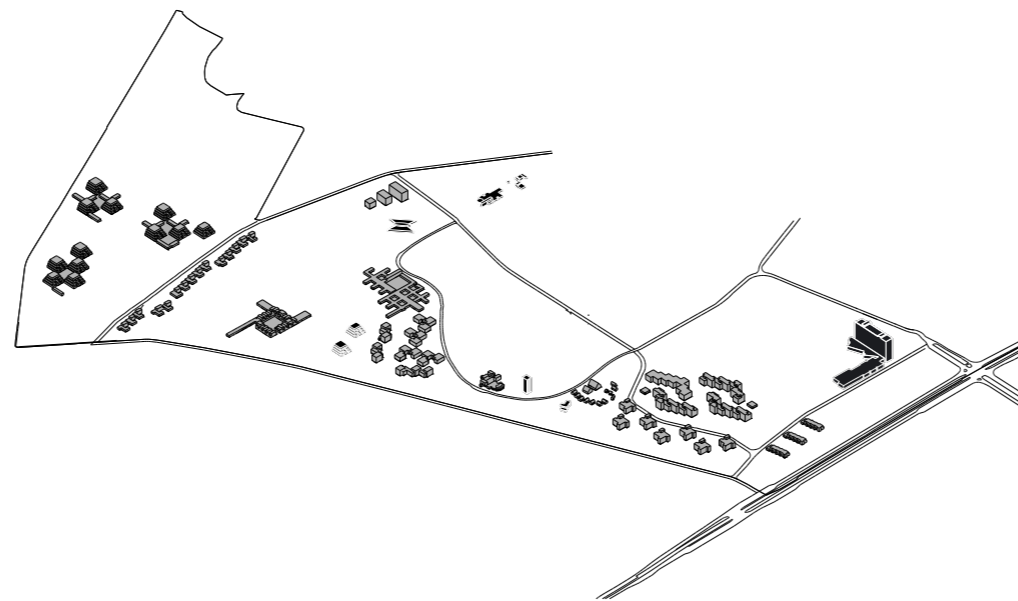
De woningen zijn de afgelopen vijftig jaar vrijwel onaangetast gebleven. Sinds Kennispark Twente oriënteert de campus zich steeds meer richting de Hengelosestraat. In Masterplan Kennispark (BGSV, 2009) wordt voorgesteld om de woningen tussen de Hengelosestraat en Drienerbeeklaan en de woningen langs de Calslaan te vervangen door nieuwbouw (met Kennispark functies). De nieuwbouw in de landschappelijke kamer (Calslaan) dient kleinschalig en langs de Hengelosestraat juist grootschalig te zijn. Op basis van een stedenbouwkundig plan kan de beeldkwaliteit hiervan nader bepaald worden.

bos

raster

stedenbouwkundige typologieën

■ ensemble
■ solitair

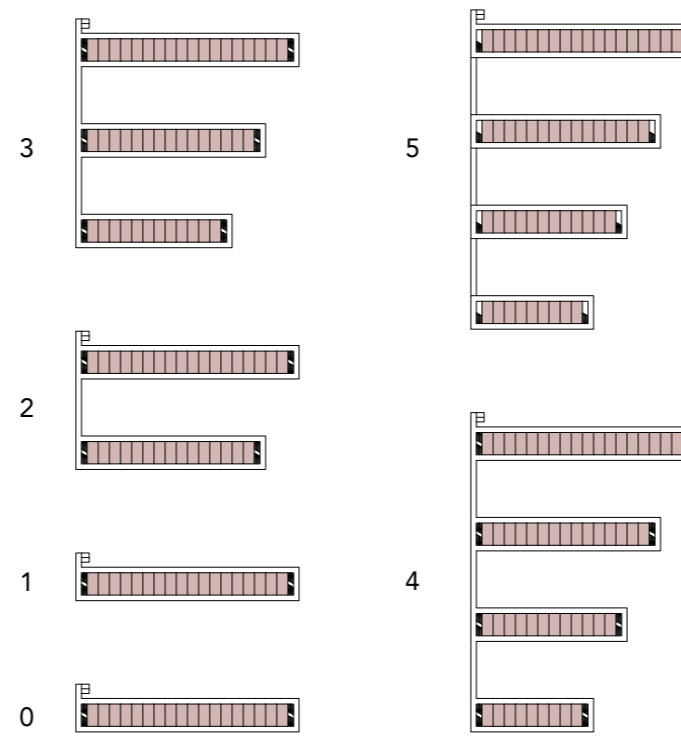

mogelijke ontwikkelingen

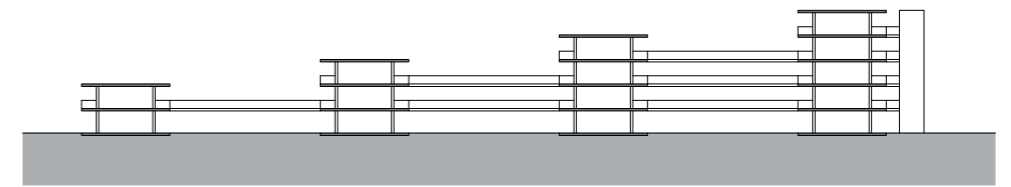
NIEUWE ONTWIKKELING STUDENTENHUISVESTING VERRE VELD

ENSEMBLE HELDERE GEBOUWVORM

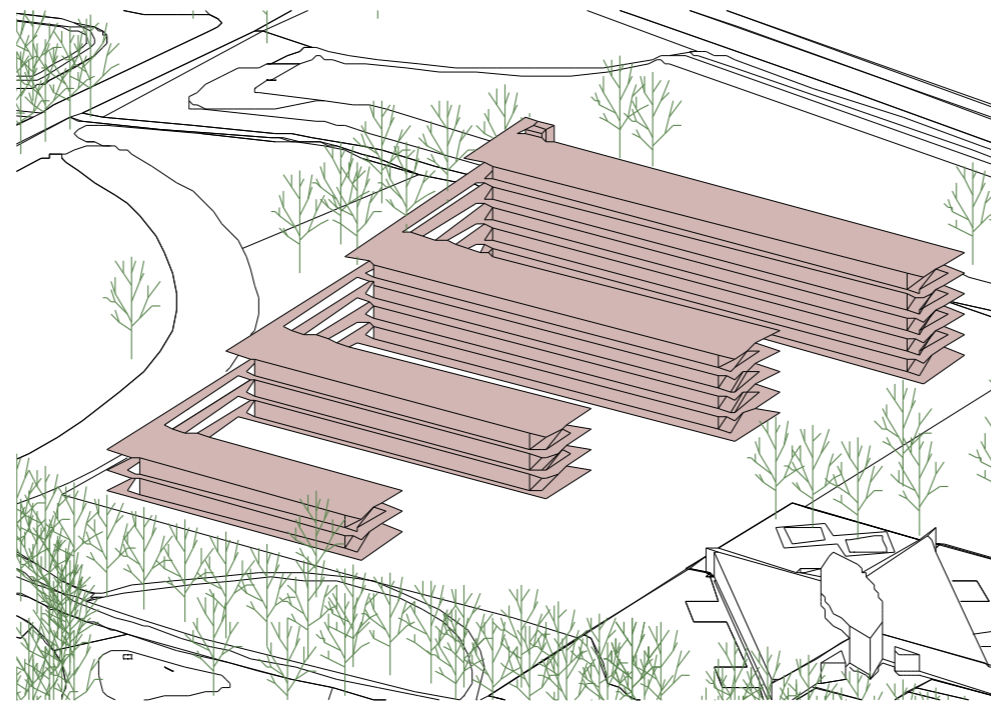
Dit studentenhuysvestingcomplex bestaat uit vier schijven met eenpersoonsunits van 3.60 m bij 7.20 m, eventueel te koppelen tot tweepersoons units, in lengte en hoogte oplopend en georiënteerd op de zon en de sportvelden. De alzijdige omloop versterkt de relatie met de groene omgeving en functioneert aan de noordzijde als toegangsgalerij en aan de zuidzijde als uitloop van de units en als vluchtweg. Verbindingsbruggen aan de westzijde koppelen de schijven en maken alle units met de lift bereikbaar die aan het noordelijke eind van de bruggen is gesitueerd. Het complex bevat 204 studentenunits.

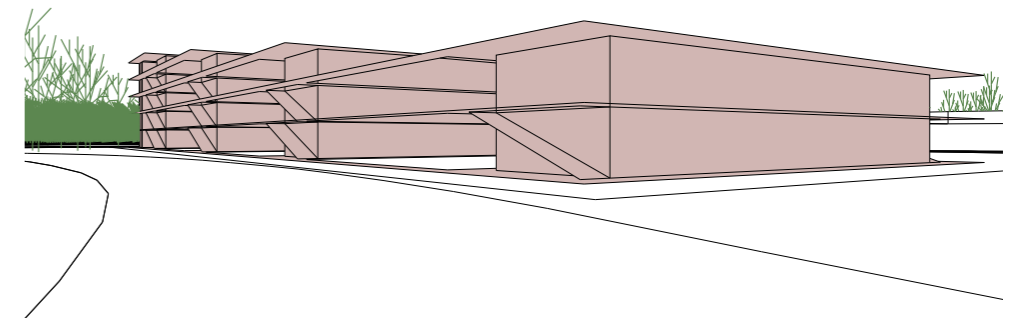
plattegronden

doorsnede

vogelvlucht

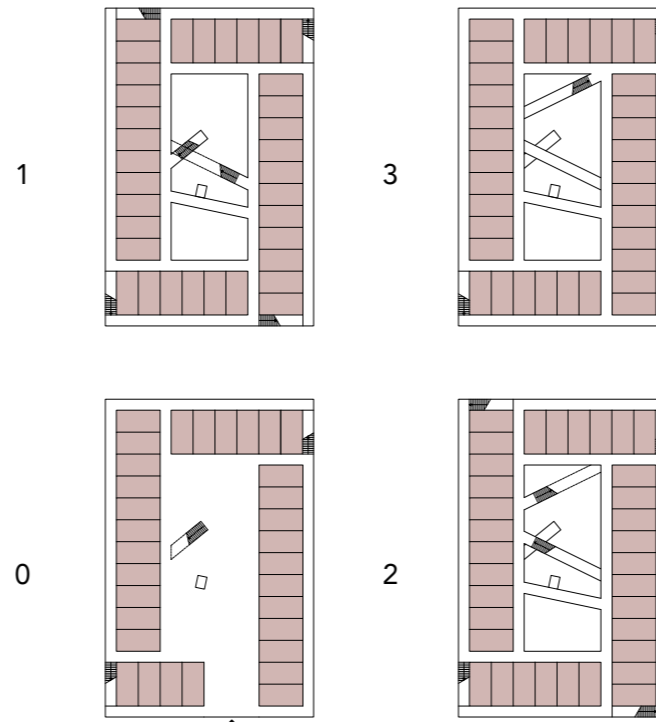
perspectief

NIEUWE ONTWIKKELING STUDENTENHUISVESTING WITBREUKSWEG

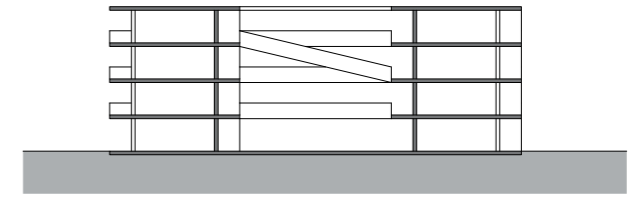
ENSEMBLE

HELDERE GEBOUWVORM

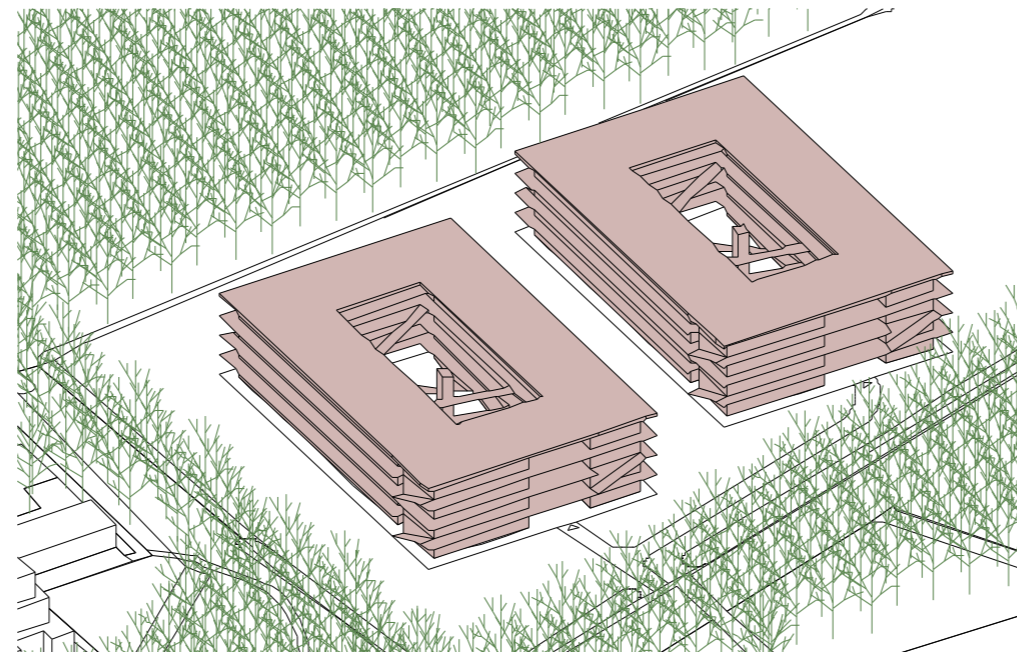
Dit studentenhuysvestingcomplex bestaat uit twee bouwblokken van vier lagen met eenpersoonsunits van 3.60 m bij 7.20 m, eventueel te koppelen tot tweepersoonsunits. Vanuit de galerij in het bouwblok worden de units ontsloten. De rondlopende omloop aan de buitenzijde versterkt de relatie met de bosomgeving en functioneert als uitloop van de units en als vluchtweg. Dit complex bevat 268 studenteenunits.

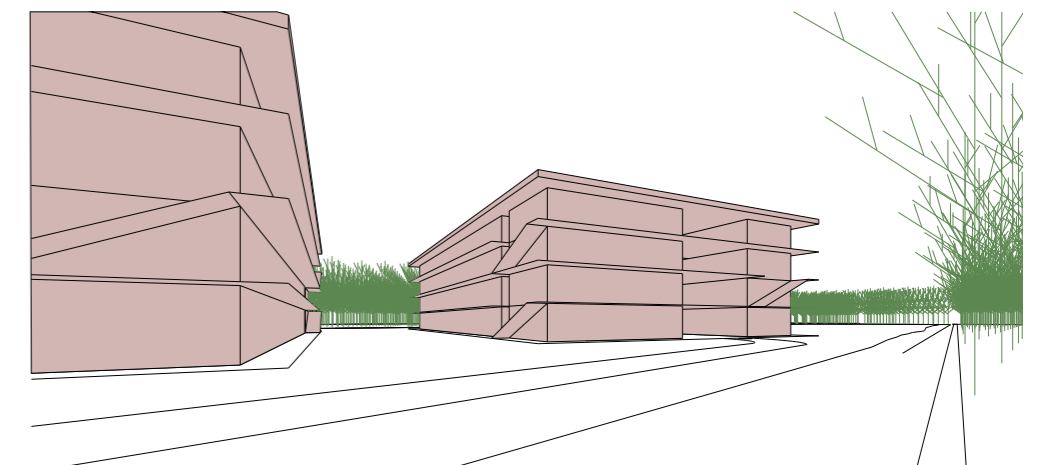
plattegronden

doorsnede

vogelvlucht

perspectief

NIEUWE ONTWIKKELING DRIENERBEEKLAAN

ENSEMBLE

SAMENGESTELDE VORM

De locatie tussen de Drienerbeeklaan en de Hengelosestraat, is de ontwikkellocatie voor Business&Science, evenals de Gallery een zichtlocatie vanaf de Hengelosestraat en in hoogte vergelijkbaar met de Gallery.

De bebouwing volgt het Markepad, het gedeelte van het Innovatiepad dat op de campus is gesitueerd. Het Innovatiepad is een snelle en aantrekkelijke voetgangersverbinding vanaf het NS station via het Business&Science park aan de overzijde van de Hengelosestraat naar het O&O en W&L plein, waarlangs zich plekken en faciliteiten bevinden die uitnodigen tot ontspanning en ontmoeting.

De oversteek over de Hengelosestraat is gesitueerd in het hart van deze ontwikkellocatie, waar het Markepad de Hengelosestraat snijdt. Het is de bedoeling dat deze versteekplaats met voetgangerslichten beveiligd wordt, gekoppeld aan de verkeerslichten bij de campusentree.

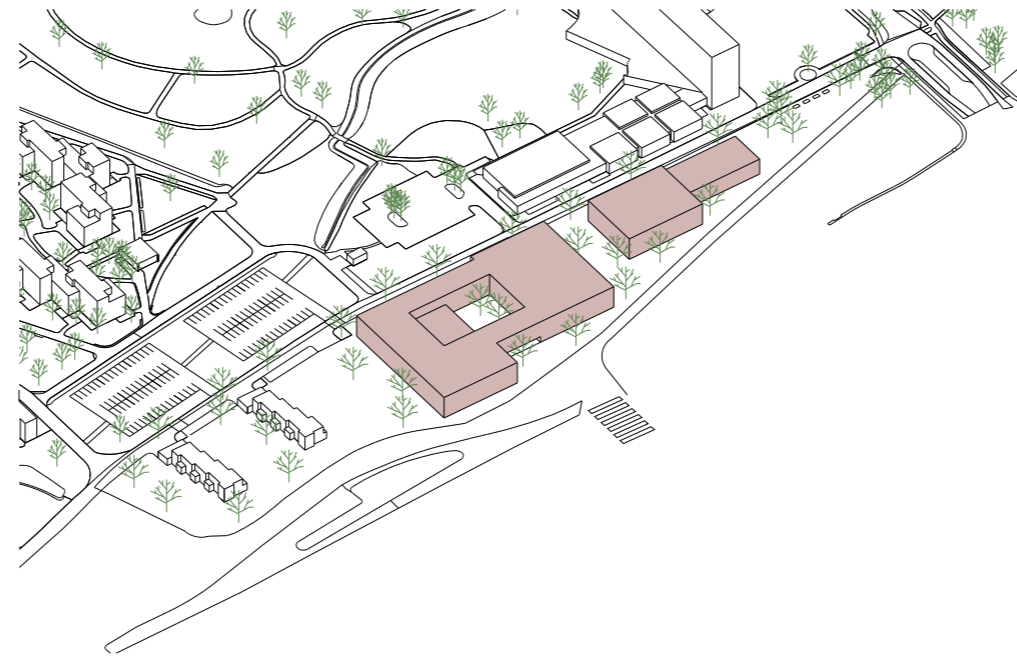
Langs het Markepad kan hier de combinatie met andere functies, zoals kleine horeca, studentenhuisvesting en woon- werk units voor starters, het innovatiepad verrijken en activeren.

Om voldoende doorzicht vanaf de Hengelosestraat naar de campus te creëren is de voorgestelde bebouwing voor Business&Science minimaal in drie gebouwen gedeeld, maar afhankelijk van de toekomstige vraag uit de markt zijn ook meer kleinere eenheden denkbaar. Het uitgangspunt voor deze bebouwing is dat er een integratie met het bosgebied wordt nagestreefd met onderdoorgangen en groene patio's in de bebouwing. De parkeervoorziening voor de bebouwing wordt gerealiseerd in twee 'groene kamers' in het bos aan de overzijde van de Drienerbeeklaan. De hoogte van de voorgestelde bebouwing bedraagt maximaal 12,5 meter en het totaal te realiseren BVO max. ca. 28,500 m², mede afhankelijk van het percentage hoge ruimte voor werkplaatsen en specifieke laboratoria.

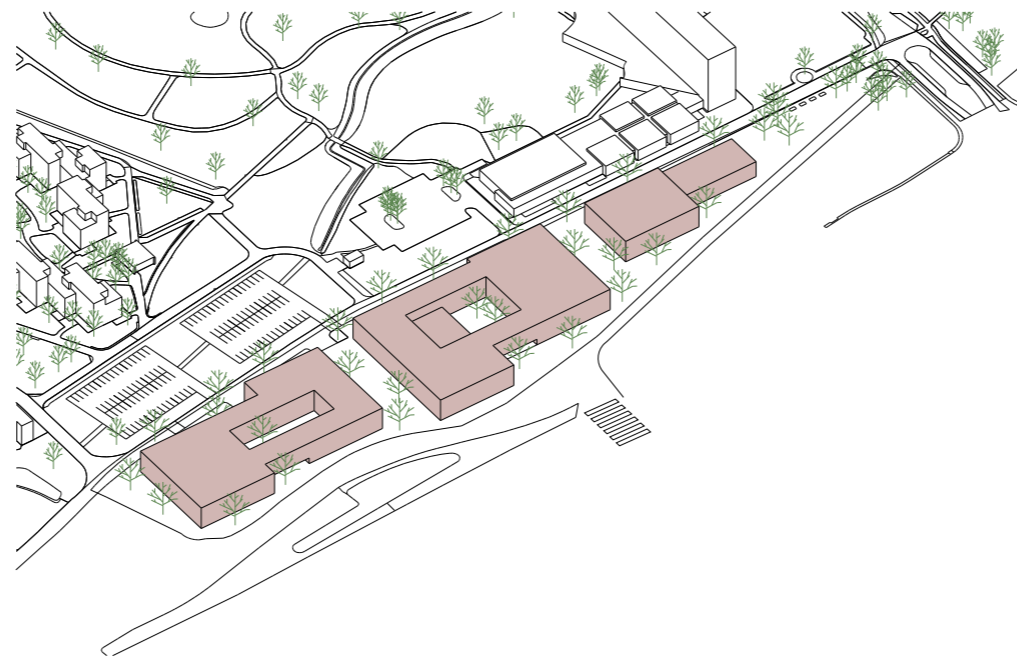
Er zijn twee varianten voorgesteld, variant 1 met drie gebouwen en variant 2 met 4 gebouwen.

VARIANT 1

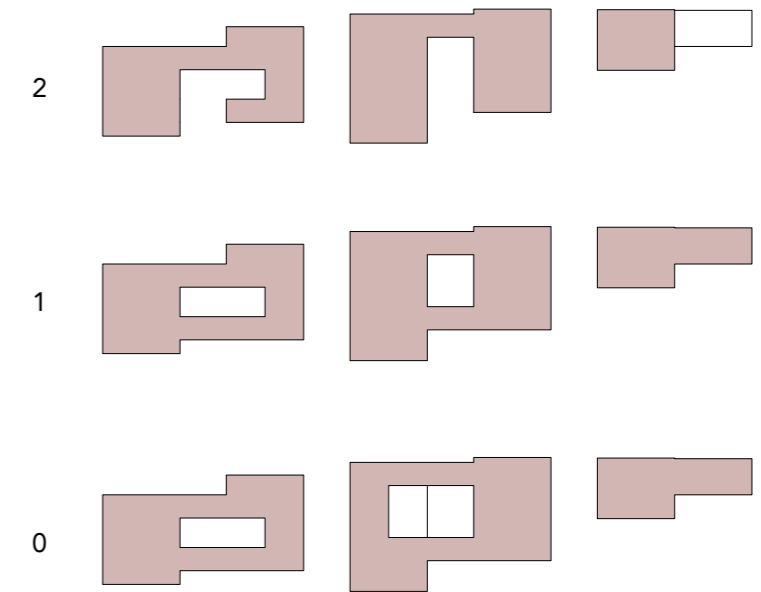
In deze variant met uiteindelijk 3 gebouwen kunnen in de eerste fase twee B&S gebouwen worden gerealiseerd, waarbij twee van de drie bestaande rijen medewerkerswoningen nog worden behouden. In de tweede fase, waarin het derde B&S gebouw wordt gerealiseerd, worden alle medewerkerswoningen afgebroken.

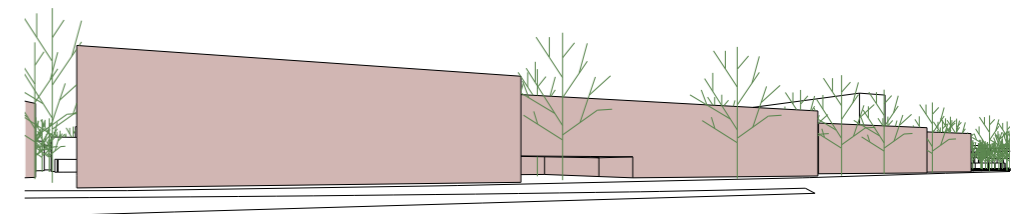
vogelvlucht fase 1

vogelvlucht fase 2

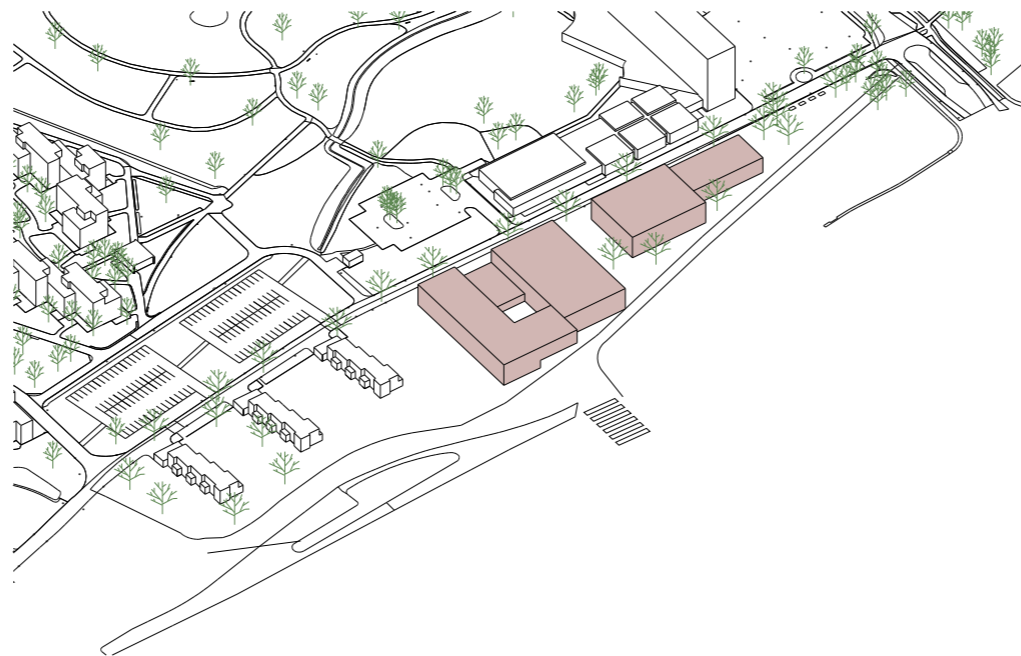
plattegronden

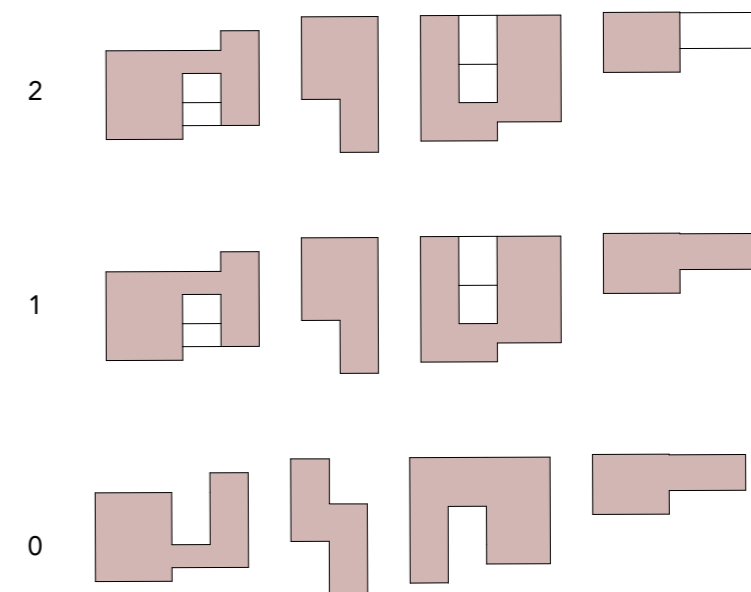
perspectief

VARIANT 2

In deze variant met uiteindelijk 4 gebouwen kunnen in de eerste fase eveneens twee (kleinere) gebouwen worden gerealiseerd, waarbij alle medewerkerswoningen nog kunnen worden behouden. In de tweede fase, waarin de het derde en vierde B&S gebouw worden gerealiseerd, worden alle medewerkerswoningen tegelijk afgebroken.

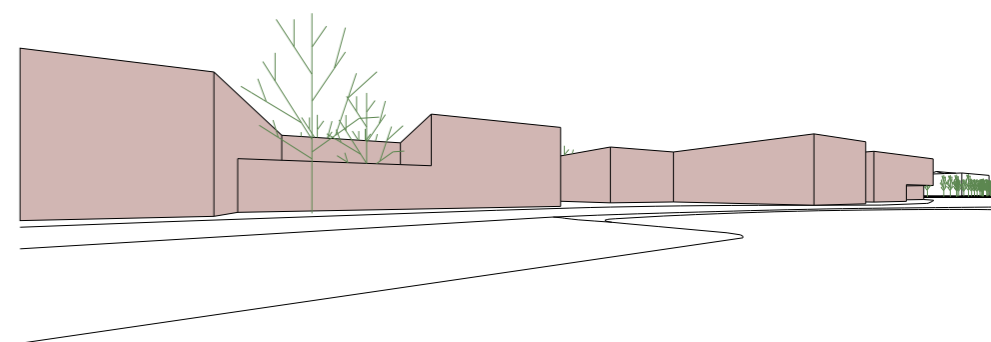
vogelvlucht fase 1

plattegronden

vogelvlucht fase 2

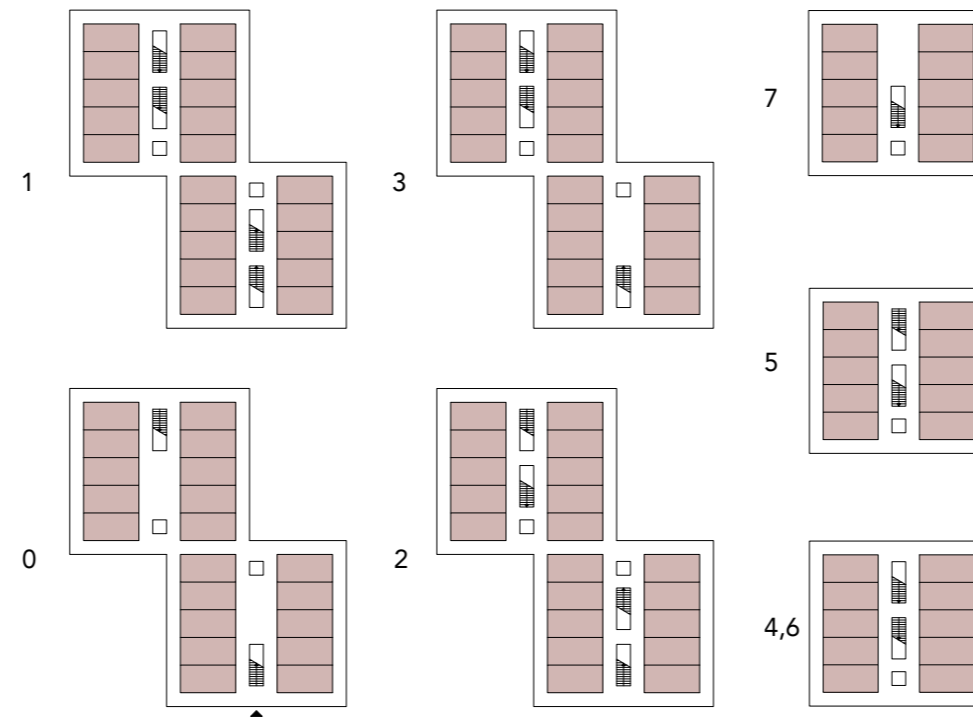
perspectief

NIEUWE ONTWIKKELING STUDENTENHUISVESTING OUDE HORSTLINDEWEG

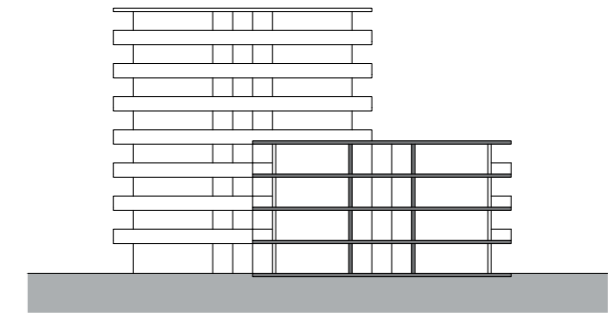
T.P.V. FRAGMENT 9

SAMENGESTELDE VORM

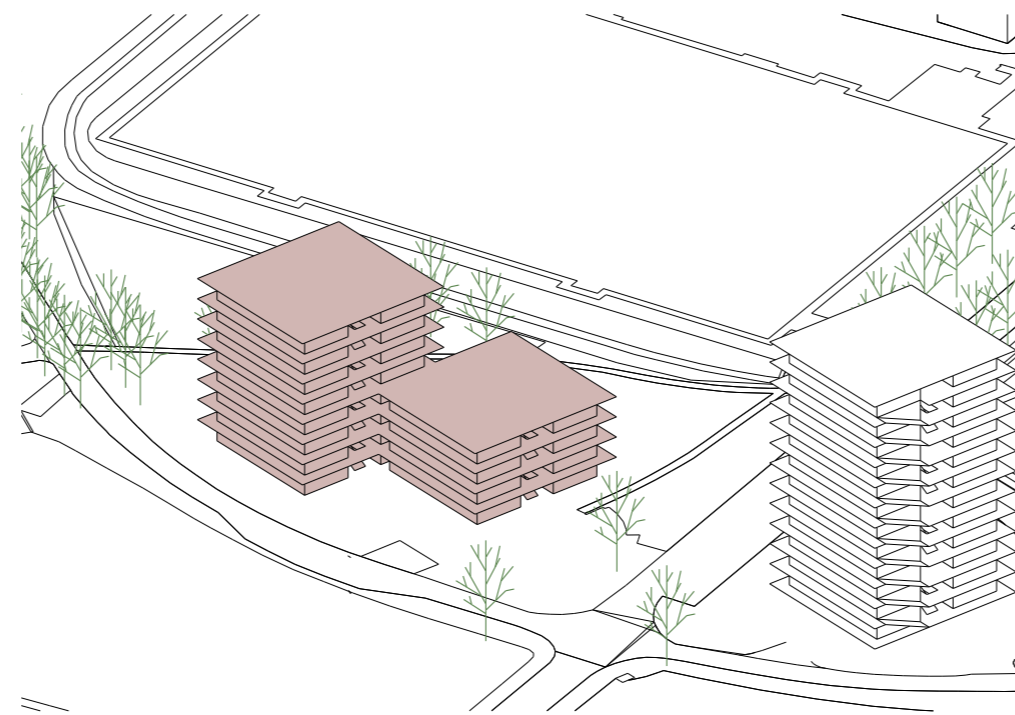
Na de sloop van Logica is op deze locatie een studentenhuysvesting-complex mogelijk van twee in elkaar geschoven blokken van respectievelijk vier en acht lagen met eenpersoonsunits van 3,60 m bij 7,20 m, waarbij twee units gekoppeld kunnen worden tot een tweepersoons-unit. De onderste vier lagen bevatten 20 units per laag, de bovenste vier 10 units per laag. De units worden van binnenuit ontsloten en zijn voorzien van een buitenruimte op de alzijdige omloop die tevens door middel van trappen als vluchtweg functioneert. De typologie met een uitloop naar de omloop versterkt de relatie van de individuele studentenunit met de bosomgeving. Dit complex bevat 120 studenten appartementen.

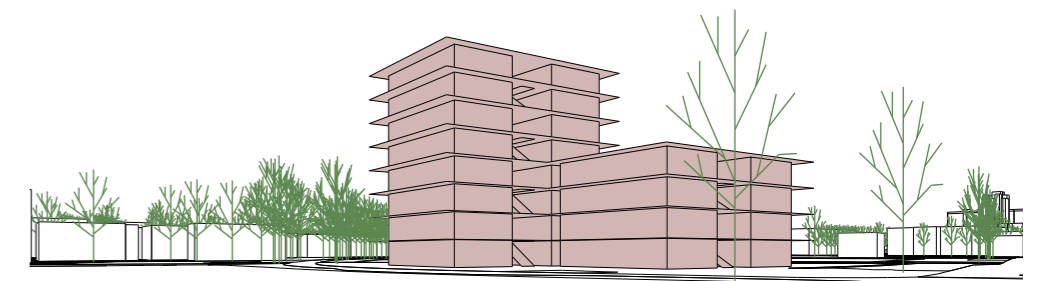
plattegronden

doorsnede

vogelvlucht

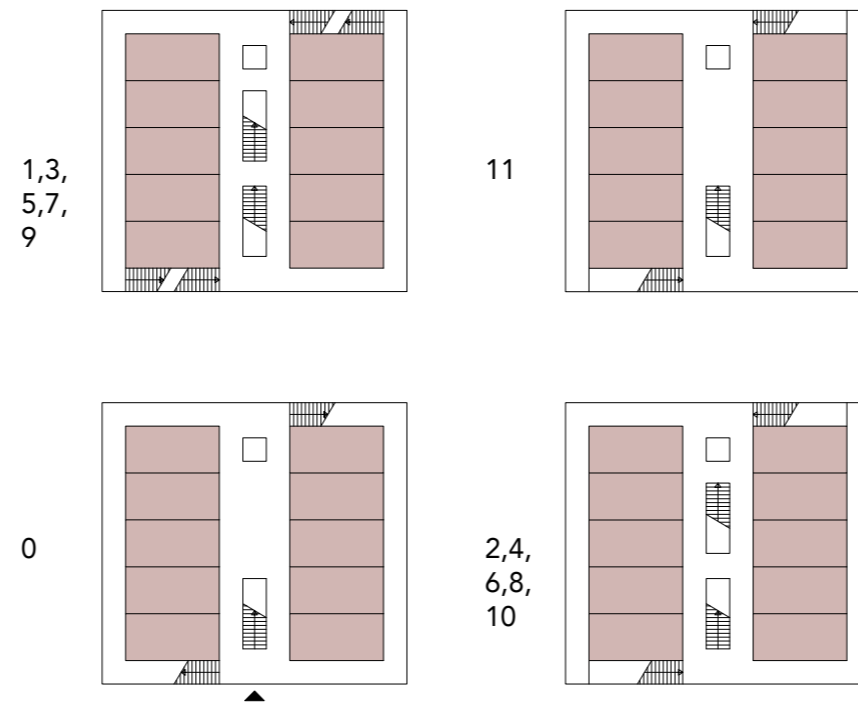

perspectief

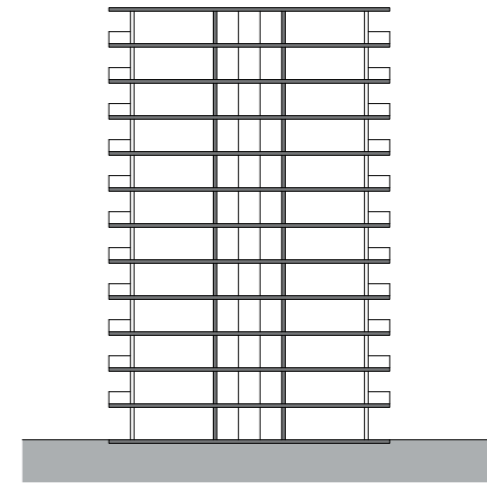
NIEUWE ONTWIKKELING STUDENTENHUISVESTING OUDE HORSTLINDEWEG

T.P.V. FRAGMENT 10 SAMENGESTELDE VORM

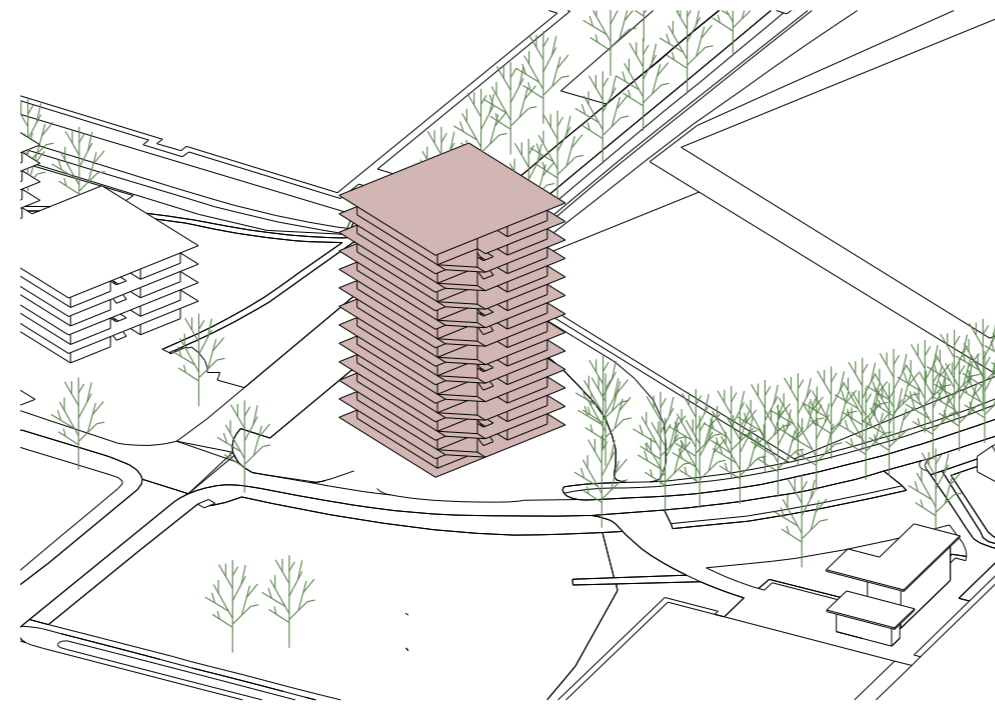
Na de sloop van de bestaande woontoren is op deze locatie een studentenhuysvestingcomplex mogelijk van twee een toren van 12 lagen met 10 eenpersoonsunits per laag van 3,60 m bij 7,20 m, waarbij twee units gekoppeld kunnen worden tot een tweepersoonsunit. De units worden van binnenuit ontsloten en zijn voorzien van een buitenruimte op de alzijdige omloop die tevens door middel van trappen als vluchtweg functioneert. De typologie met een uitloop naar de omloop versterkt de relatie van de individuele studentenunit met de bosomgeving en de aangrenzende sportvelden. Dit complex bevat 120 studenten appartementen.

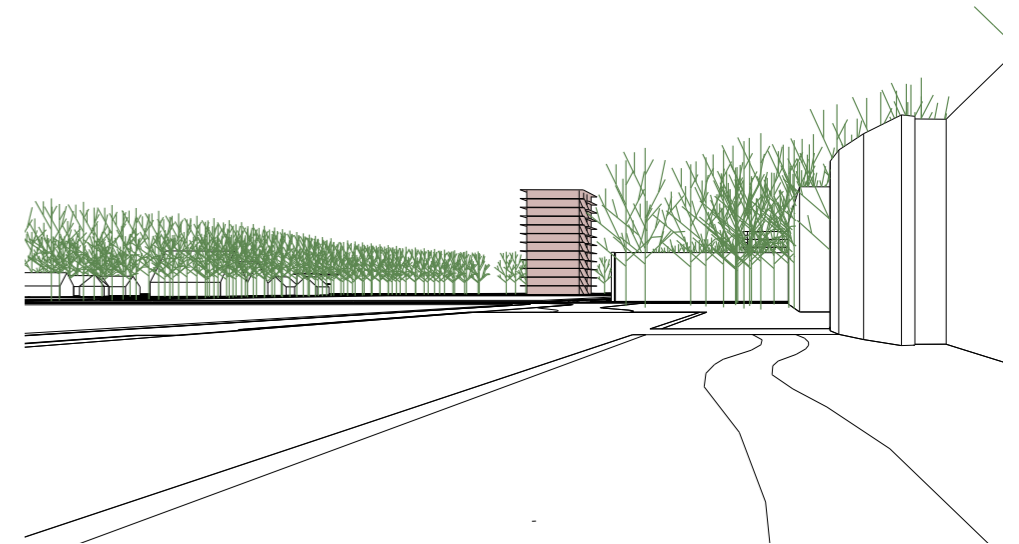
plattegronden

doorsnede

vogelvlucht

perspectief

FRAGMENT 1A, 1B, 1C, 1D

SOLITAIR/ ENSEMBLE

GELEDE GEBOUWVORM

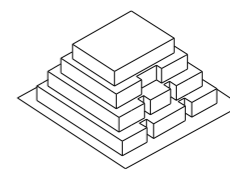
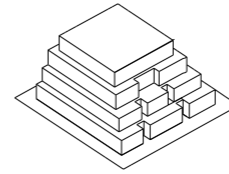
PROEFTUIN VOOR TWEE TYPOLOGIEËN

Kamer 1d was de proeftuin, waar Herman Haan zijn experiment met piramides en mastaba's startte (1972). Hij maakte op deze locatie een ontwerp voor zowel een eerste piramide en mastaba, met studentenwoningen. Ze staan als solitaires in het landschap en hebben weinig relatie met elkaar. Nadat deze gerealiseerd waren, realiseerde hij op de campus nog drie ensembles waarin piramides en mastaba's gemengd worden.

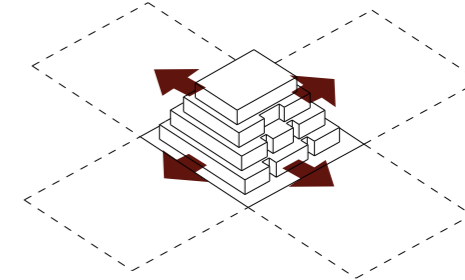
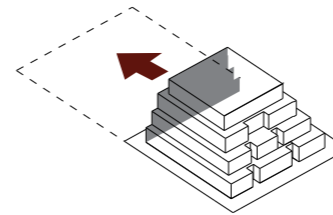
Het verschil tussen beide typologieën is dat de piramide aan alle zijden met terrassen schuin omhoog loopt, terwijl de mastaba aan de noordzijde een rechte gevel (en daardoor meer kamers) heeft. De piramide is alzijdig georiënteerd en staat meestal midden in het groen. De mastaba is daarentegen met zijn rechte zijde op de infrastructuur en/of parkeerplaats georiënteerd. De entree ligt in beide typen aan de noordzijde. Bij de piramide is dat aan de voet van de getrapte gevel, bij de mastaba in de rechte gevel.

TIPOLOGIE WOONGEBOUWEN: MASTABA + PYRAMIDE

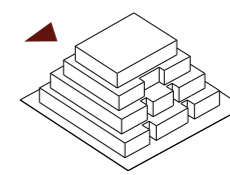
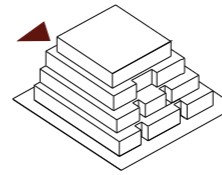
volumeopbouw

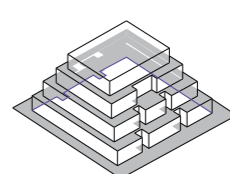
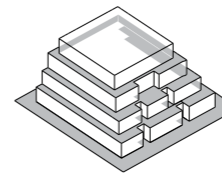
oriëntatie

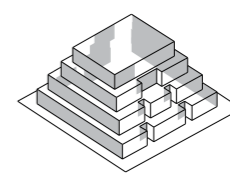
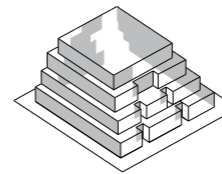
entree

buitenruimte

materialisatie gevels

typologie
mastaba

typologie
piramide

mastaba

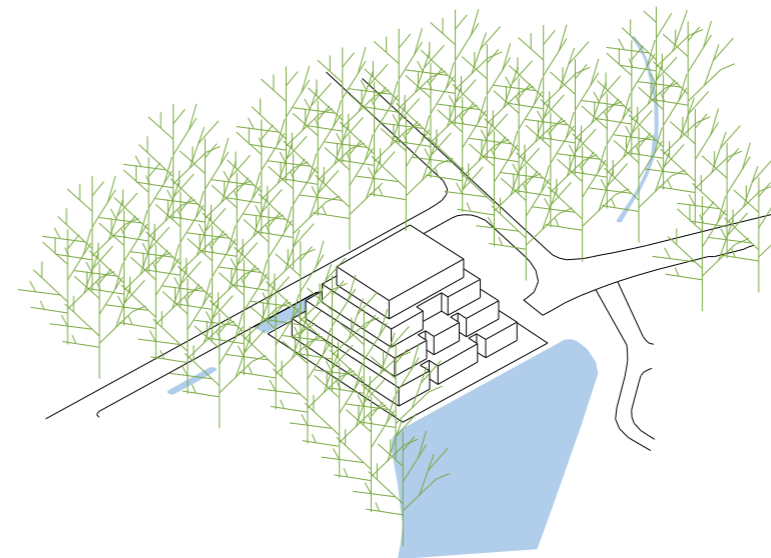
piramide

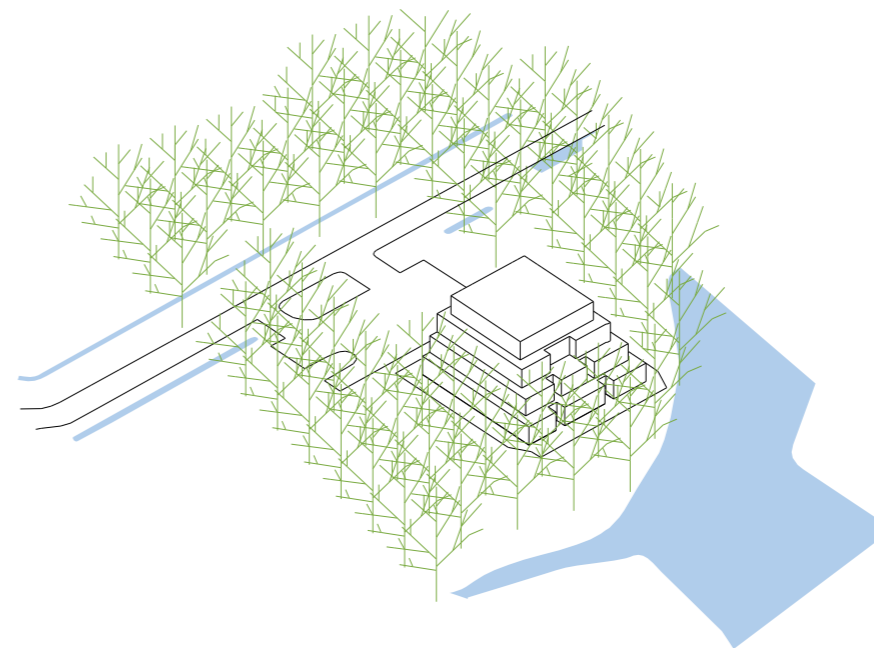
kamer 1d

KAMER 1D: BEELDKWALITEIT PIRAMIDE EN MASTABA

piramide
kamer 1d

mastaba
kamer 1d

FRAGMENT 1A, 1B, 1C, 1D (VERVOLG)

ENSEMBLE

GELEDE GEBOUWVORM

BEELDKWALITEIT LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

De ensembles zijn in de drie landschappelijke kamers geplaatst die deels bestonden (1a en 1b) en deels in het bos gecreëerd zijn (1c). In alle kamers verspringen de woonblokken ten opzichte van elkaar, daartussen zijn open groene ruimten. Ieder ensemble is specifiek ingericht en afgestemd op de vorm van de kamer. In iedere kamer is gekeken naar de maximale capaciteit van de kamer. Het aantal loopt daarom uiteen van 3 tot 5 eenheden.

BEELDKWALITEIT STEDENBOUWKUNDIGE INPASSING

De mastaba's en piramides verspringen ten opzichte van elkaar. Daartussen is de buitenruimte die is ingericht als groene ruimte of plein. De entrees zijn allemaal aan de noordzijde.

BEELDKWALITEIT ARCHITECTUUR

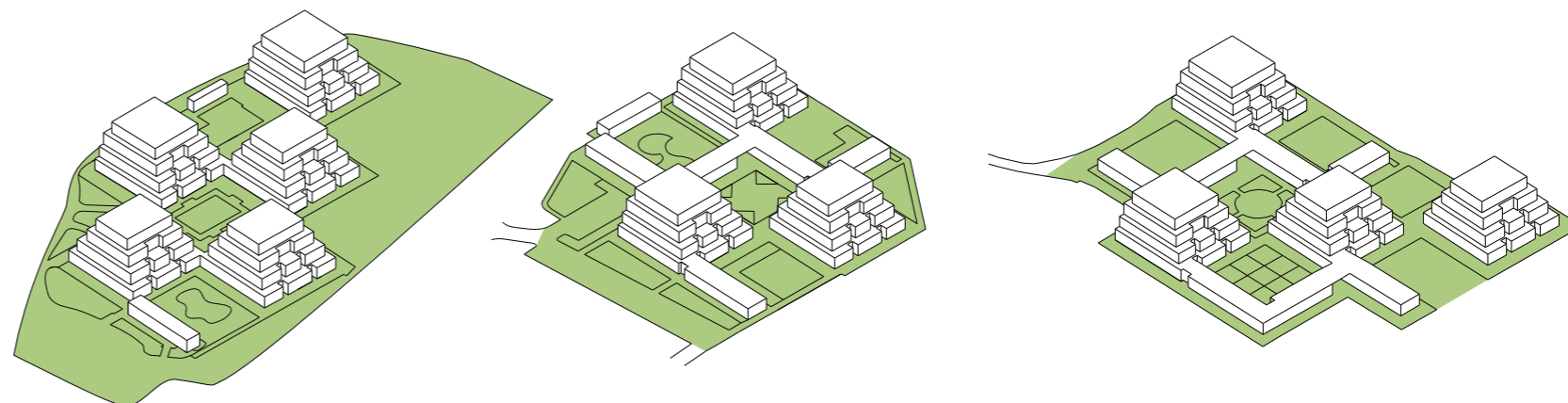
In de opbouw van de ensembles is onderscheid gemaakt tussen mastaba's en piramides, armen verbinden deze gebouwen. Hierin is het woonprogramma ondergebracht. Eventuele bijgebouwen zijn voor voorzieningen zoals de fietsenstalling. Ook in kamer 1a, 1b en 1c liggen Mastaba's aan de straat en de piramides midden in het landschap. De gevel van de piramides heeft aan de noord- en zuidzijde in het bakstenen vlak een snede met ramen over de gehele hoogte. Bij de mastaba is deze snede slechts aan de zuidzijde. In beide typen is aan oost en westzijde over de volledige breedte een raamwerk met daarin gevelelementen.

KWALITEITEN EN MOGELIJKE ONTWIKKELINGEN

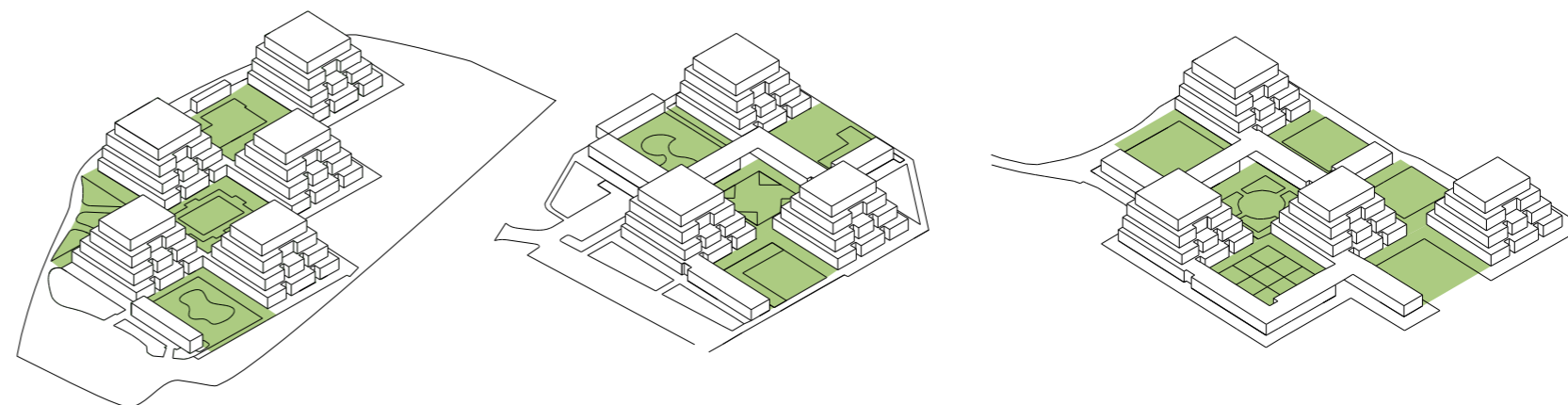
Deze woningbouw van Herman Haan, uit de beginjaren van de campus, is van bijzondere kwaliteit is aangewezen als gemeentelijke monument en dient als zodanig behandeld te worden.

BEELDKWALITEIT LANDSCHAPPELIJKE EN STEDENBOUWKUNDIGE INPASSING

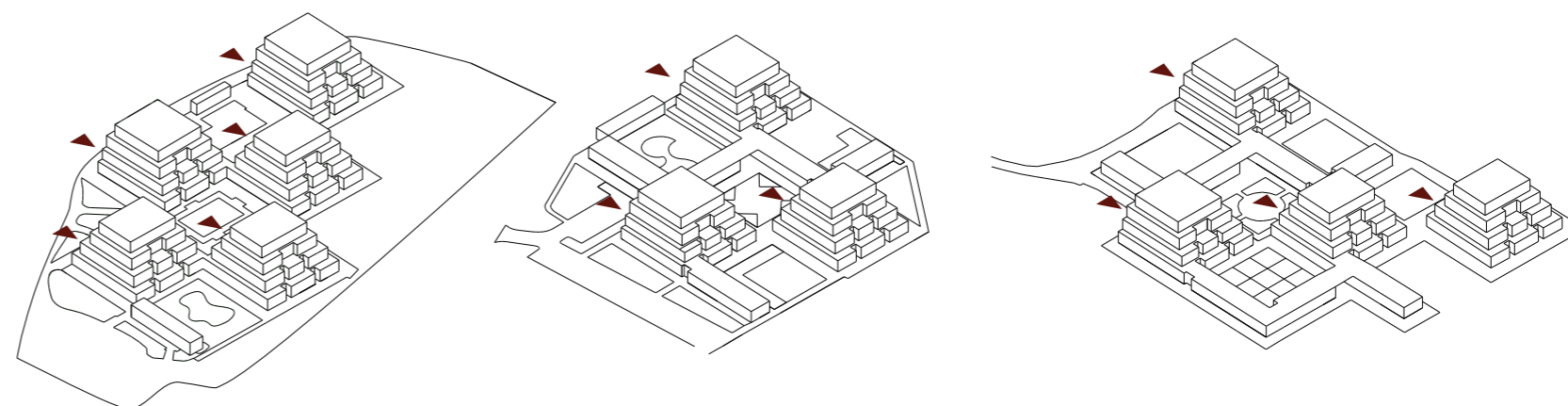
landschappelijke inpassing

buitenruimte rond woongebouwen

entrees woongebouwen

kamer 1a

kamer 1b

kamer 1c

kamer 1c

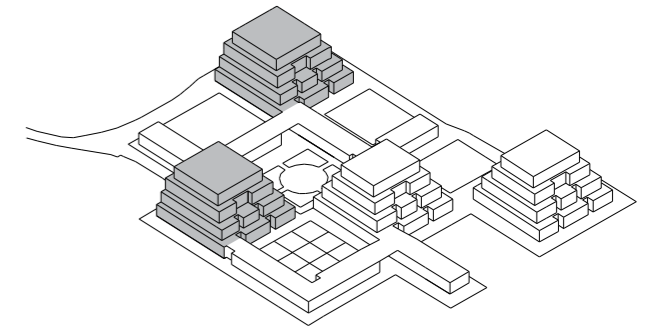
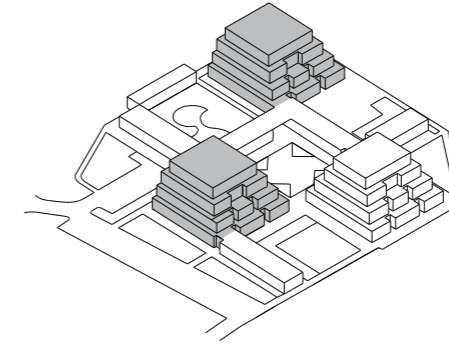
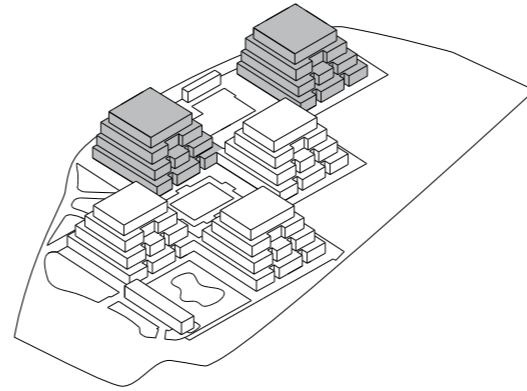
kamer 1b

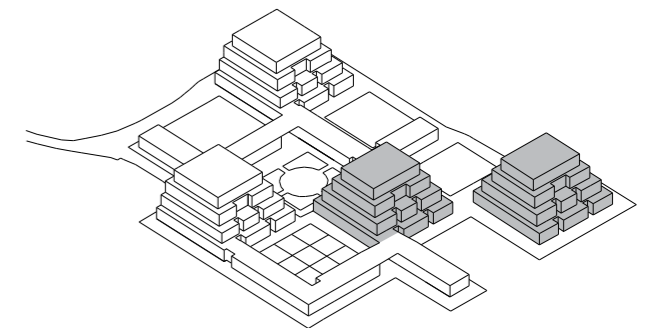
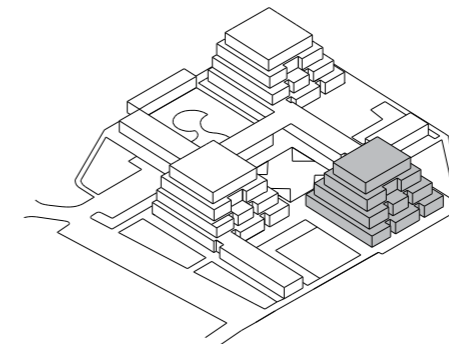
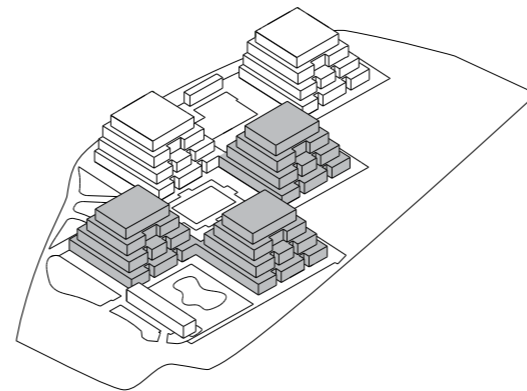
kamer 1a

BEELDKWALITEIT ARCHITECTUUR

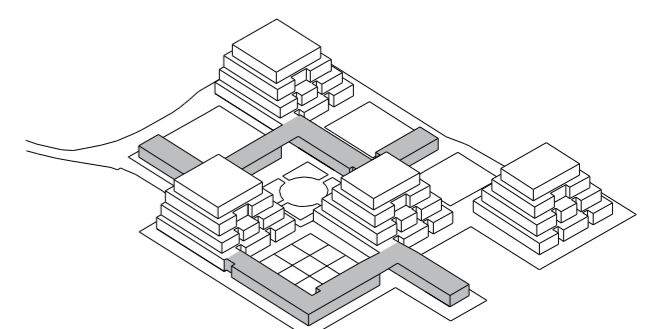
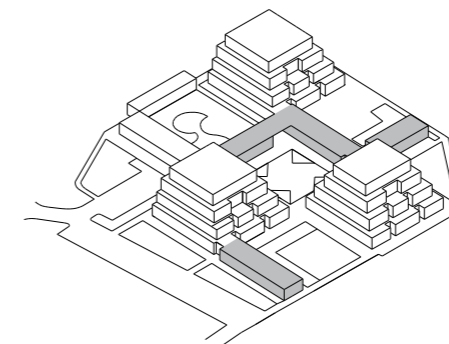
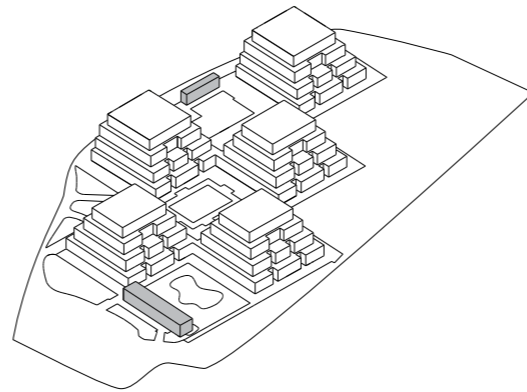
mastaba's

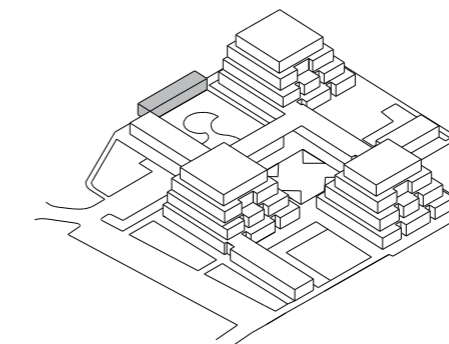
piramides

armen

bijgebouw

kamer 1a

kamer 1b

kamer 1c

FRAGMENT 2

ENSEMBLE

GELEDE GEBOUWVORM

BEELDKWALITEIT INBEDDING IN LANDSCHAP

In het noorden van de campus, midden in een landschappelijke kamer en langs het water ligt een reeks grondgebonden woningen. Ze zijn ontworpen door de architect A.C. Nicolai (1964) en oorspronkelijk bedoeld voor professoren. De woningen zijn ontworpen op het bebouwingsraster en liggen ingebed in het landschap.

BEELDKWALITEIT STEDENBOUWKUNDIGE INPASSING ENSEMBLE EN STEPELS

De reeks woningen vormt samen een samenhangend ensemble in het landschap. Het ensemble is opgebouwd uit een aantal 'stempels' (een repeterende eenheid) die los in de landschapskamer liggen en ten opzichte van elkaar verspringen. De afstand van de woningen tot de weg en vijver wisselt hierdoor sterk. Twee stempels bestaan uit vijf woningen, daarnaast is er een stempel van twee en een stempel van drie woningen. De stempels van drie en twee woningen, aan de westzijde, benadrukken de knik in de waterloop.

TUINEN, TERRASSEN EN OPRITTEN

De opritten, tuinen en terrassen vormen een intermediair tussen de bebouwing en het landschap. Vanuit de Langenkampweg leiden de opritten naar de woningen. Aan de waterzijde liggen de terrassen en tuinen. Het landschap gaat hierdoor vloeiend over in de privé tuin. Er zijn twee typen tuinen. De tuinen van de stempel op de hoek Matenweg/ Langenkampweg, worden omzoomd door hagen. De overige tuinen worden gevormd door grillig gevormde hagen met een opening naar het landschap. In de reeks is een geleidelijke overgang van buiten naar binnen: het landschap gaat geleidelijk over naar de tuin, de tuin naar de patio en de patio uiteindelijk naar het interieur van de woning.

TOEVOEGINGEN

Bij een aantal woningen zijn bouwdelen toegevoegd, zoals erkers, bergingen, carports en serres. Zij vormen een toevoeging op het grondplan van de woningen en tasten hierdoor de consistentie van het ensemble aan. In het kader van beeldkwaliteit zou dit in de toekomst voorkomen moeten worden en indien mogelijk ongedaan gemaakt moeten worden.

BEELDKWALITEIT ARCHITECTUUR VOLUMEOPBOUW EENHEID

De stempels bestaan uit een aantal eenheden en een eenheid (eindwoning).

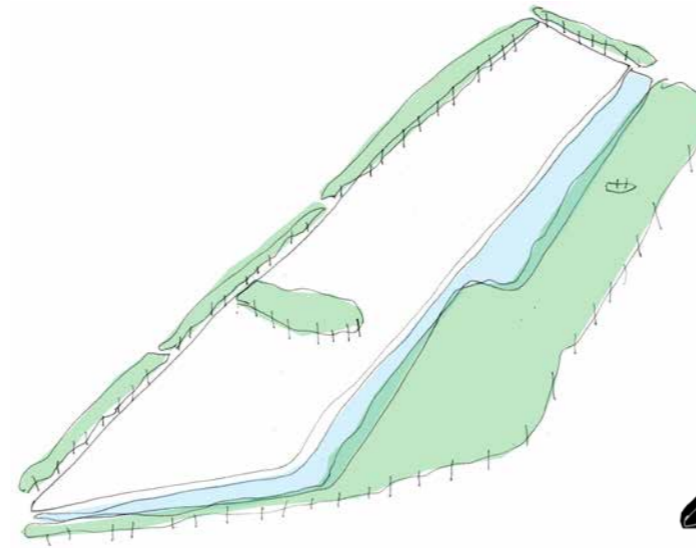
MATERIALIZATIE

De woningen kennen een bakstenen onderbouw met een houten wit gelakte dakrand. De opbouw heeft een houten gevel die bruin gebeitst is. Deze materialisatie articuleert het beeld van de woning en het ensemble.

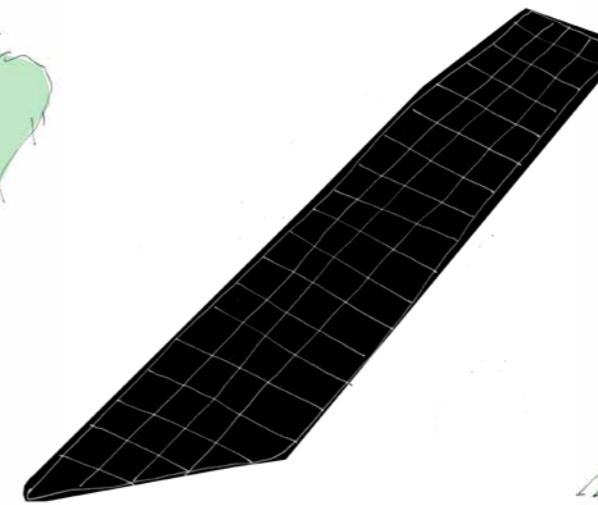
KWALITEITEN EN MOGELIJKE ONTWIKKELINGEN

Ook deze woningen dienen in hun oorspronkelijke opzet gehandhaafd te blijven. Toevoegingen dienen vermeden te worden.

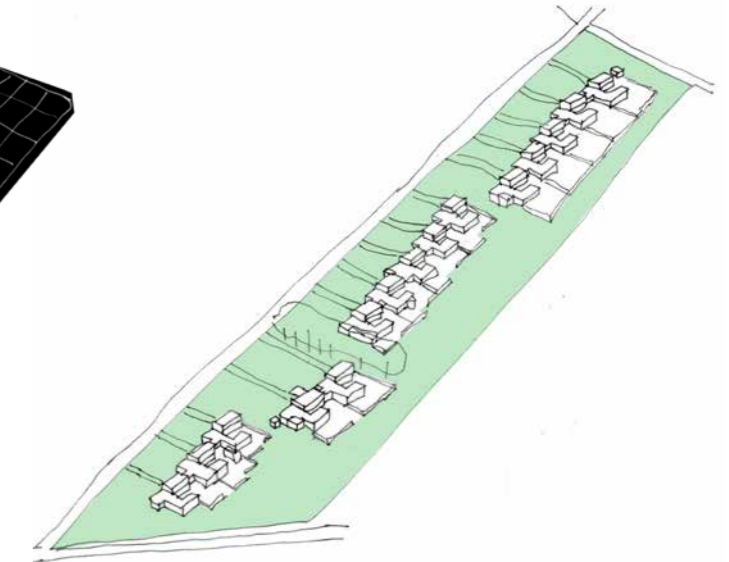
BEELDKWALITEIT LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

landschappelijke kamer

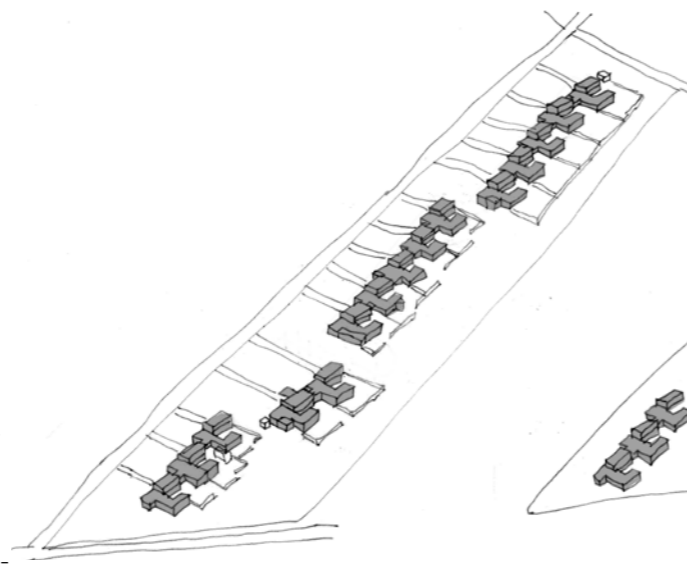

bebouwingsraster

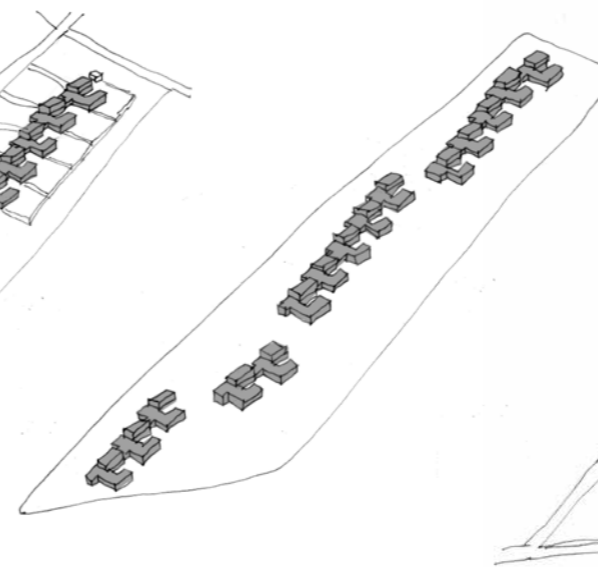

landschap rond bebouwing

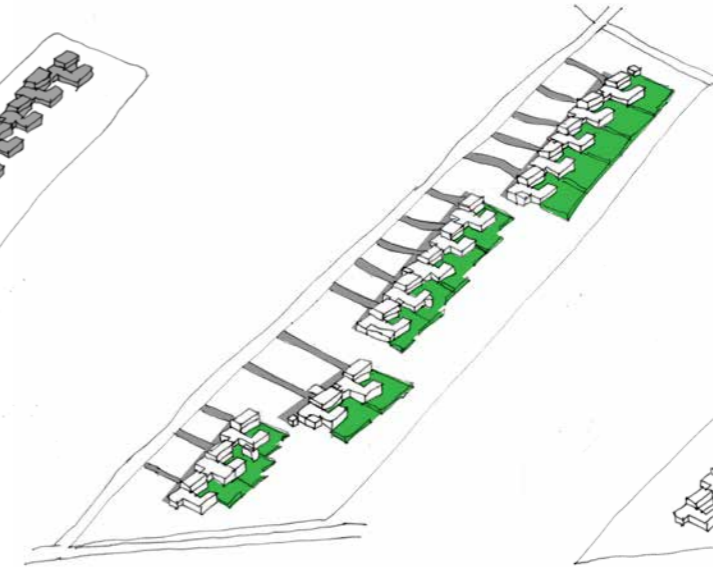
BEELDKWALITEIT STEDENBOUWKUNDIGE INPASSING

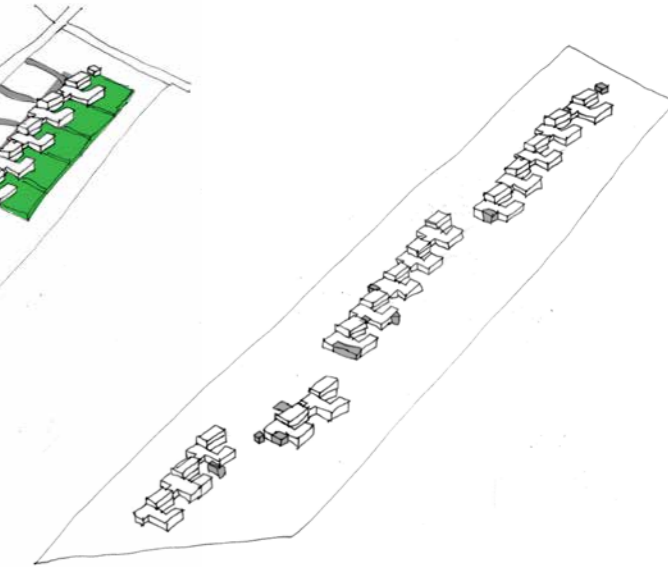
ensemble

stempels

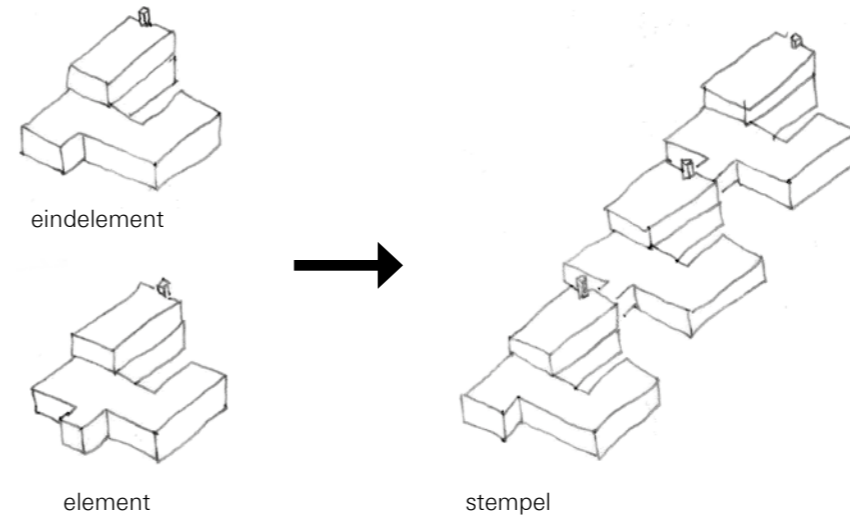
tuinen, terrassen en opritten als intermediair tussen architectuur en landschap

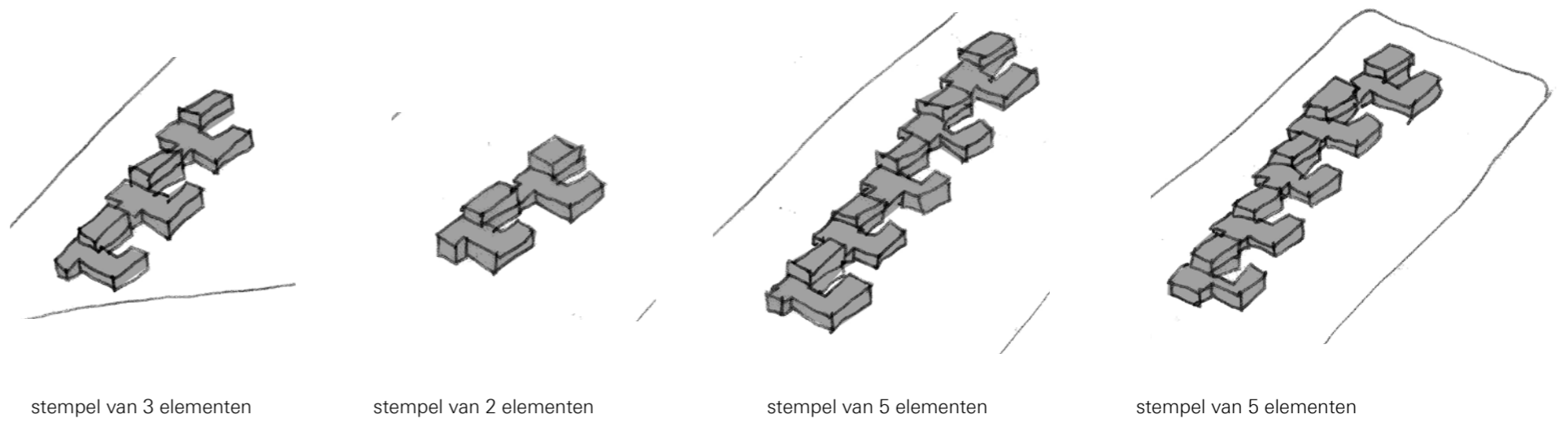
toevoegingen

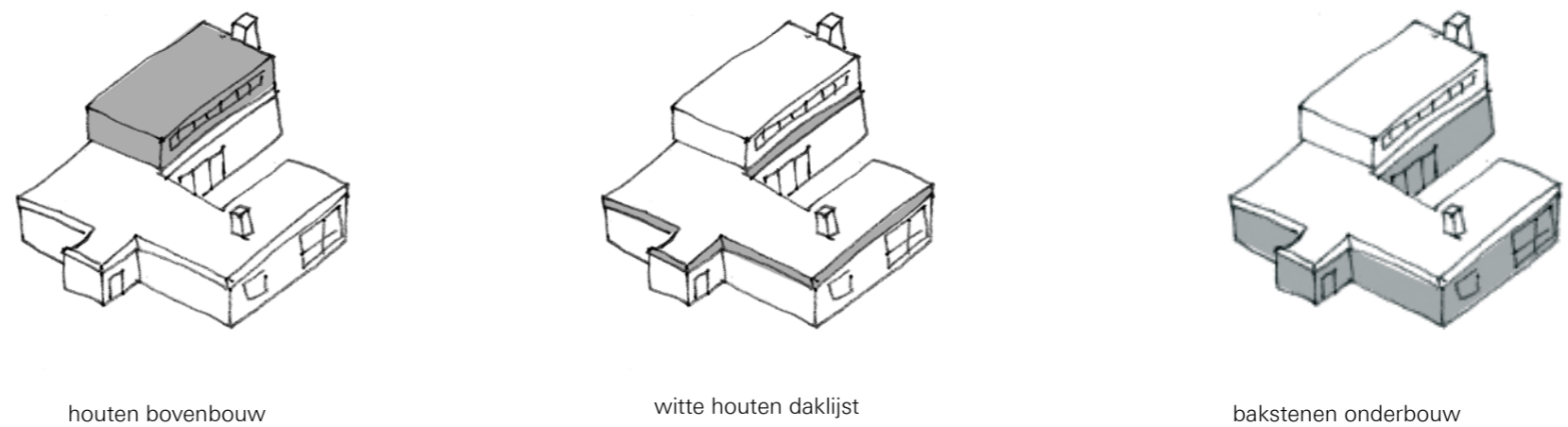
opbouw stempel

BEELDKWALITEIT ARCHITECTUUR
stempel

BEELDKWALITEIT ARCHITECTUUR
eenheid

FRAGMENT 7

ENSEMBLE

GELEDE GEBOUWVORM

INPASSING IN LANDSCHAP

Het complex met patiowoningen, ontworpen door architect Herman Haan, ligt samen met ensemble 8 in één landschapskamer. Aan de westzijde grenst de kamer aan het bos, aan de oostzijde aan sportvelden, aan de noordzijde een oude landschappelijke laan en aan de zuidzijde ensemble 8. De bebouwing is op het bebouwingsraster geplaatst.

LANDSCHAPPELIJKE RANDEN

De randen van de landschappelijke kamer hebben, afhankelijk van het aangrenzende gebied, een specifieke vegetatie. Langs het bos, waarin een parkeerplaats ligt verscholen, ligt een grasveld. Tussen de kamer en ensemble 8 en sportvelden staan heesters. De ruimte voor de toegang tot de grote patio is verhard. Langs de laan staan bomen.

OVERGANGSZONES

Aan de zuidzijde en de oostzijde grenzen de buitenruimtes van een groep studentenkamers aan de landschappelijke randen.

DAKLANDSCHAP EN ONTSLUITING

Het gebouw ligt verdiept ten opzichte van het maaiveld. Twee hellingsbanen leiden naar de route over het dak. Het dak ontsluit de op het dak gelegen volumes maar ook de ingesloten patio's. Oorspronkelijk was het dak bedacht als een begroeid dak zodat het landschap vloeiend doorloopt. Het is echter als grinddak uitgevoerd. In het kader van beeldkwaliteit zou bij toekomstige onderhoud dit oorspronkelijke wellicht gerealiseerd kunnen worden.

PATIO'S

De grote patio is de groene collectieve ruimte, met vijver, van het complex/gebouw. Vanaf de parkeerplaats in het bos loopt een pad dat via de patio naar de andere zijde van het complex leidt. Het pad ligt aan deze zijde in het verlengde van het pad dat via de sportvelden naar W+L loopt. Aan de randen van het complex zijn half open patio's die met een lage muur grenzen aan het landschap.

OPBOUW COMPLEX

Het gebouw is wat men in de jaren zestig een 'mat building' noemde: een gebouw dat de karakteristieken van een stuk stadswefsel (matwerk) bezit. Het is opgebouwd uit een herhaling van patio eenheden samen met een aantal unieke eenheden. De eenheden op het dak zijn oorspronkelijk voor mentors. Aan de grote patio en aan de zuidzijde zijn een- en tweepersoons eenheden die als stroken vormgegeven zijn.

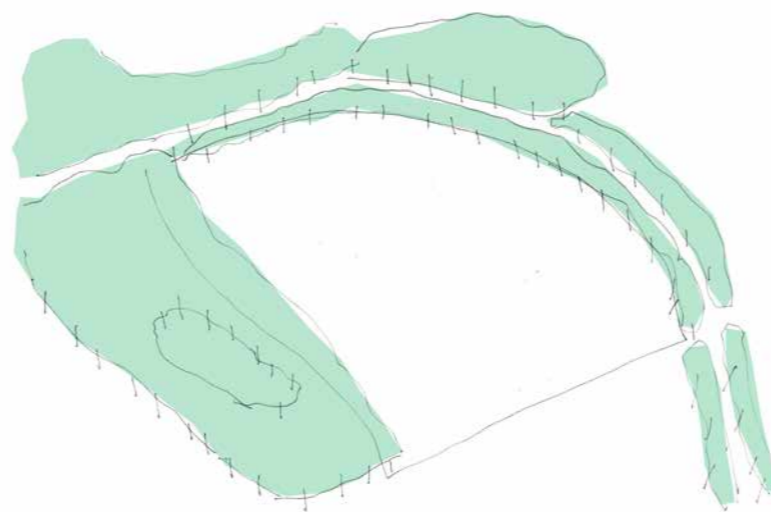
MATERIALISATIE

Het gebouw kent houten kozijnen en muren die opgetrokken zijn uit kinderkopjes en een dak met een witte daklijst.

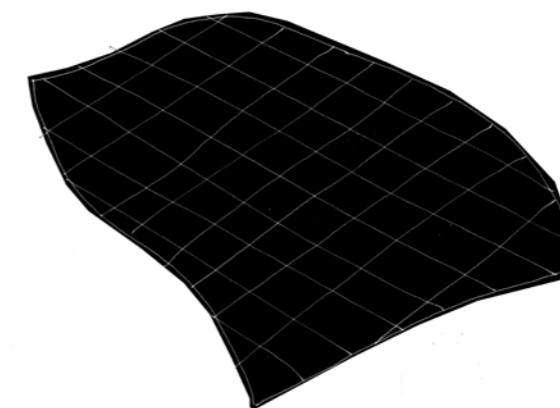
KWALITEITEN EN MOGELIJKE ONTWIKKELINGEN

Deze woningbouw is zowel voor de campus als binnen het Nederlands erfgoed van uitzonderlijke kwaliteit, is een exemplarisch voorbeeld van Nederlands Structuralisme en heeft de status 'gemeente monument'. Het complex dient als zodanig gekoesterd te worden. Indien mogelijk zou het oorspronkelijk geplande grassdak in de toekomst nog uitgevoerd kunnen worden.

BEELDKWALITEIT LANDSCHAP

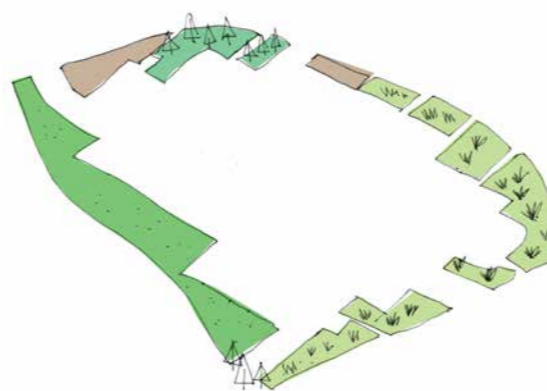

landschapskamer

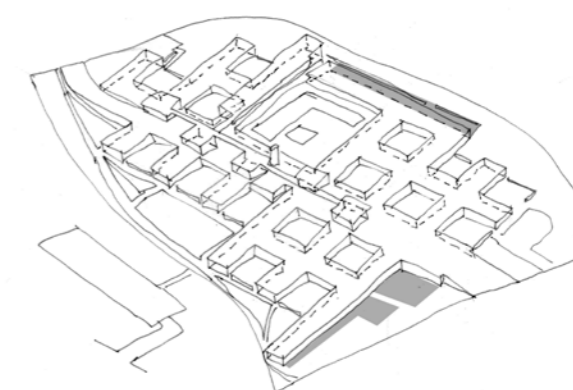

bebouwingsraster

BEELDKWALITEIT STEDENBOUW

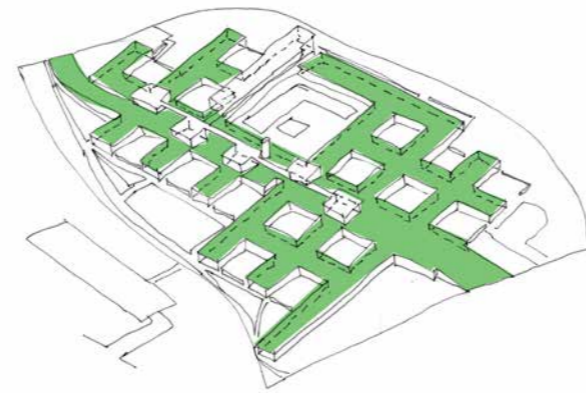
randen

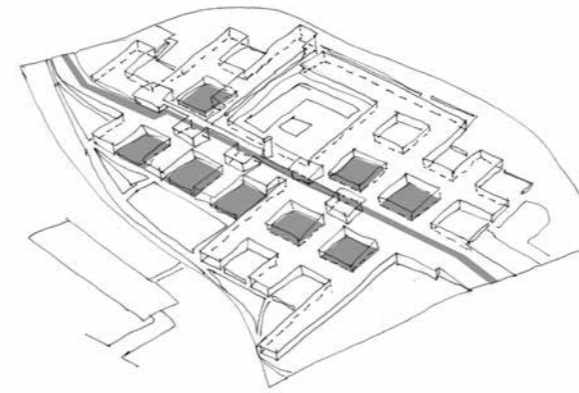
overgangsruimtes

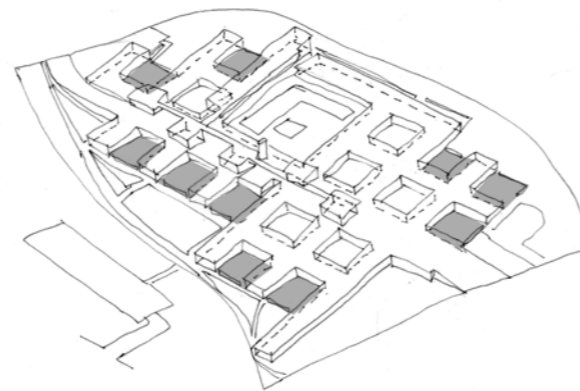
BEELDKWALITEIT ARCHITECTUUR

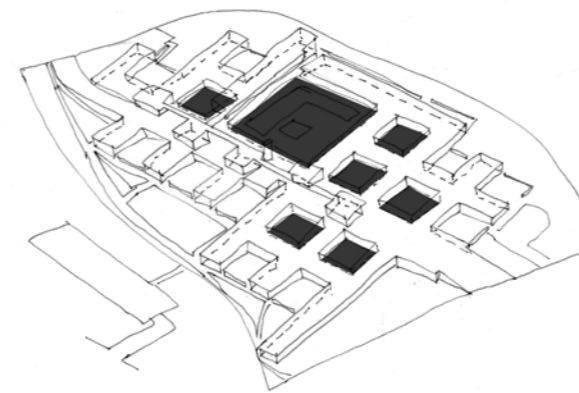
daklandschap

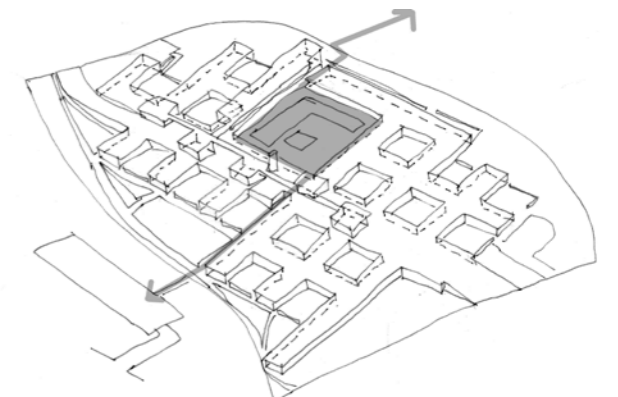
route over het dak en
ontsluiting via het dak

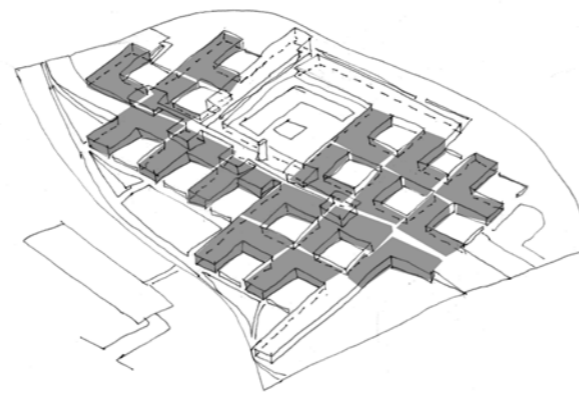
halfopen patio's

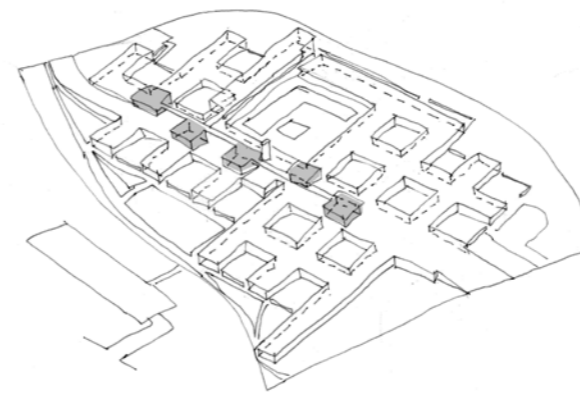
grote en kleine patio's

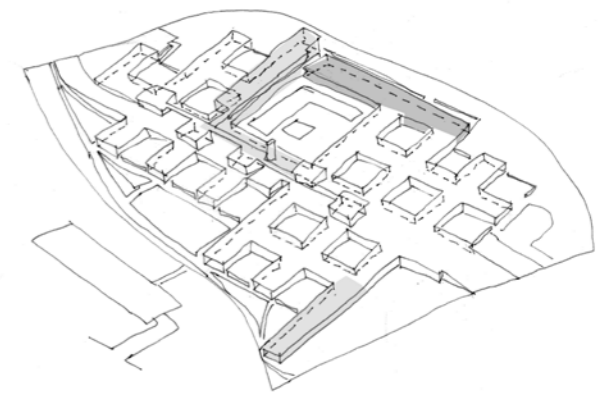
aansluiting grote patio op de context

patio eenheden

dak eenheden

éénpersoons eenheid (licht grijs)
tweepersoons eenheid (donkergrijs)

FRAGMENT 8

ENSEMBLES

GELEDE GEBOUWVORM

beeldkwaliteit landschap

BEELDKWALITEIT LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

Samen met fragment 7 ligt dit ensemble, ontworpen door T. Hazewinkel (1964, 1967), in een landschappelijke kamer. De driehoekige kamer wordt begrensd door twee lanen en water. Langs het water ligt oeverbebouwing en langs de laan veldbebouwing. Beide zones worden gescheiden door een weg.

BEELDKWALITEIT STEDENBOUWKUNDIGE INPASSING

Op het bebouwingsraster zijn de woongebouwen met studentenwoningen in de gebieden geplaatst. Langs de oever is de bebouwing hoger dan in het veld. Aan de weg liggen paden naar de entrees met aan beide zijden parkeerplaatsen die verdiept liggen ten opzichte van het maaiveld. De entrees van de laagbouw liggen aan een binnenplaats, van de hoogbouw aan de zijkant van iedere eenheid.

De bebouwing is opgebouwd uit twee ensembles die beide weer bestaan uit stempels met laagbouw en hoogbouw. De stempels met hoogbouw verschillen. Het stempel in het zuidelijke ensemble bestaat uit drie eenheden die zijn geschakeld door middel van een schijf aan de waterzijde (getrapte torenwand). In het noordelijke ensemble zijn twee eenheden geschakeld en gekoppeld door een schijf aan de zijde van de weg. De stempel met laagbouw bestaat uit een cluster met drie eenheden rond een binnenplaats die vier keer is herhaald (twee keer in ieder ensemble).

BEELDKWALITEIT ARCHITECTUUR

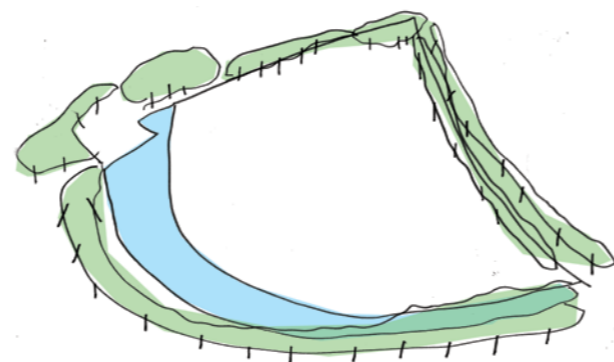
De gevels van zowel de laagbouw als hoogbouw kennen eenzelfde architectonisch taal. In de gevel is een verticale geleiding met raamelementen van gelijke afmeting. De gevels van de hoog- en laagbouw bestaan uit een grijze betonsteen en betonnen borstweringen/latijen ter plaatse van de ramen.

In de hoogbouw zijn entrees gearticuleerd door een tweelaags element met grote pui en een balkon. In deze zijde is de plint open en onder meer ingericht als fietsenberging. In de laagbouwstempels liggen de entrees tot de afzonderlijke eenheden aan de binnenplaats. De gevels aan deze binnenplaats bestaan uit pui.

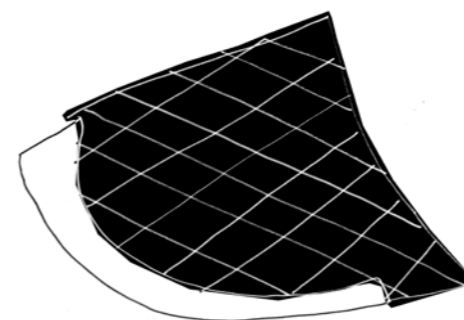
De samenhang tussen hoog- en laagbouw is sterk afgenomen, met name door de toepassing van buitenisolatie en verschil in kleur in de laagbouw stempels. Slechts de gelede vorm is nog een overeenkomst tussen alle volumes in de ensembles. De betonnen latijen en borstweringen komen terug in de buitenisolatie, maar de sterke verwantschap in de architectonisch verschijningsvorm die in de materialisatie en detaillering van de gevel gestalte kreeg is verdwenen.

KWALITEITEN EN MOGELIJKE ONTWIKKELINGEN

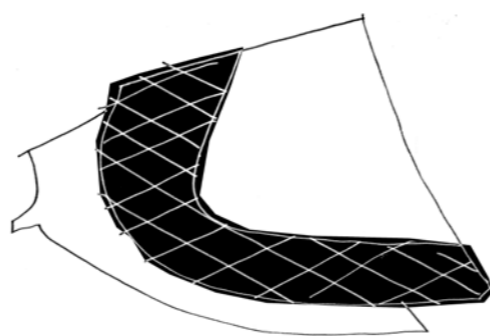
De kwaliteit van deze woningen is in eerste instantie de stedenbouwkundige compositie. Bij eventuele aanpassingen of renovaties dient het ensemble als totaal te worden beschouwd.

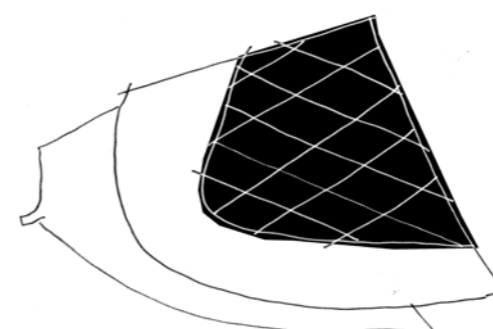
landschapskamer

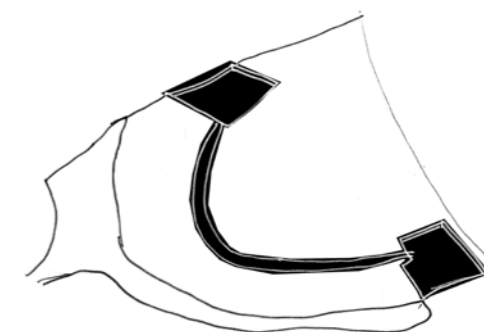
bebouwingsraster

oeverbebouwing

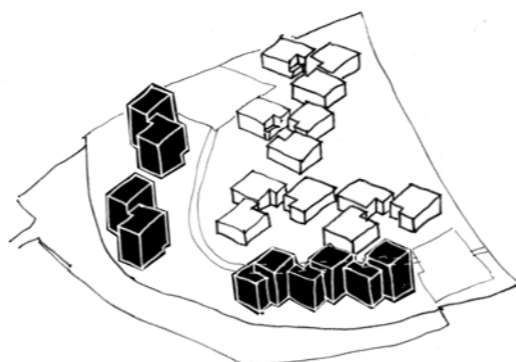

veldbebouwing

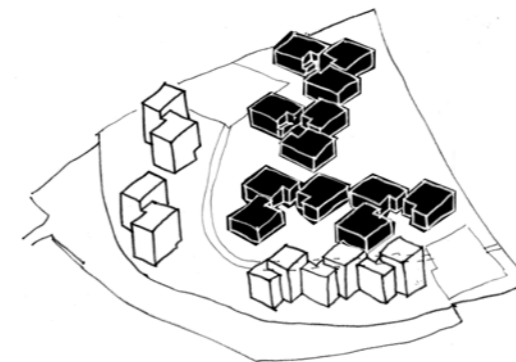

infrastructuur

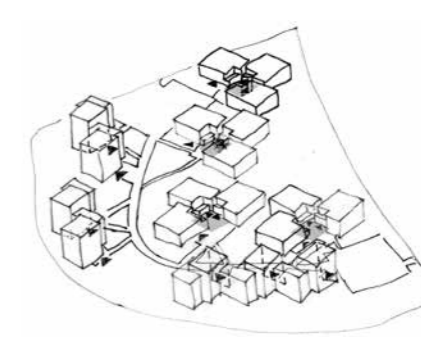
beeldkwaliteit stedenbouw

oeverbebouwing

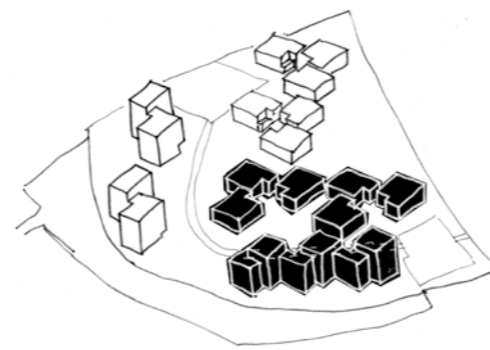
veldbebouwing

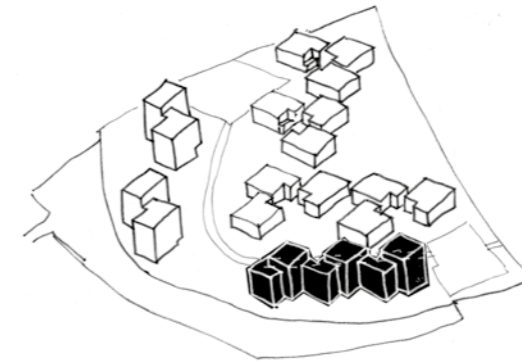
entrees

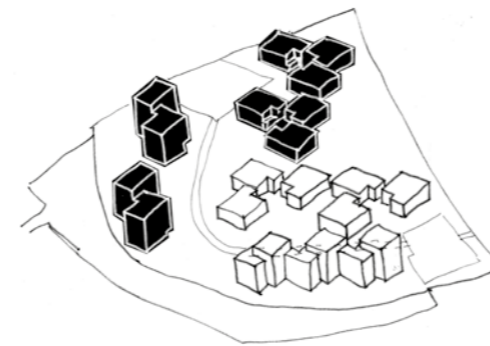
beeldkwaliteit stedenbouw

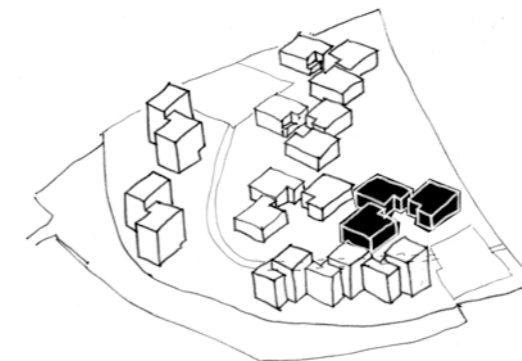
ensemble 1

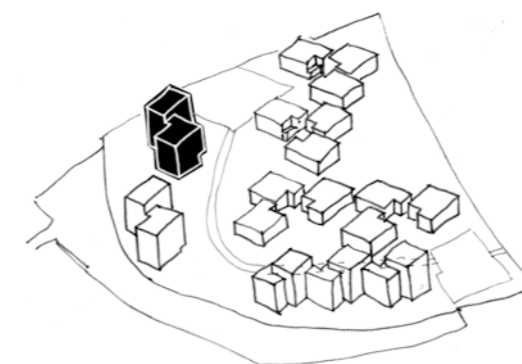
stempel 1: getrapte torenwand

ensemble 2

stempel 2: laagbouw

stempel 3: hoogbouw

FRAGMENT 9 - LOGICA

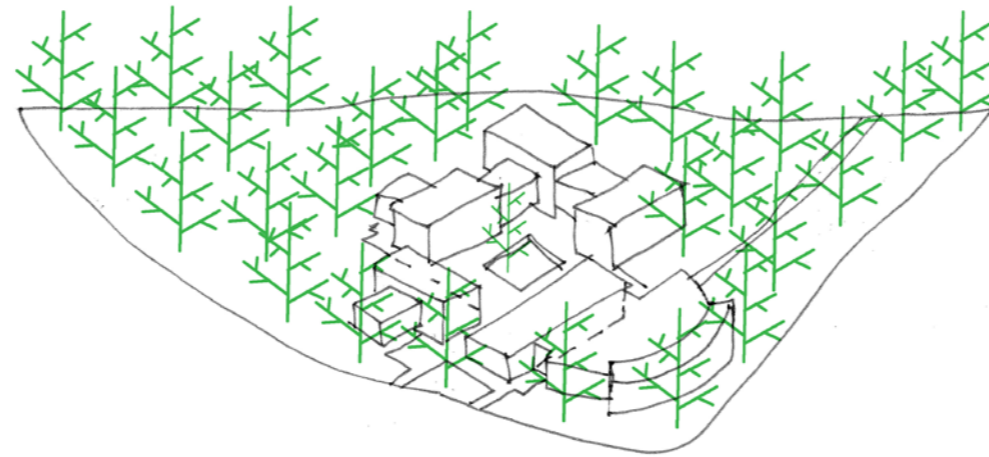
ENSEMBLES

GELEDE GEBOUWVORM

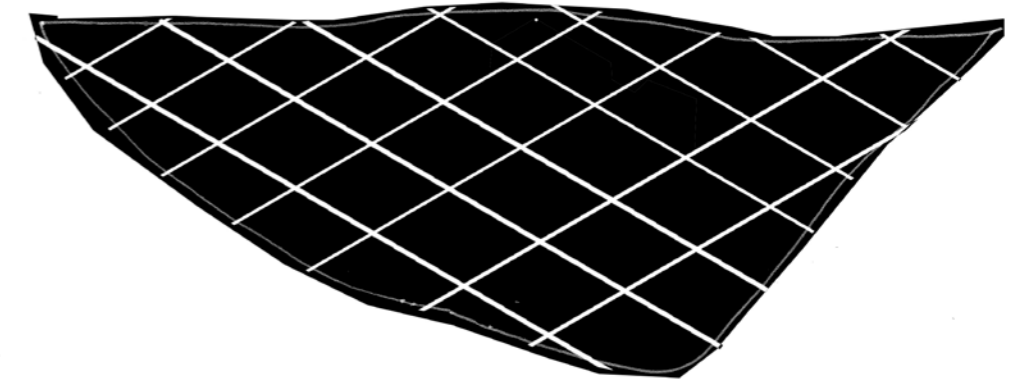
Fragment 9 bestaat uit een ensemble dat is ontworpen door Herman Haan. Aan de zuidzijde is het met een half rond volume uitgebreid door Beltman Architecten (Barend Scherpbier).

Deze uitbreiding van Beltman Architecten is een voorbeeld voor mogelijke aanpassingen in de toekomst. Het bouwt voort op de maat, schaal en materiaal van het oorspronkelijke ensemble van Herman Haan.

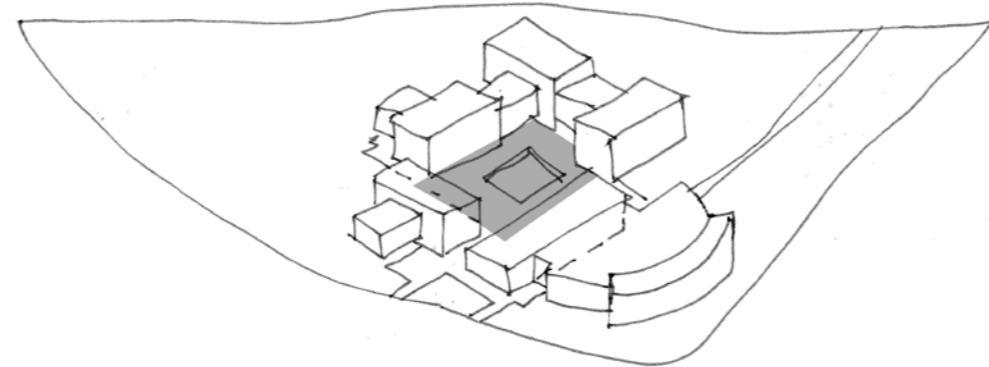
Verdere uitbreiding t.b.v. studentenhuisvesting is mogelijk met sloop/nieuwbouw (pag. 104).

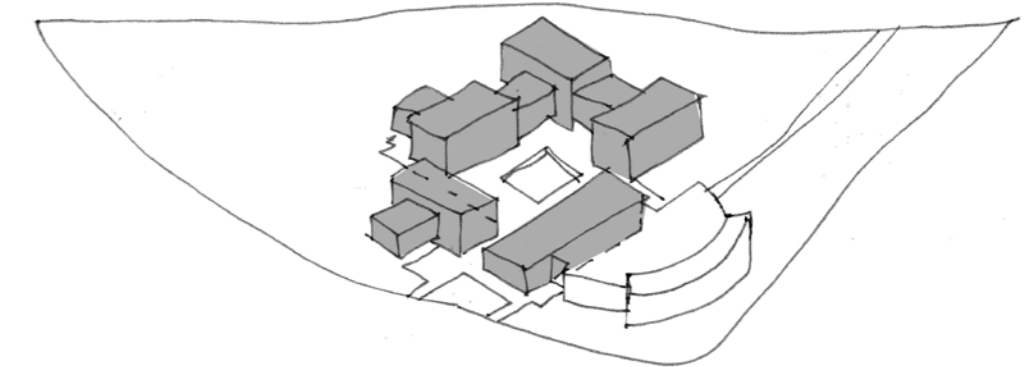
landschappelijke inbedding: boskavel

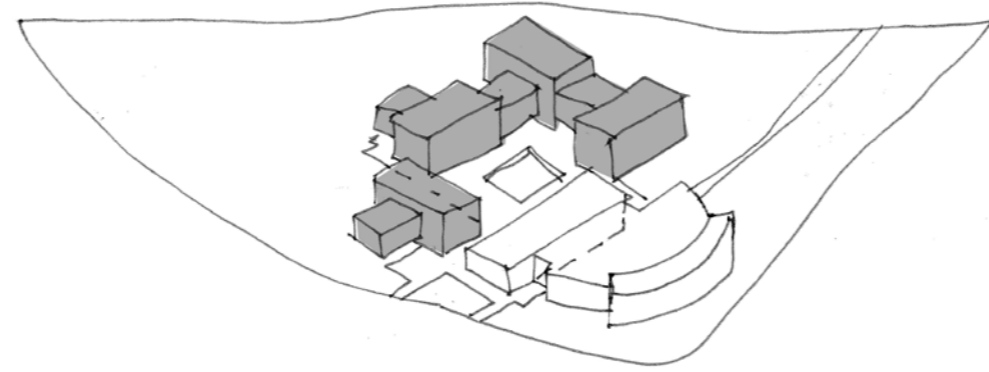
bebouwingsraster

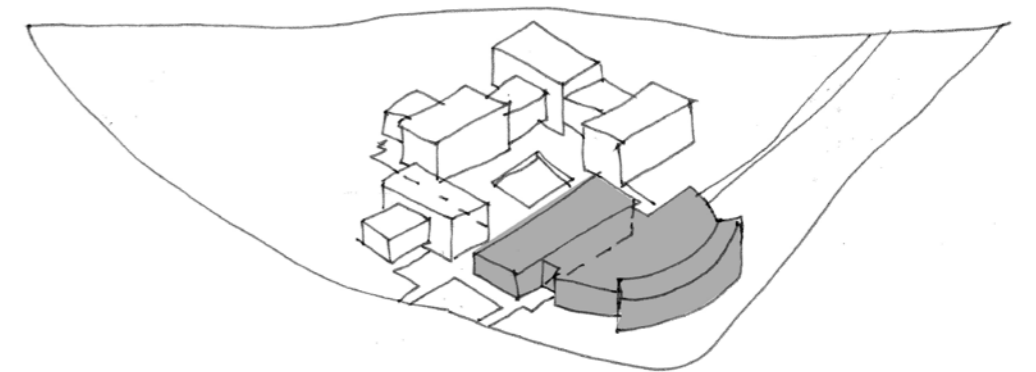
plein

oorspronkelijk ensemble

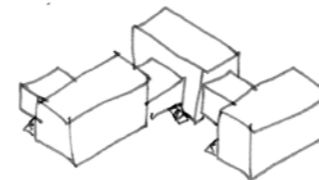
logies

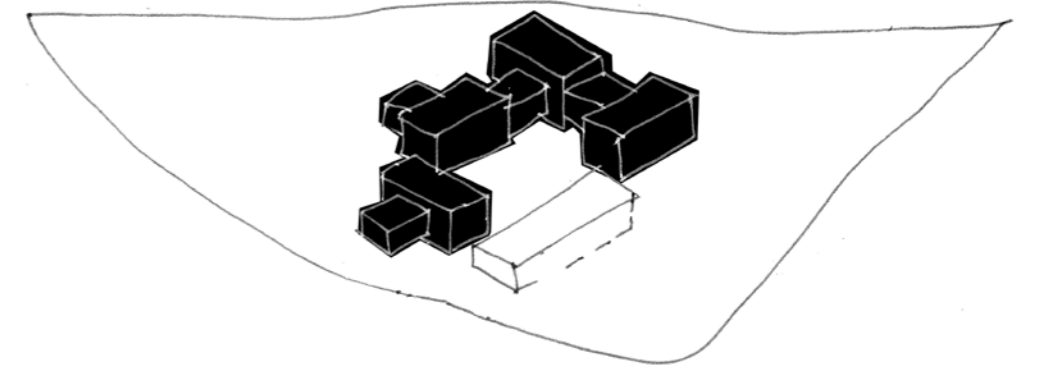
voorzieningen

element

stempel

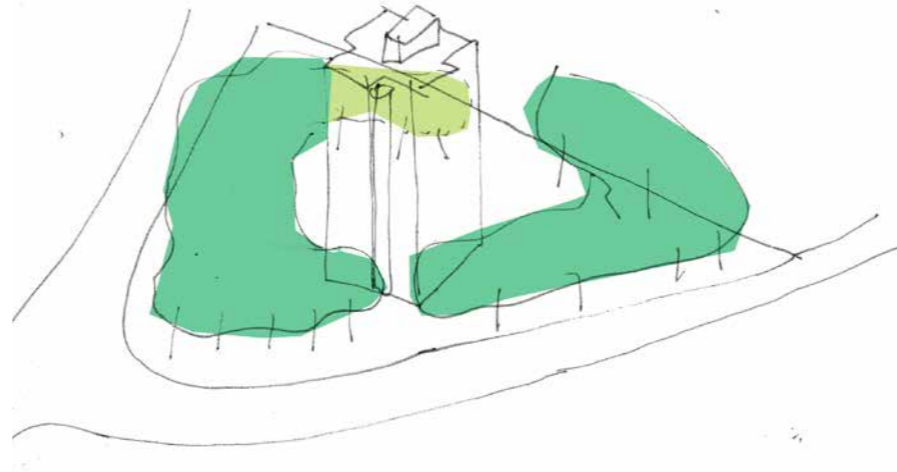
stempel en element op locatie

FRAGMENT 10 - WOONTOREN

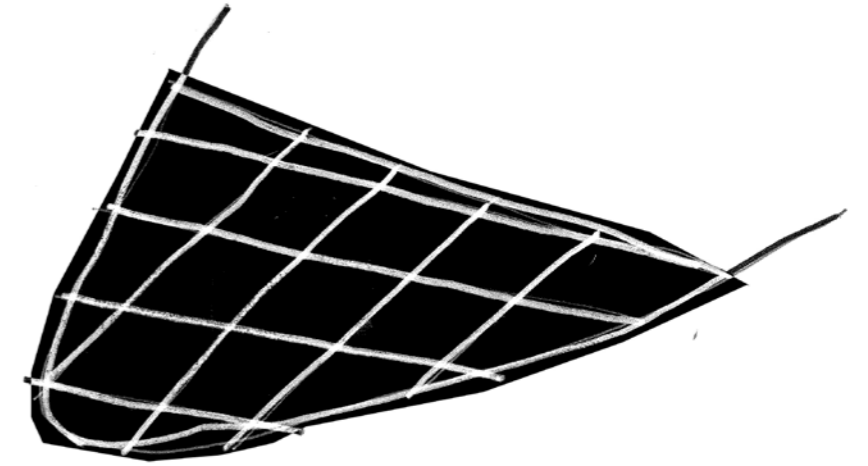
ENSEMBLES

GELEDE GEBOUWVORM

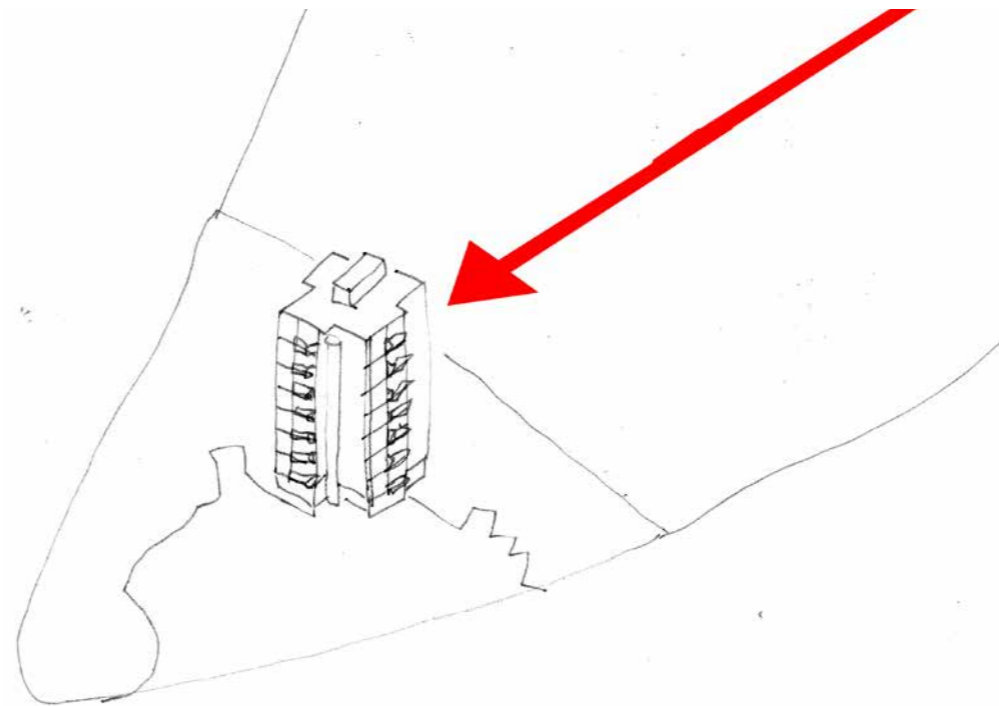
De woontoren is ontworpen door Maarten van Wensveen, als oriëntatiepunt aan de groene long. De kleine footprint en hoogte kenmerken de toren. Dit dient als bijzonder element in het landschap behouden of eventueel vergroot en verhoogd te worden (pag. 105).

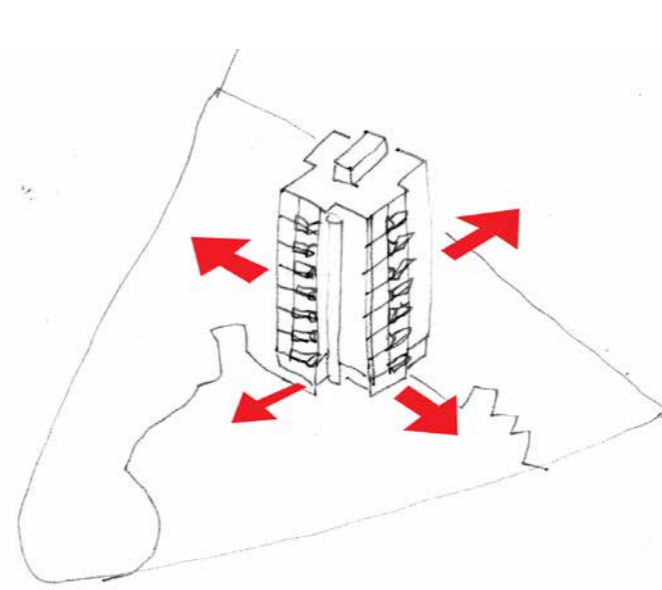
landschappelijke inbedding

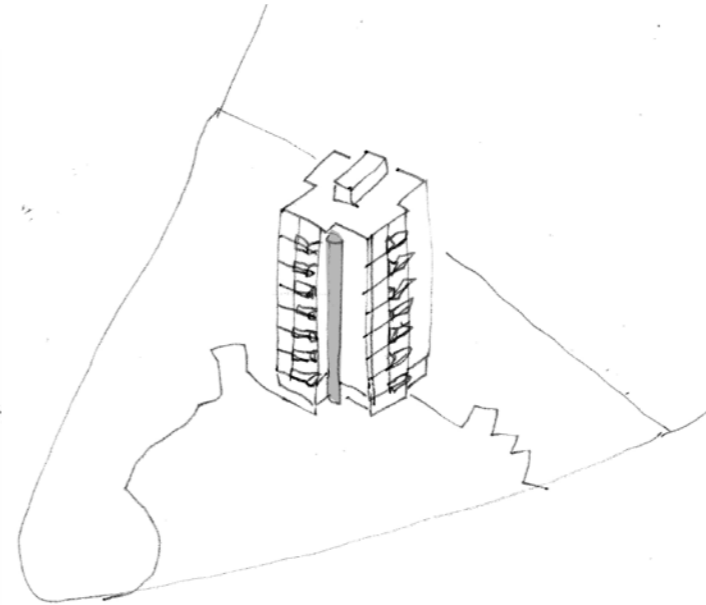
bebouwingsgrid

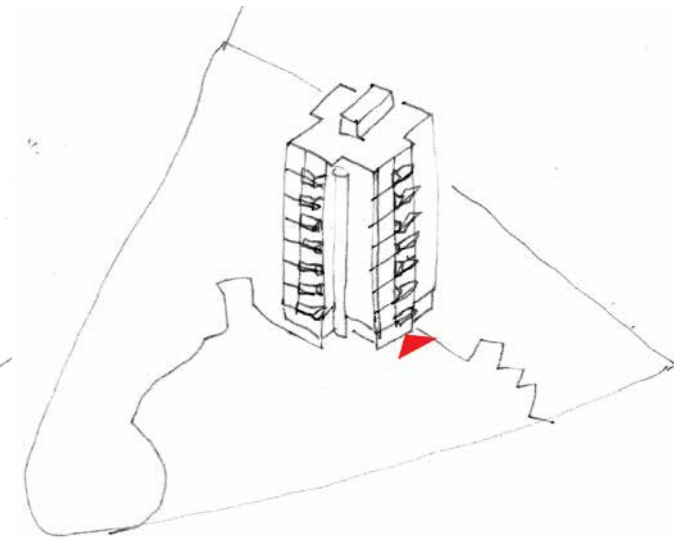
toren als oriëntatiepunt

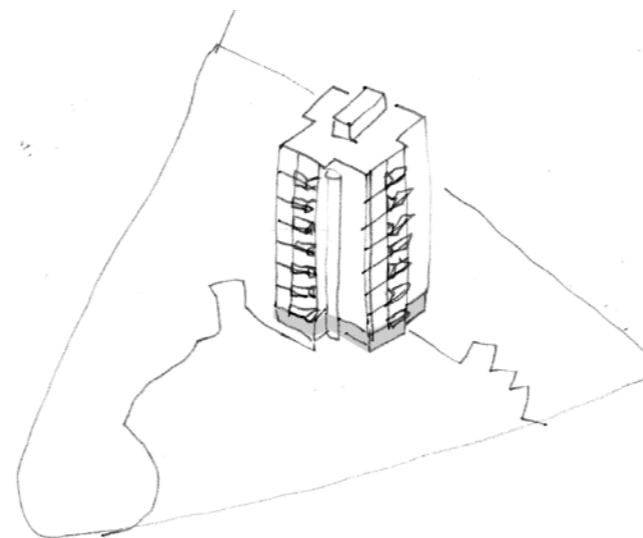
alzijdige oriëntatie

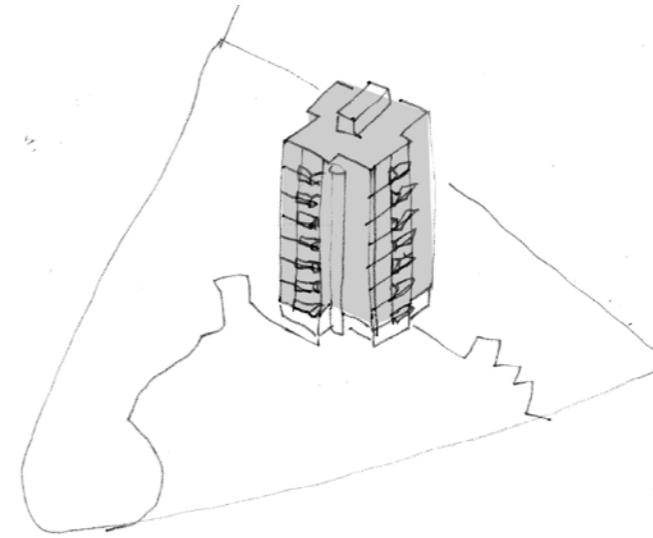
toevoeging

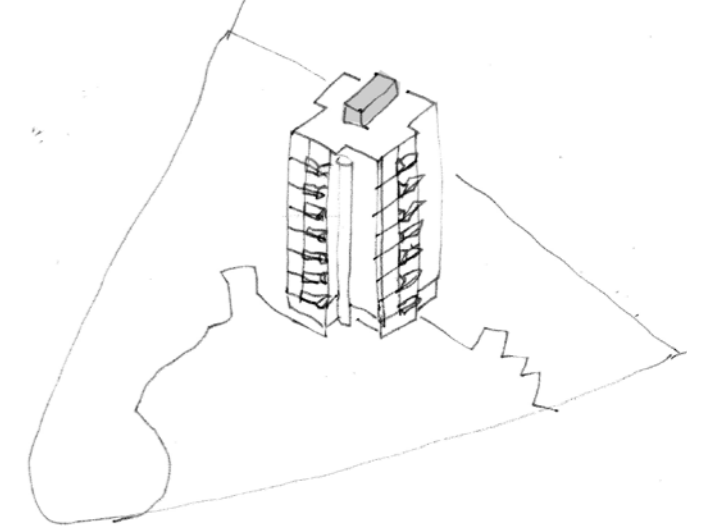
entree

plint

middenbouw

top

FRAGMENT 13

ENSEMBLES

GELEDE GEBOUWVORM

BEELDKWALITEIT LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

Het gebied aan de Calslaan maakt onderdeel uit van een landschappelijke kamer. De Calslaan scheidt een zone langs het water en in het veld.

BEELDKWALITEIT STEDENBOUWKUNDIGE INPASSING

Langs het water zijn deze torens met studentenwoningen ontworpen door Van Tijen (1964). Ze zijn opgebouwd uit één stempel met twee torentjes die drie en een half keer herhaald wordt. De woongebouwen in het veld zijn ontworpen door M.D. van Wensveen (1969). Deze bestaan uit één stempel met twee gestaffelde rijen die twee keer herhaald wordt.

BEELDKWALITEIT ARCHITECTUUR

De gestaffelde rij bestaat uit een eenheid die gespiegeld en vervolgens geschakeld wordt. Hierdoor is de rij georiënteerd op twee zijden en komen ook de entrees en buitenruimten aan beide zijden van de rij voor. Eén gestaffelde rij is gerenoveerd door Claus en Kaan (1997). De vorm is behouden, maar met het materiaal- en kleurgebruik wijkt het volledig af van de rest van het ensemble.

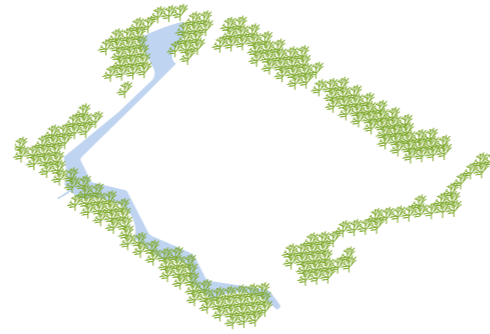
De toren is opgebouwd uit drie schijven van drie lagen en een toren van vier lagen. Op de kop van de schijven is op iedere verdieping een klein raam. De andere twee gevels zijn ingevuld met raamelementen. Aan de voet van de toren is de entree met daarboven betonnen balkonplaten.

Mogelijke toekomstige ontwikkelingen

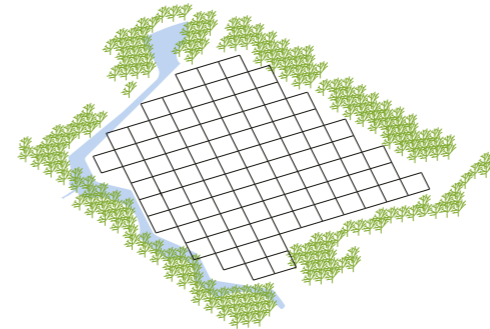
KWALITEITEN EN MOGELIJKE ONTWIKKELINGEN

In masterplan Kennispark wordt voorgesteld om deze woongebouwen te vervangen door bedrijfsgebouwen. In deze kamer is kleinschalige bebouwing goed mogelijk. Op basis van een stedenbouwkundig plan kan de beeldkwaliteit nader bepaald worden.

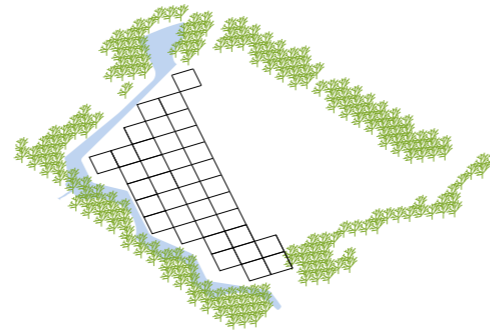
BEELDKWALITEIT LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

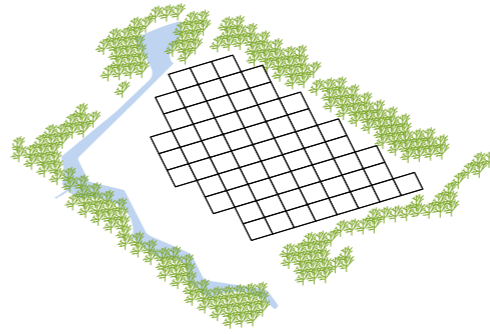
landschappelijke kamer

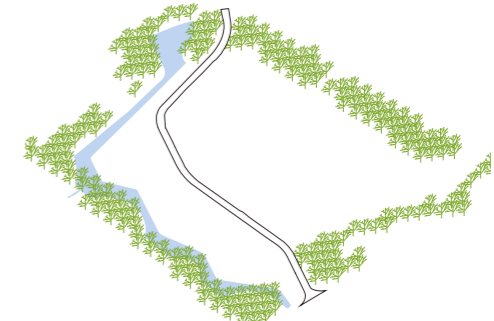
orthogonaal bebouwing raster

bebouwing raster langs het water

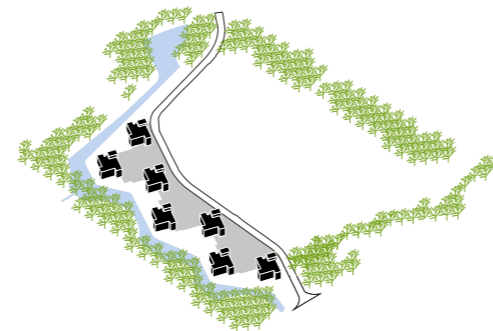

bebouwing raster in de open ruimte

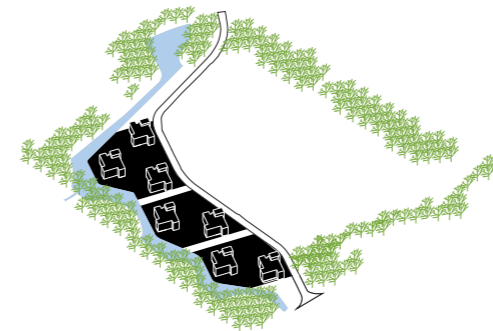

open ruimten langs de Calslaan

BEELDKWALITEIT STEDENBOUWKUNDIGE INPASSING

woongebouwen langs het water

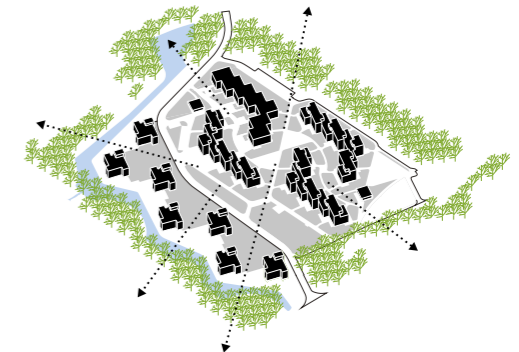
drie stempels aan het water

woongebouwen in het veld

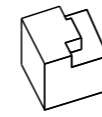
twee stempels in het veld

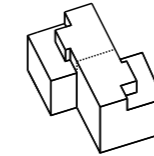
zicht op het landschap

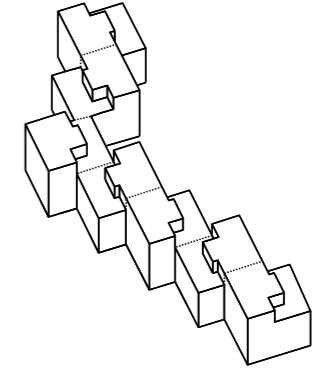
OPBOUW GESTAFFELDE RIJ

element

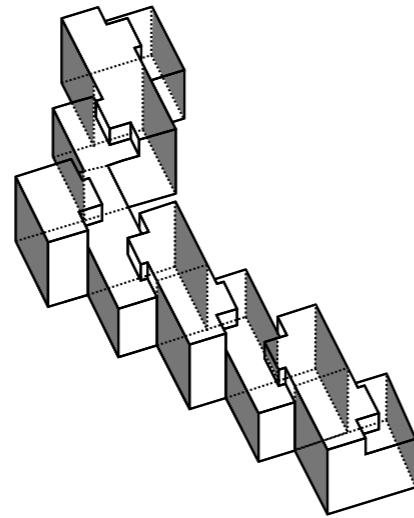
groep van 2 elementen

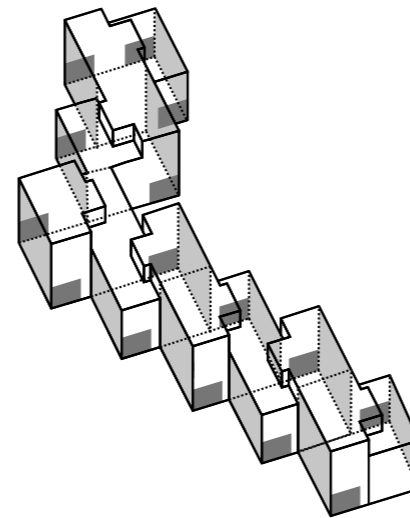
schakeling van groepen en een element

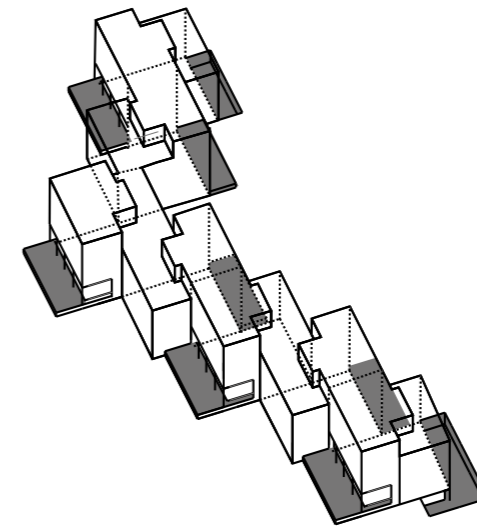
BEELDKWALITEIT ARCHITECTUUR

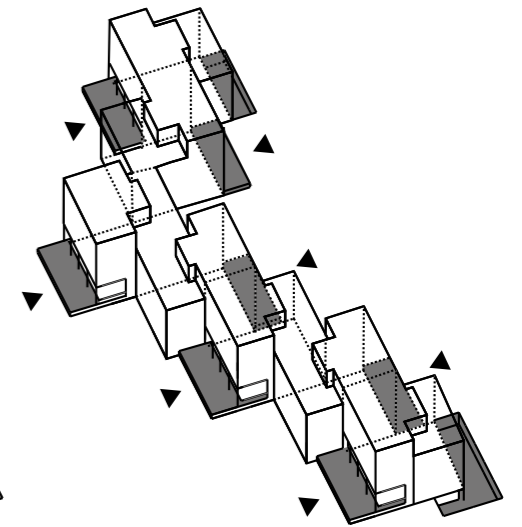
orientatie

orientatie op buitenruimte

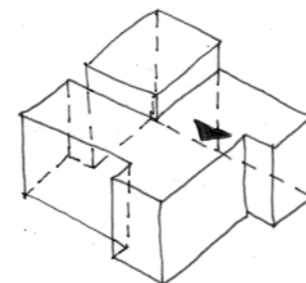
buitenruimten

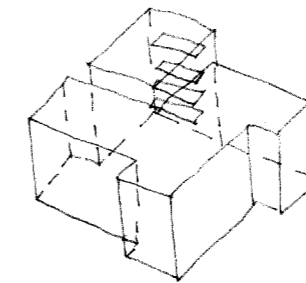
entrees

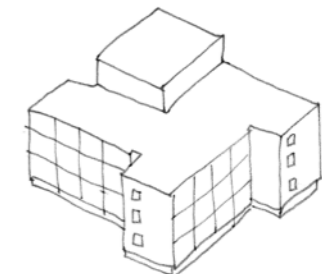
OPBOUW WOONBOUWEN LANGS HET WATER

entree

balkons

gevels

FRAGMENT 15

ENSEMBLES

SAMENGESTELD GEBOUW

De Spiegel, oorspronkelijk het gebouw van Bestuur en Beheer is als oriëntatiepunt naast de entree gesitueerd, in 1967 opgeleverd en ontworpen door Willem Van Tijen. Het is het enige academische gebouw aan de westzijde van de toegangsweg. Vanaf het begin is het gebouw zowel voor onderwijs als centrale diensten in gebruik geweest. In de 90-er jaren is de plint uitgebreid en in 2002 is de gevel door Beltman Architecten (Barend Scherpbier) gerenoveerd. De hoogbouw is toen van een glazen dubbele gevel voorzien.

LANDSCHAPPELIJKE INBEDDING

Het bouwvolume is ingebed in de westelijke bosrand langs de common green. Het gebouw is gesitueerd op het oorspronkelijke orthogonale grid van de campus

VOLUME OPBOUW

Aanvankelijk is het gebouw ontworpen als een hoofdvolume met vijf lagen op poten met een gedeeltelijk open begane grond en losse paviljoens in het orthogonale grid, die deels onder dit volume zijn geschoven, aan de zijden van de Drienerlolaan, de Drienerbeeklaan en het achterliggende parkgebied, met zichtlijnen tussen deze paviljoens gericht op het omliggende landschap. Bij de eerste renovatie zijn de paviljoens uitgebreid, waarbij met name aan de landschapszijde in vrijere vormen is afgeweken van het orthogonale grid.

ENTREES EN GEVELS

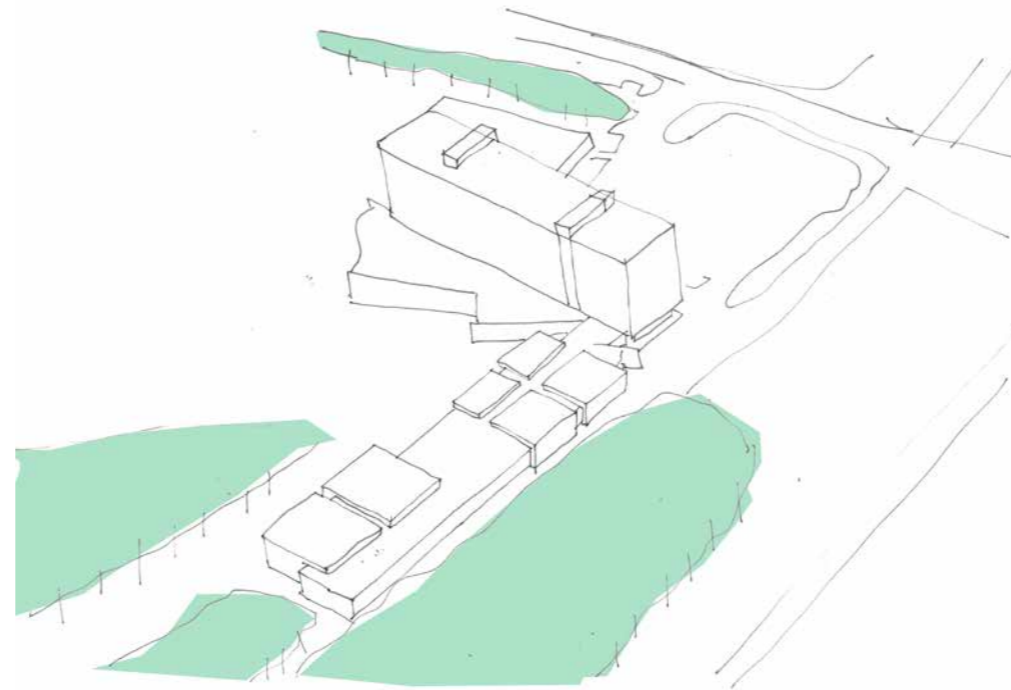
De oorspronkelijke alzijdige oriëntatie met gelijkwaardige entrees aan diverse zijden, is vervangen door een eenzijdige oriëntatie met een bijbehorende hoofdentree op de Drienerlolaan. Voor de gerenoveerde gevel met de plastische kopgevels met balkons is een gazen dubbele huidgevel aangebracht met een verticale geleiding, opgehangen aan vakwerkspanten op het dak.

MATERIALISATIE EN KLEURSTELLING

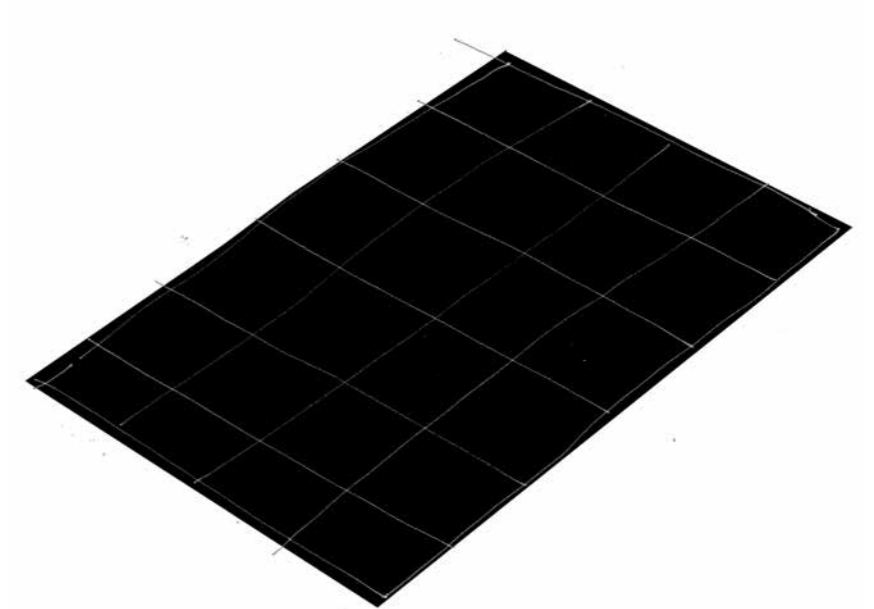
Door de glazen gevel is de oorspronkelijke architectuur van het hoofdvolume, horizontale betonnen vloerranden, waartussen puien zijn aangebracht zichtbaar. De paviljoens zijn deels met puien met een overstekend dak gemaakt en deels in metswerk met ramen. De kleurstelling is beheerst.

KWALITEITEN EN TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

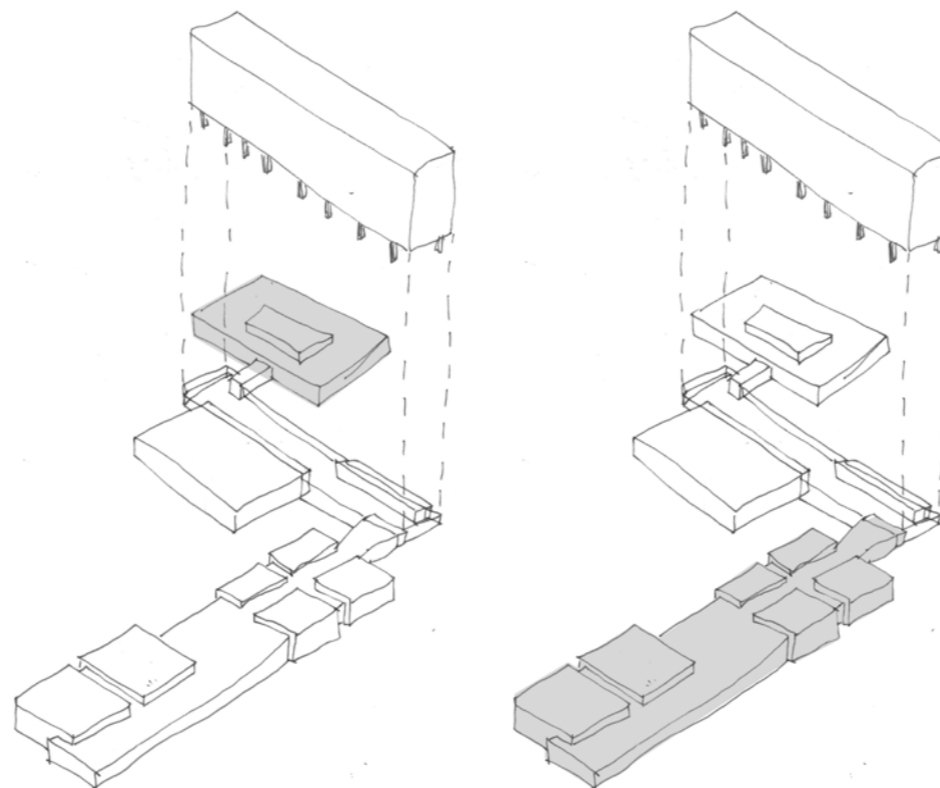
Door de glazen stolp die om de hoogbouw is aangebracht is de plasticiteit van het gebouw wel verminderd, maar er is een tussenklimaat gecreëerd, waardoor bij alle weersomstandigheden ramen geopend kunnen worden. De oorspronkelijke onderhoudsintensieve gevel is bovendien beschermd door de glazen gevel. De oorspronkelijke gevel dient in de toekomst behouden te blijven. De bij de renovatie uitgebreide onderbouw in diverse stijlen, biedt op zich mogelijkheden, indien gewenst, aanpassingen en uitbreidingen aan te brengen, waarbij wel voorkomen moet worden dat de onderbouw verder dichtslibt. De beheerste kleurstelling dient volgehouden te worden.

landschappelijke inbedding

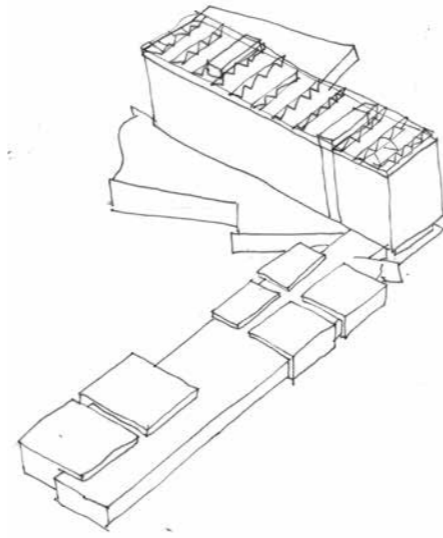

bebouwingsgrid

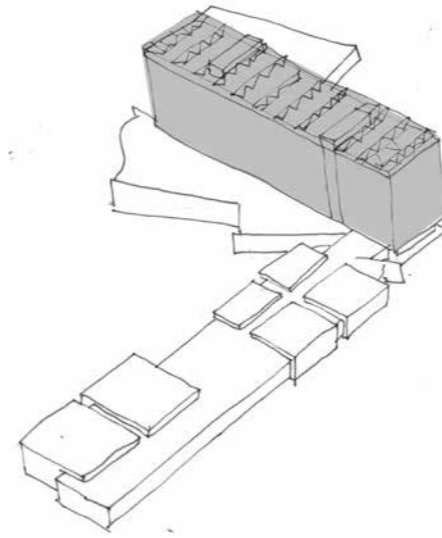

groot volume aan de Drienerlolaan

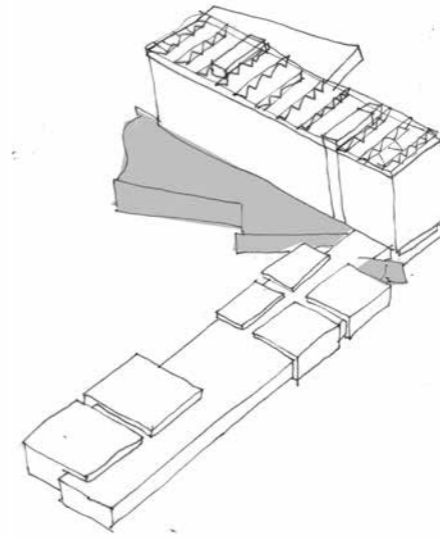
kleinschalige volumes aan de Drienerbeeklaan

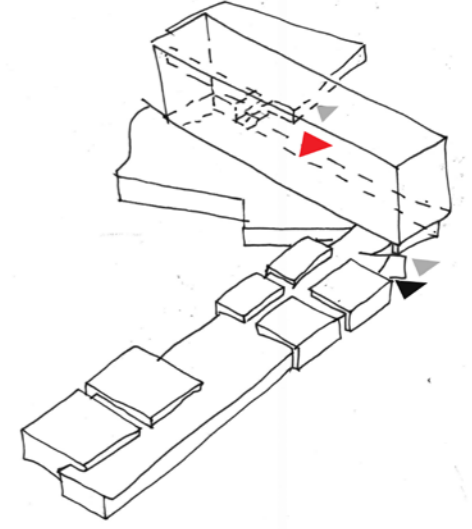
Spiegel na renovatie (sinds 2002)

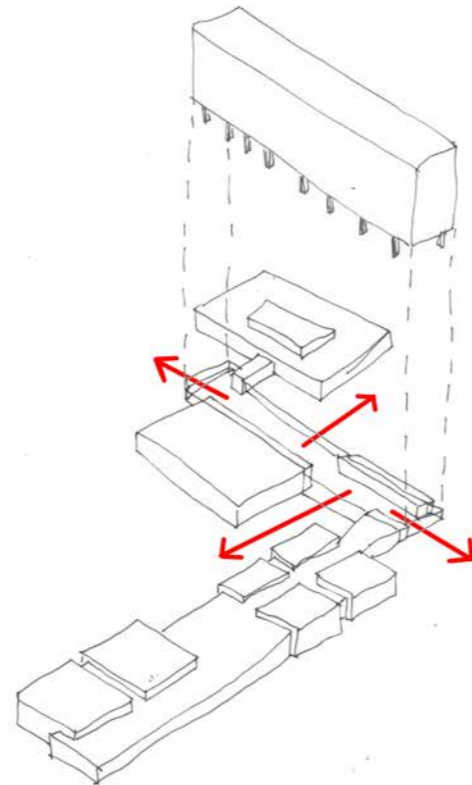
renovatie gevel (2002)
voor het gebouw is een glazen gevel
gehangen, op het dak ligt een vakwerk

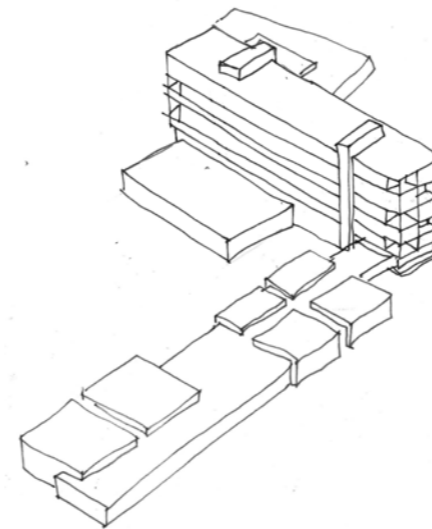
renovatie plint (jaren 90)
de geometrie van het toegevoegde
volume, dat gericht is op het landschap,
wijkt af van het oorspronkelijke ontwerp

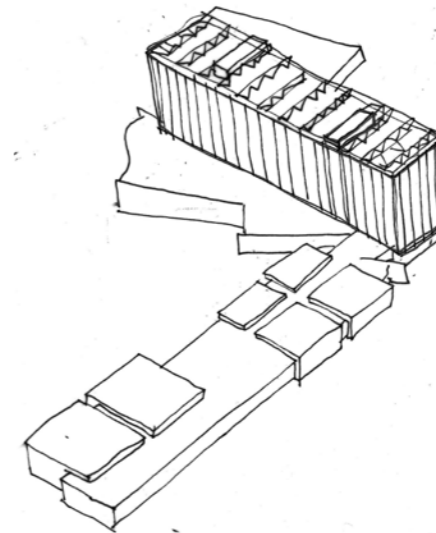
renovatie entrees:
• rood hoofd entree
• grijs subentrees
• zwart goederen

orgineel ontwerp (1967):
transparante plint met zicht op de omgeving
volumes die deels in de glazen plint steken
intermediären verbinden groot volume en kleine
volumes

orgineel ontwerp:
gevel van de schijf kent een horizontale
compositie.
de koppen kennen een verbijzondering
dmv balkons

de spiegel na renovatie:
de compositie van de nieuwe glazen gevel
kent een verticale geleding en heeft een alzij-
dig karakter.
De orginele gevel is niet gemodificeerd en
moet in de toekomst behouden blijven

OVERIGE GEBOUWEN

FRAGMENT 3

MOLENWIEK

Molenwiek aan de Reeweg, een complex met woningen voor stafmedewerkers, is ontworpen door Herman Haan (1969).

FRAGMENT 4

MONDRIAAN

Dit gebouw bestaat uit drie schijven die samen een ensemble vormen. Het gebouw is in 1995 ontworpen door S. van der Linde. Oorspronkelijk waren de gevels blauw, geel en rood geschilderd. Nu hebben de gevels een beton kleur.

FRAGMENT 5

KINDERDAGVERBLIJF DE VLINDER

Dit vlindervormige gebouw is in 1989 ontworpen door Jeanne Dekkers (EGM architecten). Het gebouw ligt solitair in het landschap.

FRAGMENT 6

DE SLEUTEL

Een gebouw bestaande uit een met golfplaten beklede hal verbonden met een volume waarin medische praktijkruimten zijn ondergebracht. Het geheel is in een pragmatische architectuur gebouwd.

ZWEMBAD

Bij het openlucht zwembad is één van de attracties rond de atletiekbahn. Hierbij horen gebouwen met kleedruimten en installatietechniek.

Mondriaan

De Sleutel

Kinderdagverblijf De Vlinder

zwembad

FRAGMENT 11

BOERDERIJ BOSCH

De boerderij van de familie Bosch is één van de boerderijen die onderdeel uitmaakten van het oorspronkelijke landgoed.

BLOKHUTTEN

Op het erf van Boerderij Bosch zijn recent zeven houten blokhutten gerealiseerd. Ze vormen samen een ensemble.

FRAGMENT 12

TENNISPAVILJOEN

Vlakbij de woontoren van Van Tijen staat langs de tennisbanen het Tennispaviljoen, ontworpen door R. Quendag (1964). Het is een solitair in het landschap en ontworpen als een 'eenvoudig en uitgewogen' tennispaviljoen.

boerderij Bosch

Molenwiek: medewerkerswoningen

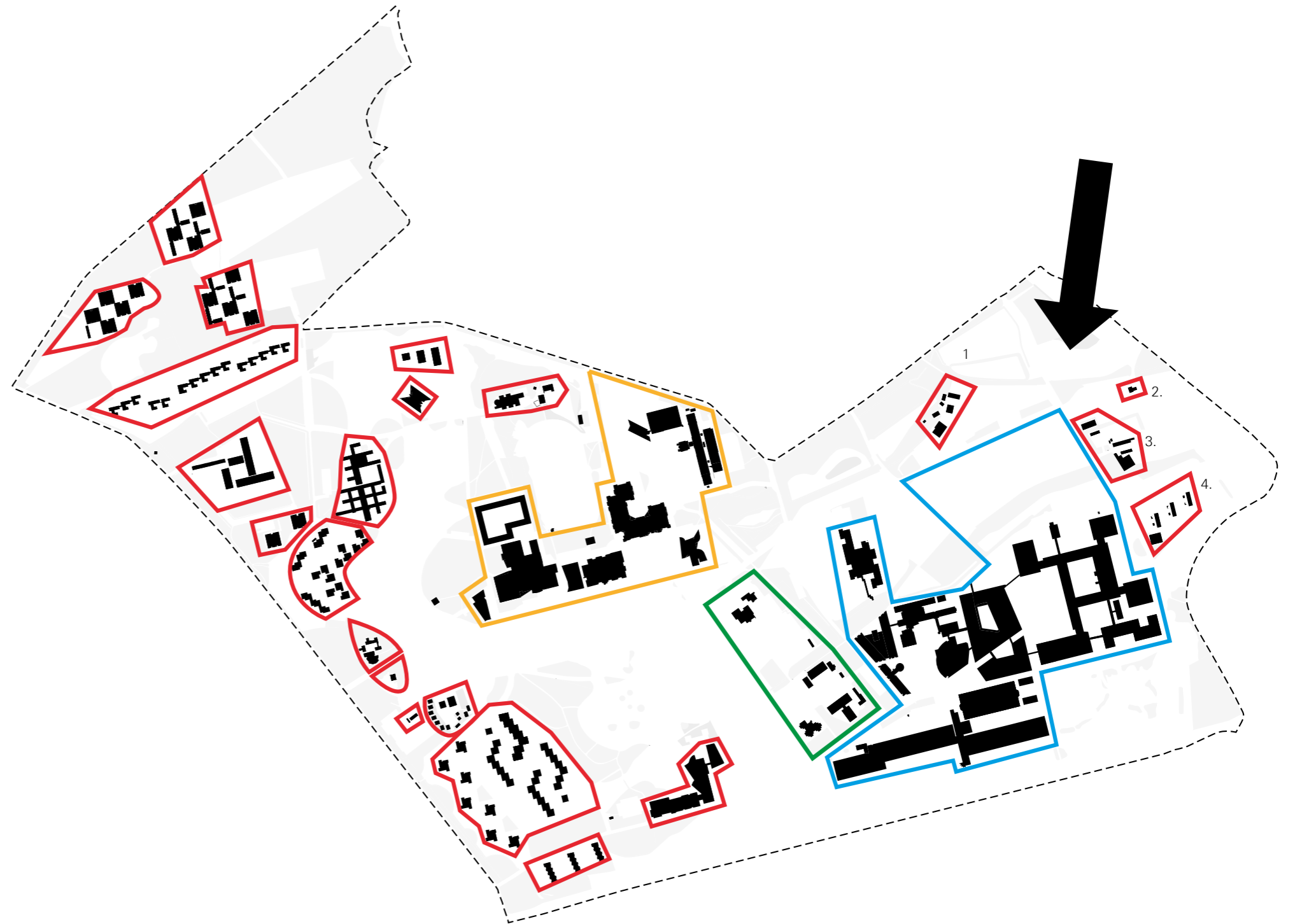
Blokhutten

tennispaviljoen

BEELDKWALITEIT BEBOUWING ENSEMBLES IN HET GROEN OOST

FRAGMENT 1 - 4

ENSEMBLES IN HET GROEN OOST

LANDSCHAP, STEDENBOUW, ARCHITECTUUR

LANDSCHAP

Ten oosten van het O&O centrum liggen 4 fragmenten in het groen. Deze volgen, net als de 15 fragmenten in het westen, de oorspronkelijke landschappelijke structuur.

BEBOUWINGSRASTER

De bebouwing die Van Tijen en Van Embden hebben toegevoegd, de medewerkerswoningen, is ontworpen op basis van het bebouwing raster. De overige bebouwing ligt verspreid in het landschap.

STEDENBOUWKUNDIGE TYPOLOGIEËN

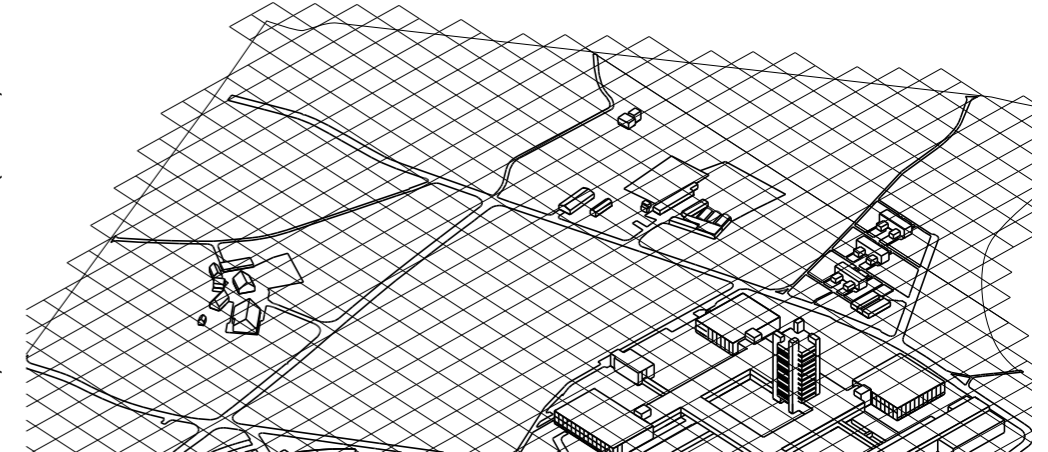
De gebouwen op het erf van boerderij Holzik vormen samen een organisch gevormd ensemble. De medewerkerswoningen zijn als ensemble ontworpen. De overige gebouwen liggen als solitaire in het landschap.

MOGELIJKE ONTWIKKELINGEN

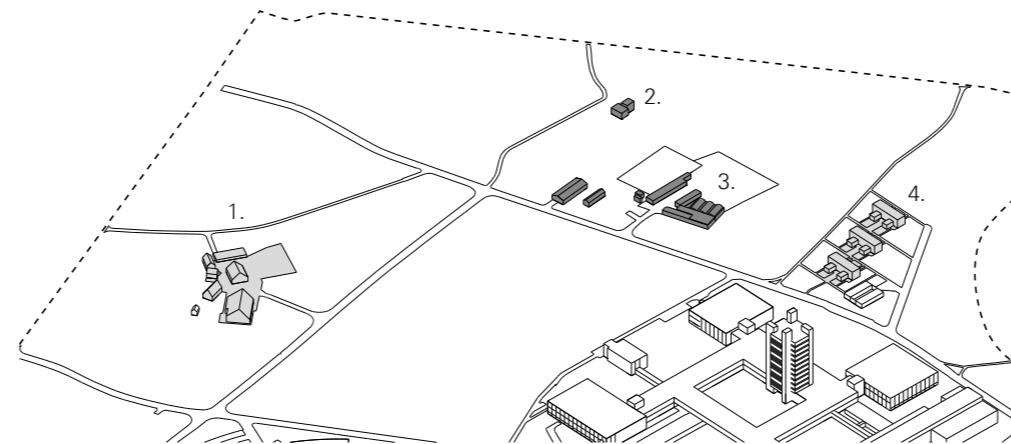
Als uitbreiding van de parkeercapaciteit van het O&O centrum kan ter plaatse van de medewerkerswoningen een grote parkeerplaats worden aangelegd.

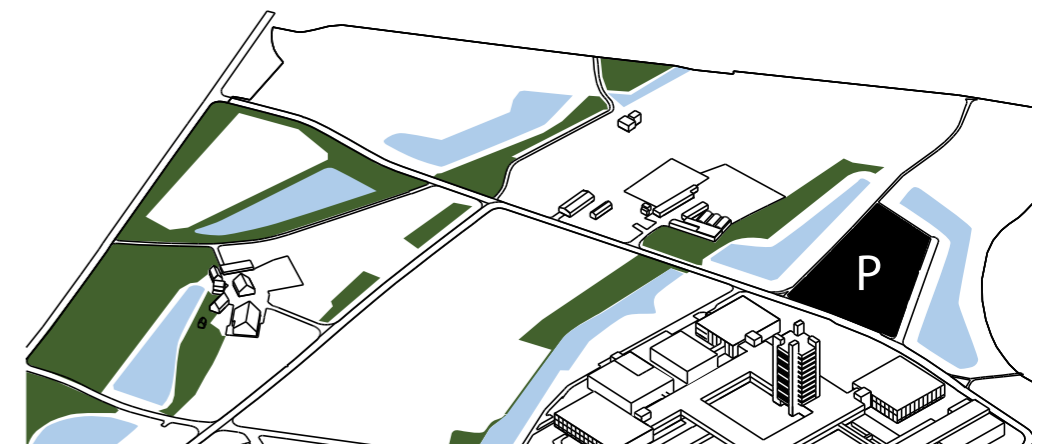
landschap

bebouwing raster

stedenbouwkundige typologieën

mogelijke ontwikkelingen

- ensemble
- solitair

1. Holzik
2. biomagnetisch centrum
3. windpark
4. medewerkerswoningen

FRAGMENT 1 - 4

ERVE HOLZIK

Erve Holzik is een oude Twentse boerderij met bijgebouwen, deels met de status gemeentelijk monument. Het hoofdgebouw is met behoud van de oorspronkelijke architectuur verbouwd tot kantoor-, vergader- en expositieruimten en de grote schuur tot kantoor- en opslagruimten voor terreinonderhoud.

WINDPARK

Langs de Achterhorst ligt het windpark, met experimentele bebouwing en windmolens. Daarachter, midden in het weiland, is een eenvoudig permanent gebouw dat op dit moment het biomagnetisch centrum huisvest.

STAFWONINGEN

Drie blokken van ieder vier geschakelde eenvoudige eengezinswoningen met privé tuinen zijn hier in de beginjaren van de campus gebouwd.

TIJDELIJKE GEBOUWEN EN LOSSE KLEINE GEBOUWEN

TIJDELIJKE GEBOUWEN

De eisen die gesteld worden aan tijdelijke gebouwen, zijn gelijk aan die gesteld worden aan permanente gebouwen. Uiteraard zal de materialisatie en de detaillering afgestemd zijn op een kortere levensduur en geschikt zijn voor demontage en hergebruik, maar voor de situering, ambitie en het karakter van de beeldkwaliteit gelden de dezelfde eisen, zoals elders geformuleerd in dit beeldkwaliteitplan.

LOSSE KLEINE GEBOUWEN

Losse kleine gebouwen op de campus dienen zorgvuldig vormgegeven te worden in de mentaliteit van de UTwente, High Tech - Human Touch. Waar mogelijk kan hiermee uiting gegeven worden aan nieuwe ontwikkelingen binnen de Universiteit, waarbij het gebouw de functie manifest maakt of de functie als in een vitrine presenteert. Een geabstraheerde extreme vormgeving kan dit versterken, in heldere volumes, die wanneer daar aanleiding toe is, maximaal transparant zijn, of wanneer de functie dat juist niet vraagt geheel gesloten zijn, exposierend, versus mysterieus verborgen. Ook een eenduidige materialisatie versteekt dit, dan wel in juist natuurlijke materialen opgaand in het landschap, of juist in nieuw ontwikkelde, innoverende materialen, contrasterend met de natuur.

SERIES

Wanneer er meerdere kleine gebouwen binnen één cluster worden geplaatst, heeft het de voorkeur ze in dezelfde architectuur, materialisatie en detaillering uit te voeren.

SITUATIE

Kleine gebouwen kunnen los in het groen worden gesitueerd (BTL) of als bijgebouw naast een hoofdgebouw.

REFERENTIES TIJDELIJKE GEBOUWEN

Tengbom

MODULE-AR

Deppisch Architekten

Renggli

REFERENTIES KLEINE GEBOUWEN IN HOUT

Two in a Box Architekten

Korteknie Stuhlmacher

Piet Hein Eek

studenten Universiteit Stuttgart

REFERENTIES KLEINE GEBOUWEN IN STAAL

Hibinosekkei

Studio Farris Architect

Atelier Kempe Thill

SSM architekten

REFERENTIES KLEINE GEBOUWEN IN GLAS / BETON

Selgas Cano arquitectos

gh3

Nobbs Radford Architects

Tillich Architektur

KUNSTWERKEN OP DE CAMPUS

Sinds de jaren 60, toen de campus werd gerealiseerd, maken monumentale kunstwerken onderdeel uit van de ruimtelijke ordening van de campus. De werken liggen zowel in de centra als in de landschappelijke omgeving, in het groen of water, van de campus. "Vooral in de jaren 70 en 80 werden speciaal voor de campus werken gemaakt die bewust een relatie legden met de ruimte, met de architectuur, de mens. Geen autonomen kunstobjecten, maar ruimtebepalers." Ook werd in de werken de geschiedenis van de campus gebruikt, denk aan het Sardineblik die ter plaatse van de verdwenen rijbaan verscheen, of werd zelfs verzonnen, zoals het karakteristieke Torentje van Drienerlo dat als enige van een verdwenen Twents gehucht overgebleven zou zijn. De afgelopen twee decennia is de campus collectie verder uitgebreid met nieuwe werken. Dit betreft "wél kunst die de ruimte bepaalt waarin de mens zich beweegt, maar onnadrukkelijk en multi-interpretabel. Geen kunst van het grote gebaar, maar kunst voor de aandachtige kijker." De pleinbestrating voor Horst is daar een voorbeeld van. (bron: Hiska Bakker, Universiteit Twente Campus Collectie, 2011)

1. Het Signaal, Bert Meinen (1975)
2. Het Ding, anonieme studenten (1974)
3. Wiskundige modellen, Rinus Roelofs (2011)
4. Carillon, Gerrit Rietveld en anderen (1964)
5. Sardineblik, Ger van Elk (1975)
6. De ideeenvanger, Fred Bellefroid (2004)
7. Het torentje van Drienerlo, Wim T. Schippers (1972)
8. Information plaza, Andrea Blum (1996)
9. In blijvende verwondering, Fred Bellefroid (1999)
10. De tangodansers, Marijke de Goey (1987)
11. De snorkelaar, De jongen in het bootje, Petra Groen (2004)
12. Tengenengebeelden, verschillende kunstenaars:
 - horse chair, Wilfred Tembo (2000)
 - shy lady, Chamunorwa Gotami (1997)
 - torso, Sydney Majengwa (1997)
 - mermaid, Bvuma Chabvuta (2000)
 - sleeping boy, Charles Chisute (2000)
 - medicine man and assistant, Simon Kavance (2000)
 - monkey, Bernard Matemera (2000)
 - elephant, Bernard Matemera (1997)
13. Bubus, Ruurd Hallema (1987)
14. Beeld van twee figuren, Jece (1999)
15. kunstwerk op dak bunker, Jan van der Ploeg (2010)
16. Horstpleinbestrating, Frank Sciarone (2010)
17. Rode trom, Evert Strobos (1968)
18. Pinetum, Evert Strobos (1988)
19. Taaie Tiller, Volkert van der Wijk (2017)
20. Entreegebied
21. Oude Drienerloweg
22. plein voor Hogekamp

- bomen/ bos
- open groen
- water
- bebouwing in centra
- bebouwing in het groen
- kunstwerk

DRIE LOCATIES VOOR NIEUWE KUNSTWERKEN

De nieuwe Adviescommissie Beeldende Kunst stelt drie locaties voor, voor mogelijke nieuwe kunstwerken in de toekomst: ter plaatse van het entreegebied, langs de Oude Drienerloweg en op het plein voor Hogekamp. De locaties zijn in samenhang met het Masterplan Kennispark en het beeldkwaliteitsplan gekozen.

Het entreegebied is de afgelopen jaren sterk veranderd. Het viaduct maakte plaats voor een gelijkvloers knooppunt van de Hengelosestraat en 'common green'. Het knooppunt is een open gebied, waarbij de 'common green' visueel doorloopt van campus naar Business & Sciencepark. Voor en na het knooppunt worden de 3 rijbanen van de Hengelosestraat begeleid door 4 bomenrijen. Voorheen functioneerde het viaduct min of meer als toegangspoort tot de campus. Nu ontbreekt het aan een toegangspoort of ander gebaar dat de bezoeker vanaf het onbegrensde knooppunt verwelkomt op de campus. Een kunstwerk zou hier invulling aan kunnen geven.

Het beeldkwaliteitsplan beschrijft hoe de bestaande kwaliteit van de campus behouden kan worden en hoe met kleinschalige ingrepen worden uit het verleden, de strijd om de idealen van Van Tijen en Van Embden (modernistische zonering) en van Piet Blom (verdichting), geheel kunnen worden. Zo heeft de Oude Drienerloweg de potentie om de verbinding tussen de centra (O&O en W&L) te verbeteren. Kunst zou deze route door het bos, die nu nog vrij onzichtbaar is, kunnen verheffen tot een ware beleving die graag gebruikt wordt.

Naast de kleinschalige ingrepen biedt het beeldkwaliteitsplan ook ruimte voor grotere ontwikkelingen waarvoor het masterplan Kennispark de basis vormt. Zo wordt voorgesteld om de Boulevard en het plein voor Hogekamp samen te smelten tot één doorgaande publieke ruimte (parkeerplaats verplaatst naar de achterzijde van Hogekamp). Nu zijn dit twee afzonderlijke gebieden. Daarnaast wordt voorgesteld om de Drienerburght te vervangen door nieuwbouw die als visitekaartje dient voor het W&L centrum en zichtbaar is vanaf de entree tot de campus. Kunst kan als katalysator dienen om het plein voor Hogekamp betekenis te geven.

Bij alle drie de locaties dient de kunstenaar bij de ontwikkeling van de locatie voor het kunstwerk te worden betrokken

Wat is de visie van de commissie op de nieuwe generatie kunstwerken op de campus? De nieuwe werken moeten bovenal de identiteit van de Universiteit Twente weerspiegelen. Hierna wordt per locatie ingegaan op richtlijnen voor mogelijke nieuwe kunstwerken.

ENTREEGEBIED

DOEL KUNSTWERK

Het kunstwerk is een entree markering die de bezoeker welkom heet op de campus.

POSITIE KUNSTWERK

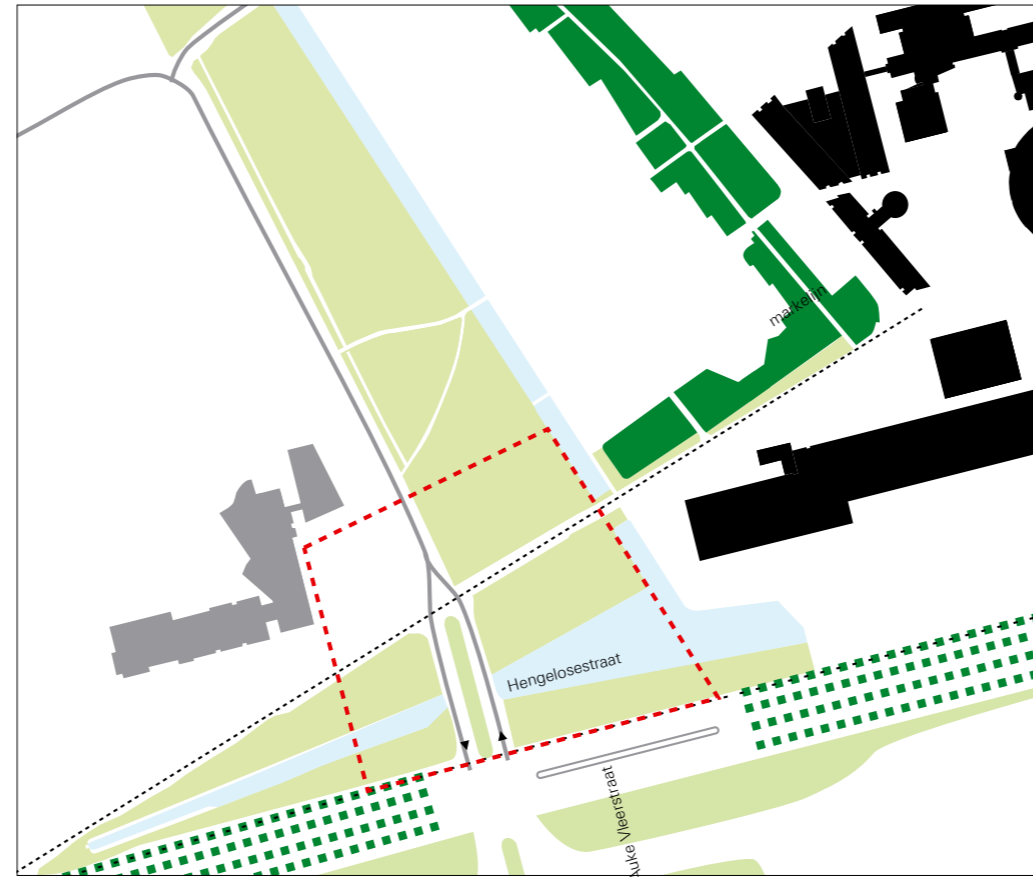
Het werk ligt binnen het rood gestippelde gebied. Het moet zichtbaar zijn vanaf de Auke Vleerstraat, Hengelsestraat en markelijn.

IDENTITEIT UNIVERSITEIT TWENTE

In het beeldkwaliteitsplan is bepaald dat in beide centra de 'high tech' domineert en daaromheen domineert het landschap, de 'human touch'. In het entreegebied zou een kunstwerk in samenhang met het landschap en/ of natuurlijke elementen ontworpen moeten worden. Hier zou met high tech gebruik van gemaakt kunnen worden. Een geslaagd voorbeeld is de Tower of winds.

BEELDKWALITEIT KUNSTWERK

Het kunstwerk is één groot gebaar dat de identiteit van de campus weerspiegelt. De afmeting van het kunstwerk moet passen bij de schaal van de campus. Op het kunstwerk staat niet de naam van de campus; het kunstwerk moet voor zichzelf spreken. Op de gevel van gebouw Spiegel staat de naam 'Universiteit Twente' en hierop worden tevens activiteiten aangekondigd.

entreegebied campus

Orb, Bjarke Ingels Group, Burning Man festival 2018

Exposure, Antony Gormley

Tower of winds, Toyo Ito, Yokohama, Japan

OUDE DRIENERLOWEG

CONTEXT

In het masterplan Kennispark en het beeldkwaliteitplan wordt aangegeven dat de strook tussen de twee centra, langs de Oude Drienerloweg, geïntensiveerd wordt door programma toe te voegen. Langs de route komen kleine objecten met bijvoorbeeld studieplekken opgenomen in de natuur. Daarnaast wordt de bestrating van de Oude Drienerloweg vervangen. Nu bestaat de weg deels uit rode tegels en deels uit rood asfalt. Dit wordt in de toekomst vervangen door grijze betonstraatstenen, net als de overige historische wegen op de campus.

DOEL KUNSTWERK

Zichtbaar maken van de route, die de centra verbindt. Van de route een ware beleving maken, die de studenten, medewerkers en bezoekers verleidt tot gebruik.

POSITIE KUNSTWERK

Het kunstwerk, of verzameling samenhangende kunstwerken, is gesitueerd ter plaatse van, of langs de Oude Drienerloweg.

HIGH TECH, HUMAN TOUCH

Het kunstwerk is opgenomen in het landschap (voorbeeld: torii route). De kunst en het landschap zijn in evenwicht, de kunst mag niet overheersen.

BEELDKWALITEIT KUNSTWERK

De route kan begeleid worden door één kunstwerk of een reeks kunstwerken. De kunst is in evenwicht met bos. Er kan gebruik gemaakt worden van de bomen, de bestrating, verlichting, etc.

Oude Drienerloweg

Henderson Wave Bridge, Singapore

Red Ribbon, China

torii route naar Inari tempel, Kyoto

Treetents, Dré Wapenaar

PLEIN VOOR HOGEKAMP

CONTEXT

Hogekamp is herbestemd als studentenhuysvesting, hotel en congrescentrum. Het Hogekampplein is een ontmoetingsplek voor de hele campus.

DOEL KUNSTWERK

Het kunstwerk kan betekenis geven aan het plein en uitnodigen tot gebruik.

POSITIE KUNSTWERK

Het kunstwerk wordt ter plaatse van het gebied binnen de rode stippellijn gesitueerd.

HIGH TECH, HUMAN TOUCH

In de centra domineert 'high tech'. De twee vlakken dienen als artificieel landschap opgevat te worden (in tegenstelling tot het parkachtige landschap van de campus).

BEELDKWALITEIT KUNSTWERK

Het artificiële landschap nodigt uit tot gebruik. Geslaagde voorbeelden zijn: rainworks in Seattle door Peregrine Church, de kubus installatie in Parijs door Sou Fujimoto, de installatie van FAHR 021.3 in Portugal, en The Hive door Wolfgang Buttress.

plein voor Hogekamp

The Hive door Wolfgang Buttress

Rainworks door Peregrine Church

installatie in Parijs door Sou Fujimoto

installatie door FAHR 021.3

Peter Vermeulen
supervisor Universiteit Twente

liergouw 76A
1028 bv Amsterdam

pv@architectenvanmourik.nl